

Utbildning och universitetsforskning

16

Förslag till statens budget för 2013

Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	21
2	Lagförslag.....	25
2.1	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	25
2.2	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).....	27
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material	28
2.4	Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434).....	29
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall	32
2.6	Förslag till lag om ändring i bibliotekslagen (1996:1596)	33
2.7	Förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567).....	34
3	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	35
3.1	Omfattning.....	35
3.2	Utgiftsutveckling	35
3.3	Mål för utgiftsområdet	39
3.4	Inledning.....	41
3.5	Utgiftsområdets styrmedel m.m.....	46
3.6	Resultatredovisning	47
3.6.1	Internationellt arbete	47
3.6.2	Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål	51
3.6.3	Miljöledningsrapporter.....	54
4	Politikens inriktning.....	55
4.1	Förskola och annan pedagogisk verksamhet	56
4.1.1	En förskola i världsklass	56
4.1.2	Satsningar på förskollärare och förskolechefer	56
4.1.3	Förskoleplats i tid	57
4.1.4	Säkerhet i förskolan	57
4.1.5	Ökad valfrihet genom pedagogisk omsorg	57
4.1.6	Omsorg på kvällar, nätter och helger	57
4.1.7	Statistik på individnivå i förskola och pedagogisk omsorg	58
4.2	Barn- och ungdomsutbildning	58
4.2.1	Fokus på lärares kompetens	58
4.2.2	Evidensbaserad skola	60

4.2.3	Satsningar på matematik, naturvetenskap och teknik	61
4.2.4	Integration i skolväsendet	62
4.2.5	Jämställdhet i skolväsendet	63
4.2.6	Utveckling och kvalitetssäkring av nationella prov	63
4.2.7	Utvärdering av reformer	64
4.2.8	En trygg kunskapsskola	64
4.2.9	Studie- och yrkesvägledning	65
4.2.10	Nationell samordnare för ökad måluppfyllelse för elever med vissa funktionsnedsättningar	66
4.2.11	Kinesiska	66
4.2.12	Nationella minoriteter	66
4.2.13	Internationella skolor, utlandsskolor m.m.	67
4.2.14	Utbildning för barn och unga i samhällsvård samt distansundervisning	67
4.2.15	Entreprenörskap	67
4.3	Det obligatoriska skolväsendet	68
4.3.1	Hur används den garanterade undervisningstiden?	68
4.3.2	Spetsutbildning i grundskolan	68
4.3.3	Teckenspråk i grundskolan – ökad valfrihet för specialskolans målgrupp	68
4.4	Det frivilliga skolväsendet för ungdomar	68
4.4.1	Finansieringen av gymnasireformen	68
4.4.2	Satsningar inom den gymnasiala yrkesutbildningen	69
4.4.3	T4 – ett fjärde tekniskt år	71
4.4.4	Tekniksprånget	71
4.4.5	Gymnasiesärskolan	72
4.4.6	Riksrekryterande gymnasieutbildning för elever med vissa funktionsnedsättningar	72
4.4.7	Det kommunala informationsansvaret	72
4.5	Vuxenutbildning	72
4.5.1	Satsningar inom kommunernas gymnasiala vuxenutbildning	74
4.5.2	Regionala insatser i Trollhättan och Västra Götaland	75
4.5.3	Tillfällig satsning på yrkeshögskolan 2013-2016	75
4.5.4	Utbildning i svenska för invandrare (sfi)	75
4.5.5	Obligatoriska nationella prov införs inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå	76
4.5.6	Ökade aktivitetskrav inom den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå	76
4.5.7	Europeiska verktyg för ökad mobilitet och livslångt lärande	76
4.5.8	Undersökning av vuxnas kunskaper och kompetenser	76
4.6	Universitet och högskolor	77
4.6.1	Insatser för ökad kvalitet	77
4.6.2	Insatser för ökad effektivitet	83
4.6.3	Ett förändrat högskolelandskap	84
4.6.4	Platser i högre utbildning	86
4.6.5	Lika möjligheter	89
4.6.6	Lärare i skola och förskola	90
4.6.7	Kommunal högskoleutbildning	91
4.6.8	Övriga frågor	93
4.7	Forskning	94
4.7.1	Ökade anslag	94

4.7.2	Högre kvalitet och effektivitet.....	94
4.7.3	Strategiska innovationsområden och forskning för näringsliv och samhälle	95
4.7.4	Stärkt livsvetenskap	97
4.7.5	Infrastruktur.....	98
4.7.6	Finansiering av biståndsforskning	100
4.7.7	Nyttiggörande av forskning	100
5	Barn- och ungdomsutbildning.....	103
5.1	Omfattning och mål	103
5.1.1	Mål för verksamhetsområdet.....	103
5.1.2	Indikatorer för måluppfyllelse	104
5.2	Resultatredovisning	104
5.2.1	Förskola.....	104
5.2.2	Annan pedagogisk verksamhet.....	106
5.2.3	Förskoleklass.....	107
5.2.4	Grundskola.....	108
5.2.5	Grundsärskolan.....	112
5.2.6	Specialskolan	113
5.2.7	Sameskolan	114
5.2.8	Fritidshem	114
5.2.9	Gymnasieskolan	115
5.2.10	Gymnasiesärskolan	120
5.2.11	Personalens behörighet och utbildning.....	121
5.2.12	Internationella studier	123
5.3	Statliga insatser.....	124
5.4	Analys	130
6	Kommunernas vuxenutbildning	135
6.1	Omfattning och mål	135
6.1.1	Mål för verksamheten	135
6.1.2	Indikatorer för verksamheten	135
6.2	Resultatredovisning	136
6.2.1	Kommunal vuxenutbildning (komvux).....	136
6.2.2	Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvux).....	138
6.2.3	Svenskundervisning för invandrare (sfi).....	139
6.2.4	Kostnader	141
6.2.5	Lärare	141
6.3	Statliga insatser.....	142
6.4	Analys	144
7	Eftergymnasial yrkesutbildning.....	147
7.1	Omfattning och mål	147
7.1.1	Mål för verksamhetsområdet.....	147
7.1.2	Indikatorer för måluppfyllelsen	147
7.2	Resultatredovisning	147
7.2.1	Yrkeshögskolan.....	147
7.2.2	Uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan.....	150
7.2.3	Kompletterande utbildningar	150
7.2.4	Validering och bedömning av utländsk eftergymnasial yrkesutbildning	151
7.2.5	Nationell referensram för kvalifikationer.....	152

7.3	Övriga insatser.....	152
7.4	Analys.....	153
8	Universitet och högskolor.....	155
8.1	Omfattning och mål.....	155
8.2	Övergripande om universitet och högskolor.....	155
8.3	Kvalitet i utbildning.....	156
8.4	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	157
8.4.1	Studenternas internationella rörlighet.....	160
8.4.2	Lärreresurser.....	161
8.4.3	Integration.....	162
8.4.4	Genomströmning.....	162
8.5	Etablering på arbetsmarknaden.....	164
8.6	Forskning.....	165
8.6.1	Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel.....	166
8.7	Utbildning på forskarnivå.....	167
8.8	Analys och slutsatser.....	169
9	Forskning.....	171
9.1	Omfattning och mål.....	171
9.1.1	Mål för verksamhetsområdet.....	171
9.1.2	Indikatorer för målluppfyllelsen.....	171
9.2	Resultatredovisning.....	171
9.2.1	Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige.....	171
9.2.2	Utredningar.....	176
9.2.3	Vetenskapsrådet.....	177
9.2.4	Rymdforskning och rymdverksamhet.....	178
9.2.5	Forskningens infrastruktur.....	180
9.2.6	Forskningssamarbete inom EU.....	182
9.2.7	Internationellt forskningssamarbete.....	183
9.3	Analys och slutsatser.....	183
9.3.1	Vetenskapsrådet.....	183
9.3.2	Rymdforskning och rymdverksamhet.....	184
9.3.3	Forskningens infrastruktur.....	184
9.3.4	Forskningssamarbete inom EU.....	185
9.3.5	Internationellt forskningssamarbete.....	185
10	Budgetförslag.....	187
10.1	Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning.....	187
10.1.1	1:1 Statens skolverk.....	187
10.1.2	1:2 Statens skolinspektion.....	188
10.1.3	1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	189
10.1.4	1:4 Sameskolstyrelsen.....	190
10.1.5	1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.....	192
10.1.6	1:6 Särskilda insatser inom skolområdet.....	195
10.1.7	1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.....	197
10.1.8	1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.....	198
10.1.9	1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet.....	199
10.1.10	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	200
10.1.11	1:11 Bidrag till vissa studier.....	201
10.1.12	1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan.....	202

10.1.13	1:13 Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	203
10.1.14	1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning	203
10.1.15	1:15 Särskilt utbildningsstöd.....	206
10.2	Anslag för universitet och högskolor	206
10.2.1	2:1 Universitetskanslersämbetet	208
10.2.2	2:2 Universitets- och högskolerådet	208
10.2.3	2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning.....	210
10.2.4	2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	211
10.2.5	2:5 Lunds universitet: Grundutbildning.....	212
10.2.6	2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning.....	213
10.2.7	2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	214
10.2.8	2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning.....	216
10.2.9	2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	216
10.2.10	2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	218
10.2.11	2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	219
10.2.12	2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning.....	220
10.2.13	2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	221
10.2.14	2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	223
10.2.15	2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning.....	223
10.2.16	2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	225
10.2.17	2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	226
10.2.18	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning.....	227
10.2.19	2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	228
10.2.20	2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning..	229
10.2.21	2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning.....	230
10.2.22	2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	231
10.2.23	2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning	232
10.2.24	2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	233
10.2.25	2:25 Örebro universitet: Grundutbildning.....	234
10.2.26	2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	235
10.2.27	2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning.....	236
10.2.28	2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	238
10.2.29	2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	238
10.2.30	2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning.....	240
10.2.31	2:31 Malmö högskola: Grundutbildning	240
10.2.32	2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning.....	242
10.2.33	2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning.....	242
10.2.34	2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning.....	244
10.2.35	2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	244
10.2.36	2:36 Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	245
10.2.37	2:37 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning	246
10.2.38	2:38 Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	247
10.2.39	2:39 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	247
10.2.40	2:40 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning	248
10.2.41	2:41 Högskolan i Borås: Grundutbildning.....	249
10.2.42	2:42 Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning.....	250
10.2.43	2:43 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	251
10.2.44	2:44 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning.....	252

10.2.45	2:45	Högskolan på Gotland: Grundutbildning	253
10.2.46	2:46	Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning	255
10.2.47	2:47	Högskolan i Gävle: Grundutbildning	255
10.2.48	2:48	Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning	257
10.2.49	2:49	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	257
10.2.50	2:50	Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning	259
10.2.51	2:51	Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	259
10.2.52	2:52	Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning	261
10.2.53	2:53	Högskolan i Skövde: Grundutbildning	261
10.2.54	2:54	Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning	263
10.2.55	2:55	Högskolan Väst: Grundutbildning	264
10.2.56	2:56	Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning	266
10.2.57	2:57	Konstfack: Grundutbildning	266
10.2.58	2:58	Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	267
10.2.59	2:59	Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	268
10.2.60	2:60	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	269
10.2.61	2:61	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	269
10.2.62	2:62	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	270
10.2.63	2:63	Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	271
10.2.64	2:64	Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	272
10.2.65	2:65	Södertörns högskola: Grundutbildning	272
10.2.66	2:66	Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning	274
10.2.67	2:67	Försvarets högskola: Grundutbildning	274
10.2.68	2:68	Försvarets högskola: Forskning och forskarutbildning	275
10.2.69	2:69	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	276
10.2.70	2:70	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	280
10.2.71	2:71	Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.	283
10.2.72	2:72	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	285
10.3		Anslag för forskning	287
10.3.1	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	287
10.3.2	3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	290
10.3.3	3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	291
10.3.4	3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	292
10.3.5	3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	293
10.3.6	3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	294
10.3.7	3:7	Institutet för rymdfysik	295
10.3.8	3:8	Kungl. biblioteket	296
10.3.9	3:9	Polarforskningssekreteriatet	296
10.3.10	3:10	Sunet	297
10.3.11	3:11	Centrala etikprövningsnämnden	298
10.3.12	3:12	Regionala etikprövningsnämnder	299
10.3.13	3:13	Särskilda utgifter för forskningsändamål	299
10.4		Anslag för gemensamma ändamål	301
10.4.1	4:1	Internationella program m.m.	301
10.4.2	4:2	Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer	301
10.4.3	4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	302
10.4.4	4:4	Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	303

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	22
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	35
3.2 Härledning av ramnivån 2013–2016. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	39
3.3 Ramnivå 2013 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	39
3.4 Mål och indikatorer för utgiftsområde 16	40
3.5 Antal barn och studerande 2006–2012 ¹ , 1 000-tal.....	43
3.6 Offentliga kostnader budgetår 2006–2011, Mdkr ¹	43
3.7 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2006–2012 ¹ , 1 000-tal.....	44
3.8 Antalet skolor och lärosäten.....	45
4.1 Antal årsplatser.....	73
4.2 Kostnader.....	73
4.3 Sammanställning av kvalitetsförstärkning	78
4.4 Kvalitetssatsning på humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi 2013	78
4.5 Föreslagen anslagsminskning 2013 till följd av införandet av studieavgifter	79
4.6 Förslag på fördelning av kvalitetsbaserad resursfördelning 2013.....	82
4.7 Föreslagen anslagsminskning 2013 för inaktiva studenter	84
4.8 Föreslagen och beräknad utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna, nybörjarplatser 2013 och 2014	86
4.9 Utbyggnad av sjuksköterskeutbildningen, nybörjarplatser 2013.....	87
4.10 Finansiering av utbyggnad av vissa vårdutbildningar	87
4.11 Medel för tillfälliga platser 2013–2015	88
4.12 Föreslagen utbyggnad av ingenjörsutbildningar, nybörjarplatser 2013	89
4.13 Nationellt ansvar och föreslagna medel för utveckling av ämneslärarexamen i minoritetsspråk.....	91
4.14 Föreslagna medel för 2013.....	94
5.1 Andelen som nått minst betyget Godkänt på samtliga nationella prov i årskurs 9 i grundskolan vårterminen 2011, uppdelat på kön.....	110
8.1 Antal helårsstudenter, takbelopp och forskningsanslag 2011	158
8.2 Antal studenter i högskoleutbildning 2009–2011	159
8.3 Prestationsgrad 2009–2011	163
8.4 Omfördelning av forskningsmedel 2010–2012	167
8.5 Utbildning på forskarnivå 2009–2011	168
9.1 Medel från statsbudgeten 2012 efter mottagare	174
9.2 Beräknade medel som används av övriga myndigheter för investeringar i FoU, utgiftsområde och anslag 2012	174
9.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU.....	176
10.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk.....	187
10.1:1 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	188

10.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion	188
10.1:2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	189
10.1:3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	189
10.1:3 Offentlighetsrättslig verksamhet.....	189
10.1:3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	190
10.1:4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen	190
10.1:4 Offentlighetsrättslig verksamhet.....	191
10.1:4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	191
10.1:5 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	192
10.1:5 Beställningsbemyndigande.....	192
10.1:5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	195
10.1:6 Anslagsutveckling för Särskilda insatser inom skolområdet	195
10.1:6 Beställningsbemyndigande.....	196
10.1:6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	197
10.1:7 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.....	197
10.1:7 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	198
10.1:8 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.....	198
10.1:8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	199
10.1:9 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet	199
10.1:9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	200
10.1:10 Anslagsutveckling för Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	200
10.1:10 Beställningsbemyndigande.....	201
10.1:10 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	201
10.1:11 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier	201
10.1:11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	202
10.1:12 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan	202
10.1:12 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	203
10.1:13 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	203
10.1:13 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	203
10.1:14 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning.....	203
10.1:14 Beställningsbemyndigande.....	204
10.1:14 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	206
10.1:15 Anslagsutveckling för Särskilt utbildningsstöd	206
10.1:15 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	206
10.1 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer	207
10.2 Förändringar på anlagen för forskning och forskarutbildning 2013.....	207
10.2:1 Anslagsutveckling för Universitetskanslersämbetet	208
10.2:1 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	208
10.2:2 Anslagsutveckling för Universitets- och högskolerådet	208
10.2:2 Offentlighetsrättslig verksamhet.....	209
10.2:2 Uppdragsverksamhet.....	209
10.2:2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	209
10.2:3 Anslagsutveckling för Uppsala universitet: Grundutbildning.....	210
10.2:3 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	210
10.2:3 Uppdragsverksamhet.....	210
10.2:3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	211
10.2:4 Anslagsutveckling för Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning.....	211

10.2:4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	212
10.2:5 Anslagsutveckling för Lunds universitet: Grundutbildning	212
10.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	212
10.2:5 Uppdragsverksamhet	212
10.2:5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	213
10.2:6 Anslagsutveckling för Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	213
10.2:6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	214
10.2:7 Anslagsutveckling för Göteborgs universitet: Grundutbildning	214
10.2:7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	214
10.2:7 Uppdragsverksamhet	214
10.2:7 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	216
10.2:8 Anslagsutveckling för Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	216
10.2:8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	216
10.2:9 Anslagsutveckling för Stockholms universitet: Grundutbildning	216
10.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	217
10.2:9 Uppdragsverksamhet	217
10.2:9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	218
10.2:10 Anslagsutveckling för Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	218
10.2:10 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	218
10.2:11 Anslagsutveckling för Umeå universitet: Grundutbildning.....	219
10.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	219
10.2:11 Uppdragsverksamhet	219
10.2:11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	220
10.2:12 Anslagsutveckling för Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	220
10.2:12 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	221
10.2:13 Anslagsutveckling för Linköpings universitet: Grundutbildning	221
10.2:13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	221
10.2:13 Uppdragsverksamhet	221
10.2:13 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	222
10.2:14 Anslagsutveckling för Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	223
10.2:14 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	223
10.2:15 Anslagsutveckling för Karolinska institutet: Grundutbildning	223
10.2:15 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	224
10.2:15 Uppdragsverksamhet	224
10.2:15 Härledning av anslagsnivån 2013–2016 för 2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	225
10.2:16 Anslagsutveckling för Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	225
10.2:16 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	225
10.2:17 Anslagsutveckling för Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning.....	226
10.2:17 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	226
10.2:17 Uppdragsverksamhet	226
10.2:17 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	227
10.2:18 Anslagsutveckling för Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	227
10.2:18 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	227

10.2:19 Anslagsutveckling för Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	228
10.2:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	228
10.2:19 Uppdragsverksamhet.....	228
10.2:19 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	229
10.2:20 Anslagsutveckling för Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning.....	229
10.2:20 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	230
10.2:21 Anslagsutveckling för Karlstads universitet: Grundutbildning.....	230
10.2:21 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	230
10.2:21 Uppdragsverksamhet.....	230
10.2:21 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	231
10.2:22 Anslagsutveckling för Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning.....	231
10.2:22 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	232
10.2:23 Anslagsutveckling för Linnéuniversitetet: Grundutbildning.....	232
10.2:23 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	232
10.2:23 Uppdragsverksamhet.....	232
10.2:23 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	233
10.2:24 Anslagsutveckling för Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	233
10.2:24 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	234
10.2:25 Anslagsutveckling för Örebro universitet: Grundutbildning.....	234
10.2:25 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	234
10.2:25 Uppdragsverksamhet.....	234
10.2:25 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	235
10.2:26 Anslagsutveckling för Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning.....	235
10.2:26 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	236
10.2:27 Anslagsutveckling för Mittuniversitetet: Grundutbildning.....	236
10.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	236
10.2:27 Uppdragsverksamhet.....	236
10.2:27 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	237
10.2:28 Anslagsutveckling för Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	238
10.2:28 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	238
10.2:29 Anslagsutveckling för Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning.....	238
10.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	239
10.2:29 Uppdragsverksamhet.....	239
10.2:29 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	240
10.2:30 Anslagsutveckling för Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning.....	240
10.2:30 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	240
10.2:31 Anslagsutveckling för Malmö högskola: Grundutbildning	240
10.2:31 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	241
10.2:31 Uppdragsverksamhet.....	241
10.2:31 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	242
10.2:32 Anslagsutveckling för Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning.....	242
10.2:32 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	242
10.2:33 Anslagsutveckling för Mälardalens högskola: Grundutbildning	242
10.2:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	243

10.2:33 Uppdragsverksamhet	243
10.2:33 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	244
10.2:34 Anslagsutveckling för Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	244
10.2:34 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	244
10.2:35 Anslagsutveckling för Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	244
10.2:35 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	245
10.2:35 Uppdragsverksamhet	245
10.2:35 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	245
10.2:36 Anslagsutveckling för Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.....	245
10.2:36 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	246
10.2:37 Anslagsutveckling för Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning	246
10.2:37 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	246
10.2:37 Uppdragsverksamhet	246
10.2:37 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	247
10.2:38 Anslagsutveckling för Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.....	247
10.2:38 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	247
10.2:39 Anslagsutveckling för Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	247
10.2:39 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	248
10.2:39 Uppdragsverksamhet	248
10.2:39 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	248
10.2:40 Anslagsutveckling för Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning	248
10.2:40 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	249
10.2:41 Anslagsutveckling för Högskolan i Borås: Grundutbildning.....	249
10.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	249
10.2:41 Uppdragsverksamhet	249
10.2:41 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	250
10.2:42 Anslagsutveckling för Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning	250
10.2:42 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	251
10.2:43 Anslagsutveckling för Högskolan Dalarna: Grundutbildning	251
10.2:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	251
10.2:43 Uppdragsverksamhet	251
10.2:43 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	252
10.2:44 Anslagsutveckling för Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning	252
10.2:44 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	253
10.2:45 Anslagsutveckling för Högskolan på Gotland: Grundutbildning	253
10.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	253
10.2:45 Uppdragsverksamhet	253
10.2:45 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	254
10.2:46 Anslagsutveckling för Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning	255
10.2:46 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	255
10.2:47 Anslagsutveckling för Högskolan i Gävle: Grundutbildning.....	255
10.2:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	256

10.2:47 Uppdragsverksamhet.....	256
10.2:47 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	257
10.2:48 Anslagsutveckling för Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning.....	257
10.2:48 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	257
10.2:49 Anslagsutveckling för Högskolan i Halmstad: Grundutbildning.....	257
10.2:49 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	258
10.2:49 Uppdragsverksamhet.....	258
10.2:49 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	259
10.2:50 Anslagsutveckling för Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning.....	259
10.2:50 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	259
10.2:51 Anslagsutveckling för Högskolan Kristianstad: Grundutbildning.....	259
10.2:51 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	260
10.2:51 Uppdragsverksamhet.....	260
10.2:51 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	261
10.2:52 Anslagsutveckling för Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning.....	261
10.2:52 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	261
10.2:53 Anslagsutveckling för Högskolan i Skövde: Grundutbildning.....	261
10.2:53 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	262
10.2:53 Uppdragsverksamhet.....	262
10.2:53 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	263
10.2:54 Anslagsutveckling för Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning.....	263
10.2:54 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	264
10.2:55 Anslagsutveckling för Högskolan Väst: Grundutbildning.....	264
10.2:55 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	264
10.2:55 Uppdragsverksamhet.....	264
10.2:55 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	265
10.2:56 Anslagsutveckling för Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning.....	266
10.2:56 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	266
10.2:57 Anslagsutveckling för Konstfack: Grundutbildning.....	266
10.2:57 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	266
10.2:57 Uppdragsverksamhet.....	267
10.2:57 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	267
10.2:58 Anslagsutveckling för Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.....	267
10.2:58 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	268
10.2:59 Anslagsutveckling för Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning.....	268
10.2:59 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	268
10.2:59 Uppdragsverksamhet.....	268
10.2:59 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	269
10.2:60 Anslagsutveckling för Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.....	269
10.2:60 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	269
10.2:61 Anslagsutveckling för Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	269
10.2:61 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	270
10.2:61 Uppdragsverksamhet.....	270

10.2:61 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	270
10.2:62 Anslagsutveckling för Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	270
10.2:62 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	271
10.2:63 Anslagsutveckling för Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	271
10.2:63 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	271
10.2:63 Uppdragsverksamhet	271
10.2:63 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	272
10.2:64 Anslagsutveckling för Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.....	272
10.2:64 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	272
8.2:65 Anslagsutveckling för Södertörns högskola: Grundutbildning	272
8.2:65 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	273
10.2:65 Uppdragsverksamhet	273
10.2:65 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	274
10.2:66 Anslagsutveckling för Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning	274
10.2:66 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	274
10.2:67 Anslagsutveckling för Försvarshögskolan: Grundutbildning	274
10.2:67 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	275
10.2:67 Uppdragsverksamhet	275
10.2:67 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	275
10.2:68 Anslagsutveckling för Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning	275
10.2:68 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	275
10.2:69 Anslagsutveckling för Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	276
10.2:69 Fördelning på anslagposter	276
10.2:69 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	280
10.2:70 Anslagsutvecklingen för Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	280
10.2:70 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	282
10.2:71 Anslagsutveckling för Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.	283
10.2:71 Särskilda medel till universitet och högskolor.....	284
10.2:71 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	285
10.2:72 Anslagsutveckling för Ersättningar för klinisk utbildning och forskning....	285
10.2:72 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	286
10.2:72 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	287
10.2:72 Fördelning av anslagsmedel per universitet.....	287
10.2:72 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	287
10.3:1 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.....	287
10.3.1 Beställningsbemyndigande.....	288
10.3.1 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	290
10.3.2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	290
10.3.2 Beställningsbemyndigande.....	291
10.3.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016.....	291

10.3.3 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	291
10.3.3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	292
10.3.4 Anslagsutveckling för Rymdforskning och rymdverksamhet	292
10.3.4 Beställningsbemyndigande.....	293
10.3.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	293
10.3.5 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Förvaltning	293
10.3.5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	294
10.3.6 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	294
10.3.6 Beställningsbemyndigande.....	295
10.3.6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	295
10.3.7 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik.....	295
10.3.7 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	296
10.3.8 Anslagsutveckling för Kungl. biblioteket.....	296
10.3.8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	296
10.3.9 Anslagsutveckling för Polarforskningssekretariatet.....	296
10.3.9 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet	297
10.3.9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	297
10.3.10 Anslagsutveckling för Sunet	297
10.3.10 Uppdragsverksamhet Sunet	298
10.3.10 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	298
10.3.11 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden.....	298
10.11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	298
10.3.12 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder.....	299
10.3.12 Avgiftsfinansierad verksamhet, regionala etikprövningsnämnder.....	299
10.3.12 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	299
10.3.13 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	299
10.3.13 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	300
10.4:1 Anslagsutveckling för Internationella program m.m.	301
10.4.1 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden	301
10.4.1 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	301
10.4:2 Anslagsutveckling för Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer	301
10.4.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	302
10.4.3 Anslagsutveckling för Kostnader för Svenska Unescorådet.....	302
10.4.3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	303
10.4.4 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	303
10.4.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016	303

Diagramförteckning

3.1 Andel av unga i åldern 18–24 år med mindre än två års gymnasieutbildning och som inte studerar (2011)	52
3.2 Andelen i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning (2011).....	52
3.3 Andel i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning, utfall enligt Utbildningsregistret och AKU, 2005–2011.....	53
3.4 Andelen 15-åringar med svag läsförmåga (2009)	53
3.5 Andelen 15-åringar med låga prestationer i matematik (2009)	53
3.6 Andelen 15-åringar med låga prestationer i naturvetenskap (2009)	54
3.7 Andelen barn 4 år upp till skolstart som går i förskolan eller förskoleklass år 2000 och 2010.....	54
3.8 Andelen vuxna (25–64 år) som deltagit i utbildning (2011)	54
5.1 Andel barn 3–5 år inskrivna i förskola 2006–2011	105
5.2 Andelen barn i förskolor med fristående huvudman 2011	106
5.3 Andel av 6-åringar inskrivna i förskoleklass.....	107
5.4 Elevutveckling i grundskolan 1994/95–2011/12	108
5.5 Andel som nått kravnivån på nationella prov årskurs 3 läsår 2010/11 och 2011/12	109
5.6 Andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i nationella prov årskurs 9 läsår 2005/06–2010/11	109
5.8 Andel elever som uppnått målen i samtliga ämnen i årskurs 9 läsår 2005/06–2010/11	110
5.9 Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 läsår 2005/06–2010/11	111
5.10 Behörighet till gymnasieskolans nationella program 2005/06–2010/11	112
5.11 Andel elever av samtliga elever i obligatoriska skolformer som var inskrivna i grundsärskolan 2006/07–2011/12	113
5.12 Elevutveckling i gymnasieskolan 1994/95–2011/12	115
5.13 Andel elever som fått minst provbetyget Godkänt i nationella kursprov i Engelska A, Matematik A och Svenska/Svenska som andraspråk B vt 2006-vt 2011	116
5.14 Andel elever som fått minst provbetyget Godkänt i nationella kursprov i Engelska A, Matematik A och Svenska/Svenska som andraspråk B, vt 2011 per kön.....	117
5.15 Genomsnittlig betygspoäng i gymnasieskolan 1996/97–2010/11	117
5.16 Andel elever som fått minst betyget Godkänt i Engelska A, Matematik A, Svenska B resp. Svenska som andraspråk B i slutbetyg vt 2011	117
5.17 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2003–2008 som fått slutbetyg inom tre år.....	118
5.18 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2003–2008 som uppnått grundläggande högskolebehörighet inom tre år.....	119
5.19 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2008 som fått slutbetyg inom tre år, efter grundläggande högskolebehörighet eller ej och program.....	119

5.20 Antalet elever i gymnasiesärskolan fördelat på programtyp, ht 2006–ht 2011	121
5.21 Andel av personalen i förskola och fritidshem med pedagogisk högskoleutbildning.....	121
2.22 Andel lärare i obligatoriska skolformer samt förskoleklass med pedagogisk högskoleexamen	122
5.23 Andel lärare i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan med pedagogisk högskoleexamen	122
6.1 Förändring i antal elever och kursdeltagare i komvux 1992/93-2011, index (1992/93=100)	136
6.2 Antal helårsplatser i komvux 2007–2011.....	136
6.3 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt kurs inom komvux 2006–2011.....	137
6.4 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt kurs inom komvux 2010 och 2011 per elevgrupp.....	138
6.5 Andel kursdeltagare som slutfört kurser i gymnasial vuxenutbildning med lägst betyget Godkänt 2006–2011, fördelat på kön.....	138
6.6 Antal elever i särvux ht 2006–ht 2011	139
6.7 Antal elever totalt respektive nybörjarelever och kursdeltagare i sfi 2000–2011	139
6.8 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt studier i sfi 2006–2011	140
6.9 Andel elever med lägst godkänt provbetyg på nationella slutprov i sfi kurs B, C och D 2010	140
6.10 Elever som började i sfi 2009 till och med 2011, andel med lägst betyget Godkänt fördelat på fullföljd högsta kurs och tidigare utbildningslängd.....	140
6.11 Andel lärare med högskoleexamen med pedagogisk inriktning i komvux, särvux och sfi 2006/07–2011/12	141
8.1 Antal in- och utresande studenter läsåren 2000/01–2010/11	160
8.2 Andel disputerade lärare 2001–2011.....	161
8.3 Andel arbetslösa 16–64 år efter utbildningsnivå, 1996–2011	165
8.4 Universitet och högskolors intäkter för forskning 2001–2011	166
8.5 Doktorandnybörjare 2001–2011.....	167
8.6 Doktorsexamina 2001–2011.....	168
9.1 Antal vetenskapliga artiklar i vissa mindre och medelstora europeiska länder 1996–2011	172
9.2 Antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan och vissa större europeiska länder 1996–2011	172
9.3 Genomsnittligt antal citeringar per artikel och land 1996–2011	173
9.4 Genomsnittligt antal citeringar för olika vetenskapsområden, Sverige 1996–2011	173

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (avsnitt 2.1 och 4.6.1),
2. antar förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800) (avsnitt 2.2 och 4.6.1),
3. antar förslaget till lag om ändring i lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material (avsnitt 2.3 och 4.6.1),
4. antar förslaget till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434) (avsnitt 2.4, 4.6.7 och 10.2.45),
5. antar förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall (avsnitt 2.5 och 4.6.7),
6. antar förslaget till lag om ändring i bibliotekslagen (1996:1596) (avsnitt 2.6 och 4.6.7),
7. antar förslaget till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567) (avsnitt 2.7 och 4.6.7),
8. bemyndigar regeringen att under 2013 besluta om kapitaltillskott på högst 2 500 000 kronor till holdingbolag knutna till Örebro universitet och Mittuniversitetet (avsnitt 4.7.7),
9. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 440 700 000 kronor 2014–2016 (avsnitt 10.1.5),
10. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 37 000 000 kronor 2014 (avsnitt 10.1.6),
11. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 407 000 000 kronor 2014 och 2015 (avsnitt 10.1.10),
12. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 900 000 000 kronor 2014–2019 (avsnitt 10.1.14),
13. godkänner att Högskolan på Gotland ska inordnas i Uppsala universitet (avsnitt 10.2.45),
14. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 10 560 000 000 kronor 2014–2018 (avsnitt 10.3.1),
15. bemyndigar regeringen att under 2013 besluta om kapitaltillskott på högst

- 400 000 000 kronor till European Spallation Source ESS AB (avsnitt 10.3.1),
16. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 055 000 000 kronor 2014–2018 (avsnitt 10.3.2),
17. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 159 000 000 kronor 2014–2023 (avsnitt 10.3.4),
18. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 800 000 000 kronor 2014–2022 (avsnitt 10.3.6),
19. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* besluta om kapitaltillskott på högst 12 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet och högskolor (avsnitt 10.3.13),
20. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 4:1 *Internationella program m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2014–2016 (avsnitt 10.4.1),
21. för budgetåret 2013 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Statens skolverk	Ramanslag	414 576
1:2 Statens skolinspektion	Ramanslag	353 735
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	Ramanslag	671 295
1:4 Sameskolstyrelsen	Ramanslag	60 181
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	Ramanslag	1 591 164
1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	Ramanslag	459 568
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	Ramanslag	3 675 500
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	Ramanslag	166 542
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	Ramanslag	104 213
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	Ramanslag	522 900
1:11 Bidrag till vissa studier	Ramanslag	15 525
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	Ramanslag	98 788
1:13 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	Ramanslag	9 018
1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning	Ramanslag	2 671 505
1:15 Särskilt utbildningsstöd	Ramanslag	147 218
2:1 Universitetskanslersämbetet	Ramanslag	126 201
2:2 Universitets- och högskolerådet	Ramanslag	102 515
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 362 345
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 841 565
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 788 031
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 896 253
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 826 949
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 376 929

2:9	Stockholms universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 544 810
2:10	Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 447 906
2:11	Umeå universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 208 795
2:12	Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	992 689
2:13	Linköpings universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 317 794
2:14	Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	750 324
2:15	Karolinska institutet: Grundutbildning	Ramanslag	595 639
2:16	Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 338 788
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	Ramanslag	989 680
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 302 980
2:19	Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	Ramanslag	611 026
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	340 444
2:21	Karlstads universitet: Grundutbildning	Ramanslag	561 593
2:22	Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	195 257
2:23	Linnéuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	953 521
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	275 823
2:25	Örebro universitet: Grundutbildning	Ramanslag	653 065
2:26	Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	216 478
2:27	Mittuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	509 234
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	198 719
2:29	Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	Ramanslag	259 698
2:30	Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	83 122
2:31	Malmö högskola: Grundutbildning	Ramanslag	796 138
2:32	Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	105 214
2:33	Mälardalens högskola: Grundutbildning	Ramanslag	555 030
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	78 135
2:35	Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	56 534
2:36	Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	5 637
2:37	Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning	Ramanslag	112 037
2:38	Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	23 640
2:39	Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	86 895
2:40	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	25 202
2:41	Högskolan i Borås: Grundutbildning	Ramanslag	429 742
2:42	Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	54 619
2:43	Högskolan Dalarna: Grundutbildning	Ramanslag	386 128
2:44	Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	53 996
2:45	Högskolan på Gotland: Grundutbildning	Ramanslag	124 157
2:46	Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	20 848
2:47	Högskolan i Gävle: Grundutbildning	Ramanslag	407 989
2:48	Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	82 229
2:49	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	Ramanslag	352 998
2:50	Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	53 955
2:51	Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	Ramanslag	342 067
2:52	Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	45 739
2:53	Högskolan i Skövde: Grundutbildning	Ramanslag	306 798

2:54	Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	39 767
2:55	Högskolan Väst: Grundutbildning	Ramanslag	349 121
2:56	Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	39 190
2:57	Konstfack: Grundutbildning	Ramanslag	149 024
2:58	Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	7 557
2:59	Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	59 295
2:60	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	4 326
2:61	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	119 275
2:62	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	7 647
2:63	Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	17 388
2:64	Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	4 809
2:65	Södertörns högskola: Grundutbildning	Ramanslag	363 505
2:66	Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	40 504
2:67	Försvarets högskola: Grundutbildning	Ramanslag	23 053
2:68	Försvarets högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	8 566
2:69	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	Ramanslag	2 764 624
2:70	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	Ramanslag	1 020 558
2:71	Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.	Ramanslag	454 872
2:72	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	Ramanslag	2 256 393
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	Ramanslag	5 162 936
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	260 061
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	Ramanslag	118 698
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	Ramanslag	348 581
3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	Ramanslag	25 969
3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	551 309
3:7	Institutet för rymdfysik	Ramanslag	48 531
3:8	Kungl. biblioteket	Ramanslag	340 149
3:9	Polarforskningssekreteriatet	Ramanslag	37 722
3:10	Sunet	Ramanslag	43 836
3:11	Centrala etikprövningsnämnden	Ramanslag	9 231
3:12	Regionala etikprövningsnämnder	Ramanslag	40 179
3:13	Särskilda utgifter för forskningsändamål	Ramanslag	152 865
4:1	Internationella program m.m.	Ramanslag	79 864
4:2	Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	30 886
4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	Ramanslag	8 959
4:4	Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	Ramanslag	12 321
Summa			57 137 199

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 23 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 kap.

5 §¹

Sekretess gäller i annan utbildningsverksamhet än sådan som anges i 1–3 §§ för uppgift som hänför sig till psykologisk undersökning eller behandling och för uppgift om en enskilds personliga förhållanden hos psykolog, kurator eller hos studie- och yrkesvägledningen, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Sekretess gäller i elevvårdande verksamhet i övrigt inom arbetsmarknadsutbildningen, den kommunala vuxenutbildningen, den särskilda utbildningen för vuxna, utbildningen i svenska för invandrare och folkhögskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i annan utbildningsverksamhet än sådan som anges i 1–3 §§ i annat fall än som avses i första stycket och hos *Verket för högskoleservice* i verksamhet som

Sekretess gäller i annan utbildningsverksamhet än sådan som anges i 1–3 §§ i annat fall än som avses i första stycket och hos *Universitets- och högskolerådet* i

¹ Senaste lydelse 2010:866.

avser biträde vid antagning av studenter för uppgift om en enskilds identitet, adress och andra liknande uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

verksamhet som avser biträde vid antagning av studenter för uppgift om en enskilds identitet, adress och andra liknande uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för uppgifter i ärenden där handlingarna har omhändertagits för arkivering före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800) att punkt 5 i övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

5. Trots vad som anges i 3 gäller 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse även för tid efter den 30 november 2013 för handläggning av ärenden som avses i 4.

Föreslagen lydelse

5.¹ Trots vad som anges i 3 gäller 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse även för tid efter den 30 november 2013 för handläggning av ärenden som avses i 4. *Efter den 31 december 2012 handläggs sådana ärenden av Universitets- och högskolerådet.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

¹ Senaste lydelse 2012:493.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material

Härigenom föreskrivs att punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3. För

a) den som den 1 juli 2012 har tillstånd att sända tv till hela landet enligt 4 kap. 3 § radio- och tv-lagen (2010:696) eller äldre lagstiftning,

b) den som den 1 juli 2012 har tillstånd av regeringen att sända ljudradioprogram till hela landet enligt 11 kap. 1 § första stycket radio- och tv-lagen eller äldre lagstiftning,

c) den som den 1 juli 2012 har tillstånd enligt 13 kap. radio- och tv-lagen eller äldre lagstiftning att sända kommersiell radio eller lokalradio med Göteborg som sändningsområde,

d) den som den juli 2012 ger ut någon av de tio dagstidningar som hade den största genomsnittliga upplagan per utgivningsdag under 2011,

e) den som den 1 juli 2012 ger ut någon av de tio tidskrifter som hade den största genomsnittliga upplagan per utgivningsdag under 2011, och

f) Brottsoffermyndigheten, Försäkringskassan, Göteborgs universitet, Höskoleverket, Karolinska institutet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Pensionsmyndigheten, Regeringskansliet, Socialstyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens folkhälsoinstitut, Statens skolverk, Statistiska centralbyrån, Sveriges lantbruksuniversitet och Trafikanalys tillämpas lagen på elektroniskt material som görs tillgängligt på det sätt som anges i punkt 2 efter den 31 mars 2013.

f) Brottsoffermyndigheten, Försäkringskassan, Göteborgs universitet, Universitetskanslersämbetet, Karolinska institutet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Pensionsmyndigheten, Regeringskansliet, Socialstyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens folkhälsoinstitut, Statens skolverk, Statistiska centralbyrån, Sveriges lantbruksuniversitet och Trafikanalys tillämpas lagen på elektroniskt material som görs tillgängligt på det sätt som anges i punkt 2 efter den 31 mars 2013.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2.4 Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs i fråga om högskolelagen (1992:1434)¹
dels att 1 kap. 10 § samt 5 kap. 4 och 5 §§ ska upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 1 §, 4 kap. 2 § och bilagan till lagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag ges bestämmelser om universitet och högskolor under statligt, *kommunalt* eller *landstingskommunalt* huvudmannaskap.

I denna lag ges bestämmelser om universitet och högskolor under statligt huvudmannaskap.

Vad som i fortsättningen sägs om högskolor avser både universitet och högskolor, om inte något annat anges särskilt.

4 kap.

2 §²

Om inte annat följer av föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, avgör den högskola som anordnar en utbildning vilka behörighetsvillkor som *skall* gälla för att bli antagen till utbildningen.

Om inte annat följer av föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, avgör den högskola som anordnar en utbildning vilka behörighetsvillkor som *ska* gälla för att bli antagen till utbildningen.

Till sådan utbildning på grundnivå eller avancerad nivå som anordnas av en kommun eller ett landsting skall sökande antas utan avseende på folkbokföringsort.

Denna lag träder i kraft i fråga om bilagan den 1 juli 2013 och i övrigt den 1 februari 2013.

¹ Senaste lydelse av 5 kap. 4 § 1996:298.

² Senaste lydelse 2006:173. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

Gällande lydelse

I denna bilaga anges de högskolor som enligt 1 kap. 17 § får utfärda en gemensam examen.

Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet (universitet)
Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet

Blekinge tekniska högskola
Dans- och cirkushögskolan
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Stockholms dramatiska högskola
Södertörns högskola

Föreslagen lydelse

I denna bilaga anges de högskolor som enligt 1 kap. 17 § får utfärda en gemensam examen.

³ Senaste lydelse 2010:2002. Ändringen innebär att Högskolan på Gotland har tagits bort ur förteckningen.

Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet (universitet)
Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet

Blekinge tekniska högskola
Dans- och cirkushögskolan
Försvvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Stockholms dramatiska högskola
Södertörns högskola

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall⁴

dels att 3 § ska upphöra att gälla,

dels att 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Deltagare i sådan uppdragsutbildning som motsvarar utbildning inom skolväsendet *eller i kommunal högskoleutbildning inom vårdområdet* får ges betyg eller annat kompetensbevis enligt bestämmelserna för sådan utbildning under de förutsättningar som anges i föreskrifter som meddelas av regeringen.

Även i andra frågor som rör förhållandet till skolväsendet *eller högskoleutbildning* meddelas föreskrifter av regeringen.

4 §⁵

Deltagare i sådan uppdragsutbildning som motsvarar utbildning inom skolväsendet får ges betyg eller annat kompetensbevis enligt bestämmelserna för sådan utbildning under de förutsättningar som anges i föreskrifter som meddelas av regeringen.

Även i andra frågor som rör förhållandet till skolväsendet meddelas föreskrifter av regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2013.

⁴ Senaste lydelse av 3 § 1993:794.

⁵ Senaste lydelse 2010:876.

2.6 Förslag till lag om ändring i bibliotekslagen (1996:1596)

Härigenom föreskrivs att 7 § bibliotekslagen (1996:1596)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §	
<p>Kommunerna ansvarar för folk- och skolbiblioteksverksamheten. Landstingen ansvarar för länsbiblioteken och för biblioteken vid högsolor med landstingskommunalt huvudmannaskap. Staten ansvarar för övriga högskolebibliotek och för lånecentralerna samt för sådan biblioteksverksamhet som enligt särskilda bestämmelser ankommer på staten.</p>	<p>Landstingen ansvarar för länsbiblioteken. Staten ansvarar för högskolebibliotek och för lånecentralerna samt för sådan biblioteksverksamhet som enligt särskilda bestämmelser ankommer på staten.</p>

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2013.

¹ Lagen omtryckt 1998:1249.

2.7 Förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 18 § diskrimineringslagen (2008:567) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

18 §

Ett beslut av ett universitet eller en högskola med staten, *en kommun eller ett landsting* som huvudman får, i fråga om utbildning enligt högskolelagen (1992:1434), överklagas till Överklagandenämnden för högskolan på den grunden att beslutet strider mot

1. diskrimineringsförbudet i 2 kap. 5 § första stycket, om beslutet avser
 - a. tillträde till utbildning,
 - b. tillgodoräknande av utbildning,
 - c. anstånd med studier eller fortsättning av studier efter studieuppehåll,
 - d. byte av handledare,
 - e. indragning av handledare och andra resurser vid utbildning på forskarnivå,
 - f. utbildningsbidrag för doktorander, eller
 - g. en ingripande åtgärd mot en student,
2. diskrimineringsförbudet i 2 kap. 5 § andra stycket, eller
3. förbudet mot repressalier i 2 kap. 19 §.

Om överklagandenämnden finner att det överklagade beslutet strider mot något av förbuden och att detta kan antas ha inverkat på utgången, ska beslutet undanröjas och ärendet, om det behövs, visas åter till universitetet eller högskolan för ny prövning.

Om ett beslut kan överklagas enligt någon annan författning, ska överklagande ske i den där föreskrivna ordningen i stället för enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2013.

3 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

3.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk

verksamhet, vuxenutbildning och annan yrkesutbildning, högre utbildning och forskning samt myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
<i>Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning</i>							
1:1 Statens skolverk	316	379	373	415	412	416	425
1:2 Statens skolinspektion	341	351	342	354	366	373	381
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	711	689	678	671	686	698	714
1:4 Sameskolstyrelsen	28	27	26	60	33	34	35
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	805	859	730	1 591	2 068	2 190	2 093
1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	382	443	380	460	479	452	463
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 656	3 660	3 660	3 676	3 691	3 691	3 691
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	117	141	120	167	193	197	201
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	93	102	101	104	106	107	109
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	739	503	298	523	523	213	8
1:11 Bidrag till vissa studier	14	16	15	16	16	16	16
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	106	102	101	99	101	107	109
1:13 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	9	9		9	9	9	10
1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning	3 030	2 263	2 225	2 672	2 537	2 154	2 092
1:15 Särskilt utbildningsstöd	137	147	143	147	149	150	152
Summa Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	10 484	9 693	9 193	10 962	11 368	10 808	10 500

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
<i>Universitet och högskolor</i>							
2:1 Universitetskanslersämbetet		0		126	129	131	134
2:2 Universitets- och högskolerådet		0		103	104	105	107
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 401	1 336	1 385	1 362	1 387	1 412	1 447
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 717	1 833	1 833	1 842	1 876	1 909	1 948
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	1 757	1 764	1 719	1 788	1 830	1 862	1 906
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 754	1 887	1 887	1 896	1 935	1 969	2 009
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 770	1 789	1 785	1 827	1 865	1 895	1 942
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 320	1 362	1 362	1 377	1 406	1 420	1 449
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	1 517	1 536	1 490	1 545	1 562	1 578	1 597
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 374	1 430	1 430	1 448	1 465	1 491	1 521
2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	1 250	1 197	1 188	1 209	1 230	1 246	1 272
2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	935	987	987	993	1 011	1 029	1 050
2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 346	1 319	1 290	1 318	1 347	1 375	1 416
2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	696	743	743	750	764	778	794
2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	676	589	588	596	612	624	638
2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	1 202	1 307	1 307	1 339	1 364	1 388	1 416
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	1 064	1 037	993	990	1 027	1 062	1 056
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	1 000	1 106	1 106	1 303	1 328	1 351	1 439
2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	601	609	611	611	618	623	619
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	322	338	338	340	347	353	360
2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	608	562	548	562	577	587	589
2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	189	194	194	195	199	202	207
2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning	1 002	945	922	954	972	989	992
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	267	274	274	276	281	286	292
2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	688	646	646	653	678	703	726
2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	207	215	215	216	221	224	229
2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	515	510	497	509	517	516	504
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	191	197	197	199	202	206	210
2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	297	270	270	260	262	261	236
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	81	83	83	83	85	86	88
2:31 Malmö högskola: Grundutbildning	890	792	814	796	807	819	836
2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	101	104	104	105	107	109	111
2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning	588	566	561	555	561	569	549
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	75	78	78	78	80	81	83
2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	49	52	51	57	58	59	60

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
2:36 Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		6	5	6	6	6	6
2:37 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning	114	111	109	112	114	116	118
2:38 Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		11	10	24	37	38	39
2:39 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	87	88	85	87	89	90	92
2:40 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning		25	25	25	26	26	27
2:41 Högskolan i Borås: Grundutbildning	441	431	420	430	437	441	441
2:42 Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning		53	52	55	57	58	59
2:43 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	430	393	383	386	389	391	380
2:44 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning		54	52	54	55	56	57
2:45 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	136	126	123	124	126	127	127
2:46 Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning		20	20	21	21	22	22
2:47 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	433	412	401	408	413	416	405
2:48 Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning		82	80	82	84	85	87
2:49 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	366	349	349	353	359	362	354
2:50 Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning		53	51	54	55	56	57
2:51 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	364	341	336	342	344	348	341
2:52 Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning		46	45	46	47	47	48
2:53 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	307	307	303	307	308	307	289
2:54 Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning		39	38	40	41	41	42
2:55 Högskolan Väst: Grundutbildning	350	356	330	349	356	334	318
2:56 Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning		39	38	39	40	41	41
2:57 Konstfack: Grundutbildning	131	144	144	149	152	155	158
2:58 Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		8	7	8	8	8	8
2:59 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	60	59	59	59	60	61	63
2:60 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		4	4	4	4	4	5
2:61 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	136	119	119	119	121	124	126
2:62 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		8	7	8	8	8	8
2:63 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	18	17	17	17	18	18	18
2:64 Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		5	5	5	5	5	5
2:65 Södertörns högskola: Grundutbildning	399	350	341	364	370	374	365
2:66 Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning		40	39	41	41	42	43
2:67 Försvarshögskolan: Grundutbildning	23	23	22	23	24	24	24
2:68 Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning		9	8	9	9	9	9

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
2:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	2 680	2 763	2 675	2 765	2 832	2 888	2 936
2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	383	637	602	1 021	1 486	1 438	1 742
2:71 Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.		359	350	455	475	475	492
2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 194	2 224	2 225	2 256	2 314	2 367	2 427
Summa Universitet och högskolor	36 501	37 766	37 375	38 903	40 141	40 702	41 613
<i>Forskning</i>							
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	4 369	4 598	4 508	5 163	5 510	5 823	6 047
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	251	317	309	260	260	260	260
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	117	117	115	119	121	123	126
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	100	270	263	349	355	361	393
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	24	26	25	26	27	27	28
3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	110	551	536	551	551	551	551
3:7 Institutet för rymdfysik	48	48	46	49	50	51	52
3:8 Kungl. biblioteket	327	332	323	340	346	352	360
3:9 Polarforskningssekreteriatet	26	37	42	38	38	39	40
3:10 Sunet	43	43	42	44	44	45	46
3:11 Centrala etikprövningsnämnden	6	9	9	9	9	9	10
3:12 Regionala etikprövningsnämnder	32	40	40	40	41	41	42
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	111	132	132	153	165	167	180
Summa Forskning	5 562	6 521	6 391	7 140	7 517	7 851	8 135
<i>Vissa gemensamma ändamål</i>							
4:1 Internationella program m.m.		0		80	80	80	80
4:2 Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer	24	31	30	31	31	31	31
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	5	9	9	9	9	9	9
4:4 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	9	12	12	12	13	13	13
Summa Vissa gemensamma ändamål	38	52	51	132	132	133	133
<i>Äldreanslag</i>							
2012 1:11 Förstärkning av basfärdigheter	383	250	235	0	0	0	0
2012 2:1 Högskoleverket	177	177	177	0	0	0	0
2012 2:2 Verket för högskoleservice	20	22	21	0	0	0	0
2012 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	57	58	58	0	0	0	0
2011 2:54 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	488	0		0	0	0	0
Summa Äldreanslag	1 125	507	491	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	53 709	54 538	53 502	57 137	59 159	59 494	60 380

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

**Tabell 3.2 Härledning av ramnivån 2013–2016.
Utgiftsområde '16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	54 476	54 476	54 476	54 476
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	361	1 372	2 281	3 361
Beslut	2 431	3 517	2 942	2 755
Övriga makro- ekonomiska förutsätt- ningar				
<i>Volym</i>				
Överföring till/från andra utgifts- områden	-135	-140	-136	-142
Övrigt	4	-67	-69	-71
Ny ramnivå	57 137	59 159	59 494	60 380

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.**Tabell 3.3 Ramnivå 2013 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2013
Transfereringar ¹	13 019
Verksamhetskostnader ²	43 094
Investeringar ³	1 025
Summa ramnivå	57 137

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2011 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

3.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet.

Regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2012 förslag till mål för utgiftsområde 16. Riksdagen godkände målet i enlighet med regeringens förslag (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98). Utbildningsutskottet kommenterar i sitt betänkande mål- och resultatredovisningen och gör vissa iakttagelser som regeringen bör beakta i det fortsatta arbetet. Mot denna bakgrund har det inom Utbildningsdepartementet påbörjats ett arbete med att se över mål- och resultatredovisningen i kommande budgetpropositioner. Regeringen instämmer i utskottets kommentar att detta arbete bör ses i ett långsiktigt perspektiv. I sammanhanget bör också nämnas att regeringen i regleringsbrevet för 2012 avseende Ekonomistyrningsverket har uppdragit åt myndigheten att bl.a. beskriva och analysera hur resultatindikatorer eller andra bedömningsgrunder kan användas för att följa upp regeringens politik inom olika områden. Vidare ska myndigheten utforma metodstöd för Regeringskansliets arbete med att tydliggöra kopplingen mellan budgetförslagen och resultatredovisningen i regeringens budgetproposition till riksdagen.

Under varje verksamhetsområde redovisas delmål och centrala indikatorer som kommer att ligga till grund för resultatredovisningen och bedömningen av måluppfyllelsen.

I enlighet med utskottets önskemål om en bättre överblick när det gäller målstrukturen och resultatuppföljningen redovisas följande sammanställning över målen och indikatorer.

Det övergripande målet för utgiftsområdet som riksdagen beslutat gäller som mål för respektive verksamhetsområde. Enligt regeringen bör bedömningen av måluppfyllelse göras för respektive verksamhetsområde och inte samlat för hela utgiftsområdet på grund av verksamhetsområdenas olika karaktär.

Tabell 3.4 Mål och indikatorer för utgiftsområde 16

Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet

Barn- och ungdomsutbildning	Kommunernas vuxenutbildning	Eftergymnasial yrkesutbildning	Universitet och högskolor	Forskning och utveckling
VO-mål	VO-mål	VO-mål	VO-mål	VO-mål
Svensk barn- och ungdomsutbildning ska vara av hög och likvärdig kvalitet. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt.	Målet för de skolformer som ingår i kommunernas vuxenutbildning är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. För kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna gäller att de som fått minst utbildning ska prioriteras.	Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska svara mot behoven av kvalificerad arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället. Kompletterande utbildningar ska tillgodose olika utbildningsbehov utanför det offentliga utbildningssystemet och omfattas av olika former av statligt stöd.	Utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt.	Sveriges ställning som forskningsnation ska stärkas och därmed stärks den svenska konkurrenskraften och kunskapsförsörjningen. Forskningen ska vara av hög internationell klass/kvalitet.
Indikatorer	Indikatorer	Indikator	Indikatorer	Indikatorer
Förskola Deltagande i förskola Personalens behörighet	Komvux Antal heltidsstuderande. Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och antal som fortsätter en påbörjad kurs nästa år Betyg på gymnasial nivå	Yrkeshögskolan Andel i arbete efter avslutad utbildning	Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar Examenstillstånd Lärarresurser (andel disputerade lärare) (Inresande studenter) Vetenskapliga publiceringar Externa medel för forskning Prestationsgrad Genomströmning i utbildning på forskarnivå	Antalet artiklar i internationell jämförelse, genomsnittligt för alla områden och för ämnesområdena naturvetenskap, teknik, medicin, humaniora och samhällsvetenskap. Antalet citeringar i internationell jämförelse, genomsnittligt för alla områden resp. för naturvetenskap, teknik, medicin, humaniora, samhällsvetenskap.
Förskoleklass Deltagande i förskoleklass Personalens behörighet	Särvux Antal elever.			
Grundskola Nationella prov Betyg och meritvärden Andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program Lärares behörighet Internationella studier	Sfi Antal elever. Antal heltidsstuderande. Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och antal som fortsätter en påbörjad kurs nästa år Andel deltagare som uppnått lägst betyget G på nationella slutprov			
Sameskolan och specialskolan Delar av grundskolans indikatorer	Lärare Lärares behörighet			
Grundsärskolan Lärares behörighet				
Gymnasiesärskolan Lärares behörighet				
Gymnasieskolan Nationella prov Betygsresultat Andel elever med slutbetyg inom tre år Andel elever i gymnasieskolan som har fullföljt gymnasieskolan och fått				

grundläggande behörighet
alternativt examen inom 3
år
Överströmning från
preparandutbildning och
programinriktat individuellt
val till nationella program i
gymnasieskolan
Lärares behörighet
Internationella studier

3.4 Inledning

Utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning har i huvudsak följande omfattning och behandlas i följande avsnitt.

- **Barn- och ungdomsutbildning**
 - förskola
 - förskoleklass
 - fritidshem
 - annan pedagogisk verksamhet
 - grundskola
 - gymnasieskola
 - specialskola
 - grundsärskola
 - gymnasiesärskola
 - sameskola
 - svensk skola i utlandet
- **Kommunernas vuxenutbildning**
 1. kommunal vuxenutbildning (komvux)
 - särskild utbildning för vuxna (särvux)
 - utbildning i svenska för invandrare (sfi)
- **Eftergymnasial yrkesutbildning**
 - utbildning inom yrkeshögskolan
 - kvalificerad yrkesutbildning
 - folkbildning
 - vissa kompletterande utbildningar med enskilda huvudmän
- **Högskoleverksamhet**
 - universitet och högskolor med statlig huvudman (högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning) och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet. Sveriges lantbruksuniversitet ingår i utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.
- **Forskning**
 1. statlig finansiering av forskning och forskningsmyndigheter.

I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom skol-, vuxenutbildnings- och högskoleområdet och vissa myndigheter inom forskningsområdet samt medlemsavgifter till Unesco och verksamheten vid Svenska Unescorådet.

De offentliga kostnaderna för området uppgick 2011 preliminärt till ca 297 miljarder kronor, inklusive studiestöd⁹ (redovisas under utgiftsområde 15 Studiestöd) och medel från kommuner och landsting. Delar av de medel som kommuner och landsting avsätter för utbildning finansieras genom de generella statsbidragen till kommunerna. Huvudmannskapet för den verksamhet som ingår i utgiftsområdet delas mellan stat, kommun, landsting och enskilda huvudmän.

Såväl kommuner som enskilda är huvudmän för förskola, fritidshem, annan pedagogisk verksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola, medan enbart kommuner är huvudmän för komvux, särvux och sfi. Landsting kan dock också vara huvudmän för vissa utbildningar. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan. Inom folkbildningen (främst folkhögskolor och studieförbund) förekommer framför allt enskilda huvudmän. Staten är huvudman för flertalet universitet och högskolor, men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Anslagen inom utgiftsområdet finansierar endast till en mindre del skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och vuxenutbildning, som främst finansieras med kommunala skattemedel, men även via det generella statliga bidraget till kommunerna samt vissa riktade statsbidrag. Avgifter svarar för en del av finansieringen av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet samt vissa myndigheter, men utgör i

⁹ Inkluderar kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift.

övrigt en mycket liten andel. Anslagen inom utbildningsområdet finansierar högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid statliga universitet och högskolor och de enskilda utbildningsanordnarna inom högskoleområdet samt yrkeshögskoleutbildningar, kvalificerade yrkesutbildningar och vissa kompletterade utbildningar. Från och med den 1 juli 2011 finansieras högskolestudier till viss del genom avgifter i och med införandet av studieavgifter för studenter som inte är medborgare i länder inom det Europeiska ekonomiska samarbets

området eller i Schweiz. Forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor finansieras genom direkta anslag och medel från anslagsfinansierade forskningsråd. Forskning finansieras även av forskningsstiftelser, EU och andra externa finansiärer.

Nedanstående tabeller ger en översikt över utgiftsområdet och bygger på statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) om inget annat anges.

Tabell 3.5 Antal barn och studerande 2006–2012¹, 1 000-tal

Skolform	Läsår					
	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
Barn- och ungdomsutbildning²						
Förskolan	396	417	433	446	458	472
Pedagogisk omsorg	31	28	25	22	20	19
Fritidshem	329	335	346	358	378	397
Förskoleklass ³	92	93	98	100	104	104
Grundskolan ³	962	936	906	892	886	889
Gymnasieskolan	376	390	396	395	386	369
Svenska utlandsskolor ⁴	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Grundskoleklass	14	14	13	13	12	11
Gymnasieskolan	8,2	8,7	9,3	9,4	9,3	9,0
Specialskolan	0,55	0,51	0,52	0,50	0,50	0,50
Vuxenutbildning						
Komvux ^{5,6}	100	82	74	81	87	88
Särvux	4,9	5,0	4,9	4,9	4,8	4,7
Sfi ⁶	62	73	82	91	96	102
Kvalificerad yrkesutbildning (KY) och yrkes- högskoleutbildningar (YH) ^{6,7}	31	36	39	41	43	44
Folkhögskolor ⁸	26	26	27	29	28	28
Kompletterande utbildningar	5,6	5,4	5,2	5,4	5,6	5,9
Läsår	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11

Högskoleutbildning						
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ^{9,10}	289	280	279	290	316	323
Utbildning på forskarnivå ¹¹	18	18	18	18	18	18

¹ Uppgifterna avser läsår och antal barn/elever/studerande och är hämtade från Sveriges officiella statistik om inget annat anges.

² Avser antalet inskrivna barn och elever den 15 oktober.

³ Inklusiva sameskola.

⁴ Antal elever i reguljär utbildning.

⁵ Antal heltidsstuderande.

⁶ Avser det kalenderår som sammanfaller med det angivna läsårets hösttermin.

⁷ Den 1 mars 2011 gjorde Myndigheten för yrkeshögskolan en förbättring av statistiken över studerande. Numera är endast studerande med godkända rekvisitioner för statsbidrag inräknade. Tidigare fanns även studerande som fått avslag eller hade felaktiga rekvisitioner med i statistiken. Effekterna av detta ökar för varje år bakåt i tiden. Därför är minskningen märkbar för 2009 och bakåt i jämförelser med årsredovisningarna.

⁸ Avser antal deltagare i långa kurser.

⁹ Avser helårsstudenter på grundnivå och avancerad nivå exklusive uppdragsutbildning.

¹⁰ Uppgiften för 2010 och 2011 är hämtade från Högskoleverkets NU-databas.

¹¹ Avser antal doktorander med minst en procent aktivitet under hösten.

Uppgifterna ej kompletterade med efterrapporteringar. Källa: Högskoleverkets NU-databas.

Tabell 3.6 Offentliga kostnader budgetår 2006–2011, Mdkr¹

	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ²
Förskolan ³	40,9	44,6	48,2	50,6	53,4	56,5
Pedagogisk omsorg ³	2,7	2,6	2,5	2,3	2,1	2,0
Fritidshem ³	10,5	10,9	11,3	11,9	12,4	13,3
Öppen verksamhet	0,42	0,45	0,48	0,48	0,51	0,53
Förskoleklass	4,2	4,4	4,6	4,9	5,0	5,2
Grundskolan	74,1	75,3	77,9	77,4	78,6	80,2
Gymnasieskolan ⁴	31,8	33,9	36,1	37,1	37,2	37,7
Svenska utlandsskolor	0,12	0,12	0,13	0,12	0,12	0,19
Grundskoleklass	4,1	4,2	4,3	4,3	4,3	4,2
Gymnasieskolan	2,1	2,2	2,5	2,7	2,7	2,8
Specialskolan	0,46	0,47	0,45	0,46	0,47	0,48
Vuxenutbildning ⁵	5,5	5,3	5,4	5,6	6,0	5,5
Studieförbund	3,3	3,5	3,6	3,7	3,8	3,8
Folkhögskolor	2,6	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0
YH, KY ⁶	1,01	1,16	1,23	1,33	1,49	1,51
Universitet och högskolor ⁷	45,8	47,1	49,5	52,1	54,8	58,4
Studiestöd ⁸	20,1	19,3	19,1	21,0	22,2	21,5
Summa	250	258	270	279	287	297
Andel av BNP i procent	8,5	8,3	8,4	9,0	8,6	8,5

¹ Redovisningen omfattar inte polisprogrammet, försvarsmaktens utbildningar, arbetsmarknads- och personalutbildning samt övrig utbildning hos privata utbildningsanordnare. Uppgifterna redovisas i löpande priser.

² Preliminära uppgifter för 2011, dock ej vad gäller KY, universitet och högskolor och studiestöd.

³ Nettokostnad exklusive avgifter.

⁴ Inklusiva skolskjuts, reseersättning och inackordering.

⁵ Inkluderar komvux, särvux, sfi och även Centrum för flexibelt lärande (CFL) (t.o.m. 2007).

⁶ Enbart KY-utbildningar t.o.m. 2009-06-30.

⁷ Inkluderar forskning och forskarutbildning.

⁸ Inkluderar studiebidrag och studiemedlems bidragsdel samt kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift.

Tabell 3.7 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2006–2012¹, 1 000-tal

	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
Lärare och personal						
Förskolan ²						
Totalt	86	90	92	93	95	99
Kvinnor	84	88	89	90	92	95
Män	2,4	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4
Pedagogisk omsorg ²						
Totalt	6,1	5,7	5,1	4,5	4,1	3,9
Kvinnor	6,1	5,6	5,1	4,5	4,1	3,8
Män	0,03	0,04	0,03	0,04	0,04	0,08
Fritidshem ²						
Totalt	13	12	12	12	11	14
Kvinnor	10,0	10,0	9,4	9,3	8,7	11,1
Män	2,5	2,4	2,3	2,3	2,4	3,3
Öppen förskola eller fritidshem ²						
Totalt	0,65	0,67	0,72	0,72	0,68	0,68
Kvinnor	0,64	0,66	0,71	0,72	0,68	0,68
Män	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Personal verksamma i flera verksamhetsformer						
Totalt	17	18	18	18	19	17
Kvinnor	15	15	15	15	16	14
Män	2,7	2,8	3,0	3,1	3,4	3,1
Förskoleklass ^{3,4}						
Totalt	6,2	6,4	6,3	6,3	6,4	6,7
Kvinnor	5,8	6,1	6,0	6,0	6,0	6,3
Män	0,34	0,34	0,37	0,36	0,39	0,40
Grundskolan ⁴						
Totalt	80	78	76	73	73	74
Kvinnor	59	58	57	55	55	56
Män	21	20	19	18	18	18
Grundskärskolan						
Totalt	3,1	3,0	3,1	3,0	2,8	2,7
Kvinnor	2,7	2,6	2,6	2,6	2,4	2,3
Män	0,47	0,46	0,48	0,46	0,42	0,44
Gymnasiesärskolan						
Totalt	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1
Kvinnor	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
Män	0,67	0,69	0,68	0,71	0,71	0,70
Specialskolan						
Totalt	0,23	0,24	0,23	0,22	0,21	0,19
Kvinnor	0,18	0,19	0,17	0,17	0,17	0,15
Män	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04

	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
Gymnasieskolan						
Totalt	31	32	32	31	31	30
Kvinnor	15	15	16	15	15	15
Män	16	16	16	16	16	15
Svenska utlandskolor ⁵						
Totalt	0,28	0,29	0,28	0,28	0,26	0,26
Kvinnor	0,20	0,22	0,21	0,20	0,20	0,20
Män	0,08	0,08	0,07	0,08	0,06	0,06
Komvux						
Totalt	4,3	3,5	3,2	3,2	3,4	3,4
Kvinnor	2,8	2,3	2,1	2,1	2,2	2,2
Män	1,5	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2
Särvux						
Totalt	0,26	0,26	0,27	0,28	0,28	0,27
Kvinnor	0,22	0,22	0,22	0,24	0,24	0,23
Män	0,04	0,04	0,05	0,04	0,05	0,04
Sfi						
Totalt	1,5	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2
Kvinnor	1,3	1,6	1,7	1,7	1,8	1,8
Män	0,23	0,30	0,32	0,33	0,36	0,35
Vuxenutbildning (totalt)						
Totalt	6,0	5,6	5,5	5,5	5,8	5,9
Kvinnor	4,3	4,1	4,0	4,0	4,2	4,3
Män	1,7	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6
Kompletterande utbildningar ⁶						
Totalt	0,35	0,41	0,40	0,43	0,44	0,40
Kvinnor	0,17	0,21	0,20	0,21	0,22	0,21
Män	0,18	0,20	0,20	0,22	0,22	0,19
Kalenderår						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Högskolan ⁷						
Totalt	23,4	23,6	24,0	25,0	26,4	27,9
Kvinnor	9,4	9,7	10,0	10,6	11,2	12,0
Män	13,9	13,9	14,0	14,5	15,2	15,9
<i>därav:</i>						
Professorer						
Totalt	4,0	4,1	4,2	4,4	4,5	4,8
Kvinnor	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1
Män	3,3	3,3	3,4	3,5	3,5	3,7

	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
Elever/studerande						
Komvux⁸						
Totalt	237	199	177	187	195	198
Kvinnor	158	133	118	119	124	127
Män	80	66	59	68	72	71
Särvux						
Totalt	4,9	5,0	4,9	4,9	4,8	4,7
Kvinnor	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3
Män	2,5	2,6	2,5	2,5	2,4	2,4
Sfi						
Totalt	62	73	82	91	96	102
Kvinnor	36	41	46	52	55	59
Män	26	32	36	39	41	43
KY och YH⁹						
Totalt	31	36	39	41	43	44
Kvinnor	17	19	21	22	23	23
Män	15	16	17	19	21	22
Folkhögskolor¹⁰						
Totalt	26	26	27	29	28	28
Kvinnor	17	17	18	18	18	18
Män	9	9	10	11	10	10
Kompletterande utbildningar						
Totalt	5,6	5,4	5,2	5,4	5,6	5,9
Kvinnor	3,9	3,6	3,4	3,7	3,8	4,1
Män	1,7	1,8	1,7	1,7	1,7	1,8
Kalenderår	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå^{11, 12}						
Totalt	285	278	280	304	321	318
Kvinnor	168	164	165	178	186	186
Män	117	114	115	126	135	132
Utbildning på forskarnivå¹³						
Totalt	17	17	17	18	18	18
Kvinnor	8,5	8,3	8,4	8,6	8,9	8,9
Män	8,8	8,6	8,8	9,1	9,4	9,4

"..." = Uppgift saknas.

¹ Uppgifterna avser läsår och antal elever/studerande/antal heltidstjänster om inget annat anges.

² Avser antalet anställda, exklusive arbetsledare, som arbetar med barn.

³ Avser antal årsarbetare.

⁴ Inklusive sameskola.

⁵ Avser antal tjänstgörande lärare.

⁶ Avser antalet lärare i heltidstjänster, utbildningar med statsbidrag/studiestöd.

⁷ Undervisande och forskande personal exklusive forskarstuderande.

⁸ Avser det kalenderår som sammanfaller med det angivna läsårets hösttermin.

⁹ Den 1 mars 2011 gjorde Myndigheten för yrkeshögskolan en förbättring av statistiken över studerande. Numera är endast studerande med godkända rekvisitioner för statsbidrag inräknade. Tidigare fanns även studerande som fått avslag eller hade felaktiga rekvisitioner med i statistiken. Effekterna av detta ökar för varje år bakåt i tiden. Därför är minskningen märkbar för 2009 och bakåt i jämförelser med årsredovisningarna.

¹⁰ Avser antal deltagare i långa kurser.

¹¹ Avser helårsstudenter i grundutbildning exklusive uppdragsutbildning.

¹² Totaluppgifterna för 2009 är hämtade från Högskoleverkets NU-databas.

Kompletterat med könsuppdelning.

¹³ Avser antal doktorander med minst en procents aktivitet under hösten.

Uppgifterna ej kompletterade med efterrapporteringar. Källa: Högskoleverkets NU-databas.

Tabell 3.8 Antalet skolor och lärosäten

Grundskolor	ca 4 600
Gymnasieskolor	ca 1 010
Universitet och högskolor	35
Enskilda utbildningsanordnare inom högre utbildning	17

Övergången mellan olika utbildningsformer

Av de elever som läsåret 2010/11 avslutade sina studier i grundskolan gick 98 procent direkt vidare till gymnasieskolan. Andelen var ungefär lika stor för män som för kvinnor.

Övergången från gymnasieskolan till högskolan (inkluderar inte Yrkeshögskolan) mäts tre år efter avslutade gymnasiestudier. De mest aktuella uppgifterna som finns att tillgå avser därför elever som slutförde gymnasieskolan och fick slutbetyg eller motsvarande våren 2008. Av dessa gick 20 procent direkt vidare till högskolan, 35 procent gick vidare inom två år och 44 procent inom tre år. Bland kvinnorna var andelen 49 procent och bland männen 38 procent. Andelen direktövergångar från gymnasieskolan till högskolan har ökat från 18 procent av de som avslutade sina gymnasiestudier våren 2006 till 25 procent av de som gick ut gymnasieskolan våren 2009. År 2010 minskade andelen direktövergångar något till knappt 24 procent.

Under hösten 2011 genomförde SCB en enkätundersökning bland de högskolenyborjare som gjort ett studieuppehåll mellan gymnasieskola och högskola. Studien visar bl.a. att en stor andel av dessa (50 procent) arbetat minst tre månader eller kompletterat sin gymnasieutbildning (24 procent) året före studiestarten. Därutöver har en stor andel (30 procent) varit utomlands i minst tre månader under året före påbörjade högskolestudier. Enligt studien påbörjade studenterna inte sina högskolestudier tidigare eftersom de antingen hade prioriterat annan sysselsättning, inte vetat vad de skulle studera eller för att de önskat tillägna sig andra erfarenheter genom ett studieuppehåll.

Av de som tog ut en examen inom högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå mellan läsåren 2002/03 och 2006/07 hade 5,1 procent gått vidare till utbildning på forskarnivå senast under läsåret 2010/11. Bland

kvinnorna var andelen 3,9 procent och bland männen 7,1 procent. Eftersom fler kvinnor än män tar ut en examen på högskolenivå, är dock skillnaden mellan de båda könen när det gäller antalet som går vidare till utbildning på forskarnivå mindre än skillnaden i andelen.

3.5 Utgiftsområdets styrmedel m.m.

Huvudmannaskap och finansieringsformer varierar mellan olika verksamheter inom utgiftsområdet. Statens styrmedel och insatser består av:

- *Statlig finansiering.* Anslagen inom utgiftsområdet utgör inte den dominerande finansieringskällan. Finansiering sker dels genom kommunala medel, dels genom de generella och riktade statsbidragen till kommunerna. Högskolesektorn och yrkeshögskolan finansieras i huvudsak genom direkta statliga anslagsmedel. Anslagen avser statlig verksamhet samt bidrag till kommunal och enskild verksamhet. Anslagsmedel används inte bara till löpande verksamhet utan också som kompletterande finansiering för att förändra, utveckla och förnya den befintliga verksamheten. Anslagen till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå är huvudsakligen prestationsrelaterade.
- *Reglering och uppställande av mål.* För utgiftsområdet fastställs mål och bestämmelser som föreskrivs i lagar och andra författningar. Vidare ingår mål för de statliga myndigheternas verksamhet. För folkbildningen fastställer staten riktlinjer med syften och återrapporteringskrav när det gäller statsbidraget. Folkbildningsrådet beslutar om statsbidrag enligt förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen. För skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet för barn och ungdomar gäller skollagen (2010:800), förordningar som reglerar de olika skolformerna, läroplaner och andra författningar. För kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och svenskundervisning för invandrare gäller den gamla skollagen (1985:1100) till och med utgången av juni 2012. Därefter tillämpas skollagen (2010:800) även på dessa skolformer. För yrkeshögskolan gäller lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. För kvalificerad yrkesutbildning gäller lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning. För universitet och högskolor gäller främst högskolelagen (1992:1434), högskoleförordningen (1993:100) och förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor. På högskoleområdet finns det en särskild lag för enskilda utbildningsanordnare, lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, som hänvisar till vissa krav på utbildningen i högskolelagen. Inom området forskningens infrastruktur finns myndigheten Kungl. biblioteket, inklusive verksamheten vid den tidigare myndigheten Statens ljud- och bildarkiv, som innebär insamlande, bevarande och tillhandahållande av material enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.
- *Uppföljning eller granskning.* Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Myndigheten för yrkeshögskolan och Högskoleverket har uppföljnings- eller gransknings- och i vissa fall statistikansvar på sina respektive områden. Statistiska centralbyrån svarar för övrig utbildnings- och forskningsstatistik. Fr.o.m. den 1 januari 2013 ansvarar Universitetskanslersämbetet för de uppgifter Högskoleverket i dag har i fråga om uppföljning och analys.
- *Utvärdering, kvalitetssäkring och granskning.* De ovannämnda myndigheterna, förutom Skolinspektionen, har samtliga ett utvärderingsansvar inom sina respektive områden. Skolor, förskolor, fritidshem och huvudmän ska dokumentera sitt kvalitetsarbete. Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i varje kommun när det gäller skolväsendet, annan pedagogisk verksamhet samt vuxenutbildning. Vidare ingår i myndighetens uppgifter tillståndsprövning, dvs. godkännande av enskilda huvudmän för

grund- och gymnasieskolor och motsvarande skolformer. I myndighetens ansvar ingår såväl tillsyn över som kvalitetsgranskning av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet m.m. Universitetets och högskolors kvalitetsarbete är enligt högskolelagen ett åliggande för lärosätena själva. Högskoleverket utvärderar löpande utbildningar vid alla universitet och högskolor. Högskoleverket beslutar också om examens-tillstånd för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för statliga universitet och högskolor. För konstnärlig utbildning på forskarnivå beslutar Högskoleverket om examenstillstånd för statliga universitet och högskolor. För annan utbildning på forskarnivå beslutar Högskoleverket om examenstillstånd för statliga högskolor. Vidare yttrar sig verket i ärenden om tillstånd för enskilda utbildningsanordnare att utfärda examina. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) ska inom ramen för sitt uppdrag utvärdera effekter av olika reformer och åtgärder inom utbildningsväsendet samt effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet. Fr.o.m. den 1 januari 2013 ansvarar Universitetskanslersämbetet för de uppgifter som Högskoleverket har i dag i fråga om kvalitetssäkring av högskoleutbildning.

- *Tillsyn.* Skolinspektionen har ansvar för tillsyn över skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Myndigheten för yrkeshögskolan har tillsyn över främst utbildningarna inom yrkeshögskolan. Inom universitets- och högskolesektorn utövar Högskoleverket tillsyn inom sitt ansvarsområde. Fr.o.m. den 1 januari 2013 förs det ansvar Högskoleverket har i dag i fråga om tillsyn till Universitetskanslersämbetet.
- *Utvecklingsinsatser.* Skolverket ska stödja kommuner och andra huvudmän i deras utbildningsverksamhet och andra pedagogiska verksamheter samt bidra till att förbättra deras förutsättningar att arbeta med utveckling av verksamheten för ökad måluppfyllelse inom barn- och ungdomsutbildning samt vuxenutbildning.

Myndigheten för yrkeshögskolan ska främja utvecklingen av bl.a. utbildningarna inom yrkeshögskolan och utbildningarnas kvalitet. Inom högre utbildning och forskning ska ett kontinuerligt utvecklingsarbete bedrivas vid universitet och högskolor.

- *Internationellt samarbete.* Det internationella samarbetet inom de utbildnings- och forskningspolitiska områdena är en viktig del av de statliga insatserna.

Verksamheterna inom utgiftsområde 16 har ett nära samband med verksamheter inom andra utgiftsområden. Den största delen av verksamheterna inom utgiftsområdet bedrivs av kommunerna. Verksamheterna finansieras dels med kommunala skatteintäkter, dels med generella statsbidrag under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna och med riktade statsbidrag under bl.a. utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Utgiftsområde 15 Studiestöd omfattar olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser.

Forskningsverksamheten vid universitet och högskolor finansieras utöver medel från utgiftsområde 16 med medel från andra utgiftsområden, stiftelser och externa finansörer. Arbetsmarknadsutbildning bedrivs och finansieras inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad och folkbildningen finansieras inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

3.6 Resultatredovisning

3.6.1 Internationellt arbete

Det internationella utbildningssamarbetet bidrar till att öka kvaliteten i svensk utbildning samt till att ge ökad kunskap om och förståelse för andra länder och deras kulturer. Med internationellt utbildningssamarbete främjas även enskildas möjligheter att studera och arbeta utomlands.

En utbildning av hög kvalitet stärker Sveriges möjligheter att stå starkt inför globaliseringens utmaningar. Internationellt lyfts utbildningens betydelse fram i allt fler sammanhang. Dialog och erfarenhetsutbyte syftar till att skapa bättre förutsättningar för att möta de gemensamma utmaningar som finns på utbildningsområdet,

t.ex. att öka yrkesutbildningens attraktionskraft och stödja lärares och skolledares kompetensutveckling.

Det internationella samarbetet inom utbildningsområdet stöds genom en rad samarbetsprogram, däribland EU:s program för utbildningssamarbete Programmet för livslångt lärande, Nordiska ministerrådets program Nordplus samt det nationella programmet Linnaeus-Palme för samarbete och utbyte inom högre utbildning med länder i utvecklingsländerna. Genom dessa program erbjuds stöd för enskilda personers rörlighet samt samarbetsprojekt för alla utbildnings- och verksamhetsformer: förskolan, skolan, den högre utbildningen, vuxenutbildningen och kompetensutvecklingen i arbetslivet. I syfte att öka utbildningarnas kvalitet är målet att den geografiska rörligheten för alla grupper inom utbildningssystemet ska öka samt att allt fler utbildningsinstitutioner ska kunna ta del av internationella samarbetsprojekt.

EU

EU-arbetet har under 2011 präglats av Europa 2020-strategin. För de två av strategins fem mål som faller inom Utbildningsdepartementets område har nationella mål definierats (se avsnitt 3.7.1 Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål).

Under 2011 hölls tre formella rådsmöten på utbildningsområdet, i februari, maj och november. Vid rådsmötet i februari antog utbildningsministrarna rådslutsatser om utbildningens roll i genomförandet av Europa 2020-strategin. Under utbildningsministrarnas möte i maj nåddes politisk enighet om en rekommendation i fråga om förtida avhopp från skolan. Den offentliga debatten vid mötet handlade om förebyggande insatser för att minska avhopp från skolan.

Vid rådsmötet i november antogs tre rådslutsatser. Dessa avsåg språkkunskaper för ökad rörlighet, moderniseringen av den högre utbildningen och ett riktmärke för rörlighet i utbildningssyfte. Dessutom antogs en rådsresolution om en förnyad europeisk agenda för vuxnas lärande.

Ett informellt utbildningsministermöte hölls i Ungern i mars 2011. Temat för mötet var

utbildning för aktivt medborgarskap, där man bl.a. diskuterade vilka kompetenser som unga behöver tillägna sig för att leva som aktiva medborgare och hur detta kan inkorporeras i utbildning på olika nivåer.

I slutet av november 2011 presenterade EU-kommissionen ett förslag till nytt utbildningsprogram, Erasmus för alla, för perioden 2014–2020. Det övergripande syftet med programmet är att stärka kvaliteten i europeisk utbildning genom samarbetsprojekt och insatser för att stimulera studenters mobilitet. Programförslaget omfattar de aktiviteter som för närvarande täcks av Programmet för livslångt lärande, Ung och aktiv i Europa samt ett antal program inom högre utbildning som omfattar samarbeten med tredje land. Ett nytt idrottsprogram och Jean Monnet-programmet som ger stöd till excellent utbildning och forskning om europeisk integration föreslås utgöra separata delar i det nya programmet. Programförslaget kommer att antas 2013.

Den 7 december 2010 antog EU:s ministrar för yrkesutbildning, de europeiska arbetsmarknadsparterna och EU-kommissionen Bryggekommunikén om ett närmare europeiskt samarbete inom yrkesutbildning för 2011–2020. I kommunikén fastställdes gemensamma mål fram till 2020 och en handlingsplan med kortfristiga mål att uppnå till 2014, där nationella åtgärder kombineras med stöd på europeisk nivå. På nationell nivå bedrivs bl.a. genomförandet av tre rekommendationer, om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (EQF), om ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET) och om en europeisk ram för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (EQAVET).

En halvtidsutvärdering av det pågående sjunde ramprogrammet för forskning och utveckling rapporterades i slutet av 2010. Rådslutsatser om utvärderingen antogs i mars 2011. I dessa framhålls bl.a. vikten av att ramprogrammet bidrar till att minska fragmentering, att det förenklas och att kvinnors deltagande inom programmet ökar.

Europeiska rådet beslutade i februari 2011 att det Europeiska forskningsområdet (ERA) ska vara färdigställt 2014. Syftet är att skapa fri rörlighet inom EU för kunskap, forskningsresultat och forskare.

I november 2011 presenterades Horisont 2020 som är EU-kommissionens förslag till

nästa ramprogram för forskning och innovation. Förslaget bygger på tre prioriteringar: spetskompetens, industriellt ledarskap och samhällsliga utmaningar. Förhandlingarna i rådet påbörjades i februari 2012 (se vidare avsnitt 9.3.4).

I sitt meddelande om Innovationsunionen (KOM(2010) 546) lanserade EU-kommissionen förslaget om Europeiska innovationspartnerskap. Syftet med partnerskapen är att möta stora samhällsutmaningar och samtidigt stärka konkurrenskraften genom innovationer av produkter och tjänster inom utvalda områden. Vid sitt möte i mars 2011 signalerade rådet sitt godkännande av starten av pilotprojektet Aktivt och hälsosamt åldrande.

I slutet av 2011 beslutade rådet om ett forsknings- och utbildningsprogram på kärnenergiområdet för perioden 2012–2013 som gör att programmet ska komma i fas med nästa långtidsbudget som startar 2014.

Under 2011 beslutade rådet om sex nya initiativ till gemensamma forskningsprogram inom områdena demografi, hav och oceaner, urbanisering, klimat, vatten samt antibiotikaresistens.

Konkurrenskraftsrådet antog den 31 maj 2011 slutsatser som slog fast att de existerande programmen för satellitnavigation (Galileo) och jordobservation Global Monitoring for Environment and Security (GMES) är unionens s.k. flaggskeppsprogram och de högst prioriterade inom rymdverksamheten. Vid konkurrenskraftsrådets möte om rymdfrågor i december antogs rådslutsatser om utvecklingen av GMES, bl. a. hur data från GMES ska göras tillgängliga samt skyddet av tekniska system i rymden och på jorden.

Europarådet

I Europarådets verksamhet fokuseras kärnområdena mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. Arbetet inom utbildningsområdet har koncentrerats kring utbildning för demokratiskt medborgarskap och mänskliga rättigheter samt interkulturell förståelse. Ett arbetsprogram för perioden 2010–2014 har antagits. Under 2012 ägde ett första möte rum i den nya kommittén för utbildningsfrågor, Steering Committee for Education Policy and Practice (CDPPE). Kommittén är ett resultat av

den översyn som direktoratet för utbildning och språk gjorde 2010 och ersätter de två tidigare kommittéerna för utbildningsfrågor, styrkommittén för utbildning (CDED) och styrkommittén för högre utbildning och forskning (CDESR).

Nordiska ministerrådet

Ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) har ansvar för Nordiska ministerrådets samarbete inom utbildnings-, forsknings- och språkpolitik. MR-U koordinerar dessutom det nordiska samarbetet inom IT-politik och mobilitetspolitik. MR-U antog 2010 strategin Kunskap för grön tillväxt och välfärd för det nordiska utbildnings- och forskningsområdet 2011–2013. Centralt i strategin är kunskaps-triangeln där samspelet mellan utbildning, forskning och innovation skapar ny kunskap och utveckling.

Under 2011 beslutade MR-U att genomföra en översyn av det nordiska forskningsarbetet med fokus på forskningsarbetets framtida ambitioner, effektivitet och inriktning. En extern högnivågrupp fick i uppdrag att genomföra översynen. Högnivågruppens arbete resulterade i en rapport som publicerades i december 2011. Rapporten kommer att behandlas under 2012.

Under 2011 bereddes arbetet med huvudinnehåll och inriktning för ramprogrammet Nordplus 2012–2016. I det nya programmet läggs vikt vid förenkling och profilering. Programmet ska förenklas för brukarna, men också vad gäller styrningsstruktur. Profilering ska bl.a. ske genom ett bättre synliggörande av programmets resultat.

OECD

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) spelar en betydelsefull roll när det gäller analys av utbildningssystemets funktionssätt. Kärnan i verksamheten på utbildningsområdet utgörs av jämförande studier, analyser, statistik och indikatorer.

Sverige deltar i Programme for International Student Assessment (PISA) som syftar till att undersöka i vilken grad deltagande länders utbildningssystem bidrar till att femtonåriga elever, som snart kommer att ha avslutat den

obligatoriska skolan, är rustade att möta framtiden. Genom olika prov undersöks elevernas förmågor inom kunskapsområdena matematik, naturvetenskap och läsförståelse. Sedan 2000 genomförs studien vart tredje år. Under 2012 genomförs den femte PISA-undersökningen. Resultaten av denna presenteras i december 2013.

Sverige deltar också i Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC) som inrättades 2008. PIAAC mäter den vuxna befolkningens kunskaper, kompetens och allmänna färdigheter som behövs på arbetsmarknaden. Det är den mest omfattande internationella studien som har genomförts i sitt slag. De första resultaten kommer att publiceras i oktober 2013. Resultaten kommer att möjliggöra internationella jämförelser inom de testade områdena. Genom samarbete med EU-kommissionen är avsikten att resultaten även ska kunna användas till indikatorer inom EU-samarbetet.

Sverige har vidare deltagit i studien Evaluation and Assessment Framework for Improving School Outcomes. Slutrapporten presenteras under 2012. Under 2011 lämnade OECD sin rapport över Sveriges arbete med uppföljning och utvärdering. Sammantaget pekar OECD på ett flertal framgångsfaktorer och uppmärksamar Sveriges pågående reformarbete i positiva ordalag. De råd som ges i rapporten handlar till stor del om ytterligare förbättringar och om att få större systematik i arbetet med utvärdering och bedömning.

Sverige deltar i studien Teaching and Learning International Survey (TALIS 2013). Det är en studie som vänder sig till lärare och skolledare och ur olika perspektiv fokuserar på deras arbete. Statens skolverk har regeringens uppdrag att svara för genomförandet av studien i Sverige. Teststudier genomförs under 2011 och 2012 och huvudstudien planeras till 2013.

Unesco

Unesco är FN:s fackorgan för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Varje medlemsland ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission, vilken ska utgöra en länk mellan landets regering och Unesco. Sveriges nationalkommission är Svenska Unescorådet, som vid årsskiftet övergick från att

vara en myndighet under regeringen till att vara en kommitté.

Svenska Unescorådets arbete baseras på den svenska unescostrategin (2008–2011), som i sin tur utgör grunden för det svenska engagemanget i Unesco.

Vartannat år äger Unescos beslutande församling, generalkonferensen, rum. Under generalkonferensen 2011 lämnade Sverige ett antal förslag, bl.a. om förstärkt arbete avseende press- och yttrandefrihet, och om att Unesco måste ta fortsatt ansvar att driva arbetet med utbildning för hållbar utveckling, då årtiondet för utbildning för hållbar utveckling avslutas 2014. Samtliga svenska förslag antogs av generalkonferensen.

Kalenderåret 2011 var det 60 år sedan Svenska Unescorådet instiftades, vilket uppmärksammades genom ett seminarium i Stockholm där bl.a. den svenska EU-ministern och Unescos generaldirektör Irina Bokova deltog. Bokova mötte under sitt Sverigebesök även bl.a. utbildningsministern, kulturministern och generaldirektören för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

På svenskt initiativ och med svensk finansiering anordnade Unesco i januari ett välbesökt seminarium i Paris på temat press- och yttrandefrihet. En av huvudtalarna var den svenska EU-ministern. Fortsatt fokus har under året lagts på utbildning för hållbar utveckling, och Svenska Unescorådet samarrangerade i februari en regional konferens på detta tema, med fokus på lärande i förskola och skola.

På det vetenskapliga området blev två svenska biosfärområden utsedda inom Unescos Man and the Biosphere Program. Regeringen har lämnat in ytterligare en ansökan om biosfärområde till Unesco.

Svenska Unescorådet har under 2011 deltagit i en arbetsgrupp med uppgift att finna vägar för svenskt genomförande av konventionen om skydd för det immateriella kulturarvet. Detta arbete fortsätter under 2012.

Under 2011 har tre unescosamråd med berörda departementet och myndigheter genomförts med syfte att stärka samordningen och genomförandet av den svenska unescostrategin.

Bolognaprocessen

Bolognaprocessen är ett europeiskt samarbete mellan 47 länder på högskoleområdet. Syftet är att främja rörlighet, anställningsbarhet och konkurrenskraft. Besluten i kommunikén från det senaste ministermötet 2012 i Bukarest ligger till grund för arbetsprogrammet fram till nästkommande ministermöte som ska genomföras i Jerevan 2015. Arbetsprogrammet fokuserar främst på frågor inom den sociala dimensionen, mobilitet, erkännande, anställningsbarhet och relationen mellan det gemensamma europeiska området för högre utbildning och övriga världen.

3.6.2 Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål

I maj 2009 enades EU-ländernas utbildningsministrar om en fortsättning av utbildnings-samarbetet och ett ramverk med strategiska mål för detta arbete fram till 2020 (Utbildning 2020). Följande fem riktmärken, som ska vara vägledande för uppföljningen av arbetet fram till 2020, fastställdes.

- Andelen 18–24-åringar som inte har en fullföljd gymnasieutbildning och som inte studerar ska vara mindre än tio procent.
- Andelen personer i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning ska uppgå till minst 40 procent.
- Andelen elever med låga prestationer i läsning, matematik respektive naturvetenskap ska uppgå till högst 15 procent.
- Andelen barn mellan fyra år och den ålder vid vilken de börjar i skolan som får pedagogisk omsorg, omsorg på obekväma tider, går i förskola eller förskoleklass ska uppgå till minst 95 procent.
- Andelen vuxna som deltagit i någon form av utbildning de senaste fyra veckorna ska uppgå till minst 15 procent.

Dessa riktmärken följs upp i kommissionens årliga rapport Education and Training Monitoring. I dessa uppföljningar används indikatorer som bygger på statistiska undersökningar som genomförs på ett liknande sätt i alla medlemsländer. De värden som redovisas blir på så sätt jämförbara länderna emellan men de kan samtidigt avvika från den nationella

totalräknade statistiken. För tre av riktmärkena (de två förstnämnda och det sista) används indikatorer som bygger på urvalsundersökningen Labour Force Survey, i Sverige benämnd Arbetskraftsundersökningen (AKU). Indikatorn som används för att följa upp det tredje riktmärket bygger på den internationella kunskapsmätningen PISA, som genomförs vart tredje år. Det fjärde riktmärket följs upp med hjälp av de data som samlas in gemensamt av UNESCO, OECD och EU (UOE-statistiken).

Riktmärket om unga vuxna med låg utbildning och det som rör andelen personer med eftergymnasial utbildning, berör flera olika utbildningsformer: gymnasieskolan, gymnasiala yrkesutbildningar, högskoleutbildningar på grundnivå och avancerad nivå samt utbildningar inom yrkeshögskolan. Dessa och övriga riktmärken redovisas därför samlat i detta avsnitt. De båda förstnämnda riktmärkena tillhör dessutom de övergripande mål i EU 2020-strategin som stats- och regeringscheferna antog i juni 2010 och som redovisas i de årliga nationella reformprogrammen. De nationella mål som regeringen antagit för dessa riktmärken är att andelen unga vuxna utan fullföljd gymnasieutbildning ska vara mindre än tio procent och att andelen med minst två års eftergymnasial utbildning ska uppgå till mellan 40 och 45 procent 2020.

I november 2011 antogs ett kompletterande sjätte riktmärke om rörlighet i utbildningssyfte. Det nya riktmärket gör åtskillnad mellan olika områden – rörlighet inom högre utbildning och rörlighet inom yrkesutbildning – och avses leda till bättre tillförlitlighet och jämförbarhet vid bedömningen av de olika former av rörlighet i utbildningssyfte som EU främjar. Det är ännu inte slutligt fastställt hur rörligheten ska mätas.

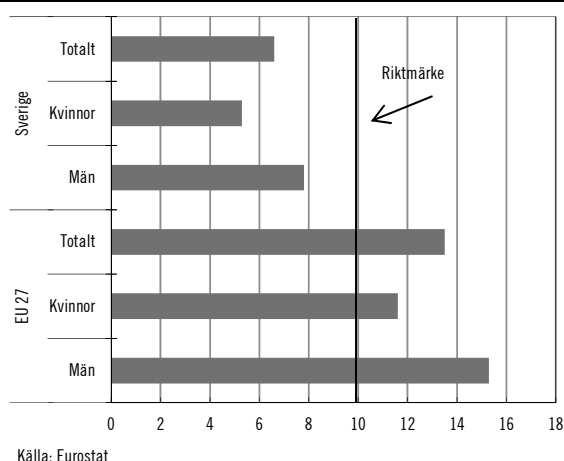
Riktmärkena avser EU som helhet och inte enskilda medlemsländer. En del länder förutsätts kunna bidra till utvecklingen i Europa genom att överträffa riktmärkena. I det följande redovisas hur Sverige ligger till i förhållande till de antagna riktmärkena för hela EU utifrån senast publicerade uppgifter. Det anges också hur EU-länderna som helhet ligger till.

EU-mål: Färre unga vuxna med låg utbildning

Andelen svenska 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befann sig i

utbildning uppgick 2011 till 6,6 procent, vilket är under EU:s riktmärke på 10 procent (diagram 3.1). Genomsnittet inom EU som helhet har successivt förbättrats något, men andelen uppgick trots det till 13,5 procent 2011. Minst är andelen i Tjeckien och Slovakien där den uppgår till 4,9 resp. 5,0 procent. Bland män finns genomgående en större andel lågutbildade än bland kvinnor, såväl i Sverige som i EU.

Diagram 3.1 Andel av unga i åldern 18–24 år med mindre än två års gymnasieutbildning och som inte studerar (2011)

Definitionen av indikatorn är att individen saknar eller har mindre än två års studier på gymnasial nivå och inte under den senaste fyra-veckorsperioden befunnit sig i formell eller icke-formell utbildning¹⁰. En person som har gått minst två år i gymnasieskolan räknas alltså inte in, även om han eller hon inte har fullföljt utbildningen.

Den statistik som hittills publicerats, som visat att indikatorn för Sveriges del legat strax under 10 procent, har varit missvisande till följd av en eftersläpning i uppdateringen av uppgiften om urvalsindividernas högsta uppnådda utbildningsnivå i AKU. Korrigeringen av detta fel har lett till att utfallet för Sverige har sänkts med ca 3 procentenheter till 6,6 procent 2011.

Samtidigt visar den totalräknade registerbaserade statistiken¹¹ att andelen i

¹⁰ Icke formell utbildning är utbildningar som inte ingår i det ordinarie utbildningssystemet, exempelvis studieförbundens kursaktiviteter och vissa personalutbildningar.

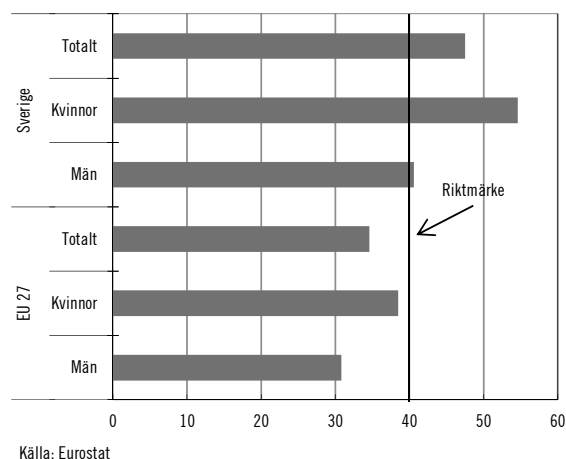
¹¹ Totalräknad statistik utgår från uppgifter om samtliga individer i befolkningen.

befolkningen som saknar fullföljd gymnasieutbildning enligt den använda definitionen underskattas med ca 1 procentenhet i AKU. Detta sammanhänger troligen med att personer utan fullföljd gymnasieutbildning i något lägre utsträckning besvarar enkäten än vad de som fullföljt gymnasieskolan gör. Andelen 18–24-åringar som inte fullföljt gymnasieskolan och som inte studerar är därför troligen ca 8 procent.

EU-mål: Högre andel med eftergymnasial utbildning

Andelen 30–34-åringar som har minst två års eftergymnasial utbildning har sedan 2002 ökat i Sverige och uppgick 2011 enligt EU:s definition till 47,5 procent (54,6 procent för kvinnor och 40,6 procent för män). Det ligger både över EU:s riktmärke på 40 procent och Sveriges nationella mål på 40–45 procent. I måttet ingår högskoleutbildning, kvalificerad yrkesutbildning och utbildning inom yrkeshögskolan. Även i Europa i övrigt har andelen med eftergymnasial utbildning ökat kraftigt och uppgick 2011 till knappt 34,6 procent (diagram 3.2). Störst är andelen i Irland där den ligger på 49,4 procent.

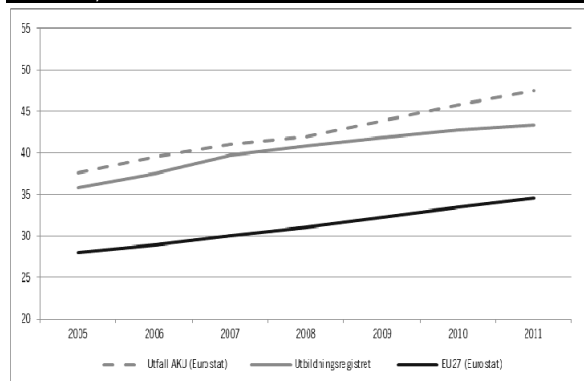
Diagram 3.2 Andelen i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning (2011)

De andelar som redovisas av EU för Sveriges del bygger på uppgifter från AKU-enkäten, dvs. en urvalsundersökning. Den svenska totalräknade statistiken (utbildningsregistret) visar att andelen 30–34-åringar med minst två års eftergymnasial utbildning var 43,4 procent 2011, en skillnad på 4 procentenheter jämfört med den av EU redovisade andelen. Differensen, som framgår av diagram 3.3,

tyder på att högutbildade personer i högre utsträckning svarar på AKU-enkäten än vad lågutbildade gör, och att den statistik som redovisas av EU därmed överskattar hur Sverige förhåller sig till målet.

Diagram 3.3 Andel i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning, utfall enligt Utbildningsregistret och AKU, 2005–2011

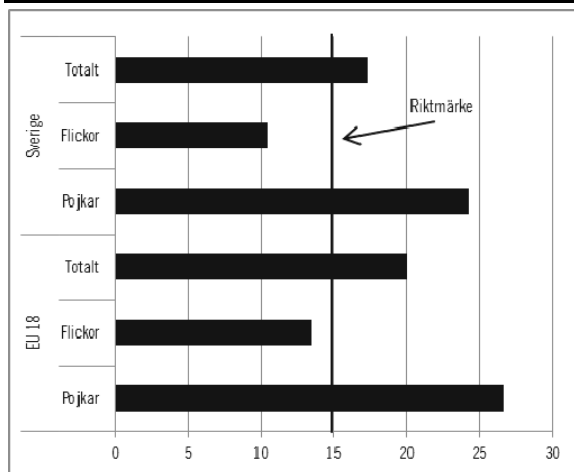
Källa: AKU, Utbildningsregistret, Eurostat

Andelen svenskar i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning förväntas sjunka något fram till 2020. Detta beror framför allt på att studiedeltagandet minskade under perioden 2003–2008. Flera av de som studerade i slutet av denna period kommer 2020 att vara 30–34 år gamla. Prognosen bygger på ett antagande om att andelen som vid olika åldrar fullföljer en eftergymnasial utbildning, som är två år eller längre, förblir densamma under tidsperioden 2012–2020 som den var 2008–2011.

EU-mål: Fler 15-åringar med godtagbar baskompetens

Ett tredje mål för EU-samarbetet är att färre ungdomar (högst 15 procent) ska prestera på låg nivå i läsning, matematik respektive naturvetenskap. OECD:s internationella kunskapsmätningar, PISA, genomförs vart tredje år. Enligt den senaste mätningen, 2009, uppgick andelen svenska 15-åringar med *svag läsförmåga* till drygt 17 procent, vilket var en försämring jämfört med tidigare mätningar. För de 18 EU-länder för vilka det finns motsvarande statistik uppgick den genomsnittliga andelen till 20 procent (diagram 3.4). Såväl i Sverige som i de flesta andra EU-länder är andelen svaga läsare betydligt större bland pojkar än bland flickor.

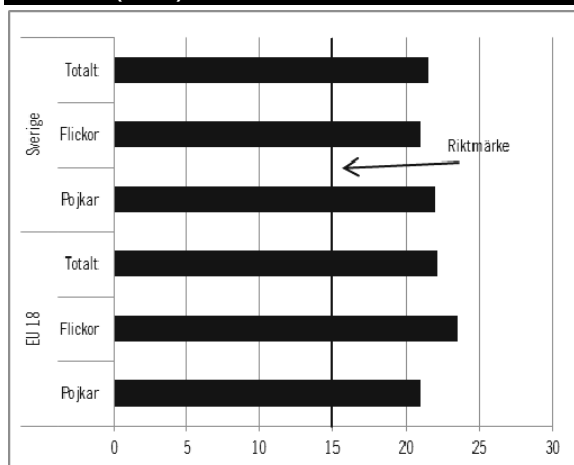
Diagram 3.4 Andelen 15-åringar med svag läsförmåga (2009)

Källa: OECD, PISA

När det gäller *matematik* hörde 21 procent av de svenska 15-åringarna till de lågpresterande 2009. Även det är en försämring jämfört med tidigare mätningar och en bra bit från EU:s riktmärke på 15 procent (diagram 3.5). Motsvarande andel i EU-länderna var marginellt större, 22 procent. I de allra flesta länder var andelen svaga elever i matematik större bland flickor än bland pojkar, men bland de svenska eleverna var könsskillnaderna små.

Diagram 3.5 Andelen 15-åringar med låga prestationer i matematik (2009)

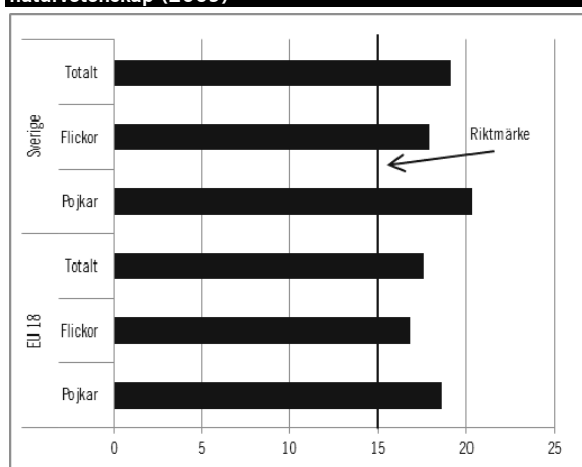

Källa: OECD, PISA

I *naturvetenskap* presterade 19 procent av de svenska 15-åringarna på en låg nivå 2009. Även det är en försämring jämfört med tidigare och högre än EU:s riktmärke på 15 procent (diagram 3.6). Den genomsnittliga andelen inom EU var något mindre, knappt 18 procent. Genomgående var andelen lågpresterande elever i natur-

vetenskap något lägre bland flickor än bland pojkar.

Diagram 3.6 Andelen 15-åringar med låga prestationer i naturvetenskap (2009)

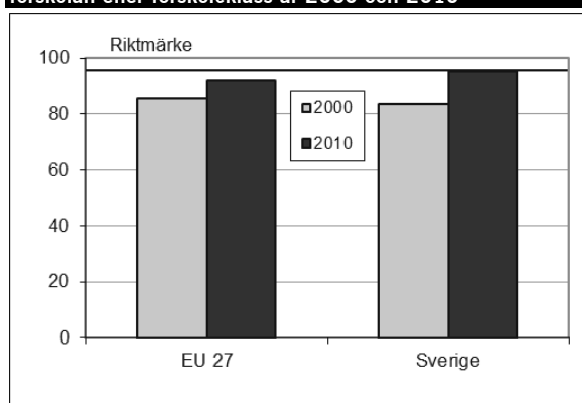

Källa: OECD, PISA

EU-mål: Högre andel barn i förskola, förskoleklass och annan pedagogisk verksamhet

Andelen barn mellan 4 år och den ålder vid vilken de börjar i skolan som får pedagogisk omsorg, omsorg på obekväma tider, går i förskola eller förskoleklass har ökat successivt under lång tid i Sverige. År 2010 var andelen 95 procent vilket är i nivå med riktmärket för EU. Även EU-genomsnittet har successivt ökat och uppgick samma år till 92,4 procent (diagram 3.7).

Diagram 3.7 Andelen barn 4 år upp till skolstart som går i förskolan eller förskoleklass år 2000 och 2010

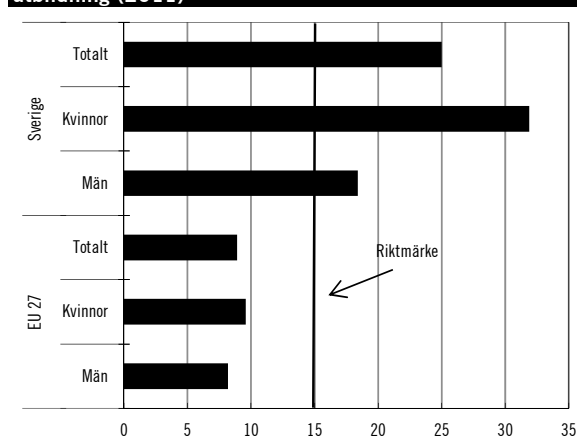
Källa: Eurostat

EU-mål: Fler vuxna i olika former av utbildning

Ett ytterligare riktmärke för utbildnings-samarbetet rör vuxnas deltagande i utbildningar.

Det kan gälla såväl formella utbildningar inom utbildningsväsendet som icke-formella, t.ex. personalutbildning. Sverige hörde med sina 25 procent till de länder som 2011 hade den allra största andelen, tillsammans med övriga nordiska länder. Den genomsnittliga andelen i EU-länderna var knappt nio procent 2011, en andel som varit i stort sett konstant de senaste åren. Utvecklingen under senare tid är, såväl i EU som helhet som i Sverige, osäker på grund av tidsseriebrott. Det kan dock konstateras att Sverige ligger långt över riktmärket i detta avseende och att kvinnor i högre grad än män utbildar sig (diagram 3.8).

Diagram 3.8 Andelen vuxna (25–64 år) som deltagit i utbildning (2011)

Källa: Eurostat

3.6.3 Miljöledningsrapporter

Statliga myndigheter ska utveckla miljöledningssystem och årligen rapportera sina resultat till regeringen och Naturvårdsverket enligt en förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. I enlighet med förordningen har det inkommit rapporter från myndigheter inom Utbildningsdepartementets område.

4 Politikens inriktning

Kunskap ger den enskilda människan möjligheter att växa och att påverka sin situation. En god utbildning öppnar perspektiv och ger goda livsförutsättningar för individen. En hög utbildningsnivå är också nödvändig för samhället samt för att Sverige som nation ska kunna konkurrera på världsmarknaden och därmed säkra välförhållandet.

Utbildningsväsendet står inför stora utmaningar. Många undersökningar tyder på att svenska elevers kunskapsresultat sjunker och alltför många elever lämnar fortfarande såväl grund- som gymnasieskolan utan fullständiga betyg. Att vända denna trend tar tid och kräver omfattande insatser. Regeringen har därför genomfört ett stort antal reformer som nu implementeras i hela skolväsendet. Förbättrade kunskapsresultat kräver en mängd insatser på olika nivåer. Det handlar såväl om att stödja elever som har svårt att nå målen som att sporra elever som har lätt att lära att nå så långt som möjligt.

Arbetsmarknadssituationen för unga är bekymmersam. Ungdomsarbetslösheten har vuxit under årtionden och har sedan 1990-talskrisen legat på höga nivåer. Krisen i vår omvärld har ytterligare försvårat situationen. En bra utbildning är en nyckel för att få arbete och en bra vardag. Arbetslösa ungdomar som saknar fullständig gymnasieutbildning har generellt svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och tillgången till vuxenutbildning har därför en nyckelroll i arbetet mot arbetslöshet och utanförskap. I denna proposition aviserar regeringen därför ett ungdomspaket med fokus på att bl.a. stärka kopplingen mellan skola och arbetsliv samt ökning av antalet

utbildningsplatser för att möta den svaga konjunkturutvecklingen.

Vuxenutbildningen utvecklas nu och ger fler möjligheter till en andra chans, bl.a. genom yrkesutbildningar som ges i nära kontakt med arbetslivet. Den reformerade gymnasieskolan syftar till att bättre förbereda eleverna för högre studier eller inträdet i arbetslivet. De nationella yrkesprogrammen, inte minst lärlingsutbildningarna, är viktiga för ungdomars inträde i arbetslivet. Insatser behöver göras på olika nivåer för att den nya lärlingsutbildningen ska fungera på bästa sätt. Introduktionsprogrammen ska i första hand fånga upp ungdomar som saknar behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan, elever som ofta är skoltrötta och på väg att avbryta sina studier. Det är viktigt att introduktionsprogrammen utvecklas så att eleverna erbjuds flexibla utbildningar som har tydliga mål och är av hög kvalitet.

För att vara bättre rustade för framtiden behöver utbildningens kvalitet höjas redan för de yngsta barnen. Det pedagogiska uppdraget i förskolan har stärkts. Därmed fortsätter kvaliteten i förskolan att utvecklas. I grundskolan har det gjorts flera förändringar för att lyfta fram kunskapsmålen och förbättra uppföljningen av elevernas resultat.

Duktiga lärare är avgörande för om svenska elevers kunskapsresultat ska kunna förbättras. Därför prioriterar regeringen insatser för att höja lärarnas kompetens och läraryrkets status. Undervisningen i skolväsendet ska bedrivas av välutbildade och behöriga lärare som ger eleverna förutsättningar att uppnå kunskapskraven och som genom utmaningar motiverar eleverna att lära sig mer.

Medan ungdomsskolans syfte är att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden är uppgiften för universitet och högskolor att också ifrågasätta hävdvunnen kunskap och utveckla ny. Kvaliteten på den högre utbildningen ska höjas för att bättre lägga grunden för framtidens forskning och för att bättre bidra till bildning och välutbildad arbetskraft. Det skapar förutsättningar för Sverige att konkurrera med kunskap.

Forskning lär oss mer om människan, om samhället och om naturen. Genom forskning av hög kvalitet och genom ökat nyttiggörande av forskningsresultat utvecklas Sveriges näringsliv vilket bidrar till att stärka landets konkurrenskraft. Regeringen vill fortsätta investera i forskning för att långsiktigt förbättra landets förutsättningar.

Utbildningsväsendet genomgår för närvarande omfattande reformer som syftar till ett ökat kunskapsfokus. Varje elev och studerande ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt. Investeringar i utbildning och forskning är investeringar i framtiden, både för Sverige som nation och för den enskilda människan.

4.1 Förskola och annan pedagogisk verksamhet

I barndomen grundläggs många av de värderingar som vi bär med oss genom livet. Tryggheten, den första samvaron och den tidiga bekantskapen med omvärlden påverkar oss inte bara för stunden, utan finns närvarande långt efter det att vi har tagit steget ut i vuxenvärlden. Föräldrarna känner sina barn bäst. Därför är det också föräldrarna som bäst kan avgöra vilka behov barnet har under sina första år i livet. Det förutsätter att det finns en mångfald av olika verksamhetsformer att välja emellan. Alla verksamheter ska präglas av hög kvalitet och erbjuda barnen såväl pedagogisk stimulans som trygghet och omsorg. Genom ett lekfullt lärande i en trygg miljö läggs en viktig grund för barnens framtida skolframgång.

4.1.1 En förskola i världsklass

Den svenska förskolan är en av de mest uppskattade delarna av vår välfärd. Drygt

470 000 barn tillbringar sin vardag i förskolan. Förskolan är till för barnets egen skull och har betydelse för barnets allsidiga utveckling. Förskolan har en viktig roll, inte minst när det gäller att ge stöd till barn som kommer från mindre privilegierade hem, och kan på så sätt skapa mer likvärdiga förutsättningar inför skolstarten. Tillsammans med föräldrarna bidrar förskolan till att lägga grunden för ett livslångt lärande. Den möjliggör föräldrars deltagande i arbetslivet och ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.

En ny skollag och reviderad läroplan trädde i kraft för förskolan den 1 juli 2011. Det innebär att förskolans pedagogiska uppdrag har stärkts. Ambitionen för barnens lärande har därmed höjts och det har blivit tydligare vad varje barn har rätt att få med sig av förskolans verksamhet.

4.1.2 Satsningar på förskollärare och förskolechefer

Förskolans personal har en stor betydelse för barnens utveckling och lärande. Mot bakgrund av att förskollärare och förskolechefer har fått ett tydligare ansvar för det pedagogiska arbetet i förskolan anser regeringen att satsningar ska göras för att höja kompetensen hos dessa yrkesgrupper. Under 2012–2014 genomförs därför en utbildningssatsning för förskollärare och förskolechefer. Regeringen satsar totalt ca 120 miljoner kronor på fortbildning som avser barn i behov av särskilt stöd samt uppföljning och utvärdering. En särskild satsning har även gjorts på forskarskolor för förskollärare som vill forska inom sitt yrkesområde. Satsningen fortsätter till och med 2014. Syftet är att stärka forskningen på förskoleområdet och på så sätt utveckla kvaliteten i förskolan. Satsningen på forskarskolor har också en stor betydelse för den personliga och yrkesmässiga utvecklingen för den enskilde förskolläraren.

Regeringens arbete för att höja yrkets status och garantera kvaliteten i verksamheten fortsätter. En förskollärlägitimation har införts och endast den som har förskollärlägitimation ska i framtiden få anställas utan tidsbegränsning som förskollärare. Vid sidan om förskollärarna kommer annan personal som t.ex. barnskötare att även i fortsättningen spela en viktig roll i förskolan.

4.1.3 Förskoleplats i tid

En tillgänglig förskola är inte bara viktig för barnen utan även för deras föräldrar. För många föräldrar är förskolan en förutsättning för deras deltagande i arbetslivet. Det är viktigt att föräldrar kan känna trygghet i att deras barn kan få förskoleplats när familjen behöver det. Majoriteten av landets kommuner erbjuder förskoleplats inom fyra månader, men fortfarande finns det kommuner som inte erbjuder förskoleplats inom lagstadgad tid. Det kan innebära problem för de familjer som drabbas. Regeringen har därför tillkallat en särskild utredare (U 2012:05, dir. 2012:54) som bl.a. ska undersöka i vilken omfattning förskoleplats inte erbjuds inom lagstadgad tid och analysera om det finns behov av och är lämpligt att införa ytterligare åtgärder eller incitament för att fler barn ska erbjudas förskoleplats i tid. Utredaren ska även överväga sådana åtgärder som innebär en skyldighet för kommuner att betala någon form av ekonomisk kompensation till vårdnadshavare i de fall då plats i förskola inte har erbjudits inom fyra månader. Uppdraget ska redovisas senast den 15 april 2013.

4.1.4 Säkerhet i förskolan

Förskolan är en trygg plats för barnen och föräldrar ska känna sig säkra när de lämnar sina barn på förskolan. Frågan om arbetsmiljölagen bör gälla för förskolan har diskuterats och utretts flera gånger, men idén har avvisats. Enligt den nya skollagen gäller i stället att huvudmannen för verksamheten ska se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att eleverna även i övrigt erbjuds en god arbetsmiljö. Samtidigt är det viktigt att konstatera att barn utvecklas motoriskt och kognitivt när de bryter gränser och tar chanser. Spänningen driver dem för att bekräfta vilken kompetens de har genom de utmaningar som finns i deras miljö. I barnens lek och utforskande är det därför ibland oundvikligt att olyckor sker. Samtidigt är det viktigt att dra lärdomar av de erfarenheter som görs och på så sätt minimera antalet olyckor i förskolan. Regeringen har därför tillkallat en särskild utredare (U 2012:03, dir. 2012:36) som ska föreslå åtgärder för hur barns säkerhet i förskolan kan förbättras och

säkerställas. Utredaren ska bl.a. kartlägga förekomsten och omfattningen av olyckor och tillbud i förskolan samt föreslå hur ett rapporteringssystem ska vara utformat. Uppdraget ska redovisas senast den 15 april 2013. Uppdraget ligger i linje med riksdagens tillkännagivande att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om hur arbetsmiljön för barn och elever i förskolan och fritidshemmet ska förbättras (bet. 2010/11:UbU6, rskr. 2010/11:170). Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan.

4.1.5 Ökad valfrihet genom pedagogisk omsorg

För att stärka mångfalden och utveckla valfriheten införde regeringen 2009 en barnomsorgspeng. Barnomsorgspengen innebär en etableringsfrihet för fristående verksamheter inom pedagogisk omsorg liksom för fristående förskolor. Den ger utrymme för såväl familjedaghem och flerfamiljssystem som andra alternativa, pedagogiska, verksamheter i ännu oprövade former.

Även de öppna förskolorna är en viktig verksamhet för valfrihet och mångfald i den pedagogiska omsorgen. De öppna förskolorna är resurs för erfarenhetsutbyte och social gemenskap. För hemmavarande föräldrar fungerar verksamheten som en viktig träffpunkt, där barnen ges tillfälle att tillsammans med sin förälder delta i en gruppverksamhet som syftar till att ge pedagogisk stimulans.

4.1.6 Omsorg på kvällar, nätter och helger

I ett modernt samhälle ska det gå att förena föräldraskap och förvärvsarbete. Möjlighet till omsorg för barn under s.k. obekvämt arbetstid är särskilt viktigt för ensamstående föräldrar. Enligt den nya skollagen som började gälla 2011 ska kommuner sträva efter att erbjuda omsorg i den omfattning som behövs med hänsyn till bl.a. föräldrarnas förvärvsarbete eller studier. Sedan dess har antalet kommuner som erbjuder omsorg på obekvämt arbetstid ökat något och även antalet inskrivna barn har ökat. Det är en positiv utveckling att kommunerna ökar sina insatser för att kunna erbjuda omsorg på obekvämt arbetstid och det är en utveckling som

regeringen vill uppmuntra. För att stimulera kommunerna att i ökad omfattning erbjuda omsorg på kvällar, nätter och helger avser regeringen att införa ett riktat statsbidrag om sammanlagt 108,5 miljoner 2013–2016. Regeringen föreslår därför att 15,5 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2013 och beräknar att 31 miljoner kronor per år avsätts under 2014–2016. Därmed tillgodoses också det tillkännagivande riksdagen har gjort avseende stimulansbidrag för att kommuner i ökad omfattning ska erbjuda omsorg på kvällar, nätter och helger (bet. 2011/12:UbU13, rskr. 2011/12:215).

4.1.7 Statistik på individnivå i förskola och pedagogisk omsorg

Nationell statistik på individnivå avseende barn som deltar i förskola och pedagogisk omsorg har länge efterfrågats av forskarsamhället, något som skulle möjliggöra uppföljning, utvärdering och forskning om verksamheterna som inte är möjlig i dag. Motsvarande statistik finns redan avseende elever i grundskolan och motsvarande skolformer, dock med vissa undantag. Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att införa en individbaserad statistik avseende barn som deltar i förskola och pedagogisk omsorg med vederbörlig hänsyn tagen till enskildas integritet. Skolverket ska vara statistikansvarig myndighet. I enlighet med vad regeringen beräknade i budgetpropositionen för 2012 föreslås att Skolverket tillförs 3 miljoner kronor under 2013 för framtagande av statistik på individnivå gällande deltagande i förskola och pedagogisk omsorg. Från och med 2014 beräknas 2 miljoner kronor per år för detta ändamål.

4.2 Barn- och ungdomsutbildning

4.2.1 Fokus på lärares kompetens

Kvaliteten på lärarkåren är helt avgörande för kvaliteten på undervisningen. Därför måste, för det första, de duktigaste och mest lämpade personerna vilja bli lärare. För det andra måste lärarutbildningen hålla hög kvalitet. För det tredje måste duktiga lärare vilja stanna kvar i yrket. Sverige har under lång tid fallerat på dessa

tre områden. Regeringen har initierat och genomfört omfattande reformer men bedömer att fortsatta insatser krävs. Regeringens satsningar på lärarutbildningen beskrivs i avsnitt 4.6.6.

Fler kvalificerade lärare

Enligt Höskoleverkets rapport Man ska bli lärare (2009:7 R) har antalet sökande till lärarutbildningen som har höga betyg eller goda resultat på högskoleprovet minskat under lång tid. För att förbättra undervisningens kvalitet behöver fler högt kvalificerade personer söka sig till lärar- eller förskolläraryrket. Skolverket har under 2011 och 2012 på uppdrag av regeringen genomfört informationskampanjen ”För det vidare” om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrket. Under 2011 avsattes 6 miljoner kronor och under 2012 13 miljoner kronor. Kampanjen har syftat till att fler ungdomar och unga vuxna med ett genuint intresse för pedagogik och lärande ska vilja bli lärare eller förskollärare.

Antagningssiffror till hösten 2012 visar att antalet förstahandssökande till lärar- och förskolläraryrket har ökat, främst när det gäller grundlärare 4–6 och förskollärare. Detta är mycket positivt men det är för tidigt att tala om ett trendbrott. När det gäller ämneslärare med inriktning mot årskurserna 7–9 är situationen fortfarande problematisk, framför allt inom de naturorienterade ämnena och teknik. För att ytterligare öka intresset för lärarutbildningarna avser regeringen därför att kampanjen ska fortsätta under de kommande tre åren. Den bör främst inriktas på att locka fler till lärarutbildning med inriktning mot naturvetenskap och teknik. Regeringen föreslår att 5 miljoner kronor avsätts för detta ändamål under 2013 samt beräknar samma belopp per år för 2014 och 2015.

Regeringen överväger också insatser för att studenter med en tidigare examen som har genomfört utbildningen med goda studieresultat ska kunna ges möjlighet att läsa en kompletterande pedagogisk utbildning samtidigt som de arbetar i en skola med låg måluppfyllelse. Organisationen Teach for Sweden arbetar med denna fråga, och liknande satsningar har framgångsrikt genomförts i ett flertal andra

länder, t.ex. Teach for America. Insatser för att attrahera personer med tidigare examen inom matematik, naturorienterande ämnen och teknik är särskilt angelägna. För en försöksverksamhet föreslår regeringen att 1,5 miljoner kronor avsätts under 2013 och beräknar att 5 miljoner kronor avsätts 2014, 6 miljoner kronor 2015 och 2,5 miljoner kronor under 2016. Medlen ska i huvudsak bekosta den kompletterande pedagogiska utbildningen.

Utvecklingssteg och karriärvägar för yrkesskickliga lärare

Lärares kompetens och potential måste tas till vara bättre än i dag. För att läraryrkets attraktionskraft ska höjas måste de bästa lärarna ges möjlighet att utveckla sin professionalism och gå vidare i karriären – samtidigt som de fortsätter bedriva en undervisning av god kvalitet. Regeringen avser att genomföra en reform om karriärutveckling för lärare. Införandet av karriärsteg ska ses som ett verktyg för arbetsgivaren att kunna premiera de bästa lärarna. Regeringen avser att remittera ett förslag om karriärsteg för särskilt yrkesskickliga lärare.

För reformen föreslås, i enlighet med beräkningen i budgetpropositionen för 2012, 187 miljoner kronor avsätts under 2013. För 2014 beräknas 468 miljoner kronor, för 2015 beräknas 749 miljoner kronor och fr.o.m. 2016 beräknas 880 miljoner kronor avsätts.

Fortsatt hantering av lärarlegitimation

Elever och barn har rätt till en god och trygg utbildning. Detta säkerställs genom att legitimerade lärare och förskollärare ansvarar för undervisningen.

Den 1 juli 2011 infördes ett legitimationssystem för lärare och förskollärare. För att få anställas utan tidsbegränsning, ansvara för undervisningen och självständigt besluta om betyg ska det i framtiden krävas legitimation. Legitimation meddelas av Skolverket för den som har en lärar- eller förskolläraryrkesexamen och som också framgångsrikt har genomgått en introduktionsperiod med stöd av en mentor.

Kopplat till legitimationssystemet finns också krav på att läraren måste vara behörig i alla de ämnen, årskurser och skolformer där han eller

hon undervisar. Undantag får i vissa fall göras för yrkeslärare och modersmålslärare. Med anledning av att det finns problem med få behöriga lärare i särskolan avser regeringen att föreslå åtgärder som innebär att speciallärare och vissa specialpedagoger som sedan den 1 juli 2011 är anställda i grundsärskolan, gymnasiesärskolan eller särskild utbildning för vuxna och som har en annan bakgrund än lärar- eller förskolläraryrkesexamen, eller har en bakgrund som ämneslärare, fortsatt ska ha rätt att ansvara för och bedriva undervisningen i olika delar av nämnda skolformer. Av samma anledning avser regeringen att föreslå förändringar så att den s.k. övergångsperioden som för närvarande gäller för lärare i alla skolformer t.o.m. juni 2015 i stället ska gälla t.o.m. juni 2018 för lärare i grundsärskolan, gymnasiesärskolan, särskild utbildning för vuxna och specialskolan. Vidare avser regeringen att föreslå en bestämmelse som medger att fritidspedagoger eller motsvarande får behörighet att ansvara för och bedriva undervisningen i fritidshemmet.

Skolverket har haft svårigheter med att hantera meddelandet av legitimationer i den utsträckning som planerats. Det är viktigt att Skolverket meddelar legitimationer på ett korrekt och rättssäkert sätt. Därför har regeringen föreslagit att tidpunkten för när delar av reformen om legitimation för lärare och förskollärare ska börja tillämpas flyttas fram till den 1 december 2013. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (prop. 2011/12:144, bet. 2011/12:UbU20, rskr. 2011/12:277). Skolverket har för 2011 och 2012 tilldelats 35 miljoner kronor respektive 76 miljoner kronor. I juli 2012 redovisade Skolverket hur arbetet med att meddela legitimationer har fortlöpt t.o.m. juni 2012, och redovisade en prognos av det totala antalet ärenden som kommer att beslutas under 2012 respektive 2013 och de förväntade kostnaderna. Av redovisningen framkom att det finns behov av nya medel för att under 2013 kunna meddela legitimationer på ett korrekt och rättssäkert sätt. Skolverket uppskattade behovet av resurser till 145 miljoner kronor, men framhåller samtidigt att det finns en stor osäkerhet i denna skattning. Skolverket ska redovisa en förnyad prognos senast den 15 oktober 2012. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att 75 miljoner kronor avsätts under 2013 för Skolverkets handläggning av legitimationer för lärare och

1 januari 2012, förbättra förutsättningarna för att reformer, metoder och insatser inom skolväsendet vilar på vetenskaplig grund. Dessutom bör lärare och forskollärare även i fortsättningen ges möjlighet att delta i särskilda forskarskolor, vilket innebär fler karriärmöjligheter för dem och att skolans eller förskolans kunskapsbas ökar.

Regeringen föreslår att 15 miljoner kronor avsätts för forskarskolor för lärare och forskollärare under 2013 och beräknar att samma belopp avsätts årligen fr.o.m. 2014. Regeringen föreslår vidare att 20 miljoner kronor avsätts för sammanställning och spridning av forskningsresultat under 2013 och beräknar att samma belopp avsätts årligen fr.o.m. 2014. Slutligen föreslår regeringen att 5 miljoner kronor avsätts under 2013 för att stimulera och sprida ämnesdidaktisk forskning inom bl.a. naturvetenskap och teknik och beräknar att samma belopp avsätts årligen fr.o.m. 2014.

Regeringen avser att redovisa ytterligare bedömningar om åtgärder inom området i den kommande forsknings- och innovationspropositionen som kommer att beslutas inom kort.

4.2.3 Satsningar på matematik, naturvetenskap och teknik

Svenska elevers kunskaper i matematik och naturvetenskap har försämrats sedan mitten av 1990-talet. Andelen elever som har uppnått målen i matematik i slutet av årskurs 9 har minskat, samtidigt som det genomsnittliga meritvärdet, dvs. betygs-genomsnittet för grundskolans samtliga ämnen, har ökat. Enligt Skolverkets nationella utvärderingar sjönk resultaten kraftigt i matematik, fysik och kemi mellan 1992 och 2003.

Internationella studier bekräftar den dystura bilden. I PISA (Programme for International Student Assessment) 2009 hade resultatet för svenska 15-åringar i matematik försämrats signifikant jämfört med mätningen som genomfördes 2003. TIMSS (Trends in Mathematics and Science Study) 2007 visar på en tydlig försämring för svenska åttondeklassare jämfört med tidigare mätningar gjorda 1995 respektive 2003. I TIMSS 2007 deltog Sverige för första gången även med årskurs fyra. Resultatet för svenska fjärdeklassare låg i matematik under

genomsnittet för deltagande EU- och OECD-länder.

Utökad undervisningstid

I TIMSS-undersökningarna jämförs de deltagande länderna med avseende på bl.a. undervisningstid och lärares utbildningsnivå. Det framkommer då att svenska elever får relativt få undervisningstimmar i matematik och att skillnaden är större i årskurs fyra än i årskurs åtta.

Regeringen har remitterat ett förslag som innebär att undervisningstiden i matematik från och med höstterminen 2013 utökas i grundskolan och motsvarande skolformer med 120 timmar. För denna satsning föreslås att 250 miljoner kronor avsätts 2013 och 500 miljoner kronor per år beräknas avsättas från och med 2014. I stort sett hela summan förs till det generella statsbidraget till kommuner i enlighet med finansieringsprincipen. Syftet med satsningen är att eleverna ska ges mer undervisningstid i basämnet matematik i grundskolan så att måluppfyllelsen därigenom ökar.

Matematiklyftet

Enligt bl.a. Statens skolinspektions kvalitetsgranskning av matematikundervisningen i grundskolan (rapport 2009:1) har undervisningen i matematik mer än i andra ämnen kommit att präglas av övningar där den lärarledda undervisningen har varit alltför liten. Detta anses vara en av förklaringarna till de försämrade kunskapsresultaten. Om lärarnas matematikdidaktiska kompetens förstärks, kan eleverna erbjudas en mer omfattande och bättre utvecklad undervisning och mer systematiska möjligheter att engagera sig i aktiviteter som går utöver att "räkna i boken" enligt givna regler och exempel. Att eleverna får handledning och återkoppling av läraren är centralt för deras kunskapsutveckling.

Regeringen har därför i mars 2012 gett Skolverket i uppdrag att, i samverkan med Göteborgs universitet (Nationellt centrum för matematikutbildning), svara för en ämnesdidaktisk fortbildningssatsning för matematiklärare, det s.k. Matematiklyftet. Fortbildningssatsningen baseras på kollegialt lärande med

expertstöd i form av s.k. matematikhandledare. Matematikhandledarna ska vara skickliga matematiklärare som på minst 20 procent av en heltid tjänstgör som handledare för matematiklärare som deltar i fortbildningen. Denna fortbildningsmodell har stort stöd i vetenskap och beprövad erfarenhet. Fortbildnings-satsningen inleds i mindre skala under läsåret 2012/13 och pågår t.o.m. vårterminen 2016.

I budgetpropositionen för 2012 beräknade regeringen att 200 miljoner kronor skulle avsättas per år under 2012–2015 för en fortsatt satsning på områdena matematik, naturvetenskap och teknik (MNT). Eftersom Matematiklyftet inleds i mindre skala och dessutom ska fortsätta t.o.m. 2016 föreslår regeringen nu att 156 miljoner kronor avsätts för satsningar inom MNT för 2013. För 2014 och 2015 beräknas 215 miljoner kronor per år och för 2016 beräknas 123 miljoner kronor. Genom att regeringen avser att genom en ändring av regleringsbrevet för budgetåret 2012 avseende Statens skolverk besluta om en indragning av 109 miljoner kronor 2012 innebär detta ingen nettoförändring av de i budgetpropositionen för 2012 aviserade medlen för satsningen.

Högre kvalitet i undervisningen i naturvetenskap och teknik

Att upprätthålla en hög kunskapsnivå inom naturvetenskap och teknik är av central betydelse för svensk ekonomi och arbetsmarknad. Globala utmaningar som t.ex. klimatförändringarna måste lösas, och svenskt näringsliv är beroende av att svensk forskning och innovationsförmåga ligger på internationell toppnivå.

Svenska barn och elever har ett grundläggande intresse för naturvetenskap och teknik, men undervisningen i skolväsendet förmår inte alltid att tillvarata detta intresse. För att underhålla intresset hos såväl flickor som pojkar är det viktigt med ett systematiskt och långsiktigt arbete för att öka elevernas måluppfyllelse och intresse för fortsatta studier inom områdena. Skolverket har därför fått i uppdrag att under 2012–2016 planera och genomföra systematiska utvecklingsinsatser inom ämnesområdena. Regeringen beräknar att 30 miljoner kronor per år t.o.m. 2016 av de medel som avsätts för en fortsatt MNT-satsning ska gå till insatser inom

områdena naturvetenskap och teknik. Insatserna ska avse såväl förskola, grundskola, gymnasieskola och motsvarande skolformer som övergången mellan gymnasieskola och högskoleutbildning.

4.2.4 Integration i skolväsendet

Elever som kommer till Sverige efter den ordinarie åldern för skolstart uppnår markant sämre resultat än andra elever i den svenska skolan. Ju längre tid eleven har hunnit gå i den svenska skolan, desto bättre resultat tenderar eleven att prestera. Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har därför gett en utredare i uppdrag att utarbeta förslag på hur undervisningen för nyanlända elever kan förbättras. Regeringen har också genomfört en satsning på att stödja ett urval av grundskolor i utanförskapsområden under 2012–2014. Syftet med satsningen är att utarbeta pedagogiska metoder för att stärka elevernas kunskapsresultat.

Undervisningstiden är viktig för den nyanlända elevens möjlighet att komma ikapp andra elever. Som en del i arbetet för att stärka nyanlända elevers resultat avser regeringen att genom ett riktat statsbidrag möjliggöra en försöksverksamhet med utökad undervisningstid för nyanlända elever i grundskolan. För 2013 föreslås 15 miljoner kronor avsättas. Under 2014–2016 beräknas statsbidraget uppgå till 30 miljoner kronor årligen. Försöksverksamheten ska utvärderas för att tillsammans med resultaten från satsningen på skolor i utanförskapsområden och utredningen om nyanlända elevers kunskapsresultat ligga till grund för insatser på detta område.

Att kartlägga vilka kunskaper en nyanländ elev har när han eller hon anländer till den svenska skolan är avgörande för att skolan ska kunna ge eleven det individanpassade stöd som behövs. Kartläggning av nyanlända elevers kunskaper är dock svårt och ett område där skolor ofta brister. En kontinuerlig uppföljning av elevernas kunskaper – framför allt i svenska – är också avgörande för att kunna utforma utbildningen efter de nyanlända elevernas individuella förutsättningar och behov. Skolverket fick i maj 2012 i uppdrag att föreslå hur kartlägnings- och uppföljningsmaterial skulle kunna utformas (U2012/2890/S).

Regeringen föreslår att 18,5 miljoner avsätts för 2013 för framtagningen och spridandet av sådant material. Regeringen beräknar att sammanlagt 65 miljoner kronor avsätts under perioden 2013–2016 för samma ändamål.

Lärarnas kompetens är en av de viktigaste faktorerna för att åstadkomma goda skolresultat. Även rektorn har en mycket viktig roll för att skapa goda förutsättningar på skolan. Det gäller inte minst för att tillgodose behoven hos nyanlända elever eller elever med annat modersmål än svenska. Regeringen föreslår därför i denna budgetproposition en satsning på kompetensutveckling för lärare och rektorer främst inriktad mot att stödja elevernas språkutveckling. För 2013 föreslås 11,9 miljoner kronor avsättas. Satsningen beräknas omfatta 55 miljoner kronor under perioden 2013–2016.

Undersökningar visar att nyanlända elever och elever i utanförskapsområden i mindre utsträckning än andra elever utnyttjar de fördelar som det fria skolvalet medför. Dessutom är kunskapen hos dessa elever och deras föräldrar jämförelsevis låg vad gäller rättigheter och skyldigheter i skolan. För att kunna dra nytta av de möjligheter som valfriheten i skolan ger, krävs att eleverna och deras föräldrar känner till sina rättigheter och skyldigheter. Regeringen föreslår därför i denna budgetproposition att 2 miljoner kronor avsätts för 2013 och beräknar att sammanlagt 8 miljoner kronor avsätts under perioden 2013–2016 för att ta fram och sprida informationsmaterial på olika språk riktat till elever och föräldrar.

Skolgång för barn som vistas i landet utan tillstånd

I Sverige finns en generell rätt till utbildning för alla barn men denna rätt omfattar inte barn som vistas i landet utan tillstånd. Barn som vistas i Sverige utan tillstånd lever ofta i en utsatt situation som de själva inte kan råda över. Regeringen anser att även dessa barn ska ha rätt till skolgång för att bidra till att de får stöd i sin kunskapsutveckling.

Utifrån regeringens målsättning och för att upprätthålla en human, rättssäker och ordnad migrationspolitik träffade regeringen och Miljöpartiet de gröna i mars 2011 en ramöverenskommelse om migrationsfrågor, som bl.a.

innebär en rätt till utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd.

Regeringen föreslår att 25 miljoner kronor avsätts under 2013 för kommunernas kostnad för reformen. Fr.o.m. 2014 beräknas 50 miljoner kronor avsättas per år. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan.

4.2.5 Jämställdhet i skolväsendet

Regeringens mål för jämställdhet i skolan handlar om att flickor och pojkar ska ges möjlighet att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet. Varje elev ska ges förutsättningar att uppnå de nationella målen för utbildningen, oavsett kön eller bakgrund.

I slutbetänkandet Flickor, pojkar, individer – om betydelsen av jämställdhet för kunskap och utveckling i skolan (SOU 2010:99) från Delegationen för jämställdhet i skolan (DEJA) konstateras att det finns stora skillnader mellan grupperna flickor och pojkar i skolväsendet, bl.a. när det gäller kunskapsresultat och utbildningsval. Flickor presterar generellt bättre än pojkar men har sämre psykosocial hälsa. Skolverket har under 2008–2011 genomfört ett omfattande regeringsuppdrag som rör jämställdhet i skolan. Regeringen gav i december 2011 och i juli 2012 Skolverket i uppdrag att genomföra en fortsatt jämställdhetsatsning (U2011/7067/S och U2012/3983/S).

4.2.6 Utveckling och kvalitetssäkring av nationella prov

Regeringen gav i november 2011 Skolverket i uppdrag att kvalitetssäkra de nationella proven i grundskolan, sameskolan och specialskolan samt i gymnasieskolan och vuxenutbildningen för att säkerställa att syftet med de nationella proven uppfylls (U2011/6543/S). I uppdraget ingår bl.a. att kvalitetssäkra proven så att de på ett bättre sätt än i dag ska kunna användas för att bedöma kunskapsutvecklingen över tid. Skolverket ska vidare se över och förtydliga anvisningar för proven så att alla elever får likvärdiga förutsättningar vid genomförandet av proven. I budgetpropositionen för 2012 beräknade regeringen att 15 miljoner kronor per år skulle avsättas fr.o.m. 2013 för detta ändamål.

Vissa ytterligare resurser bör också tillföras för hantering av de nationella proven i gymnasieskolan och utbildningen i svenska för invandrare samt för att täcka kostnaderna för de lärosäten som Skolverket anlitar för att konstruera prov och bedömningsmaterial. Därför föreslår regeringen att 11,5 miljoner kronor avsätts för detta ändamål 2013 och beräknar att 11,5 miljoner kronor avsätts per år fr.o.m. 2014.

Sammantaget innebär förslagen att 26,5 miljoner kronor tillförs Skolverkets förvaltningsanslag fr.o.m. 2013 för nationella prov.

4.2.7 Utvärdering av reformer

Under de senaste årtiondena har kunskapsresultaten sjunkit i den svenska skolan. Detta framgår bl.a. av Skolverkets utvärderingar och av resultat från internationella kunskapsstudier som TIMSS och PISA. Regeringen har därför under de senaste åren påbörjat arbetet med att lägga om svensk skolpolitik genom många och omfattande reformer. En viktig del i regeringens arbete med att förbättra den svenska skolan är också att följa upp och utvärdera beslutade reformer.

Regeringen har därför fr.o.m. 2012 utvidgat det instruktionsenliga uppdraget till Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) till att också omfatta utvärdering av effekter av olika reformer och åtgärder på utbildningsområdet. För detta ändamål tillfördes myndigheten 4 miljoner kronor under 2012 och föreslås tillföras 8 miljoner kronor 2013. Från och med 2014 beräknar regeringen att 10 miljoner kronor årligen ska avsättas för det utvidgade uppdraget.

Förbättrade resultat i grundskolan

Regeringen beslutade i maj 2012 att tillkalla en särskild utredare som ska bedöma när de åtgärder som har vidtagits från 2007 och framåt för att höja kunskapsnivån och öka måluppfyllelsen i grundskolan kan förväntas få avsedd effekt (U 2012:04, dir. 2012:53). Utredaren ska också utreda vilka relevanta data som behövs för att i ökad utsträckning kunna utvärdera de reformer som genomförs på skolområdet och belysa hur reformer på

skolområdet bör genomföras för att underlätta utvärderingen av reformerna. Uppdraget ska slutredovisas den 29 november 2013.

Kommunaliseringsutredning

Skolväsendet, liksom det svenska samhället i stort, genomgick många och stora förändringar under 1990-talets början. Regeringen beslutade den 23 augusti 2012 att tillkalla en särskild utredare som har i uppdrag att utvärdera eventuella kausala effekter av kommunaliseringen på elevernas studieresultat, lärarkretsens status, lärarnas och rektorernas arbetsuppgifter samt likvärdigheten i skolväsendet (U 2012:09, dir. 2012:84). Uppdraget ska redovisas senast den 15 januari 2014. Därmed tillgodoses delvis riksdagens tillkännagivande att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att utvärdera de senaste årens stora skolreformer, dvs. kommunaliseringen, det fria skolvalet och fristående skolors etablering, i syfte att stärka möjligheterna till en likvärdig utbildning, kvalitet och en sammanhållen skola (bet. 2010/11:UbU7, rskr. 2010/11:206).

4.2.8 En trygg kunskapsskola

Elevehälsosatsning

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att genomföra insatser för en förstärkt elevhälsa. I uppdraget ingår dels ett riktat statsbidrag till personalförstärkningar inom elevhälsan, dels utbildningsinsatser om elevhälsans inriktning och organisation, om skolans ansvar för elever med psykisk ohälsa samt om barn som far illa. I uppdraget ingår också att utarbeta en modell för att följa upp kvaliteten på och tillgången till elevhälsa. Regeringen planerar att totalt avsätta 650 miljoner kronor för uppdraget som pågår under perioden 2012–2015. Regeringen föreslår en omfördelning mellan åren för att bättre anpassa fördelningen till de behov som finns. Regeringen föreslår att 207 miljoner kronor avsätts för ändamålet 2013, och beräknar 270 miljoner kronor för 2014 och 114 miljoner kronor för 2015.

Värdegrundsarbete samt arbete mot kränkande behandling och mobbning

Arbetet för att stärka skolans värdegrund mot diskriminering och kränkande behandling, däribland mobbning, är centralt för att säkerställa att alla barn och elever ska kunna verka i en trygg och säker miljö. Regeringen har genomfört ett antal satsningar för att stärka värdegrundsarbetet inom förskolan, skolan och fritidshemmet och för att höja effektiviteten i arbetet mot bl.a. mobbning och annan kränkande behandling. En förnyad satsning gjordes i juni 2011 genom att Skolverket fick i uppdrag att stärka skolans värdegrund, bl.a. genom fortbildningsinsatser och genom att sprida goda exempel kring det förebyggande arbetet med rutiner för rapportering och uppföljning av ärenden om diskriminering och kränkande behandling.

Skolverket har under 2012 tagit fram nya allmänna råd i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Råden har tagits fram dels mot bakgrund av den nya skollag som började tillämpas under 2011, dels utifrån de erfarenheter av vilka insatser som kan ha effekt mot kränkningar och diskriminering som framkommit genom Skolverkets utvärdering av metoder mot mobbning.

Sekretess i skolväsendet

Regeringen beslutade i mars 2010 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av lagstiftningen om sekretess inom skolväsendet, bl.a. med anledning av den utökade dokumentationsskyldigheten. Utredaren överlämnade sitt betänkande Skolans dokument – insyn och sekretess (SOU 2011:58) i augusti 2011. Utredningen föreslår bl.a. ett starkare sekretesskydd för elever i grundskola, gymnasieskola och i fritidshemmet. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan.

Lex Sarah i skolväsendet – anmälningsskyldighet inom skolväsendet

I april 2011 överlämnades betänkandet Rapportera, anmäla och avhjälpa missförhållanden – för barns och elevers bästa (SOU 2011:33) till regeringen. I betänkandet föreslås bl.a. att en rapporterings- och anmälningsskyldighet inom skolväsendet och andra verksamheter ska införas. Betänkandet har remissbehandlats. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan.

4.2.9 Studie- och yrkesvägledning

Det finns behov av en kvalitetsförbättring av studie- och yrkesvägledningen. Den snabba reformeringen av utbildningsväsendet skapar dessutom behov av särskilda kompetensutvecklingsinsatser för att höja kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen. Information och vägledning behöver vara utformad så att alla elever får en helhetsbild över vilka utbildningsmöjligheter som finns för att kunna göra väl underbyggda val. Särskilt viktigt är detta för elever som av olika skäl har svårt att orientera sig i utbildningssystemet och inte har föräldrar som kan hjälpa dem. Studie- och yrkesvägledare behöver kontinuerligt utveckla sin kompetens för att upprätthålla och utveckla kvaliteten inom vägledningen.

Därför föreslår regeringen att 10 miljoner kronor avsätts 2013 för främst fortbildning av studie- och yrkesvägledare samt beräknar för samma ändamål 11 miljoner kronor för 2014, 10 miljoner kronor för 2015 och 5 miljoner kronor för 2016.

Därutöver avser regeringen att ge Skolverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Hjälpmedelsinstitutet i uppdrag att ta fram en fortbildningsinsats för studie- och yrkesvägledare i gymnasieskolan. Fortbildningsinsatsen ska särskilt inriktas på hur man löser de etableringssvårigheter som unga med funktionsnedsättningar möter på arbetsmarknaden samt på det stöd från olika myndigheter som ungdomar kan få. De berörda myndigheterna bör gemensamt genomföra utbildningarna. För detta ändamål föreslår regeringen att Skolverket tillförs 2 miljoner kronor under 2013. Samma belopp beräknas tillföras under 2014.

Ovan nämnda förslag ligger i linje med riksdagens tillkännagivande att regeringen bör vidta de åtgärder som behövs för att förbättra studie- och yrkesvägledningen i gymnasieskolan (bet 2011/12:UbU15; rskr.2011/12:235). Regeringen avser att vidta sådana åtgärder inom ramen för de medel som regeringen föreslår.

4.2.10 Nationell samordnare för ökad måluppfyllelse för elever med vissa funktionsnedsättningar

Regeringen planerar att tillsätta en nationell samordnare för kvalitetshöjande insatser till skolhuvudmän som bedriver utbildning för elever som tillhör specials skolans målgrupp. Det är barn som är dövblinda eller annars är synskadade och har ytterligare funktionsnedsättning, barn som är döva eller hörsel-skadade och barn med grav språkstörning. I enlighet med vad som beräknades i budgetpropositionen för 2012 föreslår regeringen att 37 miljoner kronor avsätts för ändamålet under 2013 och beräknar att samma summa avsätts under 2014.

4.2.11 Kinesiska

Kinesiska talas av drygt 1,3 miljarder människor och är ett av världens största språk. Kina intar i dag andraplatsen bland världens ekonomier och kommer sannolikt att runt 2020 att vara den största.

Den kinesiska marknaden är mycket viktig för svenska företag, inte minst med tanke på stora svenska investeringar i Kina. Kunskaper i kinesiska ökar därför den svenska konkurrenskraften både nationellt och internationellt.

I dag förekommer endast i blygsam omfattning att grundskolor och gymnasieskolor undervisar eleverna i kinesiska. Kurs- och ämnesplanerna för moderna språk är dock inte ändamålsenliga för kinesiska, bl.a. eftersom den främst är anpassad till alfabetiserade språk. För att kurs- och ämnesplanerna inte ska utgöra ett hinder för skolor att satsa på undervisning i kinesiska, avser regeringen att ge Skolverket i uppdrag att ta fram nya kurs- och ämnesplaner för kinesiska.

4.2.12 Nationella minoriteter

Utbyggd sameskola i Kiruna

Samerna är en av Sveriges nationella minoriteter och Sveriges enda urfolk. Genom sameskolan ges samiska barn en utbildning med samisk inriktning som bidrar till att bevara och utveckla det samiska språket och den samiska kulturen. Elevantalet i sameskolan, särskilt vid skolenheten i Kiruna, väntas öka de närmaste åren. För att säkerställa att föräldrar ska kunna välja samisk skola eller förskola till sina barn föreslås att Sameskolstyrelsen tillförs 1,5 miljoner kronor 2013 för att möjliggöra en utbyggnad av sameskolan i Kiruna. Fr.o.m. 2014 beräknas 3 miljoner per år tillföras myndigheten. Sameskolstyrelsen föreslås också tillföras 1,5 miljoner kronor 2013 för att täcka myndighetens kostnader för höjd årshyra vid befintliga lokaler. Samma belopp beräknas tillföras fr.o.m. 2014.

Satsning på det finska språket

Det finns i dag tusentals personer i Sverige som har en bakgrund i det finska språket och den finska kulturen. Finska är ett av fem språk som erkänts som nationellt minoritetsspråk i Sverige. En viktig del av minoritetspolitiken är att ge stöd åt språken i syfte att hålla dem levande. För att stärka det finska språket föreslår regeringen att en miljon kronor avsätts för 2013 för projektet Finska nu (U2011/3494/S) och beräknar att samma belopp avsätts för samma ändamål 2014. Projektet är initierat av Kulturfonden för Sverige och Finland. Syftet med projektet Finska nu är att stärka användningen av och skapa ett ökat intresse för det finska språket i Sverige. Finska nu består av tre delprojekt, vars huvudprojekt riktar sig till förskolan.

Regeringen avser också att genomföra en satsning i syfte att trygga lärarförsörjningen för de nationella minoritetsspråken finska, samiska, meänkieli och romani chib, se avsnitt 4.6.6.

En ny strategi för romsk inkludering

Regeringen beslutade i februari 2012 skrivelsen En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56).

Strategin omfattar sex samhällsområden, varav ett är utbildning. För att påskynda utvecklingen genomför regeringen en särskild satsning i form av en s.k. pilotverksamhet i ett antal kommuner under perioden 2012–2015. Regeringen har uppdragit åt Skolverket att ansvara för genomförandet av vissa åtgärder som har aviserats i skrivelsen, såsom utbildning av s.k. brobyggare, ytterligare lärverktyg på romani chib samt insatser som ska bidra till ökad kunskap om romska barns och elevers situation i förskola, förskoleklass, grundskola och gymnasieskola (A2012/1387/DISK). Därutöver har regeringen i skrivelsen angett att Skolinspektionen bör få i uppdrag att granska hur skolorna i pilotkommunerna för romska elever uppfyller skolagens krav när det gäller skolplikt, undervisning och rätten till särskilt stöd för den elev som är i behov av det. Regeringen avser vidare att genomföra en satsning på ämneslärarutbildning i bl.a. romani chib, se avsnitt 4.6.6.

4.2.13 Internationella skolor, utlandsskolor m.m.

Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har uppdragit åt en utredare att bistå departementet med att se över vissa frågor som bl.a. rör internationella skolor, utlandsskolor, Europaskolor, riksinternatskolor, internationell gymnasial utbildning (IB-utbildning) och svensk gymnasieutbildning på engelska (U2012/3777/SAM). I uppdraget ingår att bl.a. utreda orsakerna till att internationella skolor inte verkar etableras i den omfattning som efterfrågas och utreda om kommuner ska kunna vara huvudmän för internationella skolor. Dessutom ska utredaren se över statsbidragen för undervisning av utlandssvenska barn och ungdomar, undersöka om det finns behov av Europaskolor i Sverige samt se över och vid behov föreslå förändringar av regelverket när det gäller riksinternatskolorna och IB-utbildningen. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 maj 2013.

4.2.14 Utbildning för barn och unga i samhällsvård samt distansundervisning

I september 2011 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppdrag att klarlägga om regleringen i frågor som rör utbildning vid bl.a. hem för vård eller boende (HVB), särskilda ungdomshem och sjukhus behöver förtydligas (U 2011:08, dir. 2011:85). Detta för att säkerställa att eleverna får den utbildning som de har rätt till. Utredaren ska också undersöka om distansundervisning i vissa fall bör vara ett alternativ till reguljär undervisning. Uppdraget ska redovisas senast den 15 november 2012.

4.2.15 Entreprenörskap

För att stå sig i den skarpa globala konkurrensen om jobb och investeringar behöver Sverige ett bättre företagsklimat, fler företagare och större utrymme för entreprenörer. Entreprenörskap handlar inte bara om att starta företag, utan också om ett förhållningssätt till entreprenörskap, företagande och innovation. Entreprenöriella förmågor som kreativitet, samarbetsförmåga, problemlösningsförmåga och nyfikenhet är förmågor som alla människor har nytta av – och som eleverna behöver för att klara sitt skolarbete.

Regeringens satsning på entreprenörskap inom utbildningsområdet fortsätter och genomförs bl.a. den reformerade gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Entreprenörskap är ett övergripande tema som betonas i läroplaner, examensmål samt i ämnes- och kursplaner för grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning.

Regeringen avser att fortsätta stimulera entreprenörskap inom utbildningsområdet och föreslår därför att det för 2013 avsätts 15 miljoner kronor till organisationer och huvudmän som arbetar med entreprenörskap inom utbildningsväsendet. Samma belopp beräknas för 2014. Dessutom avser regeringen att, i enlighet med vad som aviserats i tidigare budgetpropositioner (prop. 2010/11:1, utg.omr. 16 och prop. 2011/12:1, utg.omr. 16), inom ramen för anvisade medel fördela dels 7 miljoner kronor till organisationen Ung Företagsamhet för 2013, dels till samma organisation fördela 4 miljoner kronor för 2013 för att möjliggöra en

riksomfattande insats tillsammans med organisationen Drivhuset.

4.3 Det obligatoriska skolväsendet

4.3.1 Hur används den garanterade undervisningstiden?

Timplanen anger det minsta antalet timmar läroledad undervisning som varje elev är garanterad under grundskoletiden. Den garanterade undervisningstiden är 6 665 timmar från årskurs 1 till och med årskurs 9. Hur timplanens timmar ska fördelas är inte reglerat utan är skolhuvudmännens ansvar. Det finns i dag inga heltäckande studier som visar att alla elever får sin garanterade undervisningstid i grundskolan. Med anledning av bl.a. de sjunkande resultaten i grundskolan anser regeringen att det är viktigt att undersöka hur skolhuvudmännen säkerställer att eleverna får sin garanterade undervisningstid. Skolverket fick därför i mars 2012 i uppdrag att undersöka hur den garanterade undervisningstiden efterlevs i ett representativt urval av grundskolor utifrån olika huvudmän och ämnen (U2012/1385/S). Skolverket ska utifrån uppdraget göra en analys av förhållandet mellan elevernas resultat och den garanterade undervisningstiden. Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2013.

4.3.2 Spetsutbildning i grundskolan

Alla elever har rätt att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, även de elever som redan ligger långt framme. För att skolorna ska kunna utveckla sitt arbete med att stimulera och utmana elever som utvecklas snabbt fattade regeringen i mars 2011 beslut om att tillåta försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i grundskolans årskurser 7–9. De första utbildningarna inom försöksverksamheten startar höstterminen 2012.

4.3.3 Teckenspråk i grundskolan – ökad valfrihet för specialskolans målgrupp

En särskild utredare har haft i uppdrag att föreslå hur utbildningen för elever som tillhör specialskolans målgrupp kan bli mer flexibel. I delbetänkandet Med rätt att välja – flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp (SOU 2011:30) föreslås ett antal åtgärder som ska leda till större valfrihet för elever som tillhör specialskolans målgrupp. Betänkandet har remitterats och regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan.

4.4 Det frivilliga skolväsendet för ungdomar

4.4.1 Finansieringen av gymnasiereformen

På regeringens uppdrag har Statskontoret gjort en undersökning av organisatoriska konsekvenser av den nya gymnasieskolan (U2012/3133/GV). Statskontoret har genom telefonintervjuer och en webbenkät tillfrågat ett urval av kommunala huvudmän om vad gymnasiereformen har inneburit i form av förändrade planeringsförutsättningar och möjligheter att fylla undervisningsgrupperna. Statskontorets undersökning visar att en betydande andel av gymnasieskolorna bedömer att de har fått försämrade förutsättningar att fylla undervisningsgrupperna som en följd av gymnasiereformen.

Statskontorets uppföljning har genomförts tidigt i reformen vilket påverkat myndighetens möjligheter att urskilja och belägga reformens konsekvenser. Det har enligt Statskontoret inte varit möjligt att skilja reformens konsekvenser från andra förhållanden som påverkar de kommunala huvudmännens och gymnasieskolornas planeringsförutsättningar, bland annat minskande elevkullar och förändrade sök-mönster. Alla delar av reformen är ännu inte implementerade och gymnasieskolorna arbetar med parallella gymnasiesystem. Endast den första årskursen i den reformerade gymnasieskolan har genomförts.

Regeringen bedömer att den gymnasiereform som trädde i kraft 2011 (se prop. 2008/09:199)

på sikt förbättrar förutsättningarna när det gäller elevernas genomströmning samt skolornas planering, schemaläggning och möjligheter att kunna fylla undervisningsgrupperna. I samband med budgetpropositionen för 2012 gjordes därför en reglering av anslaget till kommunerna i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Samtidigt som gymnasireformen trädde i kraft inföll dock en försvagad konjunktur och elevkullarna minskade. På grund av detta, och då huvudmännen inledningsvis måste upprätthålla två parallella gymnasiesystem för elever i olika årskurser, bedömer regeringen att 895 miljoner kronor bör tillskjutas för de första två åren. Resurserna föreslås tillskjutas i och med förslagen i denna proposition. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) välkomnar detta. Mer tydliga effektiviseringsmöjligheter uppkommer först 2014 då reformen får fullt genomslag. Regeringen och SKL delar denna bedömning och kommer att utvärdera utvecklingen framöver.

4.4.2 Satsningar inom den gymnasiala yrkesutbildningen

Att utbilda unga människor i arbetslivet är ett viktigt komplement till att ha all praktisk utbildning i skolans lokaler. Genom att förlägga utbildningen till en arbetsplats får eleverna lära sig vad som förväntas av dem från chefer, arbetskamrater och kunder. De får lära sig vad jobbet går ut på i verkligheten. Därför har lärlingsutbildning införts som en permanent del av gymnasieskolan. Även för elever som går en i huvudsak skolförlagd yrkesutbildning ingår ett arbetsplatsförlagt lärande. Det är viktigt att såväl lärlingsutbildningen som det arbetsplatsförlagda lärandet håller hög kvalitet och sker i nära samarbete med det lokala yrkeslivet. Ytterligare insatser behöver göras på detta område.

Yrkeslärare

Tillgång till kvalificerade yrkeslärare är en förutsättning för en yrkesutbildning av hög kvalitet. Det har under många år varit brist på yrkeslärare. I Högskoleverkets rapport Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden – Ett planeringsunderlag inför läsåret 2010/11

(rapport 2010:1) redovisas en stor brist på yrkeslärare till 2025.

Blivande yrkeslärare är en målgrupp med delvis annan bakgrund och andra förutsättningar än vad som annars är vanligt för högskolestuderande. De har redan genomfört en yrkeskarriär inom sitt tidigare yrkesområde. De är ofta äldre och har i högre grad etablerat sig på sin hemort med familj och bostad etc. För att öka andelen yrkeslärare med lärarexamen avser regeringen att genomföra en satsning som syftar till att underlätta en kombination av arbete och studier för yrkeslärare. Staten bekostar viss nedsättning i tjänstgöringsgrad för att lärarna ska kunna genomföra sin lärarutbildning. Regeringen föreslår att 13 miljoner kronor avsätts för satsningen 2013. För 2014 beräknas 38 miljoner kronor avsättas och för 2015 och 2016 beräknas 50 miljoner kronor per år.

Yrkesintroduktion i gymnasieskolan

Den nya gymnasieskolan omfattar fem olika introduktionsprogram vars syfte i första hand är att ge utbildning till elever som inte uppnått behörighet till ett nationellt program inom gymnasieskolan. Med utgångspunkt i elevernas individuella behov ska dessa utbildningar förbereda eleverna för vidare utbildning eller för arbetslivet.

Ett av introduktionsprogrammen som infördes i den nya gymnasieskolan är yrkesintroduktion. Yrkesintroduktionen innehåller huvudsakligen yrkesförberedande kurser men även grundskoleämnen och motivationsinsatser utifrån elevernas behov. Yrkeskurserna inom yrkesintroduktion kan komma från ett nationellt program, men det kan också bestå av annan yrkesutbildning och arbetsplatsförlagt lärande. Efter avslutad yrkesintroduktion ska eleven kunna fortsätta på ett yrkesprogram eller gå ut i arbetslivet. Utbildningen inom yrkesintroduktion kan variera i längd. Regeringen avser att erbjuda huvudmännen stimulansmedel för att utveckla kvaliteten i yrkesintroduktionen och ge Skolverket i uppdrag att utveckla yrkesintroduktion av varierande längd som förbereder för konkreta arbetsuppgifter på arbetsmarknaden. I uppdraget bör det bl.a. ingå att utveckla stöd för dokumentation av yrkeskunskaper.

För satsningen föreslår regeringen att 30 miljoner kronor avsätts 2013. Motsvarande belopp beräknas avsättas årligen under 2014–2016.

Ökad kvalitet i det arbetsplatsförlagda lärandet

Kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet är av stor betydelse för yrkesutbildningens relevans för arbetsmarknaden. Statens skolverk har getts i uppdrag att genomföra insatser för att bidra till att höja kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet (U2012/757/GV). Regeringen avser att komplettera insatserna med särskilda stimulansmedel till skolhuvudmännen för att vidareutveckla kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet som sker inom ramen för den skolförlagda yrkesutbildningen.

Satsningen föreslås omfatta 25 miljoner kronor 2013 och beräknas omfatta 50 miljoner kronor årligen 2014–2016.

Det arbetsplatsförlagda lärandet inom lärlingsutbildningen och den skolförlagda yrkesutbildningen

De erfarenheter som hittills har gjorts i försöksverksamheten med lärlingsutbildning och i den reguljära lärlingsutbildningen visar att omfattningen av det arbetsplatsförlagda lärandet varierar mellan olika utbildningar. Flera arbetslivsföreträdare har signalerat att eleverna behöver en bättre allmänteoretisk och yrkesteoretisk grund innan de kommer ut på arbetsplatserna. Regeringen avser därför att se över regelverket för det arbetsplatsförlagda lärandet i lärlingsutbildningen och samtidigt se över regelverket för den skolförlagda yrkesutbildningen.

Förlängning och höjning av bidraget för att anordna en lärlingsutbildning av hög kvalitet

Lärlingsutbildningen innebär en stor förändring i svenskt utbildningsväsende – både genom att den är omfattande när det gäller antalet ungdomar som berörs och för att den till sitt innehåll är annorlunda jämfört med hur yrkesutbildningen fungerat tidigare. Utbild-

ningsformen ställer andra krav inte bara på lärlingarna utan också på skolorna och arbetsplatserna. Ett bidrag för att anordna utbildningen på 25 000 kronor per elev och år har hittills lämnats till skola och arbetsplats för att stimulera att lärlingsutbildning av hög kvalitet ska kunna komma till stånd.

Regeringen avser att permanenta anordnarbidraget samt höja den delen av bidraget som riktas till arbetsgivaren med 15 000 kronor per elev och år för att stimulera fler arbetsplatser att erbjuda lärlingsutbildning. För dessa satsningar föreslår regeringen att 113 miljoner kronor anvisas 2013 och beräknar 162 miljoner kronor 2014, 518 miljoner kronor 2015 och 567 miljoner kronor 2016.

Utbildning för handledare till lärlingar och andra yrkes elever

Lärlingskommittén (SOU 2011:72) och Skolverket (dnr 2011:444) har lyft fram vikten av att lärlingarna möts av väl utbildade handledare på arbetsplatserna. I sin kvalitetsgranskning av arbetsplatsförlagt lärande beskriver Skolinspektionen handledarnas avgörande betydelse (rapport 2011:2). Skolinspektionen konstaterar att skolor som erbjuder handledarutbildningar ofta får dåligt gensvar och få deltagare. En del skolor har därför gett upp dessa försök. Handledare på arbetsplatserna uppger att de inte har möjlighet att delta på grund av tidsbrist eller andra omständigheter.

Regeringen har därför gett Skolverket i uppdrag att utforma och tillgängliggöra stöd för handledare på arbetsplatser som tar emot elever för arbetsplatsförlagt lärande (U2012/757/GV). Det gäller både handledare för lärlingar och handledare för yrkes elever som deltar i en i huvudsak skolförlagd utbildning. Det kan även gälla elever i yrkesintroduktion. Stödet bör omfatta bl.a. information om gymnasieskolans styrdokument, betyg och bedömning. Verktyg för planering och uppföljning och samverkan med huvudmannen bör också ingå. Stödet bör utformas så att det dels kan användas direkt av handledare, dels av huvudmän som genomför utbildning av handledare. Skolverket ska även överväga om det finns behov av särskilda stöd- eller kompetensutvecklingsinsatser riktade till de lärare som genomför sådan utbildning.

Regeringen anser att vidare åtgärder i fråga om handledare är nödvändiga. Därför avser regeringen lämna uppdrag till Skolverket att planera och genomföra en nationell handledarutbildning för att ge förutsättningar för att så många handledare som möjligt ska nås av utbildningen. Regeringen föreslår att 30 miljoner kronor avsätts för 2013 inom ramen för tidigare beräknade medel och beräknar att 30 miljoner kronor avsätts för 2014 inom ramen för tidigare beräknade medel för detta ändamål. För 2015 och 2016 beräknas 30 miljoner kronor per år avsättas.

Ökat fokus på yrkesutbildning i skolmyndigheternas arbete

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) gjorde regeringen bedömningen att både Skolverket och Skolinspektionen behöver utveckla och ställa om sitt arbete mot ett ökat fokus på yrkesutbildning. Skolinspektionen tillfördes fem miljoner kronor permanent fr.o.m. 2012.

Även Skolverket behöver förstärka arbetet kring yrkesutbildning. Regeringen bedömer därför att det finns behov av särskilda resurser för att underlätta myndighetens omställning mot en samlad, långsiktigt satsning för att stärka kvaliteten på yrkesutbildning. Exempelvis bör arbetet stärkas när det gäller handledarutbildning, samverkan med arbetslivet, branscher och parter på arbetsmarknaden. Regeringen föreslår att Skolverket tillförs 10 miljoner kronor för detta ändamål 2013. Regeringen beräknar att motsvarande belopp tillförs permanent fr.o.m. 2014.

4.4.3 T4 – ett fjärde tekniskt år

Sveriges behov av personer med en kortare ingenjörutbildning är stort och förväntas växa. Hösten 2011 inleddes därför en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år inom gymnasieskolan, T4. Utbildningen ska till delar vara förlagd till en eller flera arbetsplatser och bygga på gymnasieskolans teknikprogram.

Inför hösten 2011 ansökte 54 skolor om att få ingå i försöksverksamheten och Skolverket fördelade tillstånd till tio skolor med sammanlagt 300 platser. Samtliga platser blev

inte tillsatta i den första omgången, vilket delvis kan förklaras av att det var frivilligt för hemkommunen att betala för en elev som sökte T4 i en annan kommun. Hösten 2011 utbildar sig 155 elever till gymnasieingenjörer. Inför hösten 2012 har ytterligare tio skolor beviljats tillstånd att starta med totalt 254 elevplatser.

Beviljade utbildningar är fördelade på de tre profilerna Informationsteknik, Innovation och produktion samt Samhällsbyggande. Ett krav för att skolor ska få ingå i försöksverksamheten är ett etablerat samarbete med lokalt eller regionalt arbetsliv och att utbildningen i övrigt kan genomföras med god kvalitet.

Skolverket har rapporterat att av de elever som läst det fjärde tekniska året har många fått erbjudanden om anställning efter avslutad utbildning. Regeringen avser att noga följa försöksverksamheten och dess resultat samt närmare utreda vilka förutsättningarna och kostnaderna är för ett införande av det fjärde tekniska året som ett permanent inslag inom gymnasieskolan. I avvaktan på resultatet av detta arbete avser regeringen att förlänga försöksverksamheten med ett läsår. För denna satsning beräknas 21 miljoner kronor 2015 varav 3,6 miljoner kronor avses studiehjälpen.

4.4.4 Teknisksprånget

Behovet av kvalificerad arbetskraft inom tekniksektorn fortsätter att öka. Trots att intresset för ingenjörutbildningarna har ökat står Sverige inför en utmaning när det gäller kompetensöverföring, särskilt med tanke på att många ingenjörer förväntas gå i pension under de närmaste åren. Regeringen har därför i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1, utg.omr. 16) aviserat en satsning på förmedling av praktikplatser inom teknikområdet för ungdomar som har avslutat naturvetenskapligt eller tekniskt program i gymnasieskolan, i syfte att ungdomarna ska bli intresserade att vidareutbilda sig inom dessa områden. Praktiken omfattar fyra månader och praktikanten får lön från företaget.

I vårandringsbudgeten för 2012 (prop. 2011/12:99) föreslog regeringen att 2,8 miljoner kronor skulle avsättas för detta ändamål. Regeringen föreslår att 30 miljoner kronor avsätts för 2013 och beräknar 30 miljoner

kronor för 2014, 20 miljoner kronor för 2015 och 17,2 miljoner kronor för 2016.

4.4.5 Gymnasiesärskolan

Den reformerade gymnasiesärskolan införs från och med höstterminen 2013. Bestämmelserna om gymnasiesärskolan har i stora delar anpassats till bestämmelserna om gymnasieskolan. I gymnasiesärskolan ska det finnas nio nationella program samt individuella program, och utbildningen ska kvalitetssäkras på nationell nivå. Samarbetet mellan gymnasiesärskolan och arbetslivet ska stärkas. Reformeringen av gymnasiesärskolan syftar också till att elevernas valfrihet ska öka. De får större möjligheter att välja utbildningsvägar och på samma sätt som eleverna i gymnasieskolan får eleverna i gymnasiesärskolan möjlighet till stöd till inackordering om de väljer en utbildning i en annan kommun.

4.4.6 Riksrekryterande gymnasieutbildning för elever med vissa funktionsnedsättningar

Den 22 december 2010 fick Utredningen om en flexibel specialskola (U 2010:04) ett utvidgat uppdrag att se över ansvarsfördelningen för och finansieringen av gymnasieutbildning för elever med vissa funktionsnedsättningar (dir. 2010:47). Gymnasieutbildningen bedrivs dels vid de s.k. riksgymnasieskolorna i Örebro som tar emot elever som är döva, hörselskadade och dövblinda samt de som har en språkstörning och behöver insatser av samma slag som döva, dels som riksrekryterande Rh-anpassade utbildning i Göteborg, Kristianstad, Stockholm och Umeå för svårt rörelsehindrade ungdomar. Utredningen redovisade sina förslag i april 2012 i betänkandet Likvärdig utbildning – riksrekryterande gymnasial utbildning för vissa ungdomar med funktionsnedsättning (SOU 2012:24). Betänkandet har remitterats och ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

4.4.7 Det kommunala informationsansvaret

Kommunerna är enligt skollagen (2010:800) skyldiga att löpande hålla sig informerade om hur de ungdomar i kommunen som har fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta. Syftet är att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder. Skyldigheten gäller för ungdomar som inte genomför och inte har fullföljt gymnasieutbildning. Skolverkets uppföljningar av hur kommunerna arbetar med informationsansvaret visar bl.a. att kommunerna ofta upplever svårigheter i att hantera informationsansvaret.

Regeringen har i juni 2012 tillsatt en utredning som ska föreslå hur arbetet med unga som varken studerar eller arbetar kan utvecklas (U 2012:08, dir. 2012:70). I utredningens uppdrag ingår bl.a. att se över om ansvarsfördelningen mellan kommunerna och de statliga myndigheterna behöver förtydligas och särskilt göra en översyn av det kommunala informationsansvaret för unga som inte har fyllt 20 år och som inte går i gymnasieskolan. Utredningen ska också analysera olika statistiska källor som kan användas för att kartlägga gruppen unga som varken arbetar eller studerar och utifrån analysen föreslå kvalitetssäkrade statistiska mått som gör det möjligt för myndigheter och kommuner att regelbundet få kunskap om denna grupp av unga. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 augusti 2013.

4.5 Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen har en viktig roll för att medborgarna ska kunna skola om sig, skaffa sig en ny yrkesutbildning, bli behöriga att läsa på högskolan eller att studera för sin egen personliga eller yrkesmässiga utveckling på ett flexibelt sätt. Den svenska vuxenutbildningen har också en viktig roll för integrationen i samhället. Många människor med bristande skolbakgrund som invandrat till Sverige får genom vuxenutbildningen en chans till en konkurrenskraftig utbildning. Vuxenutbildningen ger ökade möjligheter för dessa individer att etablera sig på arbetsmarknaden.

Regeringens ambition för vuxenutbildningen är att öka individens möjligheter att välja den

utbildning som passar bäst för hans eller hennes behov och att öka yrkesutbildningarnas relevans för arbetsmarknaden. En ökad kvalitet i vuxenutbildningens samtliga delar kommer att vara prioriterade områden för regeringens fortsatta utveckling av vuxenutbildningen.

Den 1 juli 2012 började den nya skollagen (2010:800) att tillämpas inom vuxenutbildningen. Samtidigt har en ny förordning (2011:1108) om vuxenutbildning börjat tillämpas och en ny gemensam läroplan för vuxenutbildningen planeras. Detta speglar regeringens syn på vuxenutbildningen som en helhet. Den enskilde individen bereds möjlighet att, vid behov och i största möjliga mån, läsa inom flera utbildningsformer samtidigt. När vuxenstuderande inte ges tillräcklig möjlighet att kombinera studier inom olika skol- och utbildningsformer kan det innebära en förlängd studietid och en ökad skuldsättning för den enskilde. Kommunerna och andra aktörer behöver aktivt verka för att vuxna elever i högre grad ska kunna kombinera studier inom flera skol- och utbildningsformer samtidigt – med utgångspunkt från den enskilde elevens behov och förutsättningar.

Regeringen bedömer att tilldelade medel för yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning och lärlingsutbildning för vuxna bör kunna användas flexibelt för att möta kommunernas behov och förmåga att utnyttja platserna.

Regeringen har genomfört en omfattande satsning för att göra vuxenutbildningen mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättningar. De statliga satsningarna på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning och lärlingsutbildning för vuxna har öppnats upp för personer med utvecklingsstörning inom ramen för särskild utbildning för vuxna. Från och med hösten 2012 genomför Myndigheten för yrkeshögskolan ett projekt med specifika yrkeshögskoleutbildningar med möjlighet till utökad stöd för personer med funktionsnedsättningar.

För att möta den svaga konjunkturutvecklingen avser regeringen att skapa fler tillfälliga utbildningsplatser inom vuxenutbildningen. Totalt för åren 2013–2016 beräknas 2 151 miljoner kronor för ca 35 000 årsplatser. Därutöver tillkommer kostnaderna för studiemedel. Vid sidan av dessa satsningar har regeringen sedan 2007 genomfört

omfattande riktade satsningar inom vuxenutbildningen.

Tabell 4.1 Antal årsplatser

	2013	2014	2015	2016
Yrkesvux	7 900	5 400	0	0
Vuxlärningar	2 000	2 000	2 000	2 000
20–24-åringar	1 500	750	375	
Yrkes-högskolan	1 500	3 000	3 000	1 500
Folk-högskolan	1 000	1 000	0	0
Summa	13 900	12 150	5 375	3 500

Tabell 4.2 Kostnader

tusentals kronor

	2013	2014	2015	2016
Yrkesvux	395 000	270 000	0	0
Vuxlärningar	184 000	190 000	190 000	190 000
20–24-åringar	37 500	18 750	9 375	0
Yrkes-högskolan	90 000	180 000	180 000	90 000
Folk-högskolan	60 000	60 000	0	0
Summa	766 500	718 750	379 375	280 000

Sammantaget innebär detta att regeringen gör en kraftfull satsning för att förbättra möjligheterna till yrkesinriktad vuxenutbildning och därmed minska risken för arbetslöshet. Regeringen avser att noga följa hur de riktade statsbidragen används och hur volymerna utvecklas framöver.

Riksdagen tillkännagav den 29 februari 2011 att regeringen bör återkomma med ett förslag om ett riktat statsbidrag för vuxenutbildning som garanterar en hög nivå på utbildningen (bet 2011/12:UbU7; rskr.2011/12:139). Som framgår av detta avsnitt och i avsnitt 4.5.1–4.5.3 samt avsnitt 16.5 under utgiftsområde 17, har regeringen föreslagit att medel avsätts för ett flertal riktade statsbidrag inom vuxenutbildningen. Satsningarna görs inom samtliga skol- och utbildningsformer som utgör kärnan i den offentligt finansierade vuxenutbildningen i Sverige och kommer att innebära höjning av ambitionsnivån både vad gäller antalet platser och kvaliteten inom vuxenutbildningen i Sverige.

Riksdagens tillkännagivande får därmed anses tillgodosett.

4.5.1 Satsningar inom kommunernas gymnasiala vuxenutbildning

Yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) är en statlig satsning på yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå som har inneburit att tiotusentals människor fått möjlighet att läsa en yrkesutbildning inom vuxenutbildningen. Regeringens syfte med satsningen är att motverka bristen på yrkesutbildade personer och samtidigt se till att individer som står längst bort från arbetsmarknaden får en möjlighet att komma in på eller tillbaka till arbetsmarknaden. Under lågkonjunkturen har yrkesvuxsatsningen varit en viktig åtgärd för att minska arbetslöshet och utanförskap. För att möta den svaga konjunkturen och det osäkra läget på arbetsmarknaden bedömer regeringen att det krävs ytterligare satsningar. Därför föreslår regeringen nu att 395 miljoner kronor avsätts under 2013 för en ytterligare satsning på ca 7 900 årsplatser. För 2014 beräknas 270 miljoner kronor vilket innebär ca 5 400 årsplatser.

Att utbilda sig inom ett yrke direkt på en arbetsplats under ledning av erfarna yrkespersoner är för många individer det bästa sättet att lära sig ett yrke. För att stimulera kommunerna att bedriva arbetsplatsförlagt lärande genom lärlingsutbildning har regeringen inrättat ett särskilt statsbidrag för lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen. Sådan utbildning ska inkludera personer som tillhör särskolans personkrets. Regeringen föreslår att 160 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 2 000 nya årsplatser inom satsningen på lärlingsutbildning för vuxna, avsätts under 2013. En satsning av motsvarande storlek beräknas årligen för 2014–2016. Därutöver föreslår regeringen att 24 miljoner kronor avsätts under 2013, och beräknar att 30 miljoner kronor avsätts årligen fr.o.m. 2014, för att den del av bidraget som går till arbetsplatser höjs med 15 000 kronor per årsplats. För att permanenta den del av bidraget som går till anordnarna av lärlingsplatserna beräknar regeringen att 57 miljoner kronor avsätts årligen fr.o.m. 2015. Detta förstärker den redan tidigare aviserade satsningen på lärlingsutbildningar inom

vuxenutbildningen som motsvarar ca 5 900 årsplatser 2011–2014.

Individer med kort tidigare utbildning som står långt ifrån arbetsmarknaden, t.ex. de som av olika anledningar inte har fullföljt grundskolan eller nyanlända invandrare med kort tidigare utbildning eller bristande svenskkunskaper, skulle gynnas av en behovsanpassad yrkesutbildning inom ramen för det reguljära utbildningssystemet. Möjligheterna att få en sådan utbildning är i dag ofta begränsade. Regeringen avser att utreda förutsättningarna för en yrkesutbildning som är anpassad efter denna grupps behov för att skapa en väg till utbildning och arbete.

Utbildningsatsning för arbetslösa 20–24-åringar

Unga människor utan en fullständig utbildning tillhör en grupp som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Regeringen anser att särskilda satsningar bör göras för att se till att denna grupp får en ökad möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. För närvarande pågår en satsning inom vilken arbetslösa ungdomar i åldrarna 20–24 år som saknar fullständig grundskole- eller gymnasieskoleutbildning och som är inskrivna i jobbgarantin för ungdomar eller i jobb- och utvecklingsgarantin får möjlighet att med den högre bidragsnivån inom studiemedlet läsa in en fullständig grundskole- eller gymnasieskoleutbildning. Regeringen anser att det finns ett behov av att fortsätta denna satsning eftersom gruppens svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden kvarstår.

Regeringen gör i denna proposition bedömningen att satsningen på dessa ungdomar bör förlängas och föreslår därför öronmärkta platser för denna målgrupp. Regeringen föreslår att 37,5 miljoner kronor avsätts för 2013, vilket motsvarar ca 1 500 årsplatser. För samma ändamål beräknas anslaget ökas med 19 miljoner kronor 2014 och 9 miljoner kronor 2015. Dessa belopp motsvarar ca 750 respektive 375 årsplatser (se även tabell 4.1 och 4.2 ovan).

4.5.2 Regionala insatser i Trollhättan och Västra Götaland

För att underlätta omställningen i Trollhättan och Västra Götaland genomför regeringen specifika satsningar för regionen i syfte att ge individer som drabbats av arbetslöshet till följd av krisen inom fordonsindustrin en möjlighet att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Regeringen föreslår bl.a. att 55 miljoner kronor avsätts 2013, vilket motsvarar ca 500 årsstudieplatser inom yrkeshögskolan och ca 500 årsplatser inom yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux).

4.5.3 Tillfällig satsning på yrkeshögskolan 2013-2016

För att säkra kvaliteten i de eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar bildades Myndigheten för yrkeshögskolan 2009. Yrkeshögskolan har spelat en viktig roll för att tillgodose arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft. Resultaten som yrkeshögskolan redovisar är mycket goda. Närmare 90 procent av de studerande har fått jobb eller startat företag sex månader efter avslutad utbildning.

Regeringen har under de senaste åren gjort kraftiga förstärkningar på utbildningsområdet med anledning av finanskrisen och läget på arbetsmarknaden. Det har inneburit att yrkeshögskolan har fått extra resurser för att fler ska få utbildning inom områden där det finns behov av utbildad arbetskraft.

Mot bakgrund av det ekonomiska läget bedömer regeringen att det är motiverat med nya tillfälliga satsningar på yrkeshögskolan. Regeringen föreslår därför att 90 miljoner kronor extra satsas på platser i yrkeshögskolan 2013, vilket motsvarar utbildningskostnaderna för ca 1 500 årsplatser. Regeringen beräknar att satsningen uppgår till 180 miljoner kronor per år 2014 och 2015 och till 90 miljoner kronor 2016. Utöver dessa belopp tillkommer kostnader för studiemedel.

4.5.4 Utbildning i svenska för invandrare (sfi)

Kunskaper i det svenska språket är en viktig förutsättning för individens möjligheter att få ett arbete och bli delaktig i samhället. Det svenska språket är också en förutsättning för att individen ska kunna tillvarata sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter. Regeringen har genomfört en rad reformer i syfte att höja kvaliteten och förbättra likvärdigheten i utbildning i svenska för invandrare (sfi). Reformerna omfattar lärarlyft för sfi-lärare, konkretiserade mål för sfi och införande av nationella slutprov, sfi-bonus, förstärkt nationell inspektion av sfi och s.k. betygsrätt för folkhögskolor som ger individen en möjlighet att studera sfi vid en folkhögskola i stället för hos en kommunal anordnare. I denna proposition föreslås också att resurser tillförs för att hantera nationella prov i sfi, se avsnitt 4.2.6.

En ny skollag började tillämpas i fråga om sfi den 1 juli 2012 med bl.a. ett stärkt individperspektiv. En ny betygsskala har också inrättats som förtydligar kunskapskraven. Vidare pågår en översyn av den kommunala vuxenutbildningen på grundläggande nivå. Många med annan språkbakgrund än svenska deltar i sådan undervisning trots att de ofta ligger på en högre utbildningsnivå. Regeringen avser att fortsätta arbetet med att höja kvaliteten och genomströmningen inom sfi.

Mot bakgrund av problem med bristande flexibilitet och individanpassning i utbildningen har regeringen tillsatt en särskild utredare som ska föreslå hur valfrihet och individuell anpassning kan ökas inom utbildningen, bl.a. genom ett system med sfi-peng (U 2011:05, dir. 2011:81, dir. 2012:82). Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2012. Utredarens förslag ska syfta till att valfrihet och individuell anpassning förstärks, bl.a. genom att den som vill delta i sfi ges möjlighet att välja den anordnare som bäst svarar mot de egna behoven.

Regeringen föreslår ett tillfälligt statsbidrag för kvalitetshöjande insatser inom sfi. Satsningen föreslås omfatta 50 miljoner kronor 2013 och beräknas omfatta lika mycket 2014 och 2015. Statsbidraget ska kunna sökas av huvudmän för insatser som bidrar till ökad kvalitet och individanpassning av utbildningen, t.ex. genom fler undervisningstimmar per dag eller ökad möjlighet att kombinera sfi med samhälls-

information, arbetslivsorientering, entreprenörskap, praktik eller annan utbildning.

4.5.5 Obligatoriska nationella prov införs inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå

Regeringen anser att det är viktigt att lärare i den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå använder de nationella proven som Skolverket tillhandahåller för att säkerställa att betygssättningen sker på ett rättvist och likvärdigt sätt. Hittills har de nationella proven varit frivilliga att använda inom den gymnasiala vuxenutbildningen. Nu avser regeringen att införa obligatoriska nationella prov inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå fr.o.m. höstterminen 2013. Regeringen föreslår därför att kommunerna ersätts med 15 miljoner kronor för 2013 och beräknar att kommunerna ersätts med 30 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2014 för ökade personalkostnader med anledning av rättning av elevlösningar av nationella prov. Statens skolinspektions uppdrag att genomföra viss rättning av ett urval elevlösningar på nationella prov bör utvidgas till att även omfatta kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Regeringen beräknar därför att Skolinspektionen tillförs 3 miljoner kronor per år fr.o.m. 2014. Vidare bör Statens skolverk ges i uppdrag att i begränsad omfattning samla in och publicera resultat på nationella kursprov som genomförts i komvux.

4.5.6 Ökade aktivitetskrav inom den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå

Inom den kommunala vuxenutbildningen föreslår regeringen obligatoriska nationella prov med central rättning samt ökade aktivitetskrav och i tillämpliga fall krav på närvaro. Regeringen avser att ge utredningen om översyn av den kommunala vuxenutbildningen på grundläggande nivå ett utvidgat uppdrag att föreslå hur aktivitets- och närvarokrav inom den kommunala vuxenutbildningen bör utformas. Utredningen ska vidare föreslå hur inrapporteringen av bristande studieaktivitet kan skärpas och se över möjligheten att tydligare koppla utbetalningen av studiemedel till

studieaktivitet. Utredningen bör därutöver kartlägga de studerandes ekonomiska situation, inklusive försörjningen, på komvux (dir. 2011:92).

4.5.7 Europeiska verktyg för ökad mobilitet och livslångt lärande

Regeringen välkomnar och sluter upp bakom de initiativ som pågår inom det europeiska samarbetet om yrkesutbildning för att stärka mobiliteten och det livslånga lärandet. För närvarande fortgår ett intensivt arbete med att genomföra den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (European Qualifications Framework, EQF) som antogs av Europaparlamentet och rådet 2008. Regeringen anser att ett nationellt ramverk för kvalifikationer (National Qualifications Framework, NQF) är ett viktigt verktyg som kan tydliggöra nivårelationerna mellan de olika kvalifikationerna i Sverige och användas vid jämförelser med motsvarande system i andra länder samt därmed öka rörligheten för arbetstagare och studerande. År 2009 beslutade Europaparlamentet och rådet om ytterligare två rekommendationer; dels om att inrätta ett europeiskt stödsystem för meritöverföring inom yrkesutbildningen (European Credit system for Vocational Education and Training, ECVET), dels om en europeisk referensram för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training, EQAVET). ECVET syftar till att inrätta ett strukturerat system för meritöverföring och EQAVET innehåller en uppmaning till länderna att arbeta för att kontinuerligt förbättra sina kvalitets-säkringssystem. Regeringen anser att genomförandet av dessa verktyg kommer att stärka både mobilitet och kvalitén inom Sveriges och andra medlemsstaters yrkesutbildning och stimulera det livslånga lärandet.

4.5.8 Undersökning av vuxnas kunskaper och kompetenser

Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC) är ett OECD-initierat program som avser att mäta den vuxna befolkningens kunskaper och

kompetens i ett antal länder. Programmet fokuserar på kognitiva och arbetsmarknadsrelaterade kunskaper och kompetenser som är viktiga för ett framgångsrikt deltagande i samhälls- och arbetslivet under 2000-talet. En internationell jämförande rapport ska publiceras 2013. Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet och Utbildningsdepartementet) deltar aktivt i arbetet och Statistiska centralbyrån är utsedd till nationell projektledare. Det är ett viktigt program som kommer att ge möjlighet att ta fram indikatorer på vuxnas kunskaper och kompetens.

4.6 Universitet och högskolor

Högre utbildning med hög kvalitet är avgörande för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Högre utbildning behövs för välutbildad arbetskraft och skapar förutsättningar för ökad kunskap och forskning. Högre utbildning bidrar också till bildning och enskilda individers utveckling, samhällsengagemang och kritiska tänkande.

Regeringens mål är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt.

4.6.1 Insatser för ökad kvalitet

För att nå det övergripande målet för högskolepolitiken är det angeläget med insatser för att höja kvaliteten på den högre utbildningen.

Kvalitet som mål

Under 2010-talets första år sker flera förändringar för högre utbildning. Det är reformer som syftar till att uppnå regeringens mål. Kvaliteten på utbildning och forskning ska höjas och resurser till universitet och högskolor ska användas effektivt.

Några av de reformer som nu föreslås genomföras innebär i vissa fall förändrade grundutbildningsanslag för vissa universitet och högskolor, men det bör betonas att de indragningar som av olika anledningar föreslås också återförs till lärosätena.

För 2013 föreslås tre större förändringar jämfört med 2012 i enlighet med vad som har presenterats tidigare.

För det första frigörs medel efter införandet av studieavgifter fr.o.m. hösten 2011 för studenter som inte är medborgare i länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz. Detta innebär en minskning av takbeloppen med 535 miljoner kronor (se nedan i detta avsnitt). Av dessa fördelas dels 200 miljoner kronor till högre ersättning för humaniora och samhällsvetenskap, dels 95 miljoner kronor till kvalitetsbaserad resurstilldelning (fullt utbyggd 2015 uppgår den till 295 miljoner kronor), dels 40 miljoner kronor för stipendier till avgiftsskyldiga internationella studenter. Därutöver avses en del av medlen finansiera utbyggnaden av läkar-, tandläkar- och civilingenjörsutbildningarna. Många lärosäten får dessutom intäkter genom studieavgifterna.

För det andra dras sammanlagt 440 miljoner kronor in från grundutbildningsanslag motsvarande antalet inaktiva studenter (se avsnitt 4.6.2). Av dessa fördelas 400 miljoner kronor till högre ersättning för humaniora och samhällsvetenskap och resterande del för att stärka den verksamhetsförlagda utbildningen inom lärarutbildningen.

För det tredje omfördelas resurser för att möta arbetsmarknadens behov och studenternas efterfrågan. Syftet är att utöka antalet platser på utbildningar inom medicin och teknik.

Samtliga dessa reformer innebär att medel omfördelas inom högskolesektorn för att användas mer effektivt och bidra till högre kvalitet på utbildningen.

Därutöver föreslås i denna proposition ytterligare förändringar.

Högre ersättning till humaniora och samhällsvetenskap

Samtidigt som det skedde en kraftig expansion av antalet platser på 1990-talet urholkades ersättningsbeloppen för de olika utbildningsområdena. För utbildningsområdena humaniora och samhällsvetenskap är resursurholkningen särskilt kännbar. Den har bl.a. resulterat i att den lärarledda tiden har minskat parallellt med att studentgrupperna har ökat.

Regeringen har de senaste åren höjt ersättningsbeloppen för utbildningsområdena

humaniora och samhällsvetenskap, vilket har presenterats i budgetpropositionerna för såväl 2007 som 2008. I budgetpropositionen för 2011 presenterade regeringen ytterligare en höjning av grundutbildningsanslagen på inledningsvis 200 miljoner kronor 2012 och därefter ytterligare 200 miljoner kronor från och med 2013 i form av höjda ersättningsbelopp per helårsstudent inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

För att stärka kvaliteten i utbildningar inom humaniora och samhällsvetenskap krävs det fortsatta insatser. Regeringen föreslår därför att ytterligare 400 miljoner kronor avsätts från och med 2013 för höjda ersättningsbelopp för humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi i enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2012. Tillsammans med den tidigare nämnda förstärkningen föreslås därmed anslagen för grundutbildning öka med 600 miljoner kronor 2013.

Tabell 4.3 Sammanställning av kvalitetsförstärkning

Miljoner kronor

	Ökning 2012	Ökning 2013	Total ökning sedan 2011
BP2011	200	200	400
BP2013		400	400
Ökning	200	600	800

Sedan 2011 har områdena humaniora och samhällsvetenskap förstärkts med 800 miljoner kronor. Denna ökning innebär att ersättningsbeloppet per helårsstudent inom samhällsvetenskap och humaniora ökar med ca 6 500 kronor eller ca 30 procent jämfört med 2011.

Kvalitetsförstärkningen gynnar en stor del av utbildningen, eftersom ca 60 procent av helårsstudenterna finns inom de berörda ämnesområdena. Den föreslagna ökningen för 2013 framgår av tabell 4.4.

Tabell 4.4 Kvalitetssatsning på humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi 2013

Tusental kronor

Lärosäte	
Uppsala universitet	57 063
Lunds universitet	68 013
Göteborgs universitet	62 525
Stockholms universitet	89 472
Umeå universitet	32 619
Linköpings universitet	29 067
Karolinska institutet	2 926
Kungl. Tekniska högskolan	6 165
Luleå tekniska universitet	9 738
Karlstads universitet	13 197
Linnéuniversitetet	29 823
Örebro universitet	21 421
Mittuniversitetet	16 061
Blekinge tekniska högskola	3 809
Malmö högskola	23 526
Mälardalens högskola	13 251
Högskolan i Borås	7 399
Högskolan Dalarna	17 183
Högskolan på Gotland	4 810
Högskolan i Gävle	10 366
Högskolan i Halmstad	10 651
Högskolan Kristianstad	10 394
Högskolan i Skövde	7 140
Högskolan Väst	8 983
Södertörns högskola	18 875
Chalmers tekniska högskola AB	797
Högskolan i Jönköping	17 532
Ersta Sköndal högskola	2 801
Johannelunds teologiska högskola	833
Newmaninstitutet	228
Teologiska högskolan Stockholm	2341
Örebro teologiska högskola	990
Totalt	600 000

Vissa av de enskilda utbildningsanordnarna föreslås få en större andel av kvalitetsförstärkningen än vad som motiveras av deras storlek. Detta föranleds av att tidigare kvalitetsförstärkningar inte har kommit Ersta Sköndal högskola, Johannelunds teologiska högskola, Newmaninstitutet, Teologiska högskolan Stockholm och Örebro teologiska högskola till del. Därmed är tilldelningen från kvalitetsförstärkningen till dessa anordnare likvärdig med den för de statliga lärosätena.

Konkurrera med kvalitet

Regeringen anser att svenska lärosäten ska konkurrera på den globala utbildningsmarknaden med kvalitet, inte främst med avgiftsfri utbildning. I enlighet med propositionen Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230) infördes därför hösten 2011 studieavgifter för studenter som inte är medborgare i länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz, s.k. tredjelandsstudenter.

Genom att universitet och högskolor ska ta ut en studieavgift av tredjelandsstudenter får takbeloppet inte längre användas för dessa studenter. Därmed frigörs medel inom takbeloppet. Trots det har inte någon motsvarande neddragning gjorts under 2012. För 2013 föreslås anslagsminskningar i enlighet med tabell 4.5. Dessa medel föreslås anvisas, som framgår ovan, till olika kvalitetssatsningar.

Tabell 4.5 Föreslagen anslagsminskning 2013 till följd av införandet av studieavgifter

<i>Tusental kronor</i>	
Lärosäte	2013
Uppsala universitet	28 874
Lunds universitet	41 470
Göteborgs universitet	25 012
Stockholms universitet	22 516
Umeå universitet	18 482
Linköpings universitet	37 638
Karolinska institutet	3 906
Kungl. Tekniska högskolan	104 683
Luleå tekniska universitet	7 177
Karlstads universitet	1 608
Linnéuniversitetet	10 146
Örebro universitet	6 768
Mittuniversitetet	4 522
Blekinge tekniska högskola	25 904
Malmö högskola	8 242
Mälardalens högskola	19 564
Högskolan i Borås	19 298
Högskolan Dalarna	16 421
Högskolan på Gotland	903
Högskolan i Gävle	15 726
Högskolan i Halmstad	11 659
Högskolan Kristianstad	9 736
Högskolan i Skövde	11 650
Högskolan Väst	2 553
Södertörns högskola	1 628
Chalmers tekniska högskola	61 430
Högskolan i Jönköping	16 963
Summa	534 479

Anm.: Därutöver beräknas anslaget minska 2013 för Sveriges lantbruksuniversitet med 4 524 000 kronor, vilket beräknas under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Renodlade roller för myndigheterna

Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet har i dag såväl granskande som främjande och utvecklande uppgifter, som delvis överlappar varandra. I propositionen Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m. (prop. 2011/12:133, bet. 2011/12:UbU22, rskr. 2011/12:278) presenterade regeringen en reformerad myndighetsstruktur i syfte att få till stånd en tydlig rollfördelning mellan dessa myndigheter.

Verksamheten som i dag bedrivs vid de tre myndigheterna kommer den 1 januari 2013 att föras till två nya myndigheter, Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet. Regeringen har tillkallat två utredare som ska förbereda och genomföra inrättandet av de båda myndigheterna (dir. 2012:55 respektive dir. 2012:56).

Universitetskanslersämbetet kommer att ansvara för kvalitetssäkring och tillsyn av den högre utbildningen och för uppföljning och analys av bl.a. effektiviteten i högskolans resursutnyttjande, dvs. den granskande verksamheten.

Universitets- och högskolerådet kommer att ansvara för uppgifter av service- och samordningskaraktär, främjande och utvecklande verksamhet samt, för hela utbildningsområdet, internationellt samarbete och mobilitet.

Genom en reformerad myndighetsstruktur förtydligas rollerna när det gäller å ena sidan ansvar för den granskande verksamheten och å andra sidan service och information till studenter och till lärosätena. Samtidigt får regeringen tillgång till en breddad analyskapacitet som innefattar bl.a. uppföljning, antagning och internationalisering.

De uppgifter som de nya myndigheterna ska ansvara för och som framgår närmare i de ovan nämnda direktiven om inrättandet av myndigheterna ligger i linje med vad riksdagen har gett regeringen tillkänna (bet. 2011/12:UbU22, rskr. 2011/12:278).

Följdändringar med anledning av inrättandet av nya myndigheter

Regeringens förslag: Till följd av att verksamhet som i dag bedrivs vid Högskoleverket eller Verket för högskoleservice övertas av Universitetskanslersämbetet eller Universitets- och högskolerådet krävs det konsekvensändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), skollagen (2010:800) och lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material.

Ärendet och dess beredning: Verksamhet som i dag bedrivs vid Högskoleverket eller Verket för Högskoleservice kommer att föras till

Universitetskanslersämbetet eller Universitets- och högskolerådet i enlighet med vad som har presenterats i propositionen Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m. och direktiven om inrättandet av de båda nya myndigheterna. Mot den bakgrunden har det utarbetats förslag till konsekvensändringar i offentlighets- och sekretesslagen, skollagen och lagen om pliktexemplar av elektroniskt material. Högskoleverket, Verket för högskoleservice och utredningarna om inrättandet av Universitetskanslersämbetet (U 2012:06) samt Universitets- och högskolerådet (U 2012:07), som har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget till ändringar i nämnda lagar, har inte haft några synpunkter på förslaget.

Lagrådet

Regeringen bedömer att lagförslaget i fråga om 23 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) faller inom Lagrådets granskningsområde. Ändringarna får författningstekniskt och även i övrigt anses vara av sådan beskaffenhet att Lagrådets granskning saknar betydelse. Yttrande av Lagrådet har därför inte inhämtats.

Skälen för regeringens förslag: Sekretess som enligt 23 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller hos Verket för högskoleservice i verksamhet som avser biträde vid antagning av studenter bör i stället gälla hos Universitets- och högskolerådet. Dessutom bör handläggningen av behörighetsbevis som i dag utförs av Högskoleverket enligt punkt 5 i övergångsbestämmelserna till lagen om ändring i skollagen (2010:800) övertas av Universitets- och högskolerådet. Vidare bör Högskoleverkets skyldighet enligt punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material att lämna pliktexemplar för elektroniskt material som publiceras efter den 31 mars 2013 fullgöras av Universitetskanslersämbetet.

Nämnda lagar bör därför ändras i enlighet med detta och träda i kraft den 1 januari 2013. Uppgifter i ärenden där handlingarna har omhändertagits för arkivering före den nya lagens ikraftträdande bör omfattas av offentlighets- och sekretesslagen i dess äldre lydelse. En övergångsbestämmelse med den innebörden bör därför införas.

Kvalitetssäkring

I syfte att uppnå högsta möjliga utbildningskvalitet har universitet och högskolor stor frihet. Men med friheten följer också stort ansvar. Som en följd av lärosätenas ökade självbestämmande blir statens uppgift främst uppföljning, tillsyn och kvalitetsgranskning. I detta ingår att pröva lärosätenas tillstånd att utfärda examen och att ansvara för kvalitetsutvärdering av utbildning i form av resultat. I detta arbete har Höskoleverket, från och med årsskiftet Universitetskanslersämbetet, en central roll med ansvar för extern kvalitetssäkring.

Regeringen vill dock understryka att den externa kvalitetssäkringen inte är den enda komponenten i det samlade kvalitetssäkringssystemet för högre utbildning. Såsom anges i högskolelagen (1992:1434) har universitet och högskolor ansvar för att avpassa verksamheten så att hög kvalitet nås, såväl i utbildningen som i forskningen och i det konstnärliga utvecklingsarbetet. Det framgår vidare att kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna. Regeringen menar att utformningen av det interna kvalitetssäkringsarbetet är en fråga som universiteten och högskolorna själva bör förfoga över och vill betona att lärosätena också har ett ansvar att utveckla kvalitetsarbetet.

I det samlade systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning ingår, utöver det huvudansvar som lärosätena själva har, också insatser på nationell nivå genom prövning av tillstånd att utfärda examen och de utvärderingar av kvalitet med fokus på resultat, som regeringen presenterade i propositionen Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320). Kvalitetsutvärderingssystemet tillämpas av Höskoleverket sedan 2011. För första gången finns det nu på nationell nivå kvalitetsutvärderingar som ger svar på om studenterna når målen för utbildningen.

De första resultaten presenterades i april 2012, och fram till slutet av juni finns det utvärderingsresultat för knappt 500 utbildningar, vilket ännu utgör en mindre del samtliga utbildningar som ska utvärderas. Av dessa har ca 14 procent fått det högsta omdömet på den tregradiga skalan, mycket hög kvalitet, och ca 26 procent av utbildningarna har fått det lägsta omdömet, bristande kvalitet. Om Höskoleverket efter ett år

bedömer att respektive lärosäte inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på en utbildning med det lägsta omdömet, riskerar lärosätet att examenstillståndet återkallas.

Höskoleverkets uppfattning är att det nya systemet fungerar bra och att det har varit möjligt för de bedömare som hittills har varit involverade att på ett tillförlitligt sätt utvärdera huruvida utbildningarna uppfyller kraven i examensbeskrivningarna.

Regeringen menar att detta system tydligt är kvalitetsdrivande. Utbildningar med det högsta omdömet premieras i resurstilldelningen. Utbildningar med det lägsta omdömet måste förbättras för att examenstillståndet ska få behållas, eller kommer inte längre att ges. Dessutom får de bedömare som deltar i utvärderingarna god kännedom om och inblick i olika utbildningar och kan därför vara en resurs för lärosätena i deras interna kvalitetsarbete.

Som framgår av direktiven om inrättandet av Universitetskanslersämbetet (dir. 2012:55) har regeringen inte för avsikt att ge Universitetskanslersämbetet ytterligare anvisningar för arbetet med kvalitetssäkringssystemet utöver den bedömning som gjordes i propositionen Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen.

I den aktuella propositionen framförde regeringen att utbildningens användbarhet i arbetslivet, s.k. anställningsbarhet, är ett viktigt resultat som bör inkluderas i kvalitetsutvärderingarna. Regeringen gjorde därför bedömningen att resultat från enkäter till tidigare studenter bör ingå som ett bedömningsunderlag, men att olika aspekter på anställningsbarhet även kan inkluderas i övriga bedömningsunderlag, dvs. de självständiga arbetena och lärosätenas självvärderingar. I de utvärderingar som Höskoleverket genomfört har det visat sig finnas stora metodproblem med enkäter till tidigare studenter, framför allt i fråga om svarsfrekvensen. Det har medfört att dessa enkäter inte har kunnat ligga till grund för den samlade bedömningen av utbildningen såsom var avsikten. Det är enligt regeringens uppfattning viktigt att utbildningarnas användbarhet i arbetslivet bedöms även i de kommande utvärderingarna, men det bör vara en fråga för Universitetskanslersämbetet att finna lämpliga former för detta.

Resurstilldelning utifrån kvalitet

Resurstilldelningssystemets utformning skapar olika drivkrafter. Det nuvarande systemet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgår från antalet studenter och deras prestationer i form av antal avklarade högskolepoäng, dvs. kvantitativa mått. Däremot har det tidigare saknats tydliga ekonomiska incitament för högre kvalitet i systemet.

För att öka incitamenten för högre kvalitet ska en del av resurserna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå fördelas på grundval av resultaten av Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar. De utbildningar som vid kvalitetsutvärderingen ges omdömet mycket hög kvalitet kommer att innebära en ökad resurstilldelning för respektive lärosäte.

Tilldelningen för respektive lärosäte baseras på volymen studenter på de utvärderade utbildningarna, beräknat genom antalet examina 2011 på de utvärderade utbildningarna multiplicerat med den utvärderade utbildningens längd.

Ett fåtal utvärderade utbildningar med omdömet mycket hög kvalitet har rapporterat noll antal examina och skulle därmed inte utgöra grund för resurstilldelning. Regeringens bedömning är dock att det till respektive lärosäte bör beräknas en minsta ersättning på 60 000 kronor per utbildning med detta omdöme, oberoende av antalet examina på utbildningen.

När det gäller de enskilda utbildningsanordnarna bör Chalmers tekniska högskola, Högskolan i Jönköping, Ersta Sköndal högskola, Röda korsets högskola och Sophiahemmet Högskola kunna få del av ersättningen baserad på kvalitetsutvärderingarna.

För 2013 föreslås 95 miljoner kronor fördelas till de lärosäten med utbildningar som har getts omdömet mycket hög kvalitet enligt tabell 4.6 Förslag på fördelning av kvalitetsbaserad resursfördelning 2013. Tilldelningen sker till respektive lärosäte från anslaget 2:71 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Den kvalitetsbaserade resurstilldelningen beräknas uppgå till 195 miljoner kronor 2014. Den beräknas vara fullt utbyggd 2015 och då omfatta 295 miljoner kronor årligen.

Lärosäten som ingår i den kvalitetsbaserade resurstilldelningen för 2013 är de som har utbildningar vars utvärderingsresultat är beslutade av Högskoleverket senast 26 juni 2012.

Tabell 4.6 Förslag på fördelning av kvalitetsbaserad resursfördelning 2013

Tusental kronor	
Lärosäte	2013 Föreslås
Uppsala universitet	16 033
Lunds universitet	13 391
Göteborgs universitet	13 538
Stockholms universitet	7 283
Umeå universitet	9 221
Linköpings universitet	7 724
Karolinska institutet	176
Luleå tekniska universitet	530
Örebro universitet	5 138
Mittuniversitetet	176
Blekinge tekniska högskola	529
Malmö högskola	294
Mälardalens högskola	3 964
Högskolan i Borås	1 145
Högskolan i Halmstad	705
Högskolan Kristianstad	6 138
Högskolan i Skövde	440
Södertörns högskola	500
Försvärshögskolan	147
Högskolan i Jönköping	7 928
Totalt	95 000

Högskolans utbildningsuppdrag

Den högre utbildningen ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet, vilket slås fast i högskolelagen (1992:1434). Detta är utgångspunkten för vad som ska betraktas som högskoleutbildning.

Gränsdragningen mellan olika utbildningsformer är ibland svår, men kan ändå inte undvikas. Regeringen menar att sådan utbildning som primärt hör hemma inom gymnasieskolan eller vuxenutbildningen inte bör ges inom högskolan.

En del av det blivande Universitetskanslersämbetets uppdrag är att följa hur effektivt resurserna används. Om anslag avsedda för högskoleutbildning används för utbildning som skulle kunna ges inom andra utbildningsformer, menar regeringen att effektiviteten i resursanvändningen kan ifrågasättas.

Vidare måste kvalitetskraven på högskoleutbildning uppfyllas. Lärosätena ansvarar för att kvaliteten upprätthålls och Högskoleverket

ansvarar för nationell kvalitetssäkring. Högskoleverket har också ett fortlöpande uppdrag från regeringen att granska sådana kurser och utbildningar som inte leder fram till någon examen för att säkerställa att dessa uppfyller kvalitetskraven för högre utbildning (U2010/427/UH).

Regeringen avser att noggrant följa frågan.

Utbildningsformer

Antalet studenter på utbildningar på distans har ökat kraftigt under de senaste tio åren.

Distansutbildning är i många fall ett viktigt komplement till det utbildningsutbud som erbjuds på ett campus. En utbildning som inte kräver studentens fysiska närvaro och dessutom ger stor frihet i tid ger möjlighet för fler personer att ta del av högre utbildning. Framför allt ger distansutbildning personer med förankring på arbetsmarknaden möjlighet att fort- och vidareutbilda sig inom högskolan, vilket är ett värdefullt inslag för det livslånga lärandet.

Den övervägande majoriteten av utbudet av distansutbildningar består av kortare fristående kurser med låga förkunskapskrav. Trots detta är prestationsgraden på distanskurser betydligt lägre än för kurser på ett campus.

En mindre andel av utbudet av distansutbildningar ges som program och dessa program har en prestationsgrad i nivå med program som ges på campus. Det finns självfallet också många distanskurser, t.ex. sådana av tydlig vidareutbildningskaraktär, som har en god prestationsgrad. Detta visar att själva distributionsformen av utbildning inte är avgörande för t.ex. en låg prestationsgrad.

Målsättningen för universitet och högskolor bör, som regeringen tidigare har framfört, vara att ständigt utveckla utbildningsutbudet för att uppnå utbildningar med hög kvalitet och som möter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Regeringen menar därför att lärosätena har ett ansvar att analysera varför korta kurser med låga förkunskaper i många fall har en mycket låg prestationsgrad och vidta åtgärder så att resurserna utnyttjas mer effektivt.

4.6.2 Insatser för ökad effektivitet

Totalt uppgår anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå till ca drygt 22 miljarder kronor, och den totala ekonomiska omslutningen för lärosätena är på drygt 58 miljarder kronor. Lärosätena har således en omfattande verksamhet och det är av största vikt att resurserna används effektivt.

Studenter som inte är aktiva

Uppföljningar av studenternas prestationer visar att ca tio procent av studenterna inte tar några poäng alls på de kurser de är registrerade på. Det motsvarar drygt 26 000 helårsstudenter eller ca 900 miljoner kronor i anslag när inresande studenter är exkluderade. Framför allt förekommer de inaktiva studenterna inom distansutbildning, där de som inte avlägger några poäng utgör ca 20 procent av samtliga registrerade helårsstudenter.

Att en student inte tar några poäng alls är dock inte nödvändigtvis ett tecken på inaktivitet, eftersom det kan finnas andra förklaringar till detta. Ett exempel är studenter som deltar i en kurs men som sedan inte får godkänt på examinationen. Studenter kan också av olika anledningar läsa en kurs utan att ha för avsikt att tentera. Det förekommer dock också att studenter registrerar sig på en kurs utan att ha för avsikt att delta.

Enligt regeringens uppfattning bör avräkningen av helårsstudenter mot takbeloppet göras för personer som aktivt deltar i studier. En student som endast är registrerad på en kurs utan att bedriva studier bör inte ingå i avräkningen mot takbeloppet. Det är mot denna bakgrund viktigt att lärosätena har interna rutiner för att kontrollera att studenter som inte deltar i utbildningen inte heller ingår i avräkningen mot takbelopp.

Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) pågår ett arbete med att förtydliga vad som bör gälla i fråga om registrering av studenter, och avsikten är att remittera ett förslag.

Regeringen föreslår i enlighet med vad som redovisades i budgetpropositionen för 2012 att 440 miljoner kronor dras in från lärosätenas grundutbildningsanslag från och med 2013. Detta motsvarar ca hälften av ersättningen för studenter som inte har tagit några poäng. Dessa

medel föreslås återföras till universitet och högskolor i form av kvalitetsförstärkningar genom höjda ersättningsbelopp för humaniora och samhällsvetenskap samt en satsning för att förstärka den verksamhetsförlagda utbildningen på lärar- och förskollärarytbildningarna.

Eftersom de konstnärliga högskolorna och Försvarshögskolan inte har någon större omfattning av inaktiva studenter, bör dessa inte omfattas av indragningen av medel.

Tabell 4.7 Föreslagen anslagsminskning 2013 för inaktiva studenter

Tusental kronor

Lärosäte	2013 Föreslås
Uppsala universitet	24 068
Lunds universitet	37 558
Göteborgs universitet	32 883
Stockholms universitet	46 785
Umeå universitet	23 236
Linköpings universitet	21 526
Karolinska institutet	4 531
Kungl. Tekniska högskolan	17 915
Luleå tekniska universitet	12 194
Karlstads universitet	16 178
Linnéuniversitetet	21 314
Örebro universitet	14 713
Mittuniversitetet	16 399
Blekinge tekniska högskola	5 453
Malmö högskola	17 365
Mälardalens högskola	9 745
Gymnastik- och idrottshögskolan	1 232
Högskolan i Borås	10 038
Högskolan Dalarna	14 121
Högskolan på Gotland	7 717
Högskolan i Gävle	12 312
Högskolan i Halmstad	8 167
Högskolan Kristianstad	7 151
Högskolan i Skövde	9 669
Högskolan Väst	8 640
Södertörns högskola	9 814
Chalmers tekniska högskola AB	15 311
Högskolan i Jönköping	13 965
Totalt	440 000

Att analysera effektivitet

Den nya myndigheten Universitetskanslersämbetet kommer precis som nuvarande Högskoleverket att ha kvalitetssäkring som en av sina huvuduppgifter. Det är dock inte tillräckligt att undersöka vilken kvalitet utbildningen håller; även hur effektivt resurserna används bör vara en del av den statliga uppföljningen. Därför kommer en annan av Universitetskanslersämbetets huvuduppgifter att vara att följa upp effektiviteten i resursanvändningen i högskolan.

I regleringsbrevet för 2012 avseende Högskoleverket gav regeringen verket i uppdrag att följa upp effektiviteten i högskolans resursutnyttjande med hjälp av den statistik och de data om högskolan som verket samlar in. För att få en mer rättvisande bild av genomströmningen och ett mer övergripande mått på effektiviteten ingår i uppdraget att Högskoleverket ska utveckla metoder för att med flera mått än i den i dag befintliga statistiken mäta effektivitets- och produktivitetsutveckling inom ramen för högskolesektorns uppdrag.

Regeringen bedömer att lärosätena genom uppdraget kan få ett verkningsfullt stöd i sitt arbete och att regeringen ges tillgång till underlag som kan vara till nytta i uppföljningen och styrningen av universitet och högskolor. Vidare ger uppdraget en god förberedelse för den uppföljning av effektiviteten i högskolan som Universitetskanslersämbetet i fortsättningen ska utföra.

4.6.3 Ett förändrat högskolelandskap

Samgåenden

För att kunna nå en ökad kvalitet i högre utbildning och forskning är det enligt regeringens uppfattning nödvändigt med en ökad koncentration av kompetens. Genom att lärosätena profilerar sig och utvecklar samverkan med varandra kan utbildnings- och forskningsmiljöerna stärkas, lärosätenas konkurrenskraft öka och sårbarheten minska samtidigt som resurserna utnyttjas effektivare.

Regeringen vill understryka att förstklassig utbildning och forskning kan bedrivas vid såväl större som mindre lärosäten. Vidare bör utbildning enligt regeringens mening finnas på många platser i landet för att underlätta för fler

att studera. Samtidigt har flera lärosäten verksamhet som riskerar att bli känslig för omvärldsförändringar. Det gäller t.ex. lärosäten med en hög andel distansstudenter eller en stor koncentration av sitt utbildningsutbud på enskilda större utbildningar som får kritik i Högskoleverkets utvärderingar. Dessutom sker de närmaste åren stora demografiska förändringar med kraftigt minskande antal ungdomar i vanlig högskoleålder, vilket kan förstärka problemen ytterligare.

Förändringar av organisationen bör bygga på lärosätenas egna bedömningar och på frivillighet. På framställan från lärosäten kommer regeringen att kunna stödja frivilliga samgåenden. Regeringen föreslår att 75 miljoner kronor avsätts för ändamålet 2013, och samma belopp beräknas avsättas för kommande år.

Högskolan på Gotland

Uppsala universitet och Högskolan på Gotland har gemensamt gjort en framställan till regeringen om att verksamheten vid Högskolan på Gotland ska inordnas i Uppsala universitet (U2012/UH/369).

Syftet är bl.a. att skapa en unik profil inom Uppsala universitet och en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig högskoleverksamhet på Gotland. Regeringens bedömning är att ett samgående mellan de båda lärosätena kan gynna utvecklingen av såväl utbildning som forskning på Gotland.

Regeringen föreslår därför att verksamheten vid Högskolan på Gotland inordnas i Uppsala universitet den 1 juli 2013. Uppsala universitet ska efter samgåendet bedriva utbildning och forskning på Gotland. Förändringen innebär att Högskolan på Gotland avvecklas den 30 juni 2013.

Konstnärliga högskolor

Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola har gemensamt inkommit med en framställan om att bilda en ny högskola genom ett samgående mellan de tre lärosätena (U2012/UH/3514).

Det huvudsakliga syftet är att skapa förutsättningar för en gynnsam miljö för

konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå i Stockholm. Dessutom kommer samgåendet på sikt att kunna leda till en effektivare användning av resurser.

Regeringen välkomnar detta initiativ och avser att stödja högskolorna i processen med sikte på en ny konstnärlig högskola i Stockholm fr.o.m. den 1 januari 2014 (se vidare avsnitt 4.7.3). Regeringen avser också att i den kommande forsknings- och innovationspropositionen återkomma i frågan.

Med anledning av lärosätenas framställan avser regeringen att låta utreda ett eventuellt samgående.

Ökad mångfald genom stiftelseombildning

Den globala utvecklingen skapar både stora utmaningar och möjligheter för Sverige. För att möta dessa utmaningar har universitet och högskolor en viktig roll att spela, och lärosätena måste därför ges bästa möjliga förutsättningar för att kunna bedriva sin verksamhet framgångsrikt. Regeringens högskolepolitik syftar till att stärka såväl kvaliteten som samverkan med det omgivande samhället.

Chalmers tekniska högskola och Högskolan i Jönköping hade tidigare statligt huvudmannaskap men bedrivs i dag som s.k. stiftelsehögskolor, vilket bl.a. innebär att de är egna juridiska personer. Stiftelsehögskolan är numera en väl beprövad form för högskoleverksamhet i Sverige och möjliggör för lärosätena att på ett mer flexibla sätt hantera omvärldsförändringar. Genom att stiftelsehögskolorna inte har staten som huvudman skapas dessutom större mångfald av huvudmän inom högskolesektorn.

Regeringen uttalade i budgetpropositionen för 2012 att det finns skäl att pröva om fler statliga lärosäten bör och kan ges möjlighet att ombildas till stiftelsehögskolor.

För att kunna genomföra en ny stiftelse-reform inom högskoleområdet förutsätts förändringar av bl.a. stiftelselagen (1994:1220). För närvarande bereds inom Regeringskansliet förutsättningarna för en eventuell ombildning till stiftelser.

4.6.4 Platser i högre utbildning

Enligt regeringens mening bör två aspekter påverka beslut om den totala dimensioneringen och om dimensionering av olika utbildningar. För det första ska studenternas egna val av utbildning och lärosäte väga tungt. För det andra ska arbetsmarknadens behov spela stor roll.

Såväl söktrycket till högskolan som antalet studenter har nått rekordnivåer under de senaste åren, och totalt fanns ca 320 000 helårsstudenter vid universitet och högskolor 2011. Ungdomskullarnas storlek minskar dock kraftigt de närmaste åren, vilket på sikt bör leda till en minskad efterfrågan.

Regeringens mål är att utbildningar vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt hög kvalitet. Därför är det angeläget med insatser för att höja utbildningskvaliteten. Samtidigt ser regeringen också behov av att tillfälligt utöka antalet platser i högskolan under perioden 2013–2015.

Dessutom finns det anledning att förändra dimensioneringen för specifika utbildningar och lärosäten. De utbildningar där det enligt regeringens uppfattning är angeläget med fortsatt utbyggnad är läkarutbildning, tandläkarutbildning och sjuksköterskeutbildning samt civilingenjörsutbildning och högskoleingenjörsutbildning.

Regeringen vill även betona att det är viktigt att universitet och högskolor ger hög prioritet åt möjligheterna för studenter att påbörja högskoleutbildning som leder fram till en examen.

Ökat behov av hälso- och sjukvårdsutbildningar

Efterfrågan på högskoleutbildad personal inom hälso- och sjukvård samt tandvård bedöms öka snabbare än tillgången.

Riksdagen har därför efter förslag av regeringen under innevarande och föregående mandatperiod anvisat medel för en utökning av läkarutbildningen med ca 285 nybörjarplatser och av tandläkarutbildningen med ca 60 nybörjarplatser. För att möta det framtida behovet föreslår regeringen medel för en ytterligare ökning av antalet nybörjarplatser inom båda dessa utbildningar.

Antalet nybörjarplatser som beräknas tillkomma höstterminen 2013 och höstterminen

2014 framgår av tabell 4.8. Regeringen föreslår att medel anvisas till respektive lärosäte för motsvarande antal platser.

Tabell 4.8 Föreslagen och beräknad utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna, nybörjarplatser 2013 och 2014

Antal nybörjarplatser

	Läkarutbildning		Tandläkarutbildning	
	2013	2014	2013	2014
Göteborgs universitet	20	20	12	
Umeå universitet				12
Linköpings universitet	20	20		
Karolinska institutet				5
Totalt	40	40	12	17

Från och med 2014 beräknas även medel tillföras Örebro universitet för delar av universitetets läkarutbildning. Medel bör också omfördelas internt inom universitetet.

Regeringen bedömde i budgetpropositionen för 2012 att även volymen på sjuksköterskeutbildningarna borde ökas för att möta den framtida efterfrågan. Regeringens bedömning är att sjuksköterskeutbildningen på några års sikt bör utökas med i storleksordningen 700 nybörjarplatser.

Samtliga 26 lärosäten med sjuksköterskeutbildning har i budgetunderlagen för 2013–2015 lämnat redogörelser för förutsättningarna att utöka sjuksköterskeutbildningarna, bl.a. utifrån tillgången till platser för verksamhetsförlagd utbildning.

Regeringens bedömning är att en utökning 2013 på 415 nybörjarplatser är rimlig. Av dessa bedöms 385 platser kunna tillkomma vid statliga universitet och högskolor enligt vad som framgår av tabell 4.9. Därutöver föreslås att medel anvisas till Röda korsets högskola, Sophiahemmet Högskola och Ersta Sköndal högskola motsvarande en ökning med sammanlagt 30 nybörjarplatser 2013. Vidare beräknas medel anvisas till dessa tre högskolor motsvarande en ökning med ytterligare 30 nybörjarplatser 2014 och 40 nybörjarplatser därutöver 2015.

Tabell 4.9 Utbyggnad av sjuksköterskeutbildningen, nybörjarplatser 2013

Antal nybörjarplatser

	2013
Uppsala universitet	28
Göteborgs universitet	50
Umeå universitet	10
Linköpings universitet	8
Luleå tekniska universitet	20
Karlstads universitet	30
Linnéuniversitetet	10
Örebro universitet	30
Mittuniversitetet	24
Blekinge tekniska högskola	20
Högskolan i Borås	50
Högskolan Dalarna	25
Högskolan i Gävle	20
Högskolan i Halmstad	10
Högskolan Kristianstad	25
Högskolan i Skövde	25
Ersta Sköndal högskola	10
Röda korsets högskola	10
Sophiahemmet Högskola	10
Totalt	415

Utöver de förslag för 2013 och bedömningar som presenterats i denna proposition överväger regeringen att i kommande budgetpropositioner lämna förslag på att ytterligare utöka läkarutbildningen med i storleksordningen 170 nybörjarplatser och utöka tandläkarutbildningen med ytterligare i storleksordningen tio nybörjarplatser. Regeringen överväger även att i kommande budgetpropositioner återkomma med en fortsatt volymökning av sjuksköterskeutbildningen med i storleksordningen ytterligare 215 nybörjarplatser. Finansiering av en eventuell utbyggnad bör ske genom omfördelning av platser.

Finansiering av vårdutbyggnaden

Utökningen av antalet nybörjarplatser på sjuksköterskeutbildningarna föreslås ske genom att respektive lärosäte utnyttjar sina egna möjligheter till interna omprioriteringar. Sjuksköterskeutbildningarna är utbildningar med hög efterfrågan bland studenterna och som svarar mot ett stort behov på arbetsmarknaden. För de flesta lärosätena finns det nu även

överenskommelser med landsting och andra huvudmän om platser för verksamhetsförlagd utbildning. Regeringen ser positivt på det omfattande arbete som universitet, högskolor och enskilda utbildningsanordnare har bedrivit under 2012 för att skapa möjligheter att utöka dimensioneringen av sjuksköterskeutbildningarna.

Den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition föreslås finansieras med två delar. Dels genom en omfördelning av platser, dels genom en del av de medel som frigjordes i lärosätenas takbelopp efter införandet av studieavgifter fr.o.m. hösten 2011 för studenter som inte är medborgare i länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz. Utökningen av sjuksköterskeutbildningen vid de enskilda utbildningsanordnarna finansieras på samma sätt. Utgångspunkten vid den omfördelning av medel som föreslås är studenternas efterfrågan.

Totalt beräknas antalet studenter minska med ca 2 400 helårsstudenter när det nu presenterade förslaget om ökning av läkar- och tandläkarutbildningarna är fullt genomfört, vilket motsvarar knappt en procent av det totala antalet helårsstudenter.

I tabell 4.10 redogörs för förslaget till finansiering av den utbyggnad som presenteras i denna proposition.

Tabell 4.10 Finansiering av utbyggnad av vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar

Miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016
Omfördelning	7,3	26,4	64,5	86,2
Studieavgifts medel		25	40	60
Totalt	7,3	51,4	104,5	146,2

Resultatet blir att en omfördelning görs till utbildningar som möter studenternas efterfrågan och ett uttalat behov på arbetsmarknaden. Under åren 2013–2015 avser regeringen att kompensera de lärosäten som annars skulle ha fått minskade anslag genom denna omfördelning, enligt vad som redovisas i det följande avsnittet.

Tillfälliga platser 2013–2015

Även om efterfrågan på högre utbildning på sikt förväntas minska på grund av de minskande ungdomskullarna är den fortsatt hög. Det motiverar en tillfällig satsning motsvarande ca 4 200 ytterligare platser i högskolan under perioden 2013–2015. Regeringen föreslår därför att universitet och högskolor tillförs 300 miljoner kronor för grundutbildning 2013. Regeringen beräknar vidare att 300 miljoner kronor avsätts såväl 2014 som 2015 för samma ändamål.

Detta innebär att de lärosäten från vilka medel skulle ha dragits in för att finansiera den läkar-, tandläkar- och civilingenjörsutbyggnad som aviserades i budgetpropositionen för 2012 och för att finansiera den läkar- och tandläkarutbyggnad som presenteras i denna proposition kompenseras under 2013–2015. Därutöver fördelas medel enligt förslaget till olika lärosäten utifrån studenternas efterfrågan.

För Högskolan Väst beräknas den tillfälliga satsningen på 600 högskoleplatser under 2012–2014 som presenterades i propositionen Vårändringsbudget för 2012 (prop. 2011/12:99) förlängas med ett år, dvs. t.o.m. första halvåret 2015.

Den utbyggnad som görs för arbetsmarknadens behov av vissa utbildningar innebär på så sätt inte i sig någon minskning av takbeloppet för något lärosäte under 2013–2015. Härigenom underlättas också lärosätenas arbete med att skapa fler utbildningsplatser på sjuksköterskeutbildningen. Efter denna tillfälliga satsning kommer takbeloppen att förändras utifrån den omfördelning baserad på studenternas efterfrågan som har redovisats i föregående avsnitt om finansiering av vårdutbyggnaden.

Tabell 4.11 Medel för tillfälliga platser 2013–2015

Tusental kronor

Lärosäte	2013	2014	2015
Uppsala universitet	11 000	5 500	
Lunds universitet	17 000	13 000	4 000
Göteborgs universitet	15 000	10 000	
Umeå universitet	12 500	8 100	2 100
Linköpings universitet	15 000	8 500	
Kungl. Tekniska högskolan	45 500	45 100	44 600
Luleå tekniska universitet	10 200	10 400	10 400
Karlstads universitet	1 800	2 300	8 800
Linnéuniversitetet	3 300	3 400	14 500
Örebro universitet	5 000	3 000	
Mittuniversitetet	8 200	11 300	14 300
Blekinge tekniska högskola	16 900	17 600	22 100
Malmö högskola	3 500	1 000	
Mälardalens högskola	10 700	12 800	17 800
Högskolan i Borås	15 300	11 300	11 300
Högskolan Dalarna	13 500	15 200	16 700
Högskolan på Gotland	1 500	1 500	1 500
Högskolan i Gävle	12 800	13 100	13 100
Högskolan i Halmstad	10 200	11 400	11 400
Högskolan Kristianstad	11 100	12 300	13 200
Högskolan i Skövde	12 600	16 300	19 800
Högskolan Väst		22 000	23 000
Södertörns högskola	3 800	3 800	12 800
Chalmers tekniska högskola AB	30 000	24 000	18 000
Högskolan i Jönköping	13 600	17 100	20 600
Totalt	300 000	300 000	300 000

Fler platser på civil- och högskoleingenjörsutbildningarna

Regeringen har genomfört satsningar för att öka intresset för och kunskapen inom matematik, naturvetenskap och teknik. Detta är avgörande för att säkra den framtida kompetensförsörjningen inom dessa områden för näringslivet och för samhället i stort.

Antalet sökande till ingenjörsutbildningarna har ökat under de senaste åren, och för att tillvarata de teknikintresserade sökandenas kompetens och intresse bör civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildningarna öka under de närmaste åren. Regeringen föreslår att medel anslås för att utöka civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildningarna med 200 nybörjarplatser vardera höstterminen 2013. Medel föreslås

anvisas till lärosätena enligt tabell 4.12 och platserna är i huvudsak fördelade efter studenternas efterfrågan av utbildningarna.

För de nya platserna föreslår regeringen 19 miljoner kronor 2013. Fullt utbyggt, 2018, beräknas satsningen omfatta 152 miljoner kronor för utbildningen.

Tabell 4.12 Föreslagen utbyggnad av ingenjörutbildningar, nybörjarplatser 2013

Antal nybörjarplatser

Lärosäte	Civilingenjör- utbildning	Högskoleingenjör- s-utbildning.
Uppsala universitet	15	15
Lunds universitet	45	10
Umeå universitet	10	10
Linköpings universitet	30	10
Kungl. Tekniska högskolan	45	10
Luleå tekniska universitet		5
Karlstads universitet	5	10
Linnéuniversitetet		5
Örebro universitet		10
Mittuniversitetet		5
Blekinge tekniska högskola		5
Malmö högskola		10
Mälardalens högskola		10
Högskolan i Borås		10
Högskolan Dalarna		5
Högskolan i Gävle		10
Högskolan i Halmstad		10
Högskolan Kristianstad		5
Högskolan i Skövde		5
Högskolan Väst		10
Chalmers tekniska högskola AB	50	15
Högskolan i Jönköping		15
Totalt	200	200

Anslag och examenstillstånd

Varje universitet och högskola får årligen ett anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Inom denna ram ska ett lärosäte planera och genomföra utbildning som svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Anslaget ändras normalt inte beroende på om ett lärosäte får eller blir av med ett examenstillstånd. Det kan dock finnas skäl att i vissa fall frångå denna princip.

När Högskoleverket under 2010 och 2011 prövade ansökningar om tillstånd att utfärda de fyra nya lärar- och förskolläraryrkesexamen, som infördes hösten 2011, beviljades cirka fyra femtedelar av ansökningarna. För att kunna behålla en god lärar- och förskolläraryrkesförsörjning beslutades med anledning av regeringens förslag i budgetpropositionen för 2012 att en omfördelning av medel skulle göras mellan lärosäten med lärar- och förskolläraryrkesutbildning. Omfördelningen byggde framför allt på vilka examenstillstånd som hade beviljats.

Förändringar inom anslagen kan komma att behöva ske också i framtiden och även inom andra områden, både för att trygga arbetsmarknadens behov, och för att främja utbildning med kvalitet.

Lärosäten vars utbildningar i kvalitetsutvärderingssystemet har fått omdömet bristande kvalitet kommer som tidigare att ha ett år på sig att rätta till bristerna. Får de sedan sina examenstillstånd återkallade kan det eventuellt övervägas om medel behöver omfördelas för att upprätthålla nivån på dimensioneringen av utbildningar där det finns en efterfrågan. Det är regeringens uppfattning att respektive lärosäte har ett ansvar att utforma sitt utbildningsutbud så att hög kvalitet och god effektivitet uppnås.

4.6.5 Lika möjligheter

Lika möjligheter till högskoleutbildning

Den sociala snedrekryteringen till högskoleutbildning består trots många insatser från olika aktörer under en lång tid. Detta är problematiskt, eftersom möjligheterna att gå vidare till högre utbildning inte ska avgöras av individens bakgrund.

Universitet och högskolor ska enligt högskolelagen (1992:1434) aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan. Det innebär att lärosätena har ett ansvar att vidta aktiva åtgärder. Vidare har lärosätena ett ansvar att informera om sin verksamhet.

Den sociala snedrekryteringen vid valet till högskolan beror i stor utsträckning på skillnader i prestationer i grundskolan och i viss utsträckning på skillnader i val av gymnasieprogram. De reformer som regeringen genomför för att förbättra kvaliteten och höja kunskapsresultaten i grundskolan och gymnasieskolan har därför

stor betydelse också för att bredda rekryteringen till högskolan.

Lika möjligheter till forskarkarriär

I mars 2012 beslutade regeringen om nya rekryteringsmål för professorer. Universitet och högskolor har getts ett mål för en minsta andel nyrekryterade professorer som ska vara kvinnor under perioden 2012–2015. Beräkningen av rekryteringsunderlaget bygger på antalet lektorer och forskarassistenter fördelat efter forskningsämne. Inget lärosäte har getts mål för perioden 2012–2015 som är lägre än mål eller utfall för perioden 2005–2008. Högskoleverket fick i regleringsbrevet för 2012 i uppdrag att lämna förslag på hur rekryteringsmålen kan utvecklas och bli mer effektiva och ändamålsenliga. Uppdraget redovisades i maj 2012 och förslagen bereds nu inom Regeringskansliet.

Lika möjligheter på arbetsmarknaden

Ur både individens och samhällets perspektiv är det av stor vikt att tillvarata den kompetens som finns i Sverige.

Den avgörande faktorn för att komma in på arbetsmarknaden på rätt nivå är många gånger att kunna komplettera utländsk utbildning inom den svenska högskolan. Särskilt betydelsefullt är detta för personer inom legitimations- eller behörighetsyrken, såsom lärare och sjukvårdspersonal, som behöver komplettera sin utländska utbildning för att den ska kunna ligga till grund för behörighet eller legitimation.

Den befintliga satsningen om ca 52 miljoner kronor för kompletterande utbildning för yrkesgrupperna lärare, jurister, läkare, sjuksköterskor och tandläkare fortsätter.

För att skapa en mer sammanhängande valideringskedja och underlätta för personer med utländsk utbildning avser regeringen att samla all bedömning av utländsk utbildning vid den nya myndigheten Universitets- och högskolerådet. Det handlar om bedömning av utländska gymnasiebetyg, avslutade utländska utbildningar inom högre utbildning och eftergymnasial utbildning som inte motsvarar utbildningar enligt högskolelagen. Samtidigt innebär det att resurserna förstärks för bedömningsverksamheten i syfte att korta ledtiderna och möta

upp ökad ärendeströmning vid bedömning av utländsk utbildning.

4.6.6 Lärare i skola och förskola

Den enskilt viktigaste faktorn för elevernas studieresultat i skolan är lärarna. Regeringen har därför vidtagit en rad åtgärder för att stärka lärarnas kompetens och höja läraryrkets attraktionskraft, och ytterligare förslag lämnas i denna proposition. Några av dem beskrivs i avsnittet 4.2.1.

Högre kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen

Den verksamhetsförlagda utbildningen i lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna ger studenterna möjlighet att tillämpa sina teoretiska kunskaper i skolan och förskolan och utgör en grund för de fortsatta teoretiska studierna. Det är därför av stor vikt att den verksamhetsförlagda utbildningen håller en hög kvalitet.

Flera rapporter har visat på brister i den verksamhetsförlagda utbildningen inom lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna. Regeringen vidtar därför två åtgärder för att stärka den verksamhetsförlagda utbildningen.

För det första bedömer regeringen att den verksamhetsförlagda utbildningen inom lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna bör särskiljas från utbildningsområdet undervisning och hänföras till ett eget utbildningsområde med ett högre ersättningsbelopp i enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2012. Medel förs därmed från utbildningsområdet undervisning till det nya utbildningsområdet verksamhetsförlagd utbildning.

För det andra bedömer regeringen att en del av de medel som frigörs i enlighet med regeringens förslag i samband med indragningen av resurser för inaktiva studenter (se avsnitt 4.6.2) bör användas för försöksverksamhet med särskilda s.k. handledningsskolor. Försöksverksamheten ska syfta till att höja kvaliteten på den verksamhetsförlagda utbildningen, bl.a. genom att säkerställa kvaliteten på handledningen och kontakterna mellan ett lärosäte och handledningsskolan. En handledningsskola bör vara en skola med en hög andel lärarstudenter och handledare i förhållande till antalet

elever och lärare på skolan. Några universitet och högskolor bör, efter ansökan, tilldelas medel för en sådan försöksverksamhet.

Regeringen avser att i förordning precisera kraven för att komma i fråga för sådan försöksverksamhet och ge en myndighet i uppdrag att bedöma ansökningar och fördela medel. Försöksverksamheten bör påbörjas under 2013 och pågå i fem år för att därefter utvärderas. För försöksverksamheten föreslås att 40 miljoner kronor anslås 2013 och för kommande år beräknas lika mycket avsättas.

Nationella minoriteter

Flera av de nationella minoritetsspråken finska, samiska, meänkieli, romani chib och jiddisch är i dag ämnen vid högskolan med få studenter. Regeringen anser att detta är en oroande utveckling, eftersom det behövs lärare i skolväsendet som kan undervisa i språken och på språken för att de nationella minoritetsspråken ska kunna fortleva och utvecklas och för att barn och ungdomar ska kunna få undervisning i sitt minoritetsspråk.

För att trygga lärarförsörjningen för de nationella minoritetsspråken bör vissa universitet och högskolor ges särskilda åtaganden för att bygga upp och utveckla ämneslärarutbildning i respektive språk. Syftet är att utbildningen ska bedrivas i en sådan miljö och hålla en sådan kvalitet som möjliggör att examenskraven i den s.k. examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) uppfylls och att ett lärosäte därmed kan få tillstånd att utfärda ämneslärarexamen i något eller några av språken finska, samiska, meänkieli och romani chib. Regeringen avser att bl.a. följa hur många ämneslärarexamina som utfärdas där minoritetsspråket ingår som ett undervisningsämne.

Sedan tidigare har Lunds universitet ett särskilt åtagande för jiddisch, vilket kommer att vara oförändrat.

Fördelningen av nationellt ansvar och medel för ämneslärarutbildning i minoritetsspråken framgår av tabell 4.13. Se också anslag 2:71 *Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.*

Tabell 4.13 Nationellt ansvar och föreslagna medel för utveckling av ämneslärarexamen i minoritetsspråk

Miljoner kronor

	Språk	2013
Stockholms universitet	finska och meänkieli	2,5
Umeå universitet	samiska	2,0
Södertörns högskola	romani chib	2,0

Specialpedagogexamen

Högskoleverket har på regeringens uppdrag analyserat behovet av en särskild specialpedagogexamen och behovet av specialpedagogisk kompetens i skolan (rapport 2012:11 R). Högskoleverket har föreslagit att specialpedagogexamen avskaffas och ersätts av en särskild inriktning inom speciallärarexamen. Förslaget bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

4.6.7 Kommunal högskoleutbildning

Regeringens förslag: Bestämmelser om högskoleutbildning under kommunalt eller landstingskommunalt huvudmannaskap ska utgå ur högskolelagen (1992:1434), lagen (1191:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall, diskrimineringslagen (2008:567) och bibliotekslagen (1996:1596).

Ärendet och dess beredning: I propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337) aviserade regeringen att den avsåg att i särskild ordning behandla högskolelagens bestämmelser om kommuners och landstings högskoleutbildning. Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har det utarbetats en promemoria som innehåller förslag om att högskolelagens bestämmelser och anslutande föreskrifter om högskoleutbildning i kommunal regi ska upphävas (U2012/1253/UH). Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissynpunkterna och förteckning över remissinstanserna finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2012/1253/UH).

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser som har yttrat sig över remissen, t.ex. *Linköpings universitet, Malmö stad* och *Sveriges Kommuner och Landsting*, tillstyrker förslaget eller har inte något att erinra mot det. Några remissinstanser, bl.a. *Göteborgs universitet*, betonar vikten av att kommuner och landsting även fortsättningsvis ska ha möjlighet att engagera sig i högskoleutbildning och samverka med högskolor.

Skälen för regeringens förslag: I högskolelagen (1992:1434) finns det bestämmelser om universitet och högskolor under statligt, kommunalt eller landstingskommunalt huvudmannaskap. Bland annat anges att kommuner och landsting får anordna högskolor endast med regeringens medgivande och att ett sådant medgivande kan begränsas till att avse enbart grundutbildning.

Även i lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall, diskrimineringslagen (2008:567) och bibliotekslagen (1996:1596) finns det vissa bestämmelser som rör högskolor med kommunalt och landstingskommunalt huvudmannaskap eller kommunal högskoleutbildning.

Det finns inte längre några högskolor med kommunalt eller landstingskommunalt huvudmannaskap. Kommuners och landstings behov av att engagera sig i högre utbildning och forskning kan tillgodoses på andra sätt än genom att de själva anordnar högskolor. Detta sker i dag genom bl.a. samverkan mellan kommuner, landsting samt universitet och högskolor. Mot den bakgrunden finns det inte längre något behov av bestämmelser om kommuners och landstings högskoleutbildning. Författningar bör inte tyngas av bestämmelser som inte längre behövs. Regeringen föreslår därför att högskolelagens bestämmelser om högskoleutbildning som anordnas av kommun eller landsting ska upphävas. Det innebär att kommuners och landstings möjlighet att anordna högskolor upphör.

Till följd av denna förändring föreslås att även bestämmelserna om uppdragsutbildning i anslutning till kommunal högskoleutbildning ska utgå ur lagen om uppdragsutbildning i vissa fall. Vidare föreslås att hänvisningen till högskolor med kommunalt och landstingskommunalt huvudmannaskap ska utgå ur diskrimineringslagen samt att det inte längre ska anges i bibliotekslagen att landstingen ansvarar för

biblioteken vid högskolor med landstingskommunalt huvudmannaskap.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2013.

Konsekvenser

Konsekvenser för kommuner och landsting: Förslagen får till följd att den kommunala kompetensen inskränks genom att det inte kommer att finnas något lagligt stöd för kommuner och landsting att anordna högskolor.

Kommuners och landstings möjligheter att anordna utbildning inom yrkeshögskolan enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan påverkas inte. Förslagen innebär inte några förändringar när det gäller möjligheterna för kommuner och landsting att samverka med universitet och högskolor. Möjligheterna för kommuner och landsting att lämna bidrag till utbildning och forskning enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter påverkas inte heller. Varken verksamheten vid kommunala lär- och högskolecentra eller möjligheterna att förlägga klinisk praktik eller allmäntjänstgöring till landstingens vårdinrättningar påverkas.

Förslagen syftar inte till att förändra statens ansvar och åtaganden för finansieringen av universitet och högskolor och innebär inte några ökade krav från staten på kommuner och landsting att lämna bidrag till lärosätena. Förslagen bedöms därför inte få några ekonomiska eller andra konsekvenser för kommuner och landsting.

Konsekvenser för statliga respektive enskilda utbildningsanordnare: Förslagen bedöms inte få några konsekvenser för statliga universitet och högskolor. Det kan i dag finnas enskilda utbildningsanordnare där en kommun eller ett landsting har varit den ursprungliga bildaren av verksamheten. Enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina kommer även i fortsättningen att kunna bedriva verksamhet enligt denna lag. Förslaget får därför inte några konsekvenser för enskilda utbildningsanordnare.

4.6.8 Övriga frågor

Tillträdesfrågor

Höstterminen 2011 började de första eleverna i den reformerade gymnasieskolan. Program och inriktningar har gjorts om och upplägget av utbildningarna är mer styrt än tidigare, dvs. utrymmet för elevernas fria val är mindre. Utbildningarna ska nu godkännas av Statens skolverk och därmed kvalitetssäkras. I samband med detta har kraven för grundläggande behörighet till högskoleutbildning skärpts. Innehållet i bl.a. de högskoleförberedande programmen har förändrats för att ge en bättre förberedelse för högskolestudier.

Dessutom innebär den nya betygsskalan (A-F) att det sannolikt är färre elever som når det högsta betyget.

Sökande från den nya gymnasieskolan kommer alltså att vara bättre förberedda för högskolestudier än sökande som har gått ut gymnasieskolan före reformen. Samtidigt kommer sökande från den nya gymnasieskolan att ha svårare att konkurrera om högskoleplatser med sina betyg, eftersom samtliga sökande konkurrerar i en och samma grupp.

Regeringen avser därför att remittera ett förslag på hur sökande från nya gymnasieskolan ska kunna konkurrera i en särskild urvalsgrupp vid antagningen till högskolan för att inte missgynnas av den nya betygsskalan. Avsikten är att den särskilda urvalsgruppen ska finnas under en övergångsperiod om tre år från och med antagningen inför höstterminen 2014 till och med antagningen inför vårterminen 2017.

I april 2012 gav riksdagen regeringen tillkänna att teckenspråk bör likställas med moderna språk i fråga om meritpoäng (bet. 2011/12:UbU17, rskr. 2011/12:19). Frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Stipendier

I enlighet med propositionen *Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter* (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230) har studieavgifter införts för studenter som inte är medborgare i länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå som påbörjades efter den 31

juli 2011. Regeringens mål är att ett fortsatt stort antal utländska studenter ska studera vid svenska lärosäten även efter studieavgifternas införande. Regeringen införde därför två nya stipendieprogram i samband med reformen.

Regeringen föreslår att de avsatta medlen till stipendieprogrammen under 2013 ökar med 50 miljoner kronor inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*. Två stipendieprogram finansieras för studenter som har antagits till avgiftsfinansierad utbildning i grundnivå och avancerad nivå vid svenska universitet och högskolor. Stipendierna innebär bl.a. att studenter från låg- och medelinkomstländer har möjlighet att få högre utbildning och erfarenheter som utvecklar både studenten och hemlandet. Ett program riktas mot länder med vilka Sverige har långsiktigt utvecklingssamarbete. Det andra programmet erbjuder stipendiemöjligheter för deltagare från länder som enligt OECD/DAC klassificeras som mottagare av bistånd. Stipendieprogrammen administreras av Svenska institutet.

Återkallande av examen

Justitieombudsmannen (JO) har i ett beslut den 30 november 2011 (dnr 977-2010) bedömt att frågan om det ska vara tillåtet eller inte att återkalla en inlämnad tentamen bör regleras i högskoleförordningen (1993:100) för att frågan ska behandlas lika vid alla universitet och högskolor.

Det finns en rad olika former för att examinera studenter, bl.a. salsskrivning, hemtentamen, muntlig tentamen, uppsats, seminarier och praktik. En reglering av huruvida det ska vara tillåtet att återkalla en inlämnad tentamen kan vara svår att införa för alla examinationsformer eller riskera att bli alltför detaljerad. Det har nyligen gjorts en genomgång av högskoleförfattningar i avsikten att minska bestämmelsernas omfattning och detaljeringsgrad.

Regeringen noterar också att flertalet av universitetet redan gör samma bedömning av frågan och utgår från att lärosätena genom olika former av samverkan kan ta ansvar för att frågan hanteras på ett likartat sätt. Regeringen finner därför inte skäl att införa någon sådan reglering som JO har föreslagit.

4.7 Forskning

Regeringens mål för forskningspolitiken är att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.

I denna proposition presenterar regeringen förslag för 2013. Regeringen avser också att inom kort presentera en forsknings- och innovationsproposition. I den avser regeringen att redovisa bedömningar om inriktningen för politiken under kommande fyra år och närmare redovisa de förslag som lämnas här.

4.7.1 Ökade anslag

Svensk forskning håller en hög kvalitet, men det finns tecken på att svensk forskning har tappat i konkurrenskraft relativt flera jämförbara länder. Denna trend behöver vändas. Att investera i kunskap och forskning innebär att förbättra landets förutsättningar långsiktigt – det är att investera i landets framtid.

I denna proposition föreslår regeringen därför att de statliga anslagen för forskning ökas med 1,7 miljarder kronor 2013. Förslagen är första steget i en fortsatt kraftfull satsning på svensk forskning, som sammantaget skulle innebära en successiv ökning fram till 2016 om 4 miljarder kronor. Satsningarna kommer att presenteras närmare i den kommande forsknings- och innovationspropositionen och propositionen forskning och innovation för ett långsiktigt hållbart energisystem.

Tillsammans med de satsningar som presenterades i 2008 års proposition Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) innebär detta nivåökningar om totalt 9 miljarder kronor till 2016 jämfört med 2008.

Tabell 4.14 Föreslagna medel för 2013

(mnr)

Universitet och högskolor	220
Vetenskapsrådet	450
Formas*	75
FAS*	55
Vinnova*	180
Rymdstyrelsen	75
Skolverket	25
RISE Holding AB*	125
Statens energimyndighet*	250
Regeringen	280
– för ITER	230
– för kliniska prövningar	30
– för universitetens innovationskontor	20
Totalt	1 735

* Under andra utgiftsområden

4.7.2 Högre kvalitet och effektivitet

För att nå bättre resultat i svensk forskning anser regeringen att det behövs insatser som höjer kvaliteten och öppnar för ett ökat risktagande i forskningen samt ger goda villkor för forskare.

Ökade anslag till universitet och högskolor

De direkta anslagen till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå utgör en väsentlig del av anslagen för forskning. Principiellt är det enligt regeringens mening viktigt att det finns ett stort utrymme inom akademien att själv besluta om forskningens inriktning och prioritering.

De direkta anslagen skapar möjlighet att ge goda villkor för forskare i form av fler anställningar och en tryggad basfinansiering. För att möjliggöra risktagande krävs det också större långsiktighet än vad kortare projektbidrag kan ge, och här fyller de direkta anslagen en viktig funktion.

Regeringen kommer därför i forsknings- och innovationspropositionen att presentera en bedömning att de direkta anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå bör höjas. Sammanlagt beräknas de direkta anslagen till universitet och högskolor öka med 900 miljoner kronor till 2016.

För att skapa incitament för ökad kvalitet bör medel i ökad utsträckning fördelas till universitet och högskolor utifrån kvaliteten på forskningen vid respektive lärosäte, väsentligen i enlighet med de indikatorer som presenterades i den förra forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50).

Ökade medel bör avsättas för att stimulera universitet och högskolor som arbetar med hög kvalitet i nyttiggörandet och samverkan med det omgivande samhället. För detta föreslår regeringen, i enlighet med vad som redovisas under utgiftsområde 24, att 30 miljoner kronor avsätts till Verket för innovationssystem (Vinnova) 2013.

Framstående forskare

Den främsta tillgången inom forskningen är kunniga och duktiga individer. Regeringen anser att förutsättningarna för framstående forskare behöver förbättras. Regeringen bedömer därför att tre åtgärder bör genomföras för att åstadkomma bättre möjligheter för nya banbrytande upptäckter och nya forskningsinriktningar.

För det första föreslås en satsning för att universitet och högskolor ska kunna rekrytera framstående forskare internationellt. För att lärosätena ska kunna skapa tillräckligt attraktiva erbjudanden bör även detta innebära långsiktiga satsningar och substansiella bidrag. För detta föreslås att 150 miljoner kronor avsätts 2013.

För det andra föreslås en satsning på kvalificerade yngre forskare, dvs. forskare som befinner sig tidigt i forskarkarriären. Detta är en kritisk fas i karriären, då forskningen ska bedrivas mer självständigt, antingen på egen hand eller i en forskargrupp som byggs upp. För detta föreslås att 25 miljoner kronor avsätts 2013.

Insatserna för internationell rekrytering och yngre forskare innebär att regeringen föreslår att 175 miljoner kronor anvisas Vetenskapsrådet för detta ändamål 2013. Medlen bör utlysas i konkurrens.

För det tredje avser regeringen att ge Vetenskapsrådet i uppdrag att skapa ett program för långsiktigt stöd till framstående forskare verksamma i Sverige. Detta program bör vara avsett att uppmuntra nytänkande och tillåta risktagande utöver det vanliga genom att möjliggöra

bidrag till ett mindre antal forskare under en längre tidsperiod.

Ökade medel till forskningsråden

För att öka Vetenskapsrådets möjligheter att finansiera forskning av hög kvalitet menar regeringen att anslaget till myndigheten bör öka. Regeringen föreslår därför att Vetenskapsrådet i ett första steg anvisas 75 miljoner kronor för 2013.

Förutsättningarna behöver också förbättras för forskning om de utmaningar som samhället står inför inom miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Regeringen föreslår därför att Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) anvisas 50 miljoner kronor för 2013 i enlighet med vad som redovisas under utgiftsområdena 20 och 23.

Vidare föreslås Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) anvisas 30 miljoner kronor 2013 för forskning inom arbetsliv, socialvetenskap och folkhälsa. Regeringen bedömer att medlen bör användas för vårdforskning i enlighet med vad som redovisas under utgiftsområde 9.

4.7.3 Strategiska innovationsområden och forskning för näringsliv och samhälle

Forskning för näringsliv och samhälle

Det finns enligt regeringens mening ett antal områden där samhälle och näringsliv har ett långsiktigt behov av tillgång till hög kompetens och där svensk forskning håller hög kvalitet. Regeringen avser därför att i den kommande forsknings- och innovationspropositionen presentera riktade satsningar inom några områden, som är av särskild betydelse för näringslivet och samhället. Dessa satsningar bör göras i samverkan mellan akademien och företrädare för samhälls- och näringslivsintressen.

Avsikten är att medel ska fördelas långsiktigt för forskningsmiljöer av hög klass, och fördelningen bör göras utifrån excellenskrav av forskningsfinansiärerna.

De föreslagna arbetsätten för strategiska innovationsområdena som beskrivs i nästa avsnitt bör även användas på dessa områden.

Under utgiftsområde 24 i denna proposition redogör regeringen för förslag om att Vinnova anvisas 25 miljoner kronor för 2013 för riktade satsningar inom, gruv-, mineral- och stålforskning. För att öka den svenska konkurrenskraften inom gruv-, mineral- och stålområdet behövs satsningar på forskning i fråga om hela värdekedjan från malmprospektering till metalltillverkning och metallåtervinning.

Flera av de stora samhällsutmaningarna är kopplade till urbana miljöer och samhällsplanering, som är centrala från hållbarhets-synpunkt, miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Forskningen om hållbart samhällsbyggande behöver enligt regeringens mening stärkas. Under utgiftsområde 20 i denna proposition redogör regeringen för förslag om att Formas anvisas 25 miljoner kronor för 2013 för detta ändamål.

Vidare behöver forskningen om ett ökat nyttjande av biomassa för att bl.a. ersätta fossil råvara till nya biobaserade produkter stärkas.

Strategiska innovationsområden

Det krävs ofta forskningsbaserad kunskap för att kunna möta olika samhällsutmaningar. Sådana utmaningar är ofta komplexa, och för att kunna hantera dem på bästa möjliga sätt bör därför aktörer med olika kunskap, kompetens och resurser samverka för att utveckla lösningar. Relevanta aktörer kan vara universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, näringsliv, offentlig sektor och civilsamhället.

Regeringen menar att Vinnova bör inrätta och utveckla ett nytt instrument för att i samverkan med näringslivet och offentlig verksamhet öka nyttiggörande av forskningsresultat inom strategiska innovationsområden (SIO). SIO ska baseras på samhällsutmaningar som vi står inför. Detta instrument kan även användas inom de områden som nämns i föregående avsnitt. Regeringen redogör under utgiftsområde 24 i denna proposition för förslag om att Vinnova anvisas 75 miljoner kronor 2013 för detta ändamål.

Energiforskning

Mot bakgrund av visionen att Sverige 2050 ska ha en hållbar och resurseffektiv energiförsörjning utan nettoutsläpp av växthusgaser i atomsfären bör ytterligare medel satsas på energiforskning. Regeringen föreslår därför att 250 miljoner kronor satsas på energiforskning 2013. Se vidare under utg.omr. 21 avsnitt 3.1.5.

Rymdverksamhet och rymdforskning

Tillgång till och utnyttjande av rymden är en central förutsättning för många viktiga samhällssektorer för avancerad forskning och utveckling av innovationer och spjutspetsteknik och därigenom för svenskt näringsliv.

Svensk forskning och teknikutveckling för rymdverksamhet är i flera avseenden mycket framstående i internationell jämförelse och i vissa nischer världsledande. Regeringen menar att forskning och tidig teknikutveckling inom rymdverksamheten bör förstärkas ytterligare för att öka kunskapsutvecklingen och möjliggöra fortsatt svenskt deltagande i angelägna internationella projekt. Regeringen föreslår därför att Rymdstyrelsen anvisas 75 miljoner kronor för 2013.

Evidensbaserad skola

Regeringen har genomfört ett flertal reformer för att stärka kvaliteten i svenskt utbildningsväsende. Ett led i att ytterligare stärka kvaliteten är att öka det vetenskapliga förhållningssättet hos lärare och förskollärare genom att tillgängliggöra kunskap om effektiva metoder för barns och elevers kunskapsinhämtning på ett bättre sätt än i dag. Insatser bör därför genomföras för att systematiskt väga samman och sprida vetenskapligt väl underbyggda resultat, som bidrar till ökad kunskap i skolan om effektiva metoder för att förbättra elevers resultat. Dessutom bör lärare och förskollärare även i fortsättningen ges möjlighet att delta i särskilda forskarskolor, vilket innebär fler karriärmöjligheter för dessa och att skolans eller förskolans kunskapsbas ökar.

Regeringen föreslår att 20 miljoner kronor avsätts 2013 för sammanställning och spridning av forskningsresultat och 5 miljoner kronor för

att stimulera och sprida ämnesdidaktisk forskning inom bl.a. naturvetenskap och teknik.

Regeringen föreslår vidare att 15 miljoner kronor avsätts till Vetenskapsrådet 2013 för genomförandet av forskarskolor.

Konstnärlig forskning

De senaste årens satsningar på konstnärlig forskning och utveckling har varit betydelsefulla för det konstnärliga forskningsfältet.

Genom införandet av konstnärlig forskar-examen har den konstnärliga forskningen stärkts ytterligare. Tre lärosäten har tillstånd att utfärda konstnärlig examen på forskarnivå: Lunds universitet, Göteborgs universitet och Högskolan i Borås. Regeringen anser att satsningen på konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå bör fortsätta. Av den anledningen föreslår regeringen att Lunds universitet och Göteborgs universitet anvisas tre miljoner kronor vardera och Högskolan i Borås en miljon kronor 2013.

Enligt vad regeringen redovisat ovan (avsnitt 4.6.3) har Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola gemensamt framställt att bilda en ny högskola genom ett samgående mellan de tre lärosätena. Detta i syfte att skapa en stark konstnärlig forskningsmiljö i Stockholm. Regeringen anser att ett sådant samgående skulle skapa en god grund för en långsiktigt livskraftig konstnärlig forskningsmiljö i Stockholm. De tre högskolorna bör förbereda ett samgående i en ny högskola från och med den 1 januari 2014.

Anslaget till Stockholms dramatiska högskola föreslås därför öka med 13 miljoner kronor 2013 för uppbyggnad av den konstnärliga forskningen och forskarutbildningen vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola.

Regeringen avser att i den kommande forsknings- och innovationspropositionen presentera ytterligare bedömningar om konstnärlig forskning.

4.7.4 Stärkt livsvetenskap

Livsvetenskap, vilket ofta benämns med det engelska uttrycket *life science*, omfattar

vetenskapliga studier av levande organismer. Verksamheterna inom livsvetenskaperna syftar till att förbättra liv och hälsa och är ofta tvärvetenskapliga till sin natur.

Livsvetenskap är enligt regeringens mening ett av Sveriges viktigaste framtidsområden av flera skäl. Svensk livsvetenskaplig forskning håller inom ett antal områden högsta internationella klass. Dessutom är branschen en av landets mest forskningsintensiva, och utveckling och produktion av läkemedel och utveckling av medicinteknik och bioteknik är områden där Sverige traditionellt står sig starkt.

För att stärka Sveriges konkurrenskraft framöver anser regeringen att det behövs en rad åtgärder som främjar forskning av hög klass i hela spektret från grundläggande forskning till klinisk forskning och som förbättrar kopplingen mellan dessa. De åtgärder som föreslås syftar till att gynna akademi, näringsliv och hälso- och sjukvård samt samverkan mellan dessa aktörer.

Infektion och antibiotikaresistens

Ett av de främsta hoten mot människors hälsa är ökningen av antibiotikaresistens hos sjukdomsframkallande bakterier. Den förväntade ökningen av infektioner till följd av att antibiotikaresistenta bakteriestammar sprids och nybildas motiverar enligt regeringens mening en satsning på forskning inom dessa områden. Detta är dessutom ett forskningsområde där Sverige står sig väl i internationell jämförelse.

Regeringen föreslår därför att 40 miljoner kronor avsätts till Vetenskapsrådet 2013 för forskning om infektion och antibiotika.

Åldrande och hälsa

Sverige står liksom de flesta andra länder i Europa inför en stor demografisk utmaning att anpassa samhället till en allt äldre befolkning.

Sverige har framstående forskning inom flera områden som är förknippade med åldrande och hälsa. Såväl medicinsk som teknisk och socialvetenskaplig forskning behövs för att bidra till att förbättra människors hälsa och funktionsförmåga, öka livskvaliteten och möjliggöra ett ökat och längre arbetskräftsdeltagande.

Regeringen menar att en riktad satsning på forskning om åldrande och hälsa bör

genomföras. Regeringen föreslår därför att 25 miljoner kronor avsätts till Vetenskapsrådet och 25 miljoner kronor till Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) 2013 för forskning om åldrande och hälsa.

Vårdforskning

Vårdforskning är av central betydelse för att utveckla vård och omsorg och förbättra befolkningens hälsa. De största utmaningarna för vård och omsorg handlar allt mer om tvärssektoriella problemställningar och sammansatta behov hos patienter och brukare. Ansvar för vårdforskning bör delas mellan Vetenskapsrådet och FAS.

Läkemedelsutveckling

Stark grundforskning är inte tillräckligt för att kunna utveckla nya läkemedel. Det måste också finnas goda möjligheter att utveckla forskningsresultat som ger möjlighet till potentiella läkemedel.

Historiskt har läkemedel i Sverige utvecklats i nära samverkan mellan akademi och näringsliv. När läkemedelsindustrin nu globalt genomgår stora förändringar i arbetssättet är det angeläget att utveckla samverkan mellan universitet och högskolor samt industrin. Behovet av detta har understrukits av AstraZenecas beslut om nedläggning av verksamhet i Lund och Södertälje.

För att stödja en sådan utveckling föreslår regeringen att 40 miljoner kronor avsätts 2013 för detta ändamål för en nationell satsning kopplad till Sweden SciLifeLab 2013 (se avsnitt 4.7.5).

Samordning av och stöd till kliniska studier

Klinisk forskning är viktig för utvecklingen av hälso- och sjukvården och för att Sverige ska vara attraktivt för näringslivet inom branschen. De senaste åren har antalet genomförda kliniska studier i Sverige minskat kraftigt. Samverkan mellan sjukvård, akademi och näringsliv behöver förbättras så att kliniska studier underlättas

Regeringens uppfattning är att förutsättningarna för kliniska studier behöver förbättras. Det kan handla om exempelvis råd-

givning, gemensamma utbildningar och åtgärder som underlättar kontakter, samverkan och samordning mellan den kliniska forskningens aktörer.

För detta ändamål föreslås att 30 miljoner kronor avsätts 2013 för att användas i nära samråd med sjukvårdshuvudmän, akademi och näringsliv.

Klinisk behandlingsforskning

Klinisk behandlingsforskning handlar bl.a. om att utveckla befintliga behandlingsrutiner samt om att utveckla och utvärdera nya behandlingsmetoder. Behandlingsforskningen utgör därför en viktig del av hälso- och sjukvården och främjar dess utveckling.

En satsning på klinisk behandlingsforskning skulle gynna såväl forskningen som hälso- och sjukvården.

Regeringen föreslår att 20 miljoner kronor avsätts 2013 till Vetenskapsrådet för ändamålet. Vetenskapsrådet bör samverka med Vinnova och FAS.

Avsikten är att sjukvårdshuvudmännen ska bidra med motsvarande finansiering 2013. Från och med 2014 och framåt är en förutsättning för statens fortsatta satsning, att sjukvårdshuvudmännen bidrar med motsvarande finansiering.

4.7.5 Infrastruktur

Inom all forskning finns det behov av infrastruktur som delas av flera forskare eller forskargrupper. Inom medicin, naturvetenskap och teknik behövs det bl.a. avancerad utrustning och stora forskningsanläggningar där experiment kan utföras. Inom humaniora och samhällsvetenskap behövs det bl.a. storskaliga register, databaser, bibliotek och arkiv.

Storskalig infrastruktur är för dyr att konstruera och driva för enskilda lärosäten och ibland även för enskilda länder. För att kunna investera i sådan infrastruktur behövs därför breda samarbeten, ofta av internationell karaktär. För att skapa tillgång till den mest dyrbara infrastrukturen för forskning krävs det således nationell samordning och finansiering.

Regeringen föreslår därför att medel anslås för ett antal satsningar på större infrastrukturprojekt.

European Spallation Source

European Spallation Source (ESS) projekteras för närvarande i Lund. ESS är en s.k. spallationskälla för neutronstrålning. Med hjälp av neutronstrålning kan ett föremåls struktur i tre dimensioner bestämmas, och anläggningen kan jämföras med ett gigantiskt mikroskop. Materials struktur och funktion och cellers funktion kan studeras under förhållanden som är nära de naturliga. Anläggningen kommer därmed att vara viktig för forskare inom exempelvis materialvetenskap och medicin. ESS är en av de största satsningarna på forskningsinfrastruktur som har skett i Europa de senaste decennierna.

Anläggningen har projekterats kosta 1,478 miljarder euro i 2008 års prisnivå. Under 2013 är avsikten att ett slutligt beslut ska fattas om att starta konstruktionen av ESS, och planen är att konstruktionen också ska påbörjas under 2013.

Totalt 18 länder deltar i förberedelserna för konstruktionen av ESS. Sverige finansierar tillsammans med Danmark och Norge 50 procent av kostnaderna för konstruktionen. För övriga medel är avsikten att de ska tillföras från andra medlemsländer, och förhandlingar förs nu med en rad länder om deras avsättning för konstruktion av anläggningen.

Sveriges andel är 35 procent av den totala kostnaden, motsvarande ca fem miljarder kronor i 2008 års kostnadsläge. En uppdaterad kostnadsberäkning kommer att redovisas vid kommande årsskifte. Med anledning av den senaste forsknings- och innovationspolitiska propositionen (prop. 2008/09:50) har 150 miljoner kronor avsatts per år fr.o.m. 2009 för finansiering av den svenska andelen av ESS. Ytterligare medel behöver tillföras för att täcka Sveriges åtagande.

Regeringen föreslår därför att 75 miljoner kronor anvisas Vetenskapsrådet 2013 för konstruktionen av ESS. Regeringen beräknar att ytterligare medel därefter bör tillföras, och att den totala ökningen till och med 2016 bör vara 200 miljoner kronor.

Sweden Science for Life Laboratory

Sweden Science for Life Laboratory (SciLifeLab) är ett vetenskapligt centrum för storskaliga gen- och proteinstudier inom molekylärbiologisk och medicinsk forskning. Ett av de främsta målen för verksamheten vid SciLifeLab är att förklara den molekylära grunden för komplexa sjukdomar. I storskaliga experiment, där stora mängder prover av biologiskt material analyseras, ges möjlighet att upptäcka genetiska eller biokemiska samband som kan kopplas till specifika sjukdomar.

SciLifeLab drivs av fyra lärosäten (Uppsala universitet, Stockholms universitet, Karolinska institutet och Kungl. Tekniska högskolan), men är avsedd att vara en resurs för samtliga universitet och högskolor i Sverige. SciLifeLab finansieras delvis genom den satsning på strategiska forskningsområden som regeringen presenterade i den förra forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50).

För att ytterligare stärka SciLifeLab föreslår regeringen att Uppsala universitet, Stockholms universitet, Karolinska institutet och Kungl. Tekniska högskolan anvisas sammanlagt 150 miljoner kronor 2013 för vidare uppbyggnad av infrastrukturen vid SciLifeLab. Medlen bör samordnas av Kungl. Tekniska högskolan.

Registerbaserad forskning

I Sverige finns det unika förutsättningar för forskare att studera angelägna, tvärvetenskapliga frågor kring sambanden mellan samhällsförhållanden, ekonomi, arbetsmarknad, hälsa och sjukvård. Det som är unikt är att vi under lång tid har samlat och systematiserat olika register, databaser och biobanker. Dessa kan bidra till att Sverige behåller och stärker den internationellt ledande positionen inom exempelvis klinisk och epidemiologisk forskning.

Samtidigt måste uppgifter i register hanteras på ett sådant sätt att den personliga integriteten för den enskilde, vars uppgifter förekommer i registret, värnas.

Regeringens uppfattning är att det finns behov av att inrätta en informations- och rådgivningsfunktion för registerbaserad forskning och föreslår att 25 miljoner kronor avsätts 2013 till Vetenskapsrådet för detta ändamål. Denna funktion är tänkt att bl.a. bistå

forskare med information om register och om relevant lagstiftning.

International Thermonuclear Experimental Reactor

International Thermonuclear Experimental Reactor (ITER) är ett stort internationellt forskningsprojekt som syftar till att öka kunskapen om hur energi kan utvinnas via fusion. EU står som värd för projektet som också USA, Ryssland, Indien, Kina, Sydkorea och Japan deltar i.

Kostnaden för projektet har betydligt överskridit de ursprungliga beräkningarna, vilket innebär ett underskott på sammanlagt 1,3 miljarder euro 2012 och 2013 för den del som EU ansvarar för. Regeringen har verkat för att en så stor andel som möjligt av dessa kostnadsökningar skulle finansieras genom omfördelning inom EU-budgeten. Utfallet av förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet om 2012 års budget resulterade dock i en delvis annan lösning där även EU-budgetens s.k. marginaler används. Det innebär att Sverige ska finansiera sin del av de ökade kostnaderna för ITER, nämligen 230 miljoner kronor som en engångssumma 2013 (se utgiftsområde 27).

4.7.6 Finansiering av biståndsforskning

Regeringen menar att den del av den statliga forskningsfinansieringen som hanteras av olika myndigheter kan förbättras.

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) fördelar cirka 1,5 miljarder kronor årligen för forskning med relevans för biståndsländer eller forskning och uppbyggnad av kompetens i biståndsländer.

Biståndsforskning är ett viktigt forskningsområde. För att förbättra kvaliteten på den och tydligare koppla den till annan forskningsfinansiering bör en kommitté för biståndsforskning bildas inom Vetenskapsrådet. Samråd bör ske med Sida och övriga forskningsfinansiärer i fråga om ansökningar om medel inom deras ansvarsområden. Kommittén för biståndsforskning behöver ha en bred representation när det gäller forskningsområden

för att garantera att biståndspolitiska förutsättningar uppfylls.

Via denna planerade kommitté bör 170 miljoner kronor per år fördelas av Vetenskapsrådet. Se vidare under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslag 1:1 *Biståndsverksamhet*.

4.7.7 Nyttiggörande av forskning

Det är av stor betydelse för samhällsutvecklingen för välfärden och för stärkt konkurrenskraft att kunskap ur forskning och utbildning vid universitet och högskolor i möjligaste mån kommer till nytta.

Genom ett ökat samarbete mellan universitet och högskolor, näringsliv, forskningsinstitut och det övriga samhället kan effektiviteten i detta nyttiggörande förbättras.

Samverkan

Som en följd av att samverkan med det omgivande samhället ökar ställs allt större krav på universitetens och högskolornas roll i samhällsutvecklingen i Sverige och globalt. Utvecklingen förutsätter att universitet och högskolor arbetar mer strategiskt för att underlätta samverkan och nyttiggörande. Regeringen ser positivt på lärosätenas insatser för att stärka kopplingen mellan utbildning, forskning och innovation och att lärosätena i sina strategier utifrån detta perspektiv utvecklar samverkansformer med det omgivande samhället.

Innovationskontor och holdingbolag

Enligt regeringen bör flera insatser göras för att öka nyttiggörandet av forskningsbaserad kunskap vid universitet och högskolor.

Viktiga funktioner i nyttiggörandet av forskningsbaserad kunskap är holdingbolag och innovationskontor vid universitet och högskolor.

Regeringen avser att möjliggöra för de universitet som i dag inte har ett innovationskontor (Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Luleå tekniska universitet och Sveriges lantbruksuniversitet) att

bilda sådana. Regeringen föreslår att 20 miljoner kronor avsätts 2013 för nya innovationskontor.

Kapitaltillskott till holdingbolag

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 besluta om kapitaltillskott på högst 2 500 000 kronor till holdingbolag knutna till Örebro universitet och Mittuniversitetet.

Skälen för regeringens förslag: I forskningspropositionen *Forskning för ett bättre liv* (prop. 2004/05:80) bedömde regeringen att universitets och högskolors holdingbolag skulle ses över och stärkas. Samtidigt presenterades ett resurstillskott om totalt 60 miljoner kronor för att stärka holdingbolagen genom att tillskjuta kapitaltillskott till dessa. Riksdagen beslutade efter förslag i budgetpropositionen för 2006 att 45 miljoner kronor skulle anvisas anslaget 25:74 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* för att användas för holdingbolag (prop. 2005/06:1 utg.omr. 16, bet. 2005/06:UbU1, rskr. 2005/06:103). Vidare beslutade riksdagen efter förslag i budgetpropositionen för 2007 att 15 miljoner kronor skulle anvisas anslaget 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* för att användas för samma ändamål (prop. 2006/07:1 utg.omr. 16, bet. 2006/07:UbU1, rskr. 2006/07:54). I den senaste forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50) bedömde regeringen att vissa lärosäten borde ges möjlighet att genom kapitaltillskott förstärka de holdingbolag som är knutna till respektive lärosäte. Regeringen bedömer att även Örebro universitet och Mittuniversitetet bör ges denna möjlighet. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 besluta om kapitaltillskott på högst 2 500 000 kronor till holdingbolag knutna till Örebro universitet och Mittuniversitetet. Kapitaltillskotten avses finansieras inom ramen för de 60 miljoner kronor som anvisades 2006 till anslaget 25:74 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* och 2007 till anslaget 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Industriforskningsinstitutet

Industriforskningsinstitutet inom RISE Holding AB spelar enligt regeringens mening en viktig roll för samverkan mellan universitet och högskolor å ena sidan och näringslivet å andra sidan. För att stärka verksamheten redovisar regeringen under utgiftsområde 24 förslag om att öka anslaget till RISE Holding AB med 25 miljoner kronor 2013.

Regeringen bedömer också att ett institut för forskning om processutveckling och katalys bör inrättas. Huvudsyftet med ett nytt institut för hållbar processutveckling och katalys bör vara att ge forskare tillgång till verktyg, teknik, utrustning och kunskap som krävs för vidareutveckling av idéer till kommersiell användning. Institutet kan bl.a. baseras på kompetens från AstraZenecas tidigare verksamhet i Södertälje. Regeringen redovisar därför under utgiftsområde 24 förslag om att öka anslaget till RISE Holding AB med 100 miljoner kronor 2013 för att möjliggöra att ett sådant institut inrättas.

Test- och demonstrationsanläggningar

Test- och demonstrationsanläggningar skapar möjligheter för såväl lärosäten som företag att utveckla produkter och processer. Dessutom utgör de arenor för ökad samverkan, inte minst mellan användare och leverantörer.

För att främja detta redovisar regeringen under utgiftsområde 24 förslag om att tillföra Vinnova 50 miljoner kronor 2013 för tillgängliggörande av de test- och demonstrationsanläggningar som finns inom industriforskningsinstitutet.

5 Barn- och ungdomsutbildning

5.1 Omfattning och mål

Riksdagen har beslutat om en ny skollag (2010:800), som började tillämpas på barn- och ungdomsutbildning från och med den 1 juli 2011 och på vuxenutbildning från och med den 1 juli 2012. I och med den nya skollagen har vissa förändringar gjorts av vad som ingår i skolväsendet. Skolväsendet omfattar nu även förskolan, som har blivit en egen skolform. Vidare ingår i skolväsendet, utöver vuxenutbildningen, skolformerna förskoleklass, grundskola, grundsärskola (som även omfattar inriktningen träningsskola), specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Detta innebär att de nya skolformerna grundsärskola och gymnasiesärskola har ersatt den tidigare skolformen sarskola. Även fritidshemmet ingår i skolväsendet. Utanför skolväsendet bedrivs annan pedagogisk verksamhet i form av pedagogisk omsorg, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet och omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Begreppen förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg har utmönstrats. I det följande kommer den nya skollagens verksamhetsindelning att ligga till grund för redovisningen. I de följande avsnitten redovisas främst resultat som avser 2011. Avseende betyg, meritvärde, provresultat innebär det läsåret 2010/11. Uppgifter om barn, elever och personal avses läsåret 2011/12. Uppgifterna avseende kostnaden för de olika verksamhetsformerna 2011 bygger på preliminär statistik. Vid jämförelser av verksamhetskostnader över tid omräknas utgifter från löpande till fasta priser med hjälp av konsumentprisindex (KPI).

5.1.1 Mål för verksamhetsområdet

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) anförde regeringen att följande mål ska gälla för barn- och ungdomsutbildningen:

- Svensk barn- och ungdomsutbildning ska vara av hög och likvärdig kvalitet. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att uppnå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt.

Regeringens mål för verksamhetsområdet stämmer överens med syftet med utbildningen inom skolväsendet som det uttrycks i skollagen. Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodöra sig utbildningen. Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

Av skollagen framgår vidare att förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Skolan är mål- och resultatstyrd. Det är staten som sätter upp mål och fastställer den reglering som gäller för barn- och ungdomsutbildningen. De offentliga och fristående huvudmännen är

ansvariga för att inom regelverkets ramar bedriva och organisera sin verksamhet så att målen nås. Utöver att besluta om mål och regelverk styr staten genom granskning och utvärdering av resultatet inom utgiftsområdet, bland annat genom de statliga myndigheterna. Därutöver utövar dessa tillsyn samt genomför utvecklingsinsatser. Det finns också finansiella styrmedel i form av bland annat statsbidrag.

5.1.2 Indikatorer för måluppfyllelse

I budgetpropositionen för 2012 aviserade regeringen att måluppfyllelsen inom utgiftsområdet skulle följas per verksamhetsområde med hjälp av en rad indikatorer som kommer att följas över tid. Dessa har därefter preciserats och redovisas nedan. Indikatorerna ger inte en heltäckande bild av respektive verksamhet men belyser delar av måluppfyllelse och resultat som regeringen bedömer är centrala. Följande indikatorer används för barn- och ungdomsutbildningen:

- Deltagande i förskola. Andelen barn 3–5 år inskrivna i förskola.
- Deltagande i förskoleklass. Andel av 6-åringar inskrivna i förskoleklass.
- Resultat på nationella prov i grundskola och gymnasieskola. För grundskolan redovisas andelen elever som nått kravnivån eller fått minst provbetyget Godkänt i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 3, 6 och 9. För gymnasieskolan redovisas andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i kursproven i svenska/svenska som andraspråk B, engelska A och matematik A.
- Andel elever som uppnått målen i samtliga grundskolans ämnen i årskurs 9 och andel nybörjare i gymnasieskolan som fått slutbetyg efter tre år.
- Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 och genomsnittlig betygspoäng i gymnasieskolan.
- Andel elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolans nationella program och andelen elever i gymnasieskolan som uppnår grundläggande högskolebehörighet efter tre år.

- Övergång från preparandutbildning och programriktat individuellt val till nationella program på gymnasieskolan.
- Lärarbehörighet.
- Resultat i internationella studier i de fall någon ny studie presenterats sedan föregående års budgetproposition.

Regeringen avser även att ta fram en indikator som mäter sysselsättningen (arbete, studier etc.) efter avslutad gymnasieutbildning i gymnasieskolan och vuxenutbildningen. För närvarande finns dock inte underlag för att mäta sysselsättningen på ett adekvat sätt.

Indikatorerna och resultatredovisningen i övrigt behandlar i många fall resultat och prestationer som avser verksamhet som bedrivits av kommunala eller fristående huvudmän. Redovisningen av resultat inom utgiftsområdet är uppdelat på verksamheter. Inom varje avsnitt redovisas i förekommande fall indikatorer samt övriga resultat. Därutöver finns ett sammanhållet avsnitt om personalens behörighet och utbildning.

5.2 Resultatredovisning

5.2.1 Förskola

Kommunerna är enligt skollagen (2010:800) skyldiga att erbjuda barn förskola från och med ett års ålder i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga ska erbjudas förskola under minst 15 timmar i veckan. Alla barn ska erbjudas avgiftsfri förskola under minst 525 timmar per år från och med höstterminen det år barnet fyller tre år (allmän förskola). När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader.

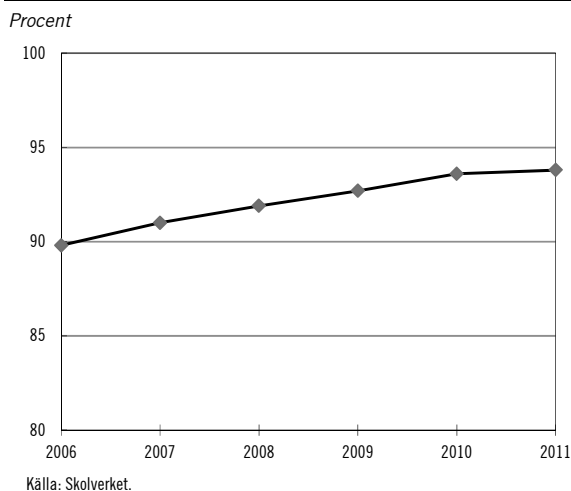
I förskolans läroplan (Lpfö 98, reviderad 2010) formuleras värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för verksamheten. Från och med den 1 juli 2011 gäller den reviderade läroplanen för förskolan. I denna förtydligas och utvecklas målen för barnens språkliga och kommunikativa utveckling, matematiska utveckling, samt för naturvetenskap och teknik. Syftet är att

höja ambitionerna för lärandet. Målen är satta på sådant sätt att lärandet kan ske i lekfulla former och med hänsyn till varje barn. Läroplanen innehåller inte mål eller normer för vad enskilda barn ska ha uppnått vid olika tidpunkter. Viktiga förändringar är också att förskolläraernas pedagogiska ansvar lyfts fram, att förskolechefens roll som pedagogisk ledare och chef tydliggörs och att förskolans kvalitet kontinuerligt ska utvärderas och dokumenteras. Förskolans läroplan gäller för alla förskolor oavsett om förskolan är kommunal eller fristående.

Indikator: Deltagande i förskola

Andelen barn i förskola i åldrarna 3–5 år beskriver i vilken utsträckning barn deltar i förskola.

Diagram 5.1 Andel barn 3–5 år inskrivna i förskola 2006–2011

Andelen inskrivna barn i förskolan fortsatte att öka 2011. Andelen barn i åldrarna 3–5 år som är inskrivna i förskola har de senaste fem åren ökat med fyra procentenheter och uppgick hösten 2011 till knappt 94 procent.

Barngrupper och personal

Fler barn än någonsin i förskolan men något minskade barngrupper och ökad personalitet
 Hösten 2011 var 472 200 barn inskrivna i förskolan, vilket motsvarar 83 procent av gruppen 1–5 åringar. Det är en ökning med drygt 14 000 barn jämfört med 2010. Trots att fler barn gick i förskolan jämfört med året innan blev den genomsnittliga barngruppen inte större. Hösten

2011 gick det i genomsnitt 5,3 barn per årsarbetare och 16,8 barn per grupp. Motsvarande för 2010 var 5,4 barn per årsarbetare och 16,9 barn per grupp.

Under de senaste fem åren har personaltäteten varierat mellan 5,1 och 5,4 barn per årsarbetare.

Ökat antal årsarbetare och ojämn könsfördelning bland de anställda

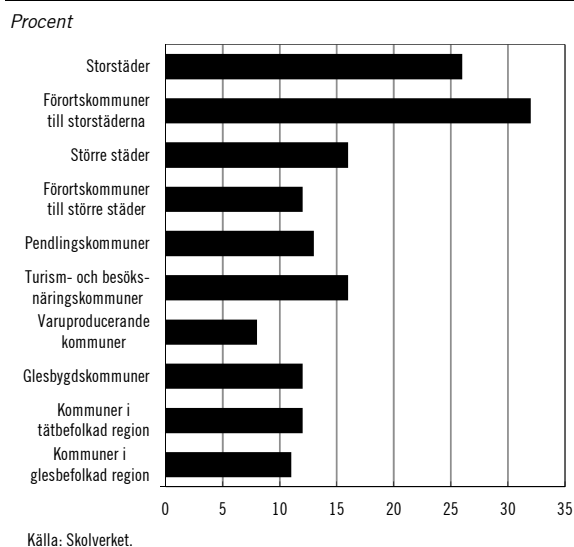
Hösten 2011 fanns det ca 88 900 årsarbetare i förskolan, vilket innebar att antalet ökade med ca 3 300 jämfört med 2010. De vanligaste personalkategorierna var förskollärare, som utgjorde 49 procent av antalet årsarbetare, och barnskötare, som stod för 38 procent. Övriga grupper är bl.a. fritidspedagoger och lärare.

Könsfördelningen bland personalen i förskolan var mycket ojämn. Av de anställda var 96,5 procent kvinnor och 3,5 procent män. Under de senaste fem åren har andelen män ökat från 2,8 procent, vilket innebär att cirka 1 000 fler män arbetar i förskolan i dag jämfört med 2006.

Andelen anställda med pedagogisk högskoleutbildning var högre i kommunala förskolor, 56 procent, än i fristående, 43 procent. Andelen har varit förhållandevis stabil under senare år. För en redovisning av andelen av personalen i förskolan som har pedagogisk högskoleutbildning, se vidare avsnitt 5.2.11 om lärares behörighet.

Andelen barn i fristående förskolor var störst i förortskommuner och storstäder

Andelen barn i fristående förskolor var 19 procent 2011. I storstäder och i förortskommuner till storstäder är det relativt sett vanligare med fristående förskolor. I kommungruppen förortskommuner till storstäder gick i genomsnitt 32 procent av förskolebarnen i en fristående förskola. I den kommungrupp där kommunerna i genomsnitt har den lägsta andelen barn i fristående förskolor, varuproducerande kommuner, gick endast 8 procent av förskolebarnen i en fristående förskola.

Diagram 5.2 Andelen barn i förskolor med fristående huvudman 2011

Kostnader

Den totala kostnaden för förskolan beräknas uppgå till drygt 56,5 miljarder kronor 2011. Detta innebär en ökning med 3,2 procent jämfört med föregående år (uttryckt i fasta priser). Kostnadsökningen beror bland annat på att det genomsnittliga antalet barn har ökat med 1,8 procent, men också på att den genomsnittliga kostnaden per barn beräknas ha ökat med 1,4 procent till 122 300 kronor.

5.2.2 Annan pedagogisk verksamhet

Annan pedagogisk verksamhet består av pedagogisk omsorg (bl.a. familjedaghem och flerfamiljslösningar), öppen förskola, öppen fritidsverksamhet och omsorg under kvällar, nätter och helger.

Enligt skollagen ska kommunerna sträva efter att i stället för förskola eller fritidshem erbjuda pedagogisk omsorg om barnets vårdnadshavare önskar det. Förskolans läroplan och de mål som beskrivs där ska vara vägledande för pedagogisk omsorg.

Kommunen ska också sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds (obekvämt arbetstid) i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

Från och med höstterminen det år då eleven fyller tio år får kommunerna erbjuda öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem.

Färre barn i pedagogisk omsorg

I pedagogisk omsorg deltar framför allt de yngre barnen. I takt med att en allt större andel barn går i förskolan har andelen barn i pedagogisk omsorg minskat. Andelen barn i åldern 1–5 år av befolkningen som var inskriven i pedagogisk omsorg var 3,1 procent under 2011, en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2010.

Färre öppna förskolor och öppna fritidsverksamheter

Hösten 2011 fanns totalt 439 öppna förskolor i riket, vilket var en minskning jämfört med 2010 då antalet var 457. Öppna förskolor erbjöds i 179 kommuner, vilket var något fler än 2010 då verksamhet erbjöds i 175 kommuner.

Hösten 2011 fanns 593 öppna fritidsverksamheter, vilket var en minskning jämfört med 2010 då antalet var 617.

Fler kommuner erbjöd omsorg under kvällar, nätter och helger

Hösten 2011 var 4 551 barn i åldern 1–12 år inskrivna i omsorg under så kallad obekvämt arbetstid. Motsvarande antal 2010 var 4 035 barn.

Antalet kommuner som erbjöd sådan omsorg uppgick till 130, vilket var en ökning med 12 kommuner jämfört med 2010.

Kostnader

De totala kostnaderna för pedagogisk omsorg beräknas uppgå till knappt 2 miljarder kronor 2011. Detta innebär en minskning med 7,8 procent jämfört med föregående år (uttryckt i fasta priser). De lägre kostnaderna kan förklaras av att antalet barn i pedagogisk omsorg har minskat.

5.2.3 Förskoleklass

Förskoleklassen är en frivillig skolform inom skolväsendet. Utbildningen i förskoleklassen ska enligt skollagen stimulera elevernas utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning. Utbildningen är avgiftsfri och ska omfatta minst 525 timmar per år. För förskoleklassen gällde fram till den 1 juli 2011 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94). Sedan den 1 juli 2011 gäller en ny läroplan: läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11). Den nya läroplanen innehåller värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer.

Personal

I förskoleklassen arbetade 11 730 personer 2011, vilket motsvarade 6 736 heltidstjänster. Motsvarande siffror för 2010 var 11 494 och 6 386. De största personalgrupperna var förskollärare (57,3 procent) och lärare (19,3 procent), utöver dessa fanns också fritidspedagoger och fritidsledare. Av de anställda var 94 procent kvinnor.

Elever

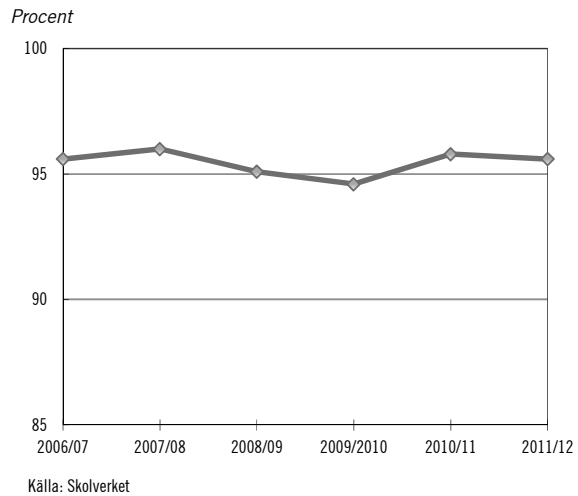
Läsåret 2011/12 gick 103 900 elever i förskoleklass, vilket är det största antalet sedan början av 2000-talet. Nästan samtliga, 101 900, var elever som fyllde sex år under 2011. Av eleverna i förskoleklass gick 9,7 procent i en verksamhet med fristående huvudman.

Kostnader

Den totala kostnaden för kommunal förskoleklass beräknas ha uppgått till drygt 4,5 miljarder kronor under 2011, vilket var en minskning med 1,3 procent jämfört med föregående år. Kostnaden per elev beräknas ha uppgått till 48 400 kronor, vilket var en minskning med 2,6 procent jämfört med 2010.

Indikator: Deltagande i förskoleklass

Diagram 5.3 Andel av 6-åringar inskrivna i förskoleklass

Diagrammet visar att andelen av landets sexåringar som var inskrivna i förskoleklass var 95,6 procent 2011 vilket var samma andel som för fem år sedan. Däremellan har andelen varit marginellt högre och marginellt lägre. De sexåringar som inte var inskrivna i förskoleklassen återfanns bland annat i förskolan. Andelen av sexåringarna som var inskrivna i förskolan var 1,4 procent 2011 liksom föregående år. Även i grundskolans årskurs 1 återfinns sexåringar, 1,2 procent av eleverna i årskurs 1 var 6 år eller yngre 2011. Denna andel var oförändrad jämfört med föregående år.

5.2.4 Grundskola

Utbildningen i grundskolan ska enligt skollagen (2010:800) syfta till att ge eleverna kunskaper och värden och utveckla deras förmåga att tillägna sig dessa. Vidare ska utbildningen förbereda eleverna för aktiva livsval och ligga till grund för fortsatt utbildning. Lika tillgång till utbildning och likvärdig utbildning är viktiga fundament i skollagen, liksom att elever i behov av särskilt stöd har rätt till stöd.

För grundskolan gällde fram till den 1 juli 2011 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94). Sedan den 1 juli 2011 gäller en ny läroplan; läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11). Den nya läroplanen innehåller skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer samt kursplaner för grundskolans ämnen. Det finns också kunskapskrav för samtliga ämnen.

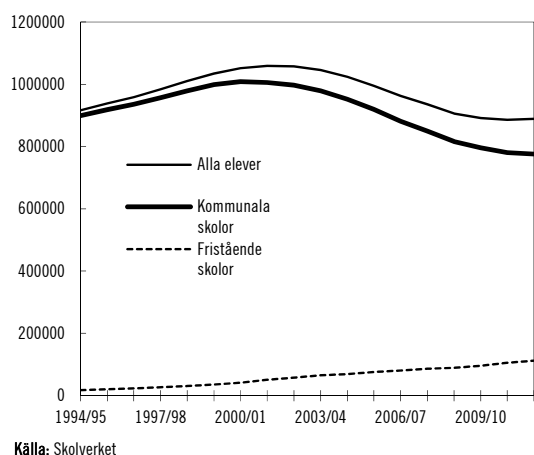
Lärare

I grundskolan arbetade, omräknat till heltidstjänster, 73 619 lärare 2011 vilket var en ökning med drygt 300 tjänster jämfört med föregående år. Av dessa var 76 procent kvinnor och 24 procent män. Personaltätheten var 8,3 lärare (heltidstjänster) per 100 elever liksom föregående år.

Elever och skolor

Elevantalet i grundskolan vände uppåt under 2011 efter att succesivt ha minskat sedan läsåret 2001/02. Hösten 2011 gick 888 700 elever i grundskolan, vilket var en ökning med drygt 2 000 elever jämfört med föregående läsår.

Diagram 5.4 Elevutveckling i grundskolan 1994/95–2011/12

Andelen elever som går i fristående grundskolor har ökat successivt och uppgick hösten 2011 till 12,6 procent, vilket är en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med föregående år.

Hösten 2011 fanns det sammanlagt 4 616 grundskolor, varav 761 var fristående skolor. Jämfört med läsåret 2010/11 hade antalet kommunala skolor minskat med 30 stycken, medan det fanns 20 fler fristående skolor. Antalet elever per skola har varit ungefär det samma de senaste fem åren i kommunala skolor. I fristående skolor har det genomsnittliga elevantalet ökat från 136 elever 2007/08 till 147 elever 2011/12.

Indikator: Nationella prov

Indikatorerna nedan mäter i huvudsak måluppfyllelse i förhållande till de bestämmelser som gällde före den 1 juli 2011.

Nationella prov genomförs av samtliga elever i årskurs 3, 6 och 9. Syftet med proven är att de ska användas för att ge information för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och, för de årskurser där det finns betyg, även ge stöd för betygssättningen. Proven bidrar därmed till att ge underlag för en analys av i vilken utsträckning målen för utbildningen nås. Samtliga mål i ämnena provas dock inte och provens främsta syfte är inte att vara underlag för jämförelser över tid. Regeringen har dock gett Statens skolverk i uppdrag att bland annat kvalitetssäkra de nationella proven så att de bättre än i dag kan användas som underlag för jämförelser över tid. Uppdraget ska redovisas hösten 2014.

Nationella prov genomfördes första gången 2010 i årskurs 3 och våren 2012 i årskurs 6. Regeringen avser att utöka resultatredovisningen av de nationella proven inom ramen för indikatorn när samtliga obligatoriska nationella prov är implementerade. Som indikator på måluppfyllelse kommer andelen som har nått kravnivån eller erhållit minst provbetyget Godkänt eller motsvarande nivå på nationella proven i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik att användas. Övriga nationella prov redovisas i tabell 5.1 nedan.

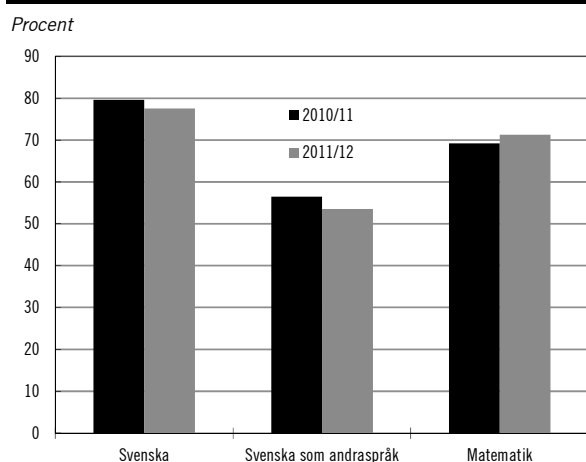
För att kunna göra överskådliga jämförelser över tid gällande årskurs 6 och 9 kommer andelen som har fått minst betyget Godkänt att redovisas då detta motsvarar andelen som erhållit

minst betyg E i kommande redovisningar. Samtliga prov i grundskolan med resultat fördelat på kön redovisas i tabell i slutet av detta avsnitt.

Årskurs 3

Nationella prov genomfördes första gången i årskurs 3 hösten 2010. Andelen av de elever som gjorde samtliga delprov och som nådde kravnivån på samtliga delprov 2010 och 2011 illustreras nedan. Det är regeringens avsikt att även framöver redovisa denna uppgift som indikator.

Diagram 5.5 Andel som nått kravnivån på nationella prov årskurs 3 läsåret 2010/11 och 2011/12

Diagrammet visar att andelen av de elever som har genomfört samtliga delprov och också har nått kravnivån på samtliga delprov i matematik ökade från 69,2 procent 2010 till 71,3 procent 2011. I svenska och svenska som andraspråk har denna andel däremot minskat. I svenska från 79,6 procent 2010 till 77,5 procent 2011 och i svenska som andraspråk från 56,5 procent 2010 till 53,5 procent 2011. Resultaten från 2011 visar att flickor når kravnivån i klart högre utsträckning i svenska och svenska som andraspråk. Skillnaden är drygt tio procentenheter till flickornas fördel i bägge dessa ämnen. I matematik är skillnaden mellan flickor och pojkar marginell.

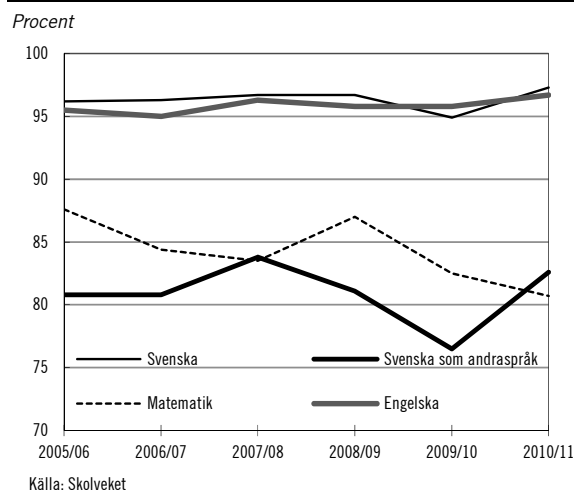
Årskurs 6

Nationella prov i årskurs 6 genomfördes första gången våren 2012 och resultaten från dem finns att tillgå först hösten 2012. Regeringen avser att kommande år redovisa dessa resultat – tillsammans med betygsresultat – som indikator på målpuffyllelse i årskurs 6.

Årskurs 9

Andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i de nationella proven i årskurs 9 i svenska och svenska som andraspråk har ökat jämfört med för fem år sedan. I bägge dessa ämnen har andelen som fått minst Godkänt på de nationella proven ökat det senaste året. Läsåret 2010/11 var denna andel 97,3 procent i svenska. Motsvarande andel för svenska som andraspråk var 82,6 procent. Andelen som fick minst betyget Godkänt på det delprov som mäter läsförståelse var dock lägre. I svenska var det 92 procent (90 procent av pojkarna och 94 procent av flickorna) och i svenska som andraspråk var det 65,5 procent (67 procent av flickorna och 64 procent av pojkarna) som fick minst provbetyget Godkänt på detta delprov.

Diagram 5.6 Andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i nationella prov årskurs 9 läsåret 2005/06–2010/11

I engelska har andelen elever som fick minst provbetyget Godkänt ökat med drygt en procentenhet jämfört med fem år tidigare, från 95,5 läsåret 2005/06 till 96,7 procent läsåret 2010/11.

I matematik har däremot andelen som fått minst provbetyget Godkänt minskat jämfört med för fem år sedan, från 87,6 procent 2005/06 till 80,7 procent 2010/11.

Samtliga nationella prov årskurs 9 i grundskolan

Tabellen nedan visar andelen elever som fått minst betyget Godkänt i de nationella proven i årskurs 9 fördelat på kön. Andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt är högst i svenska och engelska, ca 97 procent. Lägst är andelen i matematik (81 procent) och kemi (84 procent). Flickor har bättre resultat i samtliga

ämnen där det finns nationella prov utom matematik.

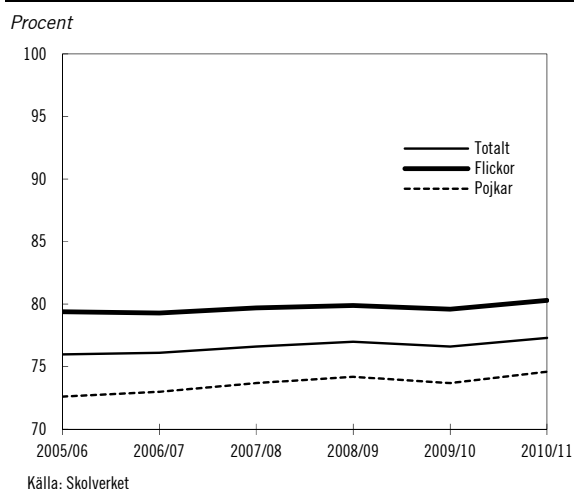
Tabell 5.1 Andelen som nått minst betyget Godkänt på samtliga nationella prov i årskurs 9 i grundskolan vårterminen 2011, uppdelat på kön

Ämne	Totalt	Flickor	Pojkar
Svenska	97,3	98,5	96,2
Svenska som andraspråk	82,6	84,4	81,1
Matematik	80,7	80,3	81,2
Engelska	96,7	97	96,4
Biologi	88,3	90	86,7
Fysik	89,7	90,3	89,1
Kemi	83,9	85	82,8

Indikator: Betyg och meritvärden

I målet för området barn- och ungdomsutbildning ingår att alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen. Den indikator som ligger närmast till hands för att följa denna del av målet när det gäller grundskolan är andelen elever som får minst betyget Godkänt, från och med läsåret 2011/12 betyget E, i slutbetyg i årskurs 9. Inledningsvis kommer måluppfyllelsen följas enbart för elever som lämnar årskurs 9. Från och med läsåret 2012/13 införs betyg från årskurs 6 och det kommer framöver även vara möjligt att följa måluppfyllelsen för elever som lämnar denna årskurs.

Diagram 5.7 Andel elever som uppnått målen i samtliga ämnen i årskurs 9 läsåret 2005/06–2010/11

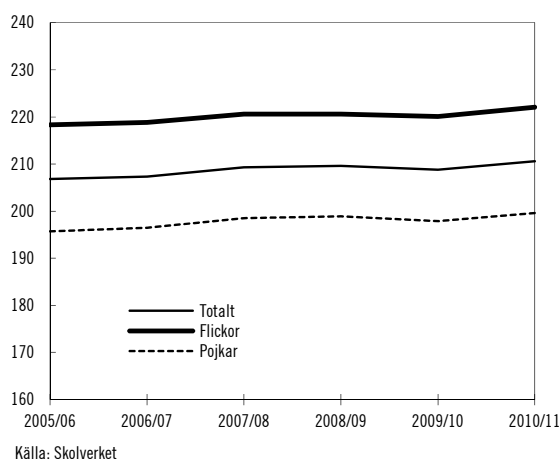

ämnen uppgick till 77,3 procent, vilket var den högsta andelen på tio år. Dock har förändringarna varit små de senaste åren. I nästan alla ämnen var det en högre andel elever som nådde målen jämfört med föregående år. Det enda undantaget var matematik, där andelen elever som fått minst betyget Godkänt minskade med 0,7 procentenheter. Det finns skillnader i måluppfyllelse mellan de olika ämnena. Ämnen som där högst andel elever uppnår kunskapsmålen är svenska, slöjd, bild, hem- och konsumentkunskap och musik. Skillnaden mellan pojkar och flickor har varit i stort sett oförändrad de senaste åren. Skillnaden var störst i ämnena moderna språk som språkval, biologi, kemi och religion. Endast i ämnet idrott och hälsa nådde pojkarna i högre utsträckning målen än flickorna.

I målet ingår också att alla barn och elever ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt. En elevs meritvärde beräknas som summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (Godkänt räknas som 10 poäng, Väl Godkänt som 15 poäng och Mycket Väl Godkänt som 20 poäng). Det högsta möjliga meritvärdet är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet ger en indikation på den sammanlagda kunskapsutvecklingen hos elever som lämnar årskurs 9. I vilken grad utvecklingen av det genomsnittliga meritvärdet motsvarar en faktisk kunskapsutveckling hos eleverna kan dock diskuteras.

Från och med läsåret 2011/12 sätts betyg enligt den nya betygsskalan, som har fler steg än den gamla. Det innebär att denna indikator framöver inte kommer att vara helt jämförbar över tid.

Andelen elever som vårterminen 2011 uppnådde målen och fått minst betyget Godkänt i alla

Diagram 5.8 Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 läsår 2005/06–2010/11

Det genomsnittliga meritvärdet har återigen ökat efter att föregående läsår ha minskat för första gången på fem år. Våren 2011 var det genomsnittliga meritvärdet 210,6 vilket var en ökning med 1,8 meritpoäng jämfört med våren 2010. Sedan det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet infördes läsåret 1997/98 har det genomsnittliga meritvärdet successivt ökat, men den totala ökningen har varit relativt liten – ca tio meritpoäng, vilket motsvarar ett betygssteg i två ämnen. Ökningen över tid har varit störst i de praktisk-estetiska ämnena och teknik. Matematik har stått för den största minskningen.

Skillnaden i genomsnittligt meritvärde mellan pojkar och flickor har varit i stort sett oförändrad de senaste åren, mellan 21 och 23 meritpoäng. Föräldrars utbildningsbakgrund har stor betydelse för det genomsnittliga meritvärdet. Även elevens bakgrund har betydelse. Lägst resultat hade elever som kommit till Sverige efter 7 års ålder med föräldrar med förgymnasial utbildning. Elever som invandrat till Sverige efter 7 års ålder med högutbildade föräldrar uppnådde resultat i nivå med elever som invandrat till Sverige före 7 års ålder med föräldrar med gymnasial utbildning. Sammantaget har gruppen elever som invandrat efter 7 års ålder klart lägre meritvärde än övriga grupper, men stod för den största ökningen i genomsnittligt meritvärde våren 2011.

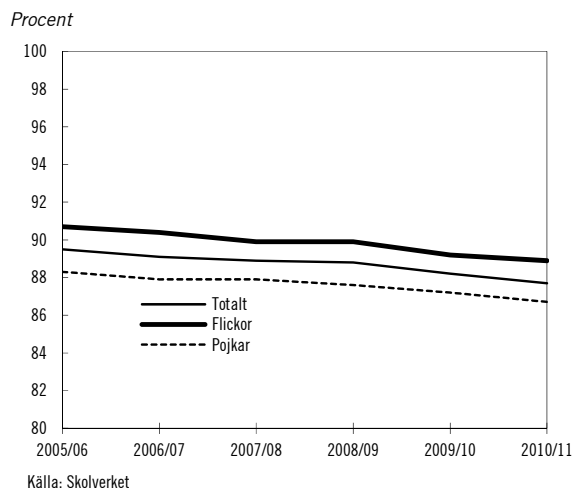
Indikator: Behörighet till gymnasieskolans nationella program

Grundskolan ska förbereda eleverna antingen för vidare studier på ett högskoleförberedande pro-

gram eller ett yrkesprogram. Andelen elever som är behöriga till ett nationellt program på gymnasieskolan är en viktig indikator på resultat och måluppfyllelse i grundskolan.

Tidigare krävdes betyget Godkänt i svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska för att vara behörig till samtliga nationella program i gymnasieskolan. Från och med höstterminen 2011, i samband med införandet av den nya gymnasieskolan, har behörighetskraven skärpts. De nya behörighetsbestämmelserna innebär att det för yrkesprogrammen krävs lägst betyget Godkänt i ovanstående ämnen och ytterligare fem ämnen, medan det för högskoleförberedande program krävs lägst betyget Godkänt i ovanstående ämnen och ytterligare nio ämnen. För ekonomi- och samhällsvetenskapsprogrammen samt det humanistiska programmet ska fyra av de ytterligare ämnena vara geografi, historia, samhällskunskap och religionskunskap. För naturvetenskaps- och teknikprogrammen ska tre av de ytterligare ämnena vara biologi, fysik och kemi.

Den indikator som framöver kommer att användas inom detta område är dels andelen elever som är behöriga till yrkesprogrammen och dels andelen elever som är behöriga till samtliga gymnasieprogram. Detta kommer att innebära ett tidsseriebrott, men eftersom måluppfyllelsen i ämnet matematik – för vilket betyget Godkänt krävs både enligt tidigare och nuvarande behörighetsbestämmelser – är bland de lägsta bland grundskolans ämnen kommer ändå en trendjämförelse att kunna göras mellan det tidigare gymnasiebehörighetsmålet och måttet som anger andelen elever som är behöriga till yrkesprogrammen.

Diagram 5.9 Behörighet till gymnasieskolans nationella program 2005/06–2010/11

Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program har minskat sedan 2006. Våren 2011 var 87,7 procent av eleverna behöriga till yrkesprogrammen, vilket kan jämföras med att 88,2 procent av eleverna var behöriga till gymnasieskolans nationella program våren 2010 enligt de behörighetsbestämmelser som då gällde. Hade samma behörighetsbestämmelser gällt våren 2011 hade behörighets-siffran uppgått till 87,9 procent. Med de nya behörighetsbestämmelserna var 82,5 procent av eleverna behöriga till samtliga gymnasieprogram. Skillnaden i behörighet mellan flickor och pojkar varierade mellan 2,1–3,5 procentenheter. Skillnaden var störst för naturvetenskaps- och teknikprogrammen, vilket beror på att skillnaden i måluppfyllelse var stor i biologi och kemi.

Skillnaderna i gymnasiebehörighet är störst mellan de elever som invandrat efter sju års ålder och övriga (elever med svensk bakgrund, elever med utländsk bakgrund födda i Sverige och elever som invandrat före sju års ålder), oavsett föräldrarnas utbildningsnivå. I gruppen elever som invandrat efter 7 års ålder och vars föräldrar enbart har förgymnasial utbildning var bara 35 procent behöriga till yrkesprogrammen.

Kostnader

Den totala kostnaden för den kommunala grundskolan 2011 beräknas ha uppgått till drygt 68,5 miljarder kronor vilket var en minskning med 1,7 procent jämfört med 2010. Därtill kommer kostnaderna för skolskjuts, som beräknas ha uppgått till knappt 2,6 miljarder kronor. Kostnaden per elev beräknas ha uppgått till i genomsnitt 88 000 kronor 2011, vilket är en

minskning med 0,2 procent jämfört med föregående år. Dock ökade kostnaden per elev för undervisning, medan lokalkostnaden och övriga kostnader minskade.

5.2.5 Grundsärskolan

Utbildningen i grundsärskolan ska enligt skollagen syfta till att ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt som möjligt motsvarar den som ges i grundskolan. Ett beslut om att en elev ska tas emot i grundsärskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Inom grundsärskolan finns en särskild inriktning som benämns träningskola. Den är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen.

Lärare

I grundsärskolan arbetade 4 588 lärare 2011 vilket motsvarade 2 742 heltidstjänster. Av dessa var 84 procent kvinnor. Jämfört med 2010 minskade antalet heltidstjänster med ca 100 tjänster.

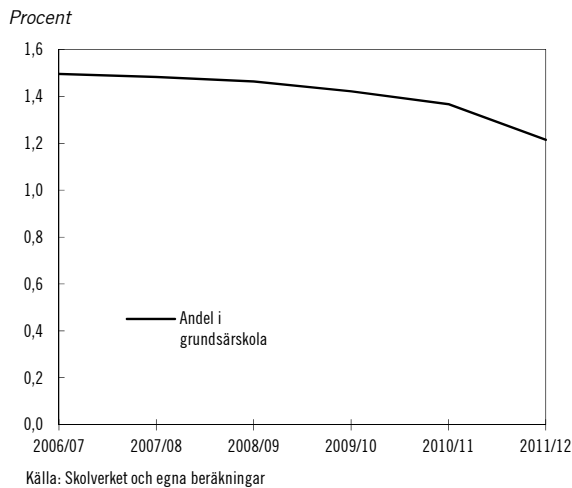
Andelen elever i grundsärskolan minskar

Läsåret 2011/12 var 10 800 elever inskrivna i grundsärskolan vilket var en minskning med ca 1 300 elever jämfört med föregående år. Detta motsvarade 1,2 procent av alla elever i de obligatoriska skolformerna. Av eleverna var knappt 39 procent flickor och drygt 61 procent pojkar vilket är samma andelar som för fem år sedan. Fördelningen mellan pojkar och flickor i grundsärskolan har varit i princip oförändrad mellan åren under denna period.

Före den 1 juli 2011 omfattade sarskolans målgrupp förutom personer med utvecklingsstörning även personer med autism eller autismliknande tillstånd, men från och med läsåret 2011/12 tillhör dessa personer grundsärskolans målgrupp endast om de också har en utvecklingsstörning eller en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada av visst slag. Den 1 juli 2011 blev grundsärskolan också nioårig, efter att tidigare ha varit tioårig (med den sista årskursen frivillig).

Sammantaget har dessa förändringar troligen bidragit till att andelen elever i grundsärskolan minskat sedan läsåret 2006/07 när den uppgick till 1,5 procent. Förändringarna torde dock inte vara hela förklaringen till att andelen elever inskrivna i grundsärskolan minskat, eftersom denna andel succesivt minskat.

Diagram 5.10 Andel elever av samtliga elever i obligatoriska skolformer som var inskrivna i grundsärskolan 2006/07–2011/12

Statens skolinspektion har under 2010 och 2011 genomfört en omfattande granskning av kommuners utredningar och beslut om mottagande i grundsärskolan. Totalt granskades 1 203 elevärenden i 58 kommuner. Av de granskade ärendena saknade ca 57 procent utredningsunderlag eller innehöll en utredning med brister. Utifrån granskningen hade Skolinspektionen svårt att bedöma hur stor del av eleverna som felaktigt har mottagits i grundsärskolan, men bedömde att i de 30 först granskade kommunerna handlade det om minst en procent. I samband med granskningen genomförde Skolinspektionen också en kartläggning av andelen elever i grundsärskolan som har utländsk bakgrund. Enligt denna kartläggning, baserad på egenrapportering från 257 kommuner, hade ungefär 26 procent av eleverna utländsk bakgrund. Motsvarande andel för grundskolan läsåret 2010/11 var 18 procent. I 30 kommuner hade minst var tredje elev i grundsärskolan utländsk bakgrund.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag i propositionen En gymnasiesärskola med hög kvalitet (prop. 2011/12:50, bet. 2011/12:UbU9, rskr. 2011/12:141). I propositionen föreslås bl.a. att om någon som

arbetar inom skolväsendet får kännedom om något som tyder på att en elev i grundsärskolan eller gymnasiesärskolan inte tillhör grundsärskolans respektive gymnasiesärskolans målgrupp ska denne underrätta elevens rektor. Rektorn ska i sin tur anmäla detta till elevens hemkommun och kommunen ska skyndsamt utreda frågan. Bestämmelserna ska tillämpas från och med höstterminen 2013. Vidare bereds Skolinspektionens åtgärdsförslag för närvarande inom Regeringskansliet.

Kostnader

Den totala kostnaden för kommunal grundsärskola beräknas 2011 ha uppgått till knappt 3,6 miljarder, vilket var en minskning med 4,2 procent jämfört med 2010. Eftersom elevantalet avtagit i högre takt ökade kostnaden per elev till 376 600 kronor, vilket är en ökning på 6,6 procent jämfört med 2010. I dessa kostnader ingår inte kostnaden för integrerade elever.

5.2.6 Specialskolan

Utbildningen vid specialskolan är avsedd för de barn som inte kan gå i grundskolan eller grundsärskolan på grund av dövhet eller hörselskada, dövblindhet, grav språkstörning eller synskada och ytterligare funktionshinder. Specialpedagogiska skolmyndigheten är huvudman för specialskolan samt för förskoleklass och fritidshem vid skolenheter med specialskola. Eleverna undervisas vid fem skolor med regionala upptagningsområden och tre riksrekryterande skolor.

Elever

Läsåret 2011/12 gick 501 elever i specialskolan, vilket var lika många som föregående läsår. Jämfört med för fem år sedan har antalet elever minskat från 514 till 501. Av eleverna var 46 procent flickor och 54 procent pojkar. Våren 2011 hade 33 procent av avgångseleverna minst Godkänt i svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska vilket var samma andel som våren 2009. Jämfört med våren 2010 var det dock en minskning på tio procentenheter. Det är få elever som ingår i underlaget, 2011 var det 40 elever i denna statistik, vilket medför att större variationer är förväntat.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare i specialskolan uppgick läsåret 2011/12 till 219 vilket kan jämföras med 243 föregående läsår. Lärartätheten, mätt i antalet heltidstjänster per 100 elever, uppgick till 37,8, vilket var en minskning med drygt fyra heltidstjänster per 100 elever jämfört med föregående läsår.

Kostnader

Undervisningskostnaden i specialskolan uppgick under 2011 till 367,5 miljoner kronor vilket var en ökning med 7 miljoner kronor jämfört med 2010. Ungefär 75 procent av denna kostnad finansieras genom Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsanslag, medan resten i huvudsak utgörs av ersättning från elevernas hemkommuner. Detta förhållande var i stort sett oförändrat jämfört med 2011. Kostnaden per elev uppgick under 2011 till 733 000 kronor, vilket är en ökning med knappt två procent sedan föregående år.

5.2.7 Sameskolan

Sameskolan, som motsvarar grundskolans årskurs 1–6, är utformad efter samernas behov av en utbildning som tillvaratar och utvecklar det samiska språket och kulturarvet. Staten är genom Sameskolstyrelsen huvudman för sameskolan samt för förskoleklass och fritidshem vid skolenhet med sameskola. Det finns även integrerad samisk undervisning i kommunala grundskolor i årskurs 1–9. Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter avseende förskola.

Elever

År 2011 gick 184 elever i sameskolan, varav 35 i förskoleklass. Antalet elever ökade jämfört med föregående år, då 174 elever var inskrivna i sameskolan. Sammanlagt deltog 160 elever i integrerad samisk undervisning vid 14 grundskolor, vilket är en minskning med 22 elever jämfört med 2010.

Förskola, förskoleklass och fritidshem finns i anslutning till alla de fem sameskolorna. Under 2011 gick 112 barn i förskola vid en skolenhet med sameskola, vilket var lika många som 2010. Antalet elever i fritidshem vid sameskolorna ökade från 70 under 2010 till 80 under 2011.

Lärare

Sameskolstyrelsen hade 82 personer anställda 2011. Omräknat till heltidstjänster motsvarade det 69 årsarbetare vilket innebar en ökning med 6 årsarbetare jämfört med föregående år. Av de anställda var 91 procent kvinnor och 9 procent män.

Kostnader

Den totala kostnaden för sameskolan, förskola och fritidshem uppgick 2011 till 58,5 miljoner kronor. Kommunernas avgifter finansierar delvis platser inom sameskolans förskola, förskoleklass och fritidshem. Kostnaden per elev i sameskola uppgick, inklusive barn i förskoleklass, till 191 179 kronor 2011 vilket är en ökning med sex procent. Ökningen beror till stor del på vissa personalkostnader samt ökade driftskostnader.

5.2.8 Fritidshem

Fritidshemmet ska komplettera utbildningen i förskoleklassen samt grundskolan och motsvarande skolformer genom att stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Varje kommun ska erbjuda fritidshem t.o.m. vårterminen det år då eleven fyller 13 år. Från och med höstterminen det år då eleven fyller 10 år får öppen fritidsverksamhet erbjudas i stället för fritidshem.

För fritidshemmet gäller sedan den 1 juli 2011 en ny läroplan: läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11). För fritidshemmet gäller den del av läroplanen som anger skolans värdegrund och uppdrag samt i tillämpliga delar den del som anger övergripande mål och riktlinjer för verksamheten.

Elever och personal

Andelen barn i åldern 6–9 år som var inskrivna i fritidshem 2011 var 82,6 procent, vilket var en ökning med en procentenhet jämfört med 2010. Sedan 2006 har denna andel ökat med omkring tre procentenheter. I åldern 10–12 år var andelen inskrivna barn 16,9 procent, en ökning med 1,7 procentenheter jämfört med 2010.

Sedan 2006 har elevgruppernas storlek i fritidshemmen i genomsnitt ökat med närmare 25 procent. Antalet inskrivna elever per avdelning

ökade mellan 2010 och 2011, från 38,1 till 38,8. Personaltätheten ökade dock mellan 2010 och 2011 i och med att antalet elever per årsarbetare minskade från 21,5 till 20,4. Personaltätheten i de fristående fritidshemmen var i genomsnitt lägre än i de kommunala fritidshemmen, däremot var barngrupperna i genomsnitt mindre i de fristående fritidshemmen. Från och med 2011 kommer personaltäthet i fritidshem att redovisas som antal elever per anställd, 2011 gick det 12,3 barn per anställd i fritidshem.

Kostnader

Den totala kostnaden för fritidshem beräknas uppgå till drygt 13,3 miljarder kronor 2011, vilket är en ökning med 4,9 procent jämfört med föregående år. Ökningen förklaras av att antalet barn har ökat med fem procent i fritidshemmen mellan 2010 och 2011. Kostnaden per inskrivet var 34 800 kronor och därmed oförändrad jämfört med 2010.

5.2.9 Gymnasieskolan

Gymnasieskolan utgörs av utbildning inom skolväsendet som är avsedd att påbörjas av ungdomar efter avslutad grundskoleutbildning, eller motsvarande, fram till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller tjugo. Den är en frivillig skolform som från och med hösten 2011 omfattar 18 nationella program med totalt 60 olika inriktningar. Inom de nationella programmen kan det även finnas s.k. särskilda varianter som är godkända av Statens skolverk. För de elever som inte är behöriga till de nationella programmen finns fem introduktionsprogram. De nya utbildningarna ersätter de tidigare 17 nationella programmen, specialutformade program och individuella program. Fram till och med våren 2013 finns det såväl elever i gymnasieskolan enligt tidigare bestämmelser som elever som går i den reformerade gymnasieskolan.

Gymnasieskolan ska enligt skollagen ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Gymnasieskolans huvuduppgift är enligt den nya läroplanen, som gäller för elever som börjar i gymnasieskolan från och med hösten 2011, att förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för att eleverna ska tillägna sig och utveckla kunskaper. De högskoleförberedande programmen

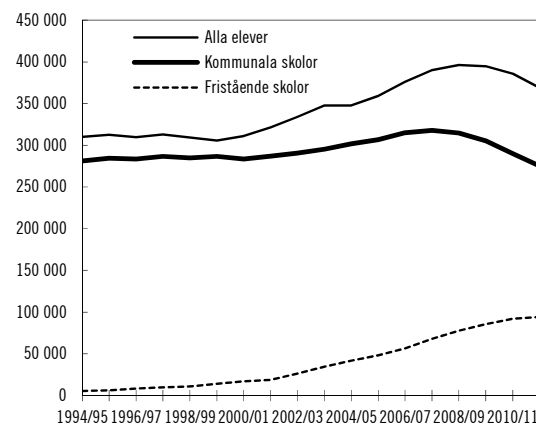
ska ge eleverna grundläggande högskolebehörighet. Yrkesprogrammen ska ge grund för yrkesverksamhet och fortsatt yrkesutbildning. Eleverna på yrkesprogrammen ska ges möjlighet att läsa in grundläggande högskolebehörighet. Sådan behörighet är alltså inget krav för yrkesexamen utan en möjlighet för den enskilde.

Samtliga nationella och specialutformade program i den gamla gymnasieskolan syftar till att eleverna efter avslutade studier ska ha uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskolor.

Elever, skolor och studievägar

Hösten 2011 gick 369 000 elever i gymnasieskolan, vilket var en minskning med 16 600 elever eller 4,3 procent jämfört med läsåret innan. I kommunala skolor, med 271 600 elever hösten 2011, var minskningen större, 6,3 procent. Samtidigt ökade antalet elever i fristående gymnasieskolor med 2,3 procent till 94 000 elever. Det innebär att sedan läsåret 2008/09, då antalet elever i gymnasieskolan var som störst, har antalet elever i kommunala skolor minskat med 14 procent samtidigt som det har ökat med 21 procent i fristående skolor.

Diagram 5.11 Elevutveckling i gymnasieskolan 1994/95-2011/12

Källa: Skolverket

Antalet gymnasieskolor minskade för första gången på många år, från 1 015 skolor läsåret 2010/11 till 1 005 läsåret 2011/12. Det är de kommunala skolorna som minskat i antal medan de fristående gymnasieskolorna ökade och var hösten 2011 fler än de kommunala – 499 jämfört med 485 kommunala skolor. De kommunala gymnasieskolorna är i genomsnitt betydligt större än de fristående.

Av de totalt 132 900 eleverna i årskurs 1 läsåret 2011/12 (samtliga huvudmän), gick 51 procent på ett högskoleförberedande program, drygt 31 procent på ett yrkesprogram och knappt 18 procent på ett introduktionsprogram. Det innebär att andelen elever på yrkesprogram har minskat varje år sedan läsåret 2008/09 då andelen var som högst, 37 procent. Samtidigt har andelen elever på högskoleförberedande program ökat. Även andelen elever på introduktionsprogram har ökat jämfört med andelen elever på de tidigare individuella programmen. Hösten 2011 deltog 1 700 elever i årskurs 1 i gymnasial lärlingsutbildning, vilket motsvarar drygt fyra procent av alla elever i årskurs 1 på yrkesprogram.

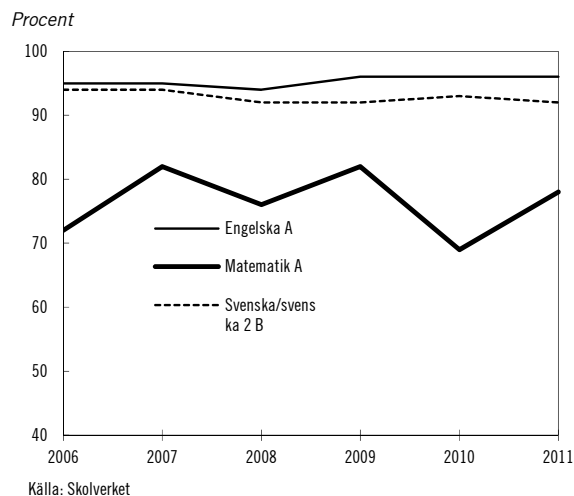
Samtidigt gick 236 200 elever i årskurs 2 och 3 i gymnasieskolan enligt de tidigare bestämmelserna, ungefär lika många i respektive årskurs. Av dessa gick 138 600, eller 59 procent, ett nationellt program, medan 27 900 (12 procent) gick ett specialutformat program och 8 600 (4 procent) ett individuellt program. Drygt var fjärde elev gick en utbildning i en fristående gymnasieskola. Av alla elever i årskurs 2 och 3 gick 50 procent på ett studieförberedande program och 43 procent på ett yrkesinriktat program.

Indikator: Nationella prov

Proven är en indikator på måluppfyllelse men prövar inte samtliga delar och mål i ämnena. Det mått som redovisas är andelen elever som har fått minst provbetyget Godkänt i respektive ämne.

För elever som började i gymnasieskolan före hösten 2011 omfattar det nationella provsystemet kursprov i kurserna Engelska A och B, Matematik A, B, C och D samt i Svenska och Svenska som andraspråk B. Endast proven i A-kurserna i engelska och matematik samt i Svenska och Svenska som andraspråk B genomförs obligatoriskt på samtliga nationella eller specialutformade program.

Diagram 5.12 Andel elever som fått minst provbetyget Godkänt i nationella kursprov i Engelska A, Matematik A och Svenska/Svenska som andraspråk B vt 2006-vt 2011

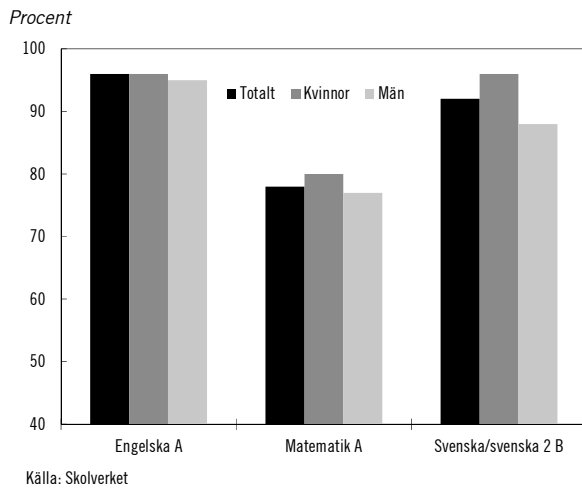

I likhet med tidigare år lyckades eleverna våren 2011 bäst på kursproven i Engelska A där 62 procent fick provbetyget Vål godkänt eller Mycket väl godkänt (VG resp. MVG). Endast ca 4 procent av de som genomfört provet fick provbetyget Icke godkänt (IG). Det fanns till skillnad från föregående år inga resultatskillnader mellan kvinnor och män.

I kursprovet i Matematik A är resultaten betydligt sämre där 22 procent av eleverna fick provbetyget IG, vilket ändå var betydligt bättre än våren 2010 då 31 procent inte nådde Godkänt provbetyg. Av eleverna med föräldrar som har förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå fick 44 procent IG våren 2011, att jämföra med 14 procent av elever med högutbildade föräldrar och av eleverna som är utrikes födda var motsvarande andel 35 procent. Kvinnorna lyckades något bättre än männen på provet i Matematik A då andelen med provbetyget IG var något färre och andelen med betyget VG var något större än för männen.

I Svenska B och Svenska som andraspråk B nådde 92 procent godkänt resultat och 47 procent fick provbetyget VG eller MVG. Liksom tidigare år lyckades kvinnor betydligt bättre än män, medan resultatskillnaderna mellan elever med svensk respektive utländsk bakgrund var relativt liten i Svenska B, mellan 1 och 6 procentenheter för de tre betygen.

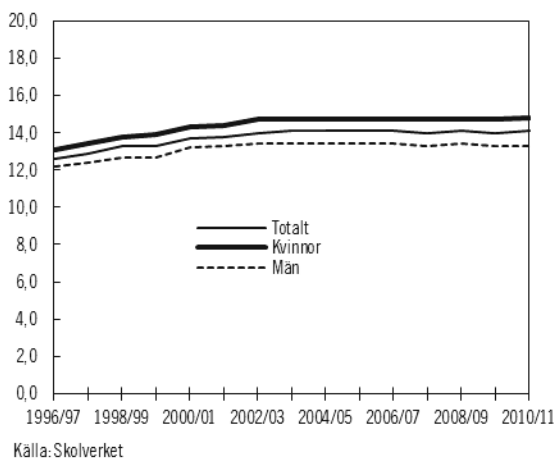
Diagram 5.13 Andel elever som fått minst provbetyget Godkänt i nationella kursprov i Engelska A, Matematik A och Svenska/Svenska som andraspråk B, vt 2011 per kön

Indikator: Betygsresultat

Alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen. Den genomsnittliga betygspoängen, dvs. det genomsnittliga värdet av alla betyg som redovisas i elevens slutbetyg, är en indikator på uppfyllelse av detta mål. Den genomsnittliga betygspoängen var 14,1 av maximalt 20 poäng för samtliga elever som fick slutbetyg läsåret 2010/11. Det är i nivå med utfallet de senaste tio läsåren.

Diagram 5.14 Genomsnittlig betygspoäng i gymnasieskolan 1996/97-2010/11

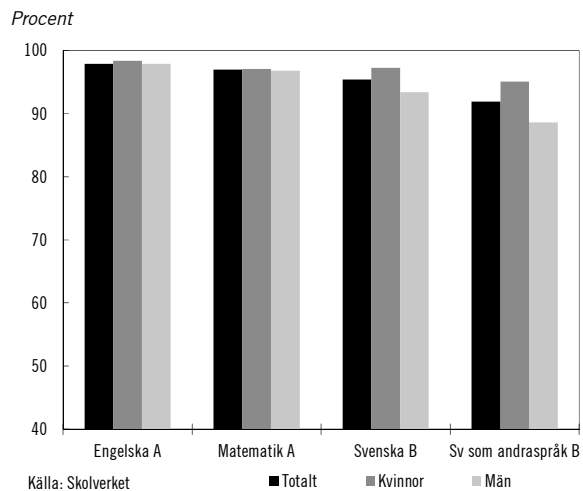

På kommunnivå varierade genomsnittspoängen mellan 9,0 och 16,9, vilket innebar att spridningen ökat jämfört med föregående år. En förklaring till variationen mellan kommuner är att de har olika programutbud och att den genom-

snittliga betygsnivån skiljer sig mellan olika program.

Det fanns också könsskillnader i betygsresultaten. Läsåret 2010/11 var genomsnittspoängen för kvinnor 14,8 poäng och för män 13,3 poäng, vilket är i paritet med betygsnivån fem år tidigare. Kvinnor med svensk bakgrund hade i genomsnitt 14,9 poäng medan kvinnor med utländsk bakgrund hade 13,9 poäng. Motsvarande för män var 13,4 respektive 12,7 poäng.

Diagram 5.15 Andel elever som fått minst betyget Godkänt i Engelska A, Matematik A, Svenska B resp. Svenska som andraspråk B i slutbetyg vt 2011

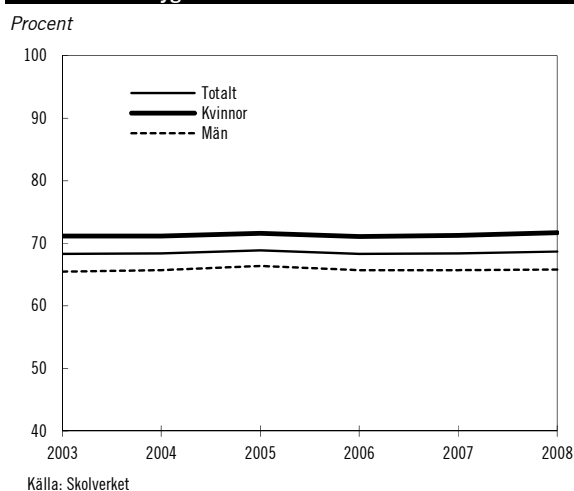
Liksom när det gäller resultaten på de nationella proven var kursbetygen bättre i svenska och engelska än i matematik. Samtidigt är kursbetygen i de obligatoriska kurserna i engelska, matematik och svenska högre än nivån enligt de nationella proven. Det är dock viktigt att notera att det inte är samma elever som fått slutbetyg som gjort de nationella proven samma år. Många elever gör de nationella proven i den inledande kursen i ämnet under den första eller andra årskursen i gymnasieskolan.

Av alla elever som fick slutbetyg våren 2011 hade 42 procent läst utökat program, dvs. läst fler kurser än vad som ingick i deras fullständiga program. Detta var i nivå med andelen 2010 (43 procent), som var en kraftig ökning jämfört med 2009 då andelen var 23 procent. Samtidigt har andelen elever av dem med slutbetyg som läst reducerat program, dvs. som pga. studie-svårigheter har befriats från undervisningen i en eller flera kurser, fortsatt att sjunka och minskade från 2,3 procent 2009 och 0,7 procent 2010 till 0,4 procent 2011.

Indikator: Andel elever med slutbetyg inom tre år

Det är viktigt att gymnasieungdomarna ges förutsättningar att nå målen för utbildningen inom utsatt tid. Utbildningen i gymnasieskolan pågår normalt under tre år. Det är dock inte alla elever som klarar studierna inom denna tid. Av de som började i gymnasieskolan hösten 2008 hade endast knappt 69 procent fått slutbetyg våren 2011, dvs. efter tre år.

Diagram 5.16 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2003-2008 som fått slutbetyg inom tre år

Andelen elever som fått slutbetyg inom tre års studier i gymnasieskolan har varit i stort sett oförändrad under den senaste sexårsperioden. Kvinnor fick slutbetyg inom tre år i högre grad än män, knappt 72 procent jämfört med knappt 66 procent. Elever på studieförberedande program fick slutbetyg i högre grad än elever som gått yrkesinriktade program, 80 procent jämfört med 72 procent. Att fler inte får slutbetyg inom tre år beror delvis på att många elever har bytt program under studietiden, vilket förlänger studietiden med ett och ibland två år. Att fler inte får slutbetyg inom tre år är också en följd av att många elever inte är tillräckligt förberedda för gymnasiestudier och börjar sin gymnasietid på ett individuellt program. Av de elever som började på ett individuellt program 2008 hade endast 6 procent fått slutbetyg från något program efter tre år. Av nybörjarna i gymnasieskolan 2008 studerade 12 procent på ett individuellt program.

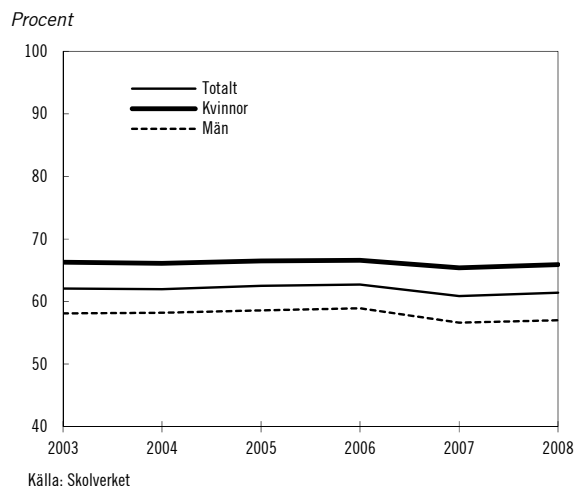
Det finns ännu inga uppgifter om hur många av den redovisade årskullen som har fått slutbetyg inom fyra år. Av nybörjarna 2007 fick dock 68,4 procent slutbetyg inom tre år och 76,0 procent inom fyra år.

Inom EU finns målsättningen att andelen unga i åldern 18–24 år som lämnat skolan i förtid och som inte är i utbildning ska vara maximalt tio procent 2020. Sveriges nationella målsättning är att andelen ska vara mindre än tio procent. Se avsnitt 3.6.2 för en analys av denna indikator.

Indikator: Andel elever som uppnått högskolebehörighet på grundläggande nivå inom tre år

Högskolebehörighet på grundläggande nivå har den som har slutbetyg från ett fullständigt nationellt eller specialutformat program och har lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng av de 2 500 gymnasiepoäng som ett fullständigt program omfattar. Detta innebär att elever med reducerat program inte kan få behörighet. Dessutom krävs att eleven har lägst betyget Godkänt i kurserna svenska eller svenska som andraspråk A och B, engelska A och matematik A.

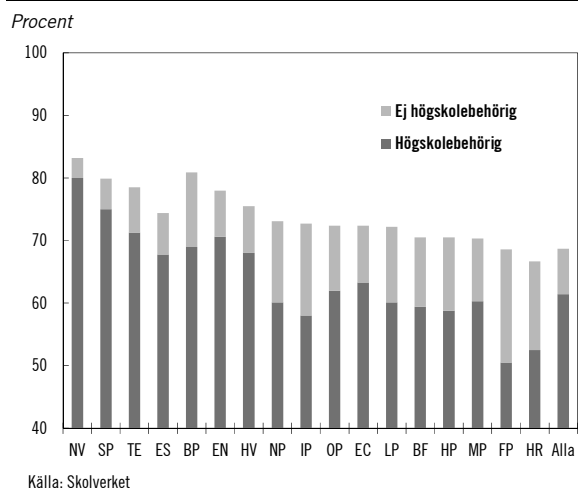
Av alla elever som började i gymnasieskolan hösten 2008 hade 61,4 procent uppnått grundläggande högskolebehörighet inom tre år, vilket är en liten ökning med 0,5 procentenhet jämfört med föregående elevkull, men i nivå med utfallet den senaste femårsperioden. Det innebär att nio av tio med slutbetyg uppnådde kraven för högskolebehörighet på grundläggande nivå. Kvinnor uppvisar ett bättre resultat än män, då knappt 66 procent uppnådde högskolebehörighet inom tre år att jämföra med 57 procent av männen. Elever med utländsk bakgrund lyckades i lägre grad än övriga elever att uppnå högskolebehörigheten – 42 procent jämfört med 65 procent.

Diagram 5.17 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2003-2008 som uppnått grundläggande högskolebehörighet inom tre år

Av nybörjarna på studieförberedande program 2008 uppnådde 75 procent grundläggande högskolebehörighet inom tre år. Motsvarande andel av nybörjarna på yrkesinriktade program var 61 procent. Elever på bygg-, energi- och hantverksprogrammen uppnådde grundläggande högskolebehörighet i högre grad än elever på det studieförberedande estetiska programmet.

Av de totalt drygt 99 500 elever som fick ett slutbetyg från gymnasieskolan våren 2011, oberoende av hur länge de gått i gymnasieskolan, uppnådde 87,1 procent grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå. Det är en liten ökning jämfört med läsåret före, men två procentenheter lägre än elevkullen fem år tidigare. Det kan förklaras av att nya tillträdesregler infördes hösten 2010. Bland kvinnorna var andelen högskolebehöriga 90,2 procent och bland männen 83,9 procent.

Sammantaget hade 63 procent av rikets invånare som fyllde 20 år under 2011 uppnått grundläggande högskolebehörighet inom gymnasieskolan, en andel som varierade mellan 41 och 80 procent mellan kommunerna. Andelen 20-åringar med grundläggande högskolebehörighet har varit relativt oförändrad under den senaste femårsperioden.

Diagram 5.18 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2008 som fått slutbetyg inom tre år, efter grundläggande högskolebehörighet eller ej och program¹²

Byte av program, avbrott och studieuppehåll

Programbyten, liksom avbrott och studieuppehåll, är vanliga orsaker till förlängd studietid för många elever i gymnasieskolan.

Under 2000-talet har andelen elever som bytt studieväg efter årskurs 1 ökat. Av nybörjarna hösten 2010 hade nästan 12 procent bytt program ett år senare. Denna andel var 1,6 procentenheter lägre än nivån för de senaste tre nybörjarkullarna. Elever byter program i högre grad från utbildningar där det egna könet är underrepresenterat, och män (13 procent) bytte oftare program än kvinnor (11 procent). Ett individuellt program syftar främst till att förbereda för studier på ett annat program. Av nybörjarna på individuella program i årskurs 1 läsåret 2010/11 hade 27 procent bytt utbildning ett år senare. De flesta byten innebar att eleven började om i årskurs 1 på den nya utbildningen, vilket innebär ett extra studieår. Det förekommer även att elever byter program senare under sin gymnasietid.

Av eleverna i årskurs 1 läsåret 2010/11 återfanns 3,1 procent, ca 3 700 elever, inte i gymnasieskolan efterföljande läsår. Dessa hade

¹²NV=naturvetenskapsprogrammet,

SP=samhällsvetenskapsprogrammet,

ES=estetiska programmet,

EN=energiprogrammet,

NP=naturbruksprogrammet,

OP=omvårdnadsprogrammet,

EC=energiprogrammer,

LP=livsmedels-

programmet, BF=barn- och fritidsprogrammet,

HP=handels- och

administrationsprogrammet, MP=medieprogrammet,

FP=fordons-

programmet, HR=hotell- och restaurangprogrammet

TE=teknikprogrammet,

BP=bygg-programmet,

HV=hantverksprogrammet,

IP=industriprogrammet,

LP=livsmedels-

programmet, BF=barn- och fritidsprogrammet,

HP=handels- och

administrationsprogrammet, MP=medieprogrammet,

FP=fordons-

programmet, HR=hotell- och restaurangprogrammet

därmed gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier. Här finns stora skillnader mellan programmen. Av eleverna på nationella program hade 1,3 procent gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier medan motsvarande siffra för elever på individuella program var 14,4 procent.

Indikator: Överströmning från preparandutbildning och programinriktat individuellt val till nationella program.

Hösten 2011 började totalt drygt 2 800 elever i årskurs 1 på preparandutbildning och drygt 3 100 på programinriktat individuellt val. Av dessa var ca en tredjedel inte nybörjare i gymnasieskolan, utan de hade redan gått minst ett år i gymnasieskolan varav flertalet på individuellt program. Än så länge saknas statistik över hur många som övergått till ett nationellt program.

Övergång till högskola, kommunal vuxenutbildning och arbetsliv

Andelen ungdomar som påbörjar högskolestudier läsåret efter de avslutat gymnasieskolan är fortsatt hög; av de som avslutade gymnasieskolan 2002/03–2006/07 började ca 18 procent i högskolan läsåret därefter, för att sedan öka till drygt 20 procent av de som slutade 2007/08, 25 procent 2008/09 och knappt 24 procent av de som fick slutbetyg 2009/10. Av de med utländsk bakgrund började över var tredje i högskolan året efter avslutad gymnasieskola, jämfört med drygt var femte av övriga elever. Andelen ungdomar som påbörjar högskolestudier inom tre år efter avslutad gymnasieskola ökade från 42,3 procent av de som fick slutbetyg från gymnasieskolan läsåret 2006/07 till 43,6 procent av de som fick slutbetyg 2007/08, i nivå med avgångskullen fem år tidigare.

Av alla elever i årskurs 3 i gymnasieskolan 2009/10 gick 7,7 procent över till kommunal vuxenutbildning (komvux) påföljande läsår. Det innebär att den trendmässiga minskningen av andelen ungdomar som studerar i komvux direkt efter gymnasieskolan håller i sig – av de som fick slutbetyg 2005/06 var denna andel 11,9 procent. Ungdomar med utländsk bakgrund började i högre grad än övriga elever i komvux direkt efter gymnasieskolan, 16,5 procent jämfört med 6,4 procent, och kvinnor oftare än män, 8,7 procent

jämfört med 6,8 procent. Det var nästan dubbelt så vanligt att ungdomar som inte uppnådde kraven för slutbetyg från gymnasieskolan övergick till komvux, jämfört med de som fick slutbetyg.

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting, som analyserat i vilken mån ungdomar var etablerade på arbetsmarknaden två år efter avslutad gymnasieutbildning, kunde 26 procent av de som fick slutbetyg 2007 betraktas som etablerade på arbetsmarknaden. Det är lägre än motsvarande andel av de som fick slutbetyg 2006, 32 procent. Minskningen har troligen samband med den försämrade konjunkturen under denna period. Av elever som gått ett yrkesinriktat program var 38 procent etablerade på arbetsmarknaden efter två år. Denna andel var endast 17 procent för elever som gått ett studieförberedande program vilket förklaras av att många studerade vidare.

Kostnader

Den totala kostnaden för gymnasieskolor med kommunal huvudman beräknas ha uppgått till 27,5 miljarder kronor 2011, vilket är en minskning med 3,3 procent jämfört med föregående år. Den totala kostnaden per elev i gymnasieskolorna med kommunal huvudman beräknas ha varit ca 97 900 kronor 2011. Det är en ökning med 2,6 procent jämfört med året innan. Kostnaden per elev för undervisning beräknas ha uppgått till 47 800 kronor, vilket innebär en ökning med 6,6 procent jämfört med 2010.

5.2.10 Gymnasiesärskolan

Utbildningen i gymnasiesärskolan ska enligt skollagen ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och som så långt det är möjligt motsvarar den som ges i gymnasieskolan. Gymnasiesärskolan erbjuder yrkesförberedande utbildning på nationella eller specialutformade program samt individuella program, där verksamhets- och yrkesträning ingår.

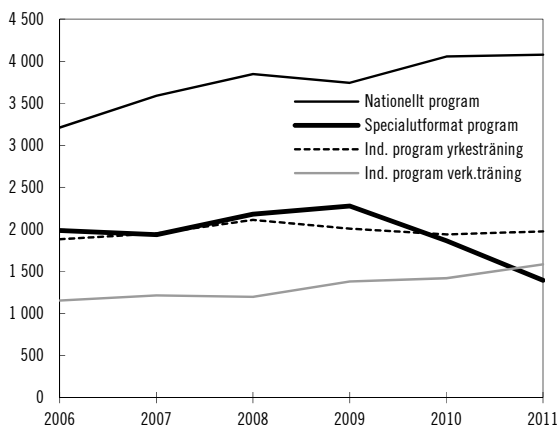
Elever, skolor och studievägar

Hösten 2011 gick drygt 9 000 elever i gymnasiesärskolan, vilket är en minskning med 2,7 procent jämfört med föregående läsår. Det innebär att elevminskningen i gymnasiesärskolan är betydligt mindre än den i gymnasieskolan, där

elevantalet minskade med 4,3 procent mellan åren. Elevantalet i gymnasiesärskolan var hösten 2011 ca tio procent högre än hösten 2006. Av eleverna var 59 procent män och 41 procent kvinnor. Elevtalsökningen i gymnasiesärskolan har troligen flera orsaker. Den kan bl.a. ha att göra med mål- och betygssystemet, med den förändrade synen på kunskap och kunskapsförmedling där självstudier och egen planering betonas mer, och med att det har blivit vanligare att diagnostisera barn och ungdomar.

Nio av tio elever i gymnasiesärskolan hösten 2011 gick i en kommunal skola medan 6,3 procent gick i fristående gymnasiesärskolor och 2,5 procent i skolor drivna av ett landsting. Totalt 200 elever gick i så kallad integrerad undervisning med gymnasieskolan, dvs. fick undervisning i vanlig klass i gymnasieskolan minst halva antalet veckotimmar som enligt timplanen gäller för aktuell årskurs.

Diagram 5.19 Antalet elever i gymnasiesärskolan fördelat på programtyp, ht 2006–ht 2011

Källa: Skolverket

Av alla elever i gymnasiesärskolan gick 61 procent en yrkesutbildning på ett nationellt eller specialutformat program medan 22 procent gick i yrkesträning och 18 procent i verksamhetsutbildning på ett individuellt program. Naturbruks- respektive Hotell- och restaurangprogrammen var de populäraste nationella programmen.

Kostnader

Den totala kostnaden för den kommunala gymnasiesärskolan beräknas för 2011 ha uppgått till knappt 2,3 miljarder kronor, vilket är en minskning med 0,4 procent sedan föregående år. Inklusive skolskjuts beräknas kostnaderna för 2011 ha uppgått till knappt 2,8 miljarder kronor.

Kostnaden per elev beräknas ha ökat med 4,1 procent mellan 2010 och 2011.

5.2.11 Personalens behörighet och utbildning

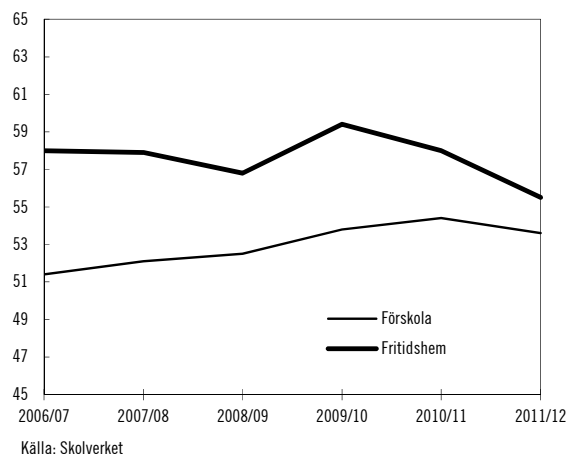
Lärares behörighet är en viktig kvalitetsfaktor i samtliga verksamheter. Flera av regeringens åtgärder inom utbildningsområdet berör detta område. Därmed kommer indikatorer samt övrig resultatredovisning avseende lärares kompetens och behörighet att redovisas samlat under detta avsnitt.

Med anledning av reformer som är under genomförande kommer det inte vara möjligt att ha en indikator som är jämförbar över tid de närmaste åren. Utvecklingsarbetet pågår avseende lärarstatistik och det är regeringens ambition att redovisa andelen legitimerade och behöriga lärare när legitimationssystemet införts fullt ut. Tills dessa uppgifter är tillgängliga kommer regeringen att redovisa lärarbehörighet enligt tidigare modell. Under en övergångsperiod kan båda sätten att redovisa behöva användas.

Indikator: Andel av personalen i förskola och fritidshem som har pedagogisk högskoleutbildning

Nedan redovisas andelen av personalen (omräknat till heltidstjänster) i förskola och fritidshem som har pedagogisk högskoleutbildning.

Diagram 5.20 Andel av personalen i förskola och fritidshem med pedagogisk högskoleutbildning

Källa: Skolverket

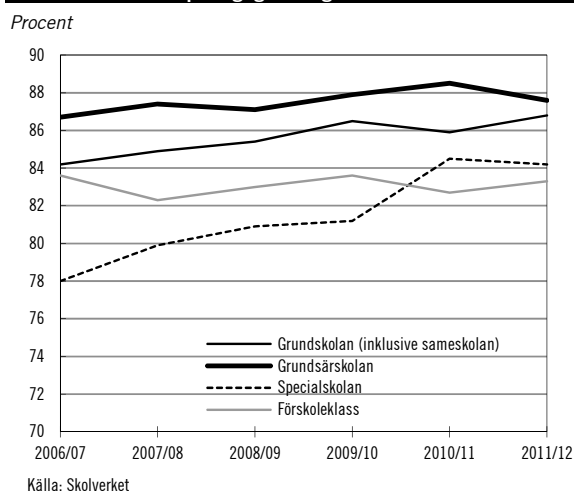
Andelen av personalen i förskolan som har pedagogisk högskoleutbildning har ökat jämfört

med för fem år sedan. Från 2010 till 2011 har dock andelen minskat något. I fritidshemmen har andelen med pedagogisk högskoleutbildning minskat från 59,4 procent 2009 till 55,5 procent 2011/12. Av de som arbetade i fritidshemmen var de två största grupperna personal med fritidspedagogexamen (28 procent) och med förskolläraexamen (17 procent). Övriga som arbetade i fritidshemmen var bland annat lärare och fritidsledare.

Indikator: Andel av lärarna i obligatoriska skolformer samt förskoleklass som har pedagogisk högskoleexamen

Nedan redovisas hur andelen lärare (omräknat till heltidstjänster) med pedagogisk högskoleexamen utvecklats de senaste fem åren.

Diagram 2.21 Andel lärare i obligatoriska skolformer samt förskoleklass med pedagogisk högskoleexamen

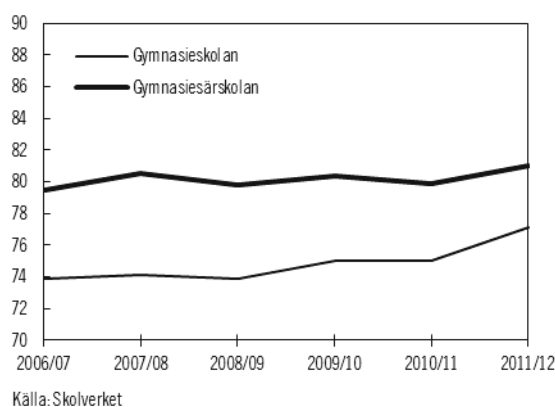

Andelen lärare i de obligatoriska skolformerna samt förskoleklassen som har pedagogisk högskoleexamen har ökat jämfört med fem år tillbaka i tiden i samtliga verksamheter utom i förskoleklassen där den minskat något. Utvecklingen över tid har dock sett olika ut i de olika skolformerna. Störst har ökningen varit i specialskolan där andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen ökat från 78 till drygt 84 procent under de senaste fem åren. Det senaste året skedde dock en marginell nedgång. Andelen lärare i specialskolan som hade specialpedagogisk högskoleexamen var 30 procent 2011, vilket är en minskning med knappt åtta procentenheter jämfört med för fem år sedan.

Även i grundsärskolan har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen minskat det senaste året efter att ha ökat under tre år. Sett över fem år har andelen med lärare pedagogisk högskoleexamen ändå ökat med en procentenhet i grundsärskolan. I grundskolan ökade andelen med pedagogisk högskoleexamen jämfört med för fem år sedan med ca 2,5 procentenheter från 84,2 läsåret 2006/07 till 86,8 procent läsåret 2011/12. I grundskolan ökade denna andel även det senaste året.

Indikator: Andel av lärarna i gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan som har pedagogisk högskoleexamen

Diagram 5.22 Andel lärare i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan med pedagogisk högskoleexamen

Bland lärarna i gymnasieskolan (omräknade till heltidstjänster) har andelen med pedagogisk högskoleexamen ökat kontinuerligt den senaste femårsperioden, från 73,9 procent läsåret 2006/07 till 77,1 procent läsåret 2011/12. Av lärarna i allmänna ämnen hade 84 procent pedagogisk högskoleexamen läsåret 2011/12 medan motsvarande andel för lärarna i yrkesämnen var 38 procent. Det finns även skillnader mellan huvudmän. Av lärarna som är anställda i kommuner hade 79,3 procent pedagogisk högskoleexamen läsåret 2011/12. Motsvarande andel för de fristående huvudmännen var 60,5 procent.

Även inom gymnasiesärskolan har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen ökat den senaste femårsperioden, från 79,5 till 81,0 procent. Av lärarna som är anställda i kommuner hade 83,7 procent pedagogisk högskoleexamen läsåret 2011/12. Motsvarande andel för de fristående huvudmännen var 54,6 procent.

5.2.12 Internationella studier

Indikator: Internationella kunskapsmätningar

Sverige deltar i ett antal storskaliga internationella studier och jämförelser när det gäller barn- och ungdomsutbildning. Dessa studier genomförs med viss regelbundenhet på ett noga konstruerat urval av elevpopulationer och är konstruerade för att vara jämförbara över tid. Studierna är uppbyggda efter ramverk som enligt flera rapporter från Statens skolverk stämmer väl överens med innehåll, mål och kunskapskrav i de svenska kurs- och ämnesplanerna. Resultatet från dessa studier är ett viktigt instrument för att jämföra såväl kunskapsutvecklingen som utvecklingen av likvärdighet över tid i den svenska barn- och ungdomsutbildningen och ger också en indikation på hur svenskt skolväsende står sig i internationell jämförelse. Därför är dessa resultat relevanta indikatorer för att mäta måluppfyllelsen för barn- och ungdomsutbildningen. Resultat kommer att redovisas i de fall någon ny studie presenterats sedan föregående års budgetproposition.

PISA

OECD genomför vart tredje år den internationella kunskapsstudien Programme for International Student Assessment (PISA). I studien mäts elevers kunskaper och förmågor när det gäller läsförståelse, matematik och naturvetenskap. Syftet är att undersöka i vilken grad femtonåriga elever har sådan kunskap och kompetens att de kan anses vara väl rustade inför framtiden. Resultaten i PISA-studien ingår som en del i uppföljningen av det ramverk med strategiska mål som ingår i Utbildning 2020, EU-ländernas samarbete kring utbildning. Ett av riktmärkena är att andelen lågpresterande elever i läsförståelse, matematik respektive naturvetenskap ska uppgå till högst 15 procent år 2020 (för närmare information, se avsnitt 3.6.2).

Vid varje mätning är ett av de tre områdena huvudområde, vilket innebär att undersökningen är mer omfattande på det området och att trender med större säkerhet kan avläsas. Den senaste undersökningen genomfördes 2009 med läsförståelse som huvudområde. Resultaten presenterades i december 2010 och har beskrivits i föregående budgetproposition (prop. 2011/12:1, utg.omr. 16, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98). Under våren 2012 genomfördes

PISA på nytt, denna gång med matematik som huvudområde. Resultaten från denna studie presenteras i december 2013 och kommer följaktligen att redovisas i budgetpropositionen för 2015.

IEA-studier

Vidare organiserar International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA) ett antal internationella kunskapsmätningar som Sverige deltar i. I studien Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) undersöks kunskaperna i matematik och naturvetenskap hos elever i årskurs 4 och årskurs 8. Studien genomförs vart fjärde år, senast 2011. Resultaten från TIMSS 2011 presenteras i december 2012 och kommer att redovisas i budgetpropositionen för 2014. Studien Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) jämför läsförståelsen hos elever i årskurs 4. Studien genomförs vart femte år, senast 2011. Resultaten presenteras i december 2012 och kommer att redovisas i budgetpropositionen för 2013. Sverige har också deltagit i studierna International Civic and Citizenship Education Study (ICCS), som jämför kunskaper, värderingar och deltagande på områdena demokrati, samhälle och medborgarskap, och Trends in International Mathematics and Science Study Advanced (TIMSS Advanced), som jämför kunskaper i avancerad matematik och fysik hos elever som läser sista året i gymnasieskolan. Dessa studier genomförs sporadiskt.

Internationella språkstudien

Under 2011 genomfördes den första internationella språkstudien ESLC, en studie som syftar till att ge EU:s medlemsländer jämförande data om elevers kunskaper i främmande språk. I studien deltog 13 EU-länder. Varje deltagande land prövade de två största främmande språken av engelska, franska, tyska, spanska och italienska. Sverige deltog med elever i årskurs 9 i språken engelska och spanska. Studien genomfördes enligt den gemensamma europeiska referensramen för språk och mätte förmågorna läsförståelse, hörförståelse och skrivförmåga. Det finns dock svårigheter med att koppla färdigheter i olika språk till samma skala.

I engelska hamnar Sverige i topp i samtliga förmågor utom skrivförmåga, där endast Malta (där engelska är ett officiellt språk) nådde ett bättre resultat. I förmågorna läsförståelse och hörförståelse nådde en överväldigande majoritet

av de svenska eleverna den högsta förmågenivån (B2), medan de flesta svenska eleverna placerade sig på den näst högsta nivån (B1) i förmågan skriva.

Resultaten i spanska var betydligt sämre. Ungefär 24 procent av de svenska eleverna nådde inte nivån A1 i läsförståelse, vilket motsvarar grundläggande språkkunskaper. För hörförståelse var motsvarande andel 37 procent och för skrivförmåga 45 procent.

Andra internationella studier av svenskt skolväsende

Sverige deltar i OECD-studien Evaluation and Assessment Frameworks for Improving School Outcomes. Det är en studie som syftar till att göra bedömningar, jämförelser och ge råd när det gäller utvärdering och bedömning i förhållande till förbättrade elevresultat. Studien fokuserar på det sammantagna systemet för utvärdering och bedömning och mer preciserat på bedömningar av elevers kunskaper, lärarutvärdering, utvärdering på skolnivå och på huvudmannanivå. Totalt sett deltar 23 länder i studien och 12 av dessa, däribland Sverige, har valt att delta i en fördjupad studie. I februari 2011 presenterades en rapport för Sverige. De råd OECD ger till Sverige handlar till stor del om att ytterligare förbättra det arbete som redan pågår genom nyligen genomförda reformer, men också om att få större systematik i arbetet som helhet med utvärdering och bedömning. En slutrapport från studien förväntas i december 2012.

Sverige deltar också i OECD-studien Teaching and Learning International Survey (TALIS). TALIS är en enkätstudie som vänder sig till lärare och skolledare och syftar till att beskriva undervisnings- och lärandemiljöer. Studien ligger väl i linje med regeringens satsningar på lärare och skolledare och möjliggör jämförelser med andra länder. Studien genomförs under våren 2013 och resultaten förväntas i juni 2014.

5.3 Statliga insatser

Genomförande av reformer

I januari 2010 fick Statens skolverk i uppdrag att under åren 2010–2012 implementera beslutade och planerade reformer inom hela det offentliga skolväsendet och motsvarande fristående skolor liksom förskolor. Totalt har 225 miljoner kronor avsatts för detta ändamål, varav 119 miljoner kronor för 2011. Reformerna var bl.a. förtydliganden i förskolans läroplan, nya läroplaner och kursplaner samt kunskapskrav inom grundskolan och motsvarande skolformer, den nya gymnasieskolan inklusive den gymnasiala vuxenutbildningen, den nya betygsskalan samt den nya skollagen. Skolverket fick vidare i februari 2011 i uppdrag att genomföra fortbildningsinsatser inför införandet av betyg i årskurs 6 höstterminen 2012. Insatserna pågår till och med 2013.

Under 2011 har Skolverket genomfört konferenser för personal och huvudmän inom förskola och skola, anordnat uppdragsutbildningar genom regionala utvecklingscentra samt tagit fram olika former av stödmaterial. Arbetet med att ta fram ytterligare stödmaterial fortlöper.

Förskolelyftet

Förskolelyftet inleddes 2009 med syftet att utveckla förskolepersonalens kompetens i samband med att förskolans pedagogiska uppdrag förtydligades i läroplanen. Skolverket har på regeringens uppdrag utvärderat förskolelyftet. Knappt 7 000 anställda har deltagit i satsningen. Enligt utvärderingen är kursdeltagarna över lag nöjda eller mycket nöjda med kurserna. Huvudmännens uppfattning är att fortbildningen på sikt kommer att bidra till en förstärkt pedagogisk kompetens i förskolan. Fortbildnings-satsningen avslutades 2011 och kostnaderna uppgick till totalt 443 miljoner kronor för perioden 2009–2011. (Under 2012–2014 genomförs kompetensutveckling för förskollärare och förskolechefer, se avsnitt 4.1.2)

Legitimation för lärare och förskollärare

Enligt skollagen har det sedan den 1 juli 2011 varit möjligt för lärare och förskollärare att an-

söka om legitimation hos Skolverket. Tyvärr har arbetet hos Skolverket av olika skäl försenats. Den 31 december 2011 hade endast 1 104 legitimationer meddelats. Vid den tidpunkten hade drygt 79 400 ansökningar kommit in. Den 30 juni 2012 hade 25 500 legitimationer meddelats. Antalet inkomna ansökningar var vid samma tidpunkt ca 110 000. Den 10 februari 2012 kom Skolverket in till regeringen med en begäran om ändring av tidpunkten för när vissa bestämmelser om legitimation för lärare och förskollärare ska börja tillämpas (U/2012/804/S). Ytterligare en skrivelse kom den 4 april 2012, där Skolverket gjorde bedömningen att myndigheten i tillräcklig utsträckning kommer att ha handlagt befintliga och nya ansökningar om legitimation senast den 1 december 2013. Riksdagen har fattat beslut om att vissa bestämmelser ska börja tillämpas först den 1 december 2013. Det gäller bestämmelser om vem som får, som huvudregel, bedriva viss undervisning, att vissa lärare och förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver, vem som får anställas som lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning och vem som beslutar om betyg. Regeringen har avsatt 35 miljoner kronor för denna reform under 2011 och 76 miljoner kronor för 2012.

Läraryftet

Under 2011 avslutades det första Läraryftet som syftade till breddning och fördjupning i ämne eller ämnesdidaktik. Under perioden 2007–2011 har totalt ca 18 800 lärare deltagit i fortbildning inom Läraryftet. Kostnaderna för samma period uppgick till drygt 2,4 miljarder kronor. Skolverket har i sin årsredovisning angett att en extern utvärdering av satsningen har genomförts som visar att deltagarna är mycket nöjda och intervjuade lärare pekar på att de uppnått ämnesfördjupning, fått nya pedagogiska verktyg och är stärkta i sin professionella roll.

Hösten 2011 fick Skolverket ett förändrat uppdrag, Läraryftet II, som inriktas mot att lärare ska bli behöriga i alla skolformer, ämnen och årskurser där de undervisar. Satsningen ska även omfatta utbildning i ett eller två praktiska eller estetiska ämnen för fritidspedagoger eller motsvande så att dessa kan bli behöriga lärare och därmed få möjlighet att få legitimation som lärare. I februari 2012 utökades uppdraget ytter-

ligare genom att Skolverket ska skapa möjligheter för lärare och förskollärare att genom utbildning få en speciallärarexamen med specialisering mot utvecklingsstörning. Syftet är att andelen lärare med legitimation och behörighet ska öka i grundskolan, gymnasieskolan och särskild utbildning för vuxna. Regeringen har avsatt 442 miljoner kronor för Läraryftet II under 2012.

Befattningsutbildning för rektorer m.fl.

Sedan mars 2010 är kommuner och landsting skyldiga att se till att nyanställda rektorer går en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna. Under 2011 har ca 1 200 personer antagits till utbildningen. Utbildningen bedrivs vid sex lärosäten och omfattar 30 högskolepoäng fördelade på kurserna skoljuridik och myndighetsutövning, mål- och resultatstyrning samt skolledarskap. De första deltagarna avslutar sin utbildning under våren 2012. Skolverket har i sin årsredovisning anfört att en majoritet av deltagarna är positiva till utbildningen. Många deltagare har särskilt framfört att de har nytta av delkurserna skoljuridik och myndighetsutövning samt mål och resultatstyrning. Skolledarna upplever dock att de fortfarande inte får tillräckliga förutsättningar av huvudmännen att delta i utbildningen. Det har avsatts 108 miljoner kronor för denna satsning under 2011.

Rektorslyftet

Våren 2011 påbörjade ca 420 rektorer fortbildning om 7,5 högskolepoäng på avancerad nivå inom det s.k. Rektorslyftet, den särskilda satsningen på fortbildning i pedagogiskt ledarskap. Det fanns utrymme för fler deltagare, men vid förfrågan från Skolverket uppgav flera rektorer att de har prioriterat att närvara i verksamheten, i stället för att genomgå egen utbildning på grund av det intensiva implementeringsskedet av bl.a. en ny skollag, kursplaner och betygsskala. Skolverket genomför en utvärdering av rektorslyftet som kommer att presenteras i oktober 2012. Regeringen har avsatt 20 miljoner kronor per år till och med 2014 för satsningen.

Kampanj för lärar- och förskolläraryrkena

Sedan 2011 har Skolverket haft i uppdrag att i samarbete med Högskoleverket genomföra en informationskampanj om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrket utbildningarna. Uppdraget, som löper under två år, syftar till att attrahera ungdomar och unga vuxna med ett genuint intresse för pedagogik och lärande till lärar- och förskolläraryrkena. Särskilt viktigt är att öka andelen högpresterande studenter på lärar- och förskolläraryrket utbildningen. Det har avsatts 6 miljoner kronor för kampanjen under 2011 och 13 miljoner kronor 2012.

Skolverkets insatser har bland annat resulterat i en särskild kampanjwebb som samlar ett antal målgruppsanpassade aktiviteter. Skolverket har även deltagit med kampanjen i olika utbildningsmässor och bedrivit en större annonseringskampanj i olika medier.

Statens skolinspektion

Inom ramen för Skolinspektionens regelbundna tillsyn fattade myndigheten beslut i fråga om 723 grundskolor och 220 gymnasieskolor efter besök hos 330 huvudmän. Beslut fattades i fråga om 270 fristående och 60 kommunala huvudmän under 2011. Sex riktade tillsyner avslutades under året, bland annat granskades mottagande i särskola och specialskolan. Ca 2 700 beslut fattades vidare utifrån anmälningar om missförhållanden. För första gången meddelade myndigheten föreläggande om vite till en kommunal huvudman.

Under 2011 redovisades också elva kvalitetsgranskningar, bl.a. om förskolans pedagogiska uppdrag, yrkesförberedande utbildningar samt ett antal granskningar av undervisningen i olika ämnen.

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) svarar för statens samlade stöd i specialpedagogiska frågor. I detta ingår att anordna och medverka i kompetensutveckling samt bedriva och medverka i specialpedagogisk utredningsverksamhet. Sedan november 2011 ska myndigheten också sammanställa och sprida kunskap

och resultat av forskning som är relevant för det specialpedagogiska området.

Under 2011 genomförde myndigheten drygt 4000 uppdrag inom specialpedagogiskt råd och stöd. Sammanlagt drygt 13 000 personer deltog i någon form av kompetensutveckling anordnad av myndigheten. Sammanlagt använde SPSM under 2011 ca 172 miljoner kronor till specialpedagogiskt råd och stöd.

Läsa-skriva-räkna

Regeringen beslutade 2008 om ett riktat statsbidrag för att stärka huvudmännens arbete med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Skolverket har i uppdrag att hantera statsbidraget. Under 2011 beviljades 391 miljoner kronor i statsbidrag för sådana åtgärder. Av dessa tilldelades kommunala huvudmän 355 miljoner och fristående huvudmän 36 miljoner kronor. Totalt har 1,3 miljarder kronor avsatts för denna satsning under 2008–2011.

Skolverket har i uppdrag att utvärdera satsningen. En delrapport lämnades i januari 2010. En slutrapport ska lämnas senast den 2 april 2013. Delrapporten visar att nio av tio huvudmän anser att satsningen varit ett bra stöd för arbetet med ökad måluppfyllelse. Stödet har använts till att bredda, fördjupa eller förlänga pågående arbete hos huvudmännen.

Jämställdhet i skolväsendet

Skolverket har haft i uppdrag att genomföra insatser i syfte att främja jämställdhet i skolväsendet för att nå de mål som uttrycks i skolans styrdokument. Insatserna har bl.a. bestått av kompetensutveckling för att öka varje elevs lika möjligheter att uppnå målen, fortbildning och stöd i sex- och samlevnadsundervisningen, insatser för att förhindra och förebygga hedersrelaterat våld och förtryck samt insatser för att stimulera elevers läs-, skriv- och språkutveckling. I arbetet har t.ex. de erfarenheter som Delegationen för jämställdhet i skolan (U 2008:08) gjort använts. Ett nytt, utökat uppdrag för perioden 2012–2014 beslutades i slutet av 2011. Flera av insatserna i uppdraget är en fortsättning på regeringens tidigare uppdrag till Skolverket.

Nationella minoriteter

Regeringen gav 2010 elva myndigheter i uppdrag att under en treårsperiod följa upp, analysera och redovisa sina insatser utifrån minoritetspolitikens mål. Skolverket och Skolinspektionen är två av dessa myndigheter. Skolverket har t.ex. utvecklat en informationsfolder om nationella minoriteter i förskola och skola som har uppdaterats och distribuerats till samtliga skolhuvudmän under 2011 och Skolinspektionen har genomfört en kvalitetsgranskning av modersmålsundervisning och tvåspråkig undervisning i minoritetsspråk (Rapport 2012:2).

Strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken

Regeringen beslutade 2011 om en strategi för arbetet med att genomföra funktionshinderspolitiken mellan åren 2011–2016. Ett antal myndigheter, bl.a. Skolverket, Skolinspektionen och SPSM har fått i uppdrag att arbeta i enlighet med strategin. För utbildningsområdet har nio delmål fastslagits som tar fasta på utformning och anpassning av undervisningen, tillgänglighet och val av skola samt ökade kunskaper i skolan om funktionsnedsättning och hur elevernas behov bäst bör mötas. Under 2012 har skolmyndigheterna redovisat en första lägesrapport för arbetet med strategin.

Skapande skola

Sedan 2011 omfattar regeringens satsning på kultur i skolan, Skapande skola, hela grundskolan och från och med 2013 omfattas även förskoleklassen. Satsningen syftar dels till att öka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet och till att öka barns och ungas tillgång till kultur och eget skapande och dels till en ökad måluppfyllelse i skolan.

För ändamålet har 150 miljoner avsattes under 2011 på utgiftsområde 17 Kultur, medier, trosamfund och fritid. Statens kulturråd har i uppdrag att svara för satsningen och fördela medel efter ansökan från skolhuvudmän. Enligt Kulturrådet har 90 procent av alla kommuner under 2011 sökt bidrag från Skapande skola och drygt två tredjedelar av det totala elevantalet i årskurs

1–9 omfattades av ansökningarna. Kulturrådets uppföljning visar att såväl skolpersonal som kulturaktörer upplever insatserna som positiva. Många skolhuvudmän har också angett att insatserna bidragit till att stärka elevernas självkänsla.

Insatser för att stärka skolans värdegrund och förebygga mobbning

Baserat på resultatet av de utvärderingar som Skolverket på uppdrag av regeringen har genomfört av de vanligaste programmen mot mobbning i skolan har Skolverket arrangerat föreläsningar och informationstillfällen hos myndigheter, regioner och yrkesorganisationer. Som ett led i fortsatta utbildningssatsningar har Skolverket under hösten 2011 erbjudit en kurs om mobbning, diskriminering och kränkande behandling ur ett skolpraktiskt- och forskningsperspektiv för alla som arbetar inom grund- och gymnasieskolan.

För att lyfta betydelsen av värdegrundsarbete och att motverka diskriminering och trakasserier i arbetet med nyanlända har Skolverket tillsammans med Regionalt utvecklingscentrum (RUC) vid Umeå universitet genomfört en utbildningsinsats för lärare.

Matematik, naturvetenskap och teknik (MNT)

Som en del i regeringens satsning på matematik, naturvetenskap och teknik (MNT) hade Skolverket i uppdrag att under 2009–2011 genomföra utvecklingsinsatser inom ämnesområdena.

För det första skulle Skolverket genom fördelning av projektmedel stödja och stimulera skolhuvudmäns eget utvecklingsarbete med att höja kvaliteten i matematikundervisningen i grundskolan och motsvarande skolformer. Totalt ansökte 287 av landets 290 kommuner samt 302 av landets ca 600 fristående huvudmän i grundskolan om att delta i satsningen. Inom ramen för satsningen fördelades 352 miljoner kronor till 244 kommuner och 88 fristående huvudmän, vilket kan jämföras med att huvudmännen ansökte om totalt nästan 2,5 miljarder kronor. De lokala utvecklingsprojekten omfattade nästan 12 000 lärare och över 200 000 elever. Skolverket har låtit fyra externa aktörer utvärdera matematiksatsningen. Den över-

gripande bedömningen är att satsningen har haft positiva effekter på undervisningens kvalitet i de kommuner och på de skolor som fått del av bidraget. Utvärderingarna har också belyst ett antal faktorer som konstaterats vara särskilt viktiga när det gäller möjligheten att höja kvaliteten i matematikundervisningen.

Dessutom har myndigheten haft i uppdrag att, i samverkan med Nationellt centrum för matematikutbildning (NCM) vid Göteborgs universitet, stödja skolors utvecklingsarbete genom att bl.a. ta fram och tillhandahålla stöd- och intresseskapande material för lärares undervisning samt sprida information och erfarenheter från tidigare projekt. I detta arbete har bl.a. ingått att planera, genomföra och följa upp det nationella stödet till matematikutvecklare och genomföra utbildningsinsatser för rektorer.

I uppdraget ingick också att utveckla och stödja undervisningen i naturvetenskap och teknik samt genomföra insatser för att underlätta övergången från gymnasieskolan till den högre utbildningen inom MNT-området. Skolverket genomförde kompetensutvecklingsinsatser, fördjupande implementeringsinsatser om NO och teknik i grundskolan, gav stöd till olika insatser genomförda av andra aktörer, t.ex. Naturvetenskap och Teknik för alla (NTA), samt tog fram olika former av stödmaterial.

I avsnitt 4.2.3 beskrivs pågående och planerade fortsatta satsningar inom området.

Entreprenörskap i skolan

Regeringen beslutade i maj 2009 om en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet, enligt vilken entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom utbildningssystemet. Utbildning som inspirerar till entreprenörskap kan bidra till att fler unga människor får kunskap om och en vilja att starta och driva företag. Entreprenörskap handlar också om att tänka nytt, se möjligheter och lösa problem. Entreprenöriella kompetenser efterfrågas av arbetsgivare. Skolverket har fått i uppdrag att stimulera arbetet med entreprenörskap i skolan. Det handlar t.ex. om att främja skolors samarbete med arbetslivet, erbjuda kompetensutveckling inom området entreprenörskap, underlätta erfarenhetsutbyte samt fördela utvecklingsmedel till skolhuvudmän och verksamhetsstöd till organisationer såsom exempelvis Ung Företag-

samhet (UF). Genom UF:s utbildningar får ungdomar i gymnasieskolan möjlighet att under ett år driva egna företag och sälja verkliga varor och tjänster.

Under läsåret 2011/12 drevs knappt 6 500 företag av drygt 20 000 elever. Regeringen har 2011 stöttat UF:s verksamhet genom bidrag om 7 miljoner kronor. Verksamhetsstödet under 2012 till övriga föreningar vars verksamhet riktas till skolan för att främja entreprenörskap uppgick till knappt 3,3 miljoner kronor. Verksamhetsstöd direkt till skolhuvudmän uppgick till drygt 7,7 miljoner kronor.

Reviderad läroplan för gymnasieskolan

En översyn av läroplanen för gymnasieskolan har genomförts och en reviderad läroplan beslutades av regeringen under hösten 2011.

Meritpoäng

Från och med antagningen till hösten 2010 till universitet och högskolor har nya tillträdesregler införts som ger sökande från gymnasieskolan flera möjligheter att förbättra sin konkurrensituation. Meritpoäng ges för vissa kurser och de elever som läser dessa meritpoängskurser som utökat program, riskerar inte att försämra sin genomsnittliga betygspoäng om de misslyckas med dem. Efter införandet av meritpoäng har antalet elever som i gymnasieskolan söker sig till mer avancerade kurser i matematik och främmande språk ökat markant. De nya reglerna fortsätter att påverka elevernas studieval så att fler läser utökat program. Samtidigt läser färre elever reducerat program då den tidigare möjligheten för elever att kunna påverka sin genomsnittliga betygspoäng genom att taktiskt reducera bort kurser som de upplevde som svåra att klara har tagits bort.

Gymnasial lärlingsutbildning

Sedan hösten 2008 pågår en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Försöket karaktäriseras av att minst hälften av undervisningen sker som arbetsplatsförlagt lärande på en eller flera arbetsplatser. Till varje skolhuvudman som deltar i försöksverksamheten

lämnas statsbidrag med 25 000 kronor per läsår för varje elev som deltar i lärlingsutbildningen. Statsbidraget är främst avsett att täcka företagens kostnader, vilket har förtydligats genom en förordningsändring som trädde i kraft den 1 januari 2011 (förordning [2010:1102] om ändring i förordningen [2007:1349] om försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning). Av de 25 000 kronorna kan huvudmannen som mest få 10 000 kronor. En stor del av statsbidraget har huvudmännen använt för att anställa lärlingsamordnare eller till andra personalkostnader. Endast en liten del har använts till kompetensutveckling av lärare eller handledarutbildning.

Det sista intaget till försöksverksamheten med gymnasial lärlingsutbildning skedde hösten 2010. Under försöksverksamhetens tre läsår har 13 200 elever deltagit, vilket motsvarar drygt 6 procent av all yrkesutbildning. Majoriteten av lärlingarna var män och byggprogrammet var den i särklass vanligaste utbildningen.

Hösten 2011 infördes lärlingsutbildning som en ordinarie utbildningsform inom gymnasieskolan. Statsbidrag till huvudmän och arbetsplatser utbetalades även under 2011 och 2012. Ett krav på att ett utbildningskontrakt mellan arbetsplats, huvudman och elev upprättas har dock införts för att statsbidrag ska utbetalas. Hösten 2011 utbetalades stöd till drygt 1 300 nya lärlingar i årskurs 1. Våren 2012 ökade antalet till närmare 2 300 lärlingar i årskurs 1.

Skolverket har i rapporten Gymnasial lärlingsutbildning de tre första åren 2008–2011 (Rapport 373, 2012) följt upp deltagande, elevernas erfarenheter och studieresultat. Skolverket konstaterar i sin rapport att mer än var tredje deltagare i lärlingsutbildningen redan har varit elev i gymnasieskolan och alltså inte var nybörjare. Var fjärde elev lämnade lärlingsutbildningen under det första året och ytterligare tio procent under det andra året. De allra flesta övergick till att fortsätta utbildningen på samma program men skolbaserat. I en enkät till lärlingarna i årskurs 3 på våren 2011 svarade mer än hälften att de fått erbjudande om anställning.

Gymnasial spetsutbildning

Regeringen har infört en försöksverksamhet med gymnasial spetsutbildning i matematik, naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen. Genom försöket ges ung-

domar med särskild begåvning och fallenhet möjlighet att få en gymnasieutbildning som erbjuder eleverna särskild breddning och fördjupning inom det ämne eller ämnesområde utbildningarna avser. Parallellt med studierna i gymnasieskolan ska eleverna kunna läsa kurser vid ett universitet eller en högskola.

Inom försöksverksamheten, som avser utbildning som startar 2009–2014, har hittills 20 utbildningar startat. Skolverket ska årligen följa upp och i samråd med Högskoleverket utvärdera försöket, vilket sedan kommer att utgöra underlag för ett beslut om ett eventuellt permanentande av verksamheten.

Försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

Hösten 2011 inleddes en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan (förordningen [2010:2040] om försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan). Skolverket beviljade tio utbildningar att starta. Totalt deltog 154 elever i försöksverksamheten läsåret 2011/12. Inför hösten 2012 har ytterligare tio skolor beviljats tillstånd att starta med totalt 254 elevplatser. Till varje skolhuvudman som deltar i försöksverksamheten lämnas ett statsbidrag med 50 000 kronor som ska täcka ca hälften av utbildningskostnaden. Totalt har regeringen avsatt 40 miljoner kronor per år för satsningen.

En reformerad gymnasiesärskola

Riksdagen har antagit regeringens proposition En gymnasiesärskola med hög kvalitet (prop. 2011/12:50, bet. 2011/12:UbU9, rskr. 2011/12:141) med förslag till en reformering av gymnasiesärskolan. De nya bestämmelserna ska börja gälla från och med höstterminen 2013. Det ska finnas nio nya nationella program samt individuella program och utbildningen ska kvalitetssäkras på nationell nivå. Samarbetet mellan gymnasiesärskolan och arbetslivet ska stärkas. Reformeringen av gymnasiesärskolan syftar också till att elevernas valfrihet ska öka. De får större möjligheter att välja utbildningsvägar och på samma sätt som eleverna i gymnasieskolan får de möjlighet till

stöd till inackordering om de väljer en utbildning i en annan kommun.

Regeringen har under 2012 beslutat om ändringar i gymnasieförordningen (2010:2039) med anledning av reformeringen av gymnasiesärskolan. Skolverket ska under året föreskriva om ämnes- och ämnesområdesplaner och har regeringens uppdrag att implementera reformen.

5.4 Analys

Allt fler barn deltar i förskolan men utvecklingsinsatser för personalen är fortsatt viktigt

Förskolan har byggts ut snabbt och utbyggnaden fortsätter. Indikatorn andelen barn 3–5 år inskrivna i förskola visar att en allt större andel av alla barn deltar i förskolan. Ökningen beror på att en allt högre andel av familjerna i valet mellan olika verksamhetsformer nu väljer förskolan, i kombination med att den andel av barnen som varken deltar i förskola, pedagogisk omsorg eller annan pedagogisk verksamhet minskar.

Några förklaringar till utvecklingen kan vara att den allmänna förskolan utökats till att omfatta även 3-åringar och kommunernas skyldighet att erbjuda plats för barn till arbetslösa eller föräldralediga. I och med den nya skollagen och den omarbetade läroplanen för förskolan, som båda började tillämpas under 2011, har ambitionsnivån för förskolan höjts. Förskolan har blivit en egen skolform och det pedagogiska uppdraget i läroplanen har förtydligats.

Under 2011 genomförde Statens skolinspektion en kvalitetsgranskning om förskolans pedagogiska uppdrag, det vill säga hur förskolor arbetar för att stimulera och följa barns lärande i förhållande till förskolans läroplan. Granskningen indikerade att omsorg, fostran och lärande i förskolan inte alltid bildade en balanserad enhet. Granskningen visar att det inte alltid finns en medvetenhet om förskolans läroplan som utgångspunkt för planeringen av förskolornas verksamhet. I en fjärdedel av förskolorna var det för svagt fokus på lärandet. Studien omfattade endast 16 kommunala förskolor spridda över landet. Resultaten gör

därför inte anspråk på att ge en generell bild av svensk förskola men de stöds av aktuell forskning och av det som framkommit i den regelbundna tillsyn Skolinspektionen har genomfört sedan 2008 av samtliga kommuners förskoleverksamheter samt i flera av Statens skolverks rapporter.

För att intentionerna i de ändrade styr-dokumenterna ska uppnås i verksamheterna har givetvis personalen en avgörande roll. Eftersom förskollärarna har fått ett tydligare ansvar för det pedagogiska arbetet har regeringen genomfört en rad insatser för att stärka denna yrkesgrupp. En ny förskolläraryt utbildning startade hösten 2011 och en förskollärarytlegitimation har införts för att garantera kvaliteten och höja yrkets status. Under 2011 avslutades den treåriga utbildningssatsningen förskolelyftet. Regeringen anser att det är viktigt att fortsätta arbetet med att förbättra kompetensen hos personalen i förskolan och har därför under 2012 inlett ytterligare en satsning som riktar sig mot förskollärare och förskolechefer och som sträcker sig t.o.m. 2014.

Eleveresultat

Indikatorerna som visar resultat på nationella prov, betyg och behörighet i grund- och gymnasieskolan kan sägas mäta både kvalitet och förutsättningar för eleverna att nå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt.

Sammantaget visar dessa resultatmått på små förändringar under den senaste femårsperioden. En positiv trend värd att lyftas fram är att andelen elever som uppnår målen i samtliga ämnen i grundskolan stadigt ökat de senaste åren, om än långsamt. Vissa av dessa indikatorer pekar på mycket goda resultat, t.ex. andelen elever som fått minst betyget Godkänt i Engelska A, Matematik A och Svenska B/Svenska som andraspråk B i gymnasieskolan. Resultaten på nationella prov i Svenska/Svenska som andraspråk B och Engelska A visar också på hög måluppfyllelse, medan resultaten i Matematik A är sämre. Likaså ökar det genomsnittliga meritvärdet i grundskolan stadigt, medan gymnasiebehörigheten avtar. Att andelen behöriga till gymnasieskolan minskar beror i huvudsak på att måluppfyllelsen i matematik i grundskolan minskat. Den negativa resultatutvecklingen i matematikämnet som

framgår av nästan samtliga resultatindikatorer är oroande. Enligt Skolverkets rapport Likvärdighet i svensk grundskola? (rapport 374) har dessutom spridningen i matematikbetygen ökat successivt. Även resultaten i svenska som andraspråk i grundskolan är mycket oroande.

Dock består utbildningen i grund- och gymnasieskolan av flera ämnen än svenska, matematik och engelska. Indikatoren som visar det samlade betygsgenomsnittet i gymnasieskolan har i stort sett legat konstant under den senaste femårsperioden. Ökningen av det genomsnittliga meritvärdet i grundskolan beror främst på att de genomsnittliga betygen ökat i de praktisk-estetiska ämnena, teknik och engelska.

Det finns samtidigt en viss osäkerhet kring vad betyg och provresultat mäter. I kunskapsöversikten Den svenska utbildningspolitikens arbetsmarknadseffekter – Vad säger forskningen? (rapport 2010:13) konstaterar Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) att förändringarna i betygsnivån sedan det målrelaterade betygssystemet infördes troligen är uttryck för varierande grader av betygsinflation snarare än faktiska förändringar i kunskaper och färdigheter. De nationella proven har inte konstruerats för att mäta kunskapsutveckling över tid på nationell nivå, men regeringen har gett Skolverket i uppdrag (U2011/6543/S) att kvalitetssäkra de nationella proven så att de bl.a. bättre ska kunna mäta kunskapsutvecklingen över tid. Sedan ett antal år tillbaka presenterar också Skolverket, på regeringens uppdrag, jämförelser mellan slutbetyg och provbetyg på skolnivå. Dessa jämförelser tyder på att det finns stora skillnader mellan skolors betygsättning i förhållande till proven. För att nationella prov ska kunna bidra till en likvärdig och rättvis betygsättning krävs att de genomförs på ett rättssäkert sätt och att bedömningen sker i linje med tydliga nationella bedömningsanvisningar. I syfte att stödja en likvärdig bedömning av de nationella proven har Skolinspektionen i uppdrag att genomföra central rättning av vissa nationella prov. Skolinspektionens redovisningar av uppdraget visar att det generellt är omfattande avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och Skolinspektionens bedömning, framför allt på de delprov där eleven ska avge sitt svar i form av en egenhändigt producerad text, exempelvis en uppsats (Dnr U2011/3315/GV, U2012/4474/GV).

Vid sidan om de årliga indikatorerna är de internationella jämförande studierna viktiga verktyg för att bedöma kunskapsutvecklingen och utvecklingen av likvärdigheten i skolväsendet. I huvudsak ger dessa en enig bild av att resultaten inom matematik, naturvetenskap och läsförståelse i grundskolans senare år har försämrats sedan början/mitten av 1990-talet. Dessutom har spridningen i elevresultat ökat något i PISA-undersökningarna, medan TIMSS-undersökningarna visar på en något minskad spridning. Resultatet i den internationella språkstudien bekräftar att de svenska elevernas kunskaper i engelska är mycket goda, vilket också avspeglas i prov- och betygsresultat för årskurs 9. Samtidigt är måluppfyllelsen och betygspoängen i spanska förhållandevis hög, trots att samma studie indikerar att en stor andel elever inte har grundläggande kunskaper i språket.

Det finns också relativt stora och förhållandevis konstanta skillnader mellan olika grupper av elever. Skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar har varit i stort sett konstanta under 2000-talet, sett till betygsresultat. I de internationella kunskapsmätningarna har pojkarna stått för en något större del av försämringen. Vidare når elever med högutbildade föräldrar bättre resultat än elever med lågutbildade föräldrar. Enligt flera rapporter, bl.a. Fredriksson och Vlachos (2011), verkar det dock inte som om påverkan av föräldrarnas utbildningsbakgrund på elevernas resultat ökat över tid. I PISA-studierna används ett annat mått på elevers socioekonomiska bakgrund, ESCS, baserat på självrapporterad data vilket ger större osäkerhet än analyser av registerdata. Enligt detta mått har i PISA-studierna betydelsen av den sociala bakgrunden för elevernas resultat ökat.

Skillnaderna i resultat mellan elever med svensk bakgrund och elever som har invandrat till Sverige före 7 års ålder har minskat något. Samtidigt är skillnaderna i resultat mellan elever som har invandrat efter 7 års ålder och övriga elever fortsatt stora, och tenderar dessutom att öka (även om de under 2011 minskade något). En anledning till detta är troligen att elevernas genomsnittliga invandringsålder ökat de senaste åren. Dessa skillnader är en stor utmaning för svensk skola. Som regel ställer mottagandet av nyanlända elever stora krav på skolan att anpassa utbildningen för elever med mycket skilda förutsättningar och behov. Samtidigt som eleven

ska lära sig ett nytt språk behöver hon eller han ofta hämta in flera års kunskapsutveckling under kortare tid jämfört med barn och ungdomar som gått hela sin skolgång i den svenska skolan. Flera undersökningar visar att kommuner och skolor många gånger brister i mottagandet av nyanlända elever (se t.ex. Skolinspektionen 2009, Utbildning för nyanlända elever).

Indikatorerna som visar andelen elever som får slutbetyg och som når grundläggande högskolebehörighet inom tre år mäter måluppfyllelsen på ett mer övergripande plan. Resultaten är inte tillfredsställande. Att bara 69 procent av eleverna i gymnasieskolan når slutbetyg inom tre år och 61 procent grundläggande högskolebehörighet är inte bra. Delvis beror resultaten på att alla inte har tillräckliga kunskaper med sig från grundskolan, men också på att eleverna byter program. Detta kan i sin tur få konsekvenser i form av ökad ungdomsarbetslöshet.

Läraryrshörighet

Det är positivt att andelen behöriga lärare ökar i grundskolan, specialskolan och gymnasieskolan. Även i grundsärskolan har andelen behöriga lärare ökat jämfört med för fem år sedan, där har dock skett en minskning det senaste året. Samtidigt finns orosmoment, som exempelvis den fortsatt låga andelen behöriga yrkeslärare och modersmållärare.

Många möjliga förklaringar till de sjunkande resultaten

I IFAUs forskningsöversikt som nämnts ovan konstateras att ungefär tio procent av variationen i elevernas resultat kan hänföras till lärarfaktorn, vars storlek enligt denna översikt är jämförbar med elevernas sociala och utbildningsmässiga bakgrund. Även om förklaringar till denna variation bara är delvis kända framstår inte minst den ämnesdidaktiska kompetensen som viktig i sammanhanget. IFAU gör också den sammantagna bedömningen att ändrade arbetsformer troligen är den viktigaste förklaringen till den genomsnittliga resultatförsämringen. Liknande slutsatser kom Skolverket fram till 2009 i kunskapsöversikten Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?

Enligt Skolverket beror resultatförsämringen på ett komplext pussel av faktorer som bland annat den ökade segregeringen i samhället, bristande styrning av skolan och en undervisning där allt mer tid ägnas åt ensamarbete.

Den ekonomiska krisen på 1990-talet innebar också att resurserna till skolan minskade, samtidigt som elevkullarna ökade, efter att trendmässigt ha minskat sedan slutet av 1970-talet. Forskningen pekar inte på något entydigt samband mellan resurser och resultat, men det är rimligt att tro att en förhållandevis drastisk minskning av resurserna per elev har negativa konsekvenser.

Regeringens insatser

Regeringen ser självfallet mycket allvarligt på resultatförsämringen och har under de senaste åren genomfört och initierat en rad olika reformer och insatser som syftar till att förbättra kunskapsresultaten i skolan. En obligatorisk utbildning samt en påbyggnadsutbildning för rektorer har införts. Dessutom har stora satsningar på kvalificerad fortbildning för lärare och förskolans personal genomförts. Genom lärarlyftet gavs lärare möjlighet till fortbildning för att förstärka sin ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska kompetens. Genom lärarlyftet II ges nu anställda lärare med lärarexamen möjlighet att komplettera sin behörighet i ämnen som de undervisar i men där de saknar behörighet. Regeringen har tagit initiativ till ett antal åtgärder för att stimulera utvecklingen i skolan mot förbättrade resultat, exempelvis det särskilda stimulansbidraget för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Mot bakgrund av de otillfredsställande resultaten i matematik satsar regeringen särskilt på bättre undervisning i detta ämne. Den nyligen inledda fortbildnings-satsningen Matematiklyftet är den kanske viktigaste insatsen med detta syfte. Satsningen bygger på en modell som har stort stöd i forskning och beprövad erfarenhet, nämligen kollegialt lärande med expertstöd i form av matematikhandledare. För att öka varje elevs förutsättningar att uppnå de nationella målen för utbildningen, oavsett kön eller bakgrund, pågår satsningar på jämställdhet i skolväsendet. Rätten till en individuell utvecklingsplan, med krav på omdömen i varje ämne från och med årskurs ett har förts in i skollagen och elevernas rätt till

särskilt stöd har genom den nya skollagen stärkts. Nya läroplaner med tydligare kursplaner och tydligare kunskapskrav i grundskolan och motsvarande skolformer samt förbättrad uppföljning genom fler nationella ämnesprov, en ny betygsskala med flera steg och införandet av betyg från årskurs 6 är ytterligare reformer som genomförts eller kommer att genomföras inom kort. En reformerad gymnasieskola med tydligare utbildningsvägar och högre krav och kvalitet infördes hösten 2011.

Skolinspektionen granskar varje år mellan 1 500 och 2 000 skolor inom ramen för sin tillsyn och kvalitetsgranskning och pekar ut var skolorna behöver förbättra sig. Skolinspektionens granskning bidrar därmed löpande till att förbättra kvaliteten och kunskapsresultaten i skolan.

Flera av statens insatser riktar sig till de elever som har svårast att nå målen. En ny speciallärarutbildning har införts. Inom lärarfortbildnings-satsningen läser en stor andel av deltagarna kurser i specialpedagogik. Även statsbidraget till förstärkning av basfärdigheterna läsa, skriva och räkna riktar sig främst till de elever som har svårast att nå godkända resultat.

Reformers genomslag tar tid

Att påverka skolans utveckling och vända en negativ utveckling tar tid. Regeringen genomför insatser för att implementeringen av reformerna ska ske så effektivt som möjligt. Det handlar dock om långsiktiga förändringar vars genomslag av naturliga skäl tar tid. Därför kan det ta tid innan verksamheten i landets skolor förändrats i den riktning som regering och riksdag avsett. Det kan vidare dröja innan resultatet av regeringens satsningar kan utläsas, t.ex. i form av andelen elever med fullständiga betyg från grundskolan. Regeringen har nyligen tillsatt en utredning om förbättrade resultat i grundskolan (dir. 2012:53). Utredningen ska bl.a. undersöka när de åtgärder som har vidtagits från 2007 och framåt för att höja kunskapsnivån och öka måluppfyllelsen i grundskolan kan förväntas få avsedd effekt och också belysa hur reformer på skolområdet bör genomföras för att underlätta utvärdering av reformerna.

Regeringen fortsätter arbetet med att göra lärlingsutbildning till ett attraktivt utbildningsval i gymnasieskolan. Sverige har en lång tradition av

skolförlagd yrkesutbildning och tidigare försök att introducera lärlingsutbildning har inte nått samma volymer som de senaste åren, även om regeringen önskar att antalet lärlingar skulle vara ännu större. Försöksverksamheten visar att förutsättningar för lärlingsutbildning varierar mellan olika branscher. Regeringen ser behovet av ett långsiktigt och uthålligt arbete för att anpassa lärlingsutbildningen efter förutsättningarna i olika branscher och att utveckla formerna för planering, genomförande och uppföljning av den arbetsplatsförlagda delen av lärlingsutbildningen. Det finns samtidigt exempel på att den statliga utbildningspolitiken får en snabb positiv effekt på resultaten i skolan. Inför ansökan till högskolan 2010 infördes meritpoäng vilket resulterade i förbättrade studieresultat och förändrade sökmönster avseende kurser inom gymnasieskolan. Andelen elever som läst mer avancerade kurser i matematik har märkbart ökat, samtidigt som det är tydligt att elever i ökad grad läser fördjupningskurser i moderna språk och engelska för att få tillgodoräkna sig meritpoäng. Andelen elever med slutbetyg från utökat program i gymnasieskolan ökade från 23 till 42 procent mellan läsåren 2008/09 och 2010/11. Införandet av meritpoäng kan vara en orsak även till denna ökning av andelen elever som läst fler kurser än vad som normalt ingår i programmet.

6 Kommunernas vuxenutbildning

6.1 Omfattning och mål

Riksdagen har beslutat om en ny skollag (2010:800) som tillämpas på vuxenutbildning inom skolväsendet från och med den 1 juli 2012. Eftersom redovisningen främst avser resultat från 2011 och våren 2012 utgår den dock från den äldre skollagen (1985:1100).

Målet för den samlade vuxenutbildningen är att alla vuxna ska ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning (prop. 2000/01:72, bet. 2000/01:UbU15, rskr. 2000/01:229).

Vuxenutbildningen består framför allt av kommunal vuxenutbildning (komvux), särskild utbildning för vuxna (särvux), tidigare benämnd vuxenutbildning för utvecklingsstörda, utbildning i svenska för invandrare (sfi), tidigare benämnd svenskundervisning för invandrare, yrkeshögskolan, vissa kompletterande utbildningar och folkbildningen.

Resultatredovisning avseende yrkeshögskolan och vissa kompletterande utbildningar redovisas i avsnitt 7.

Folkbildningens anslag och resultatredovisning återfinns under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

6.1.1 Mål för verksamheten

Målet för de skolformer som ingår i kommunernas vuxenutbildning är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och sam-

hällslivet samt att främja sin personliga utveckling. För den enskilde som går en ykesutbildning är det ofta viktigt att utbildningen leder till arbete. Utgångspunkten för vuxenutbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. För komvux och särvux gäller att de som fått minst utbildning ska prioriteras.

6.1.2 Indikatorer för verksamheten

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) aviserade regeringen att måluppfyllelsen inom utgiftsområdet skulle följas per verksamhetsområde med hjälp av indikatorer. Indikatorerna kommer att följas över tid. De ger inte en heltäckande bild av respektive verksamhet men belyser de delar av måluppfyllelsen och resultaten som regeringen bedömer är centrala. Redovisningen av resultat inom utgiftsområdet är uppdelad på verksamheter. I varje avsnitt redovisas i förekommande fall indikatorer och övriga resultat. Följande indikatorer används för de skolformer som ingår i kommunernas vuxenutbildning.

Komvux

- Antal heltidsstuderande. Totalt antal verksamhetspoäng dividerat med 800.
- Andel kursdeltagare som slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år. En elev räknas som flera kursdeltagare om han eller hon deltagit i mer än en kurs under året.

- Betyg i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Andel kursdeltagare som uppnått lägst betyget Godkänt.

Särvux

- Antal elever, dvs. personer som deltagit i en eller flera kurser under året.

Sfi

- Antal elever, dvs. personer som deltagit i en eller flera kurser under året.
- Andel kursdeltagare som slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år.
- Andel deltagare som uppnått lägst betyget Godkänt på nationella slutprov.

Lärare

- Lärarbehörighet. Andel av lärarna i komvux, särvux och sfi som har högskoleexamen med pedagogisk inriktning.

Regeringen avser även att ta fram en indikator som mäter sysselsättning (arbete, studier etc.) efter avslutad gymnasial vuxenutbildning. För närvarande finns inte tillräckligt underlag för att mäta sysselsättning på ett adekvat sätt.

6.2 Resultatredovisning

6.2.1 Kommunal vuxenutbildning (komvux)

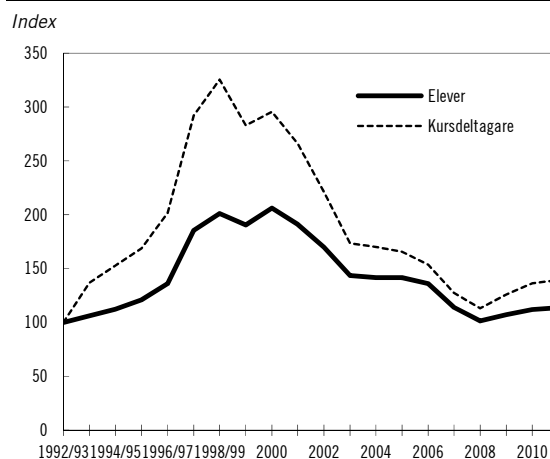
Kommunerna ska tillhandahålla grundläggande vuxenutbildning och ansvarar för att de som har rätt att delta i sådan utbildning och som önskar det får delta. Varje kommuninvånare som är bosatt i landet har rätt att delta i grundläggande vuxenutbildning från och med det andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon saknar sådana färdigheter som normalt uppnås i grundskolan och har förutsättningar att följa utbildningen.

Kommunerna ska även erbjuda gymnasial vuxenutbildning och ska sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

Indikator: Antal heltidsstuderande

Totalt deltog ca 198 200 elever i komvux under 2011, en ökning med 1 procent jämfört med föregående år. Det motsvarar 3,5 procent av befolkningen i åldern 20–64 år, att jämföra med 2010 då denna andel var 3,4 procent.

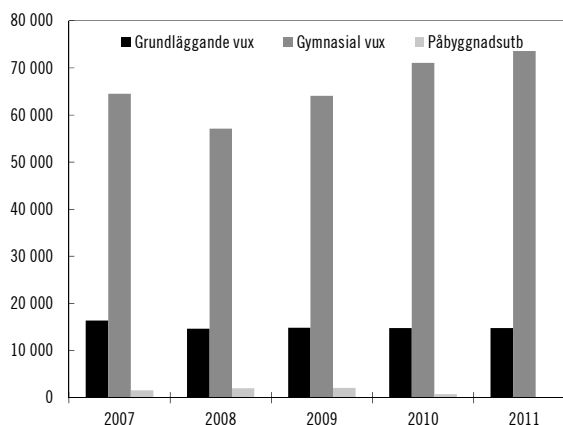
Diagram 6.1 Förändring i antal elever och kursdeltagare i komvux 1992/93-2011, index (1992/93=100)

Källa: Statens skolverk

Flertalet elever inom komvux studerar inte på heltid vilket försvårar en jämförelse när det gäller utvecklingen över tid. Därför omräknas här deltagandet till heltidsstuderande. Antalet heltidsstuderande har ökat för varje år sedan 2008 och uppgick 2011 till drygt 88 300. Elever på gymnasial nivå står för hela ökningen då antalet elever på grundläggande nivå är i det närmaste oförändrat sedan 2008. Påbyggnadsutbildningar har nu upphört som studieform inom komvux och redovisas därför inte från och med 2011.

Diagram 6.2 Antal helårsplatser i komvux 2007–2011

Källa: Skolverket

Andelen elever i komvux som är utrikes födda har gradvis ökat år från år, men har varit oförändrad de senaste två åren. Under 2010 och 2011 var denna andel 40,1 procent, att jämföra med 39,0 procent 2007. Andelen utlandsfödda var 2011 störst inom den grundläggande vuxenutbildningen, 89,7 procent. I den gymnasiala vuxenutbildningen var andelen utlandsfödda 30,2 procent. Knappt två av tre elever i komvux var kvinnor. Elevernas medianålder har under de senaste fem åren sjunkit från 29 år 2007 till 27 år 2011, vilket motsvarar medianåldern 2009 och 2010. Högst medianålder, 32 år, hade eleverna i grundläggande vuxenutbildning. Medianåldern för eleverna i gymnasial vuxenutbildning var 26 år. Av samtliga elever i komvux 2011 var 38 procent under 25 år och i den gymnasiala vuxenutbildningen var 42 procent av eleverna under 25 år, vilket är 8 procentenheter fler än 2007.

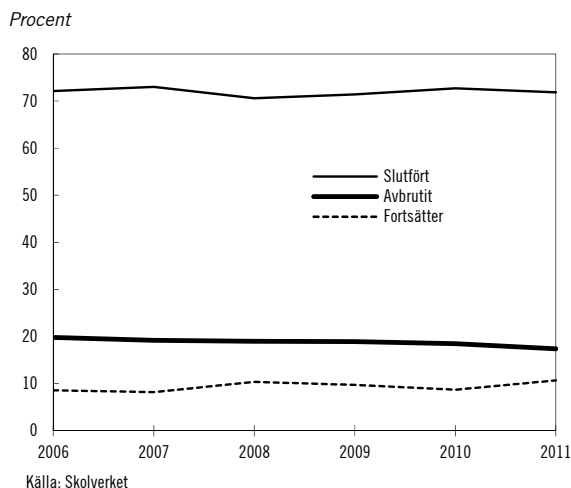
Komvux får endast bedrivas med kommun eller landsting som huvudman. Däremot finns möjligheten för kommuner och landsting att lägga ut hela eller delar av utbildningen på entreprenad hos enskilda utbildningsanordnare. Under 2011 upphandlades 41,9 procent av kursplatserna i komvux. Andelen upphandlad utbildning har därmed ökat med 20 procentenheter sedan 2004. Fem år tidigare, 2007, var andelen 27,5 procent.

Inom grundläggande vuxenutbildning läste en elev i genomsnitt 2,4 kurser 2011 och inom gymnasial vuxenutbildning 4,6 kurser. Liksom tidigare var kursen svenska som andraspråk, som lästes av var tredje kursdeltagare, den vanligaste kursen inom grundläggande vuxenutbildning följt av engelska som knappt var fjärde kursdeltagare deltog i. Inom gymnasial vuxenutbildning var orienteringskursen den vanligaste kursformen som lästes av fyra procent följt av kurserna matematik B respektive arbetsmiljö och säkerhet.

Indikator: Andel kursdeltagare som slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år

Av samtliga kursdeltagare på grundläggande nivå 2011 hade 60 procent avslutat kursen med lägst betyget Godkänt, medan knappt 16 procent fortsatte sina studier under 2012.

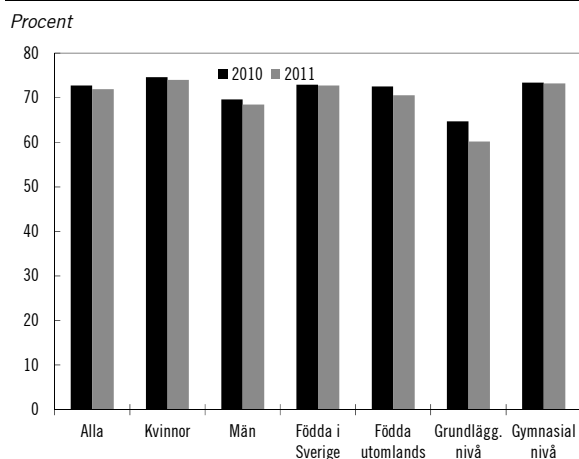
Diagram 6.3 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt kurs inom komvux 2006–2011

Andelen kursdeltagare på grundläggande nivå som avbröt kursen uppgick 2011 till 24,3 procent, en liten ökning av andelen avbrott jämfört med föregående år då andelen avbrott var 23,9 procent. Avbrotten var liksom tidigare vanligare inom den grundläggande vuxenutbildningen än inom den gymnasiala vuxenutbildningen. Enligt Skolverket, som undersökt orsaker till avbrott i grundläggande vuxenutbildning, saknas information om orsaken till avbrott för tre av fyra kursdeltagare. För dem där avbrottsorsaken är känd är etablering på arbetsmarknaden den vanligaste orsaken, följt av föräldraledighet och övergång till andra studier.

Av kursdeltagarna på gymnasial nivå avbröt knappt 17 procent kursen 2011, en något lägre andel än 2010. Totalt slutförde 73 procent studierna med lägst godkänt betyg, medan 10 procent fortsatte kursen under 2012. Även i gymnasial vuxenutbildning saknas tillräcklig kunskap om orsaker till avbrott. I de fall anledningen är känd är den vanligaste orsaken enligt Skolverket övergång till andra studier följt av etablering på arbetsmarknaden.

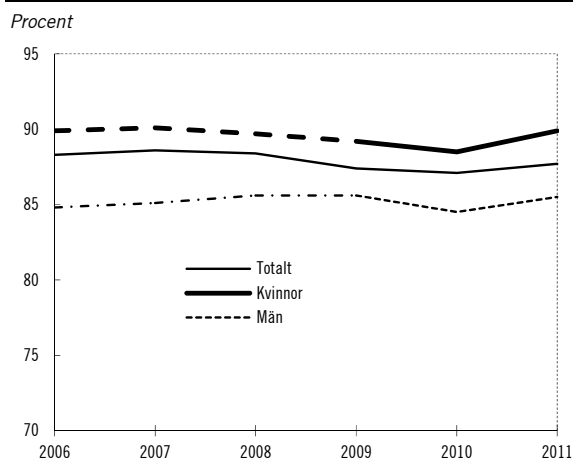
Inom komvux var andelen avbrott bland utrikes födda 2011 något högre än bland födda i Sverige, 18 procent jämfört med 17 procent. Kursdeltagare födda i Sverige slutförde 2011 utbildningen i högre grad än utrikes födda, 72,7 procent respektive 70,6 procent. Föregående år var det ingen skillnad mellan dessa elevgrupper när det gäller slutförandet.

Diagram 6.4 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt kurs inom komvux 2010 och 2011 per elevgrupp

Källa: Skolverket

Indikator: Andel kursdeltagare som uppnått lägst betyget Godkänt

På kurser inom komvux sätts normalt betyg men intyg kan också utfärdas som alternativ till betyg.

Diagram 6.5 Andel kursdeltagare som slutfört kurser i gymnasial vuxenutbildning med lägst betyget Godkänt 2006–2011, fördelat på kön

Källa: Skolverket

Anm: Data för kvinnor och män 2006–2008 avser betyg satta det läsår som avslutas i juni redovisningsåret.

Av de kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning som fick kursbetyg 2011 fick 88 procent lägst betyget Godkänt, en liten förbättring jämfört med föregående år då andelen var 87 procent. Detta innebär att trenden att andelen deltagare som fått lägst Godkänt i betyg gradvis minskat är bruten. Ingen betygsstatistik publiceras när det gäller grundläggande vuxenutbildning.

Från och med höstterminen 2011 samlar Skolverket in uppgifter om slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning. Under hösten fick nästan 1 000 elever ett slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning, av vilka tre fjärdedelar sedan tidigare hade med sig kursbetyg från gymnasieskolan medan en fjärdedel endast hade kurser från komvux i sitt slutbetyg.

Genomsnittsåldern bland eleverna var 27 år 2011 och nästan två tredjedelar var kvinnor.

Övergång till arbetslivet

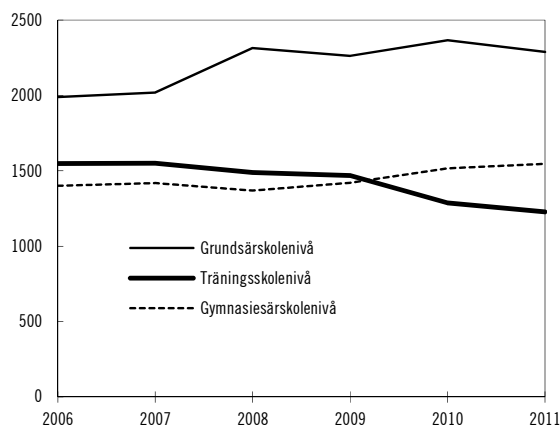
Regeringen avser att från och med budgetpropositionen för 2014 även redovisa en indikator som visar komvuxelevens övergång till arbetslivet. För närvarande saknas nationell statistik som gör det möjligt att redovisa en sådan indikator.

6.2.2 Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux)

Utbildningen syftar till att ge vuxna med utvecklingsstörning kunskaper och färdigheter motsvarande dem som barn och ungdomar kan få i den obligatoriska särskolan och på nationella eller specialutformade program i gymnasiesärskolan. Inom särsvux får också yrkeskurser anordnas.

Indikator: Antal elever

Totalt studerade drygt 4 700 elever i särsvux läsåret 2010/11, vilket var 100 elever färre än föregående läsår. Av eleverna var 49 procent kvinnor och 51 procent män. Inom särsvux på tränings-skolenivå var männen i majoritet – 56 procent män jämfört med 44 procent kvinnor – samtidigt som det var fler kvinnor än män som deltog i särsvux på gymnasial nivå (54 procent kvinnor och 46 procent män).

Diagram 6.6 Antal elever i sÄrvux ht 2006–ht 2011

KÄlla: Skolverket

Antalet elever per undervisningsgrupp lÄsÅret 2011/12 varierade kraftigt mellan kommunerna men antalet elever i mediankommunen var 3,0, en liten ökning jämfört med föregående lÄsÅr. I genomsnitt deltog en elev i sÄrvux i undervisning 3,2 timmar per vecka, men variationen är stor mellan kommunerna. MedelÅldern i sÄrvux var 36 År hösten 2011.

Statsbidrag för studier inom sÄrvux kan lämnas till deltagarna av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Statsbidrag lämnades under 2011 med 1 653 000 kronor till 127 personer (2010 var det 112 personer), av vilka 44 procent var kvinnor och 56 procent var män.

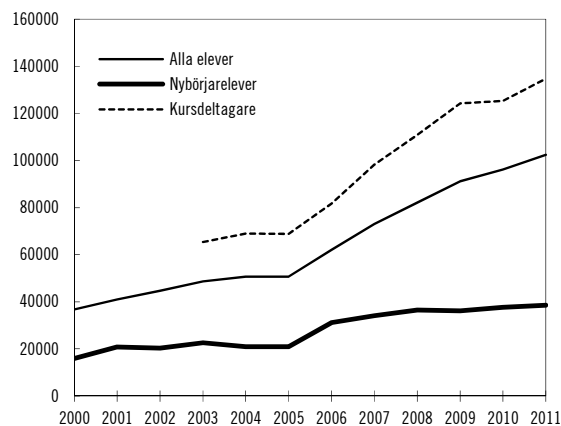
6.2.3 Svenskundervisning för invandrare (sfi)

Utbildningen syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska sprÅket. Dessutom syftar utbildningen till att ge vuxna som saknar grundläggande fÄrdigheter i att lÄsa och skriva mÅjlighet att förvärva sÅdana fÄrdigheter. LÄs- och skrivinlÄrningen får ske pÅ elevens modersmål eller annat sprÅk. Varje kommun är skyldig att se till att sfi erbjuds de personer som saknar sÅdana grundläggande kunskaper i svenska sprÅket som utbildningen syftar till att ge. Huvudmannen ska verka för att sfi kan kombineras med exempelvis arbetslivsorientering, praktik eller annan utbildning.

Indikator: Antal elever

Antalet elever i sfi har ökat kraftigt under 2000-talet. Under 2011 uppgick elevantalet till 102 400, vilket är det högsta antalet elever i sfi någonsin och innebär en ökning med sju procent

jÄmfört med föregående År. Totalt var 38 600 elever nybörjare i sfi. DÅ en elev kan lÄsa flera kurser var det totala antalet kursdeltagare i sfi drygt 134 700. Andelen kvinnor var 58 procent, vilket innebär en ökning av andelen kvinnor med en procentenhet jämfört med de tvÅ föregående Åren.

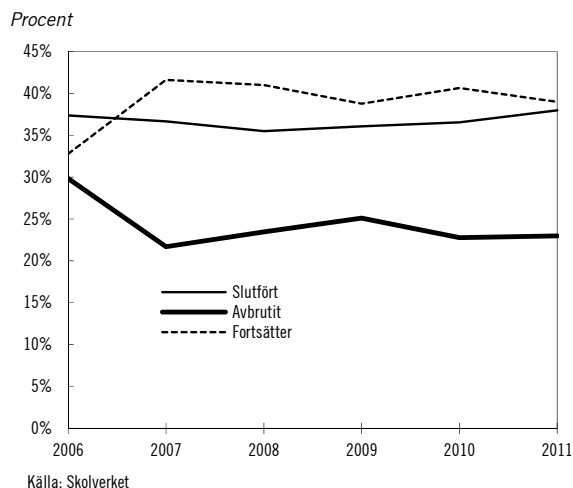
Diagram 6.7 Antal elever totalt respektive nybörjarelever och kursdeltagare i sfi 2000–2011

KÄlla: Skolverket

Indikator: Andel kursdeltagare som slutfört eller avbrutit en pÅbörjad kurs under Året och andel som fortsätter en pÅbörjad kurs nÄsta År

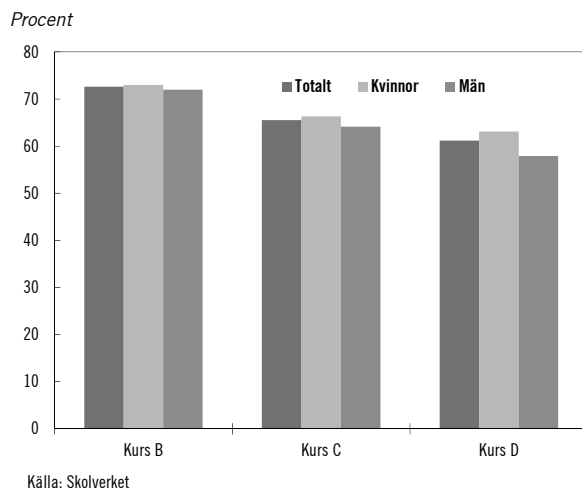
Av samtliga kursdeltagare i sfi 2011 avslutade 38 procent en kurs med lägst godkänt betyg. Av kursdeltagarna hade 23 procent avbrutit studierna och 39 procent antogs fortsatta utbildningen. Av kvinnorna hade 21 procent avbrutit studierna och av männen 26 procent. Elever med längre utbildningsbakgrund avbröt studierna oftare än de med färre antal År i utbildning. Av nybörjarna i sfi 2009 med endast 0–3 Års tidigare utbildning hade 25 procent avbrutit studierna 2011. Motsvarande andel för de med över 12 Års utbildning var 31 procent.

Störst andel elever som fick lägst betyget Godkänt pÅ nÅgon kurs, 72 procent, fanns bland elever som pÅbörjat utbildningen pÅ den högsta kursen (3D). Denna elevgrupp var också den som i genomsnitt hade haft minst antal undervisningstimmar, 125 timmar. De som började pÅ den lägsta kursen och som fått godkänt pÅ den högsta kursen hade i genomsnitt haft nÄstan 647 timmars undervisning. Sambandet mellan studieresultat och utbildningsbakgrund är sÅledes starkt.

Diagram 6.8 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt studier i sfi 2006–2011

Indikator: Andel deltagare som uppnått lägst betyget Godkänt på nationella slutprov

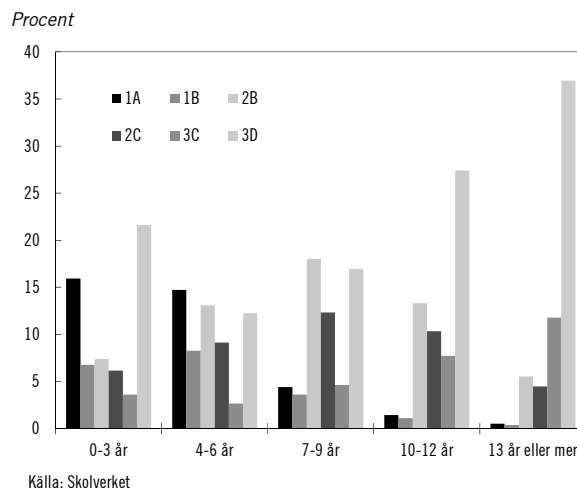
Sedan 2010 samlas resultat på nationella slutprov i sfi in för samtliga elever. Av eleverna som genomförde prov under 2011 fick 73 procent provbetyget Godkänt eller Väl godkänt på slutprovet i kurs B. Denna andel var knappt 66 respektive 61 procent för kurs C och D. Jämfört med 2010 lyckades eleverna bättre i kurs B och C och sämre i kurs D. Kvinnor hade regelmässigt bättre resultat än män.

Diagram 6.9 Andel elever med lägst godkänt provbetyg på nationella slutprov i sfi kurs B, C och D 2010

Betyg

Eftersom varje elev börjar studierna på sin språkliga nivå kan elevernas studietid variera kraftigt. För att bedöma resultaten i sfi följs därför en grupp elever under relativt lång tid. Av ca 36 700 nybörjare 2009 hade 60 procent fått lägst betyget Godkänt på någon kurs inom två

år, dvs. till och med 2011. Av dessa hade närmare hälften, 47 procent, fått lägst betyget Godkänt på den högsta nivån, dvs. studieväg 3, kurs D.

Diagram 6.10 Elever som började i sfi 2009 till och med 2011, andel med lägst betyget Godkänt fördelat på fullföljd högsta kurs och tidigare utbildningslängd

Totalt 72 procent av de som började sin svenskundervisning på kurs D avslutade kursen med lägst betyget Godkänt. Av dem som började på kurs A hade 67 procent avslutat någon kurs med lägst betyget Godkänt 2011 och av dessa hade 13 procent även uppnått målen för kurs D.

Av dem med längst tidigare utbildning, minst 13 år, fick 37 procent lägst betyget Godkänt på kurs D 2011 medan motsvarande andel bland dem med 0–6 års tidigare utbildning var 18 procent. Föregående år var motsvarande andelar 37 respektive 23 procent.

Av alla kvinnor som började i sfi 2009 fick 31 procent lägst betyget Godkänt på kurs D. Motsvarande andel för männen var 24 procent.

Riktvärdet för undervisningens omfattning i tid är 525 timmar. Riktvärdet får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket undervisning eleverna behöver för att uppnå de kunskapsmål som anges i kursplanen. Det genomsnittliga antalet elevtimmar för de elever som var nybörjare 2009 och som två år senare avslutat kurs D med godkänt resultat var 454 timmar. Det tog eleverna i genomsnitt 57 veckor från starten att avsluta kurs D. Jämfört med nybörjarna 2008 hade nybörjarna 2009 i genomsnitt läst 10 timmar mer, men klarat av kurs D en vecka snabbare. För de elever som började sin utbildning på kurs A 2009 och som fått lägst betyget Godkänt på kurs D gick det i genomsnitt 80 veckor mellan start- och slutdatum, och för de elever som började på kurs D 19 veckor.

Elevens betyg i sfi bildar underlag för utbetalning av den s.k. sfi-bonusen som kan lämnas till vissa nyanlända invandrare. En elev som inom ett år uppnått lägsta betyget Godkänt på kurs B på studieväg 1, kurs C på studieväg 2 eller kurs D på studieväg 3 får en bonus om maximalt 12 000 kronor. Under 2011 ersatte Skolverket kommunerna med 25,9 miljoner kronor för utbetalda bonusbelopp och administrativa kostnader. Totalt utbetalades bonus till 3 900 personer varav 2 000 fick bonus för den högsta nivån (kursen 3D). Se även utgiftsområde 13, där sfi-bonusen beskrivs.

6.2.4 Kostnader

Kommunernas totala kostnad för komvux uppgick 2011 till drygt 3,9 miljarder kronor. Det innebär att kostnaden för komvux har minskat med knappt 21 miljoner kronor, eller 0,5 procent, jämfört med 2010.

Kostnaden per heltidsstuderande uppgick 2011 till 42 900 kronor för komvux på gymnasial nivå och till 48 000 kronor för komvux på grundläggande nivå. Kostnaderna per heltidsstuderande har därmed minskat med 1,4 procent för gymnasial vuxenutbildning och ökat med 4,2 procent för grundläggande vuxenutbildning jämfört med föregående år.

Kommunernas kostnad för sårsvux 2011 uppgick till drygt 225 miljoner kronor, vilken är en minskning med drygt 1 miljon kronor jämfört med 2010. Kostnaden per elev har ökat med knappt sex procent och uppgick 2011 till 46 700 kronor.

Kommunernas kostnad för sfi uppgick till drygt 1 326 miljoner kronor 2011, en ökning med 25 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaden per heltidsstuderande var 39 600 kronor, vilket innebär en ökning med drygt 1 500 kronor jämfört med 2010. Skillnaderna i snittkostnad per elev är stora mellan kommunerna.

6.2.5 Lärare

I komvux tjänstgjorde totalt knappt 5 300 lärare hösten 2011 eller drygt 3 400 omräknat till heltidstjänster. Jämfört med hösten 2010 har det totala antalet tjänstgörande lärare ökat med drygt tre procent. Det innebär att lärar-

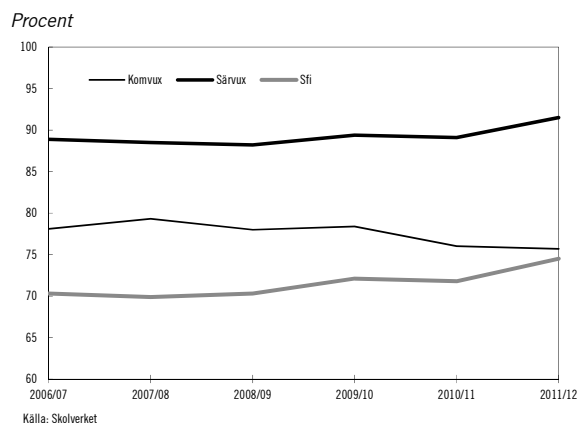
tätheten i komvux har minskat något, så att det hösten 2011 fanns 4,6 lärare per 100 elever (uttryckt i helårsekvivalenter). Av de tjänstgörande lärarna omräknat till heltidstjänster var 65 procent kvinnor och 35 procent män. Lärare i omvårdnadsämnen var den största lärarkategorin i komvux (920 lärare), följt av lärare i svenska/språk (757) och lärare i matematik/NO (720).

Antalet tjänstgörande lärare i sårsvux var, omräknat till heltidstjänster, 270 hösten 2011. Av de tjänstgörande lärarna var 84 procent kvinnor och 16 procent män. I sårsvux fanns det hösten 2011 totalt 5,3 lärare omräknat till heltidstjänster per 100 elever, vilket är i nivå med de senaste läsåren.

Antalet tjänstgörande lärare i sfi hösten 2011 var ca 2 700 vilket motsvarade knappt 2 200 heltidstjänster. Jämfört med föregående läsår är antalet tjänstgörande lärare oförändrat. Lärartätheten i sfi, uttryckt som antal lärare (heltidstjänster) per 100 elever, var 3,8 hösten 2011 och har trendmässigt minskat under hela 2000-talet.

Indikator: Andel av lärarna i komvux, sårsvux och sfi som har högskoleexamen med pedagogisk inriktning

Diagram 6.11 Andel lärare med högskoleexamen med pedagogisk inriktning i komvux, sårsvux och sfi 2006/07–2011/12

Andelen lärare (omräknad till heltidstjänster) med högskoleexamen i komvux hösten 2011 var 75,7 procent, vilket är i princip oförändrat jämfört med föregående läsår. Under den senaste femårsperioden har andelen lärare i komvux med högskoleexamen med pedagogisk inriktning minskat med 2,4 procentenheter. Av lärarna i komvux anställda i kommun eller landsting hade 82,8 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning, något endast 50,6 procent av

de som var anställda av annan anordnare hade. Av lärarna som var kvinnor hade 80,9 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning, jämfört med 66,3 procent av männen.

Av lärarna i särvox hösten 2011 hade 91,5 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning, vilket är en ökning med 2,4 procentenheter jämfört med föregående läsår och med 2,6 procentenheter jämfört med hösten 2006.

Andelen lärare i sfi (omräknad till heltidstjänster) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning var 77,7 procent hösten 2011 i sfi anordnad av kommuner och 63,7 procent hos andra utbildningsanordnare. Av alla lärare i sfi hade 74,5 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning, en ökning med 2,7 procentenheter jämfört med föregående läsår. Liksom tidigare är andelen kvinnor med högskoleexamen med pedagogisk inriktning större än motsvarande andel män, 77,4 respektive 59,6 procent.

6.3 Statliga insatser

Yrkesvox, lärlingsvox och 20–24-åringar

För närvarande pågår två statliga satsningar på yrkesutbildning för vuxna: yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå (yrkesvox) och lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvox).

Regeringen inledde våren 2009 sin satsning på yrkesvox. Under 2011 studerade totalt 55 450 elever inom ramen för yrkesvox. Det motsvarar drygt 26 600 heltidsstudierande, vilket är en ökning med 13 procent jämfört med 2010. De vanligaste kurserna inom yrkesvox-satsningen var 2011 kurser inom områdena arbetsliv, omvårdnad och social omsorg. För 2012 omfattar satsningen ca 5 000 årsplatser (exklusive Trollhättessatsningen).

För att ytterligare stimulera kommunerna att inrätta och bedriva lärlingsutbildning har regeringen infört ett särskilt statsbidrag för lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen, liknande statsbidraget för yrkesvox. Bidraget har lämnats från och med hösten 2011. Det riktade statsbidraget kan användas bl.a. för själva utbildningen och för utbildning av handledare på arbetsplatsen. Under 2011 beviljade Statens skolverk ca 958 platser varav 249 var inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox).

Av dessa platser har kommunerna under 2011 startat 455 inom kommunal vuxenutbildning (komvox) och 94 inom särvox. Flest kurser bedrevs inom områdena bygg och anläggning samt restaurang och tillagning. Skolverket beviljade inga kurser inom området omvårdnad. För 2012 omfattar satsningen ca 3 600 årsplatser.

Vissa utbildningsplatser i komvox har öronmärkts för att ge fler arbetslösa ungdomar i åldrarna 20–24 år möjlighet att komplettera och slutföra sin utbildning. Ungdomarna ska vara inskrivna i jobbgarantin för ungdomar eller jobb- och utvecklingsgarantin och sakna fullständig grundskole- eller gymnasieskoleutbildning. Under 2011 betalades medel ut för ca 1 100 årsplatser. För 2012 omfattar satsningen ca 2 000 årsplatser.

Regeringen har den 26 juli 2012 gett Skolverket i uppdrag att följa upp satsningarna på yrkesvox och lärlingsvox. Syftet är bl.a. att följa upp att statsbidraget används på rätt sätt och att de elever som ges utbildning inom yrkesvox och lärlingsutbildningen för vuxna får den utbildning som de ska få. Uppdraget ska redovisas senast den 2 april 2013 (U2012/3984/GV).

Kommunernas vuxenutbildning

Validering har definierats och förts in i den nya skollagen (2010:800) och en ny betygsskala har införts med betygsstegen A, B, C, D, E och F i komvox och svenskundervisning för invandrare (sfi).

Även den individuella studieplanen regleras numera i skollagen. Skolverket har fått i uppdrag att utveckla ett stödmaterial när det gäller den individuella studieplanen i gymnasieskola och vuxenutbildning. När det gäller studierande inom sfi och annan vuxenutbildning är planen särskilt viktig när det gäller att strukturera utbildningen.

Uppföljningen och utvärderingen av vuxenutbildningen behöver förbättras. Skolverket redovisade i september 2011 sitt uppdrag att utreda förutsättningarna för att inkludera vuxenutbildningen i verkets attitydundersökning (U2011/5440/GV). I redovisningen gör Skolverket bedömningen att det finns behov av en attitydundersökning när det gäller elever och lärare inom vuxenutbildningen. Mer kunskap om elevers och lärares syn på vuxenutbildning behövs, inte minst kunskap om hur elever uppfattar att utbildningen anpassas efter deras förut-

sättningar och behov samt hur de upplever att målen med utbildningen uppfylls.

Regeringen har därför gett Skolverket i uppdrag att genomföra en attitydundersökning bland elever och lärare inom vuxenutbildningen (U2012/2622/GV). Uppdraget ska redovisas senast den 14 juni 2013.

Grundläggande vuxenutbildning

I oktober 2011 beslutade regeringen om en utredning med uppdraget att se över komvux på grundläggande nivå (dir. 2011:92). Det finns indikationer på att komvux på grundläggande nivå har kvalitetsbrister. Exempelvis är andelen avbrott högre än inom någon annan del av skolväsendet. Andra problem är låg genomströmning och låga studieresultat. Utbildningen är samtidigt viktig för de som deltar. De flesta som deltar är utrikes födda som i hög grad studerar svenska som andraspråk och för många är utbildningen en förutsättning för vidare studier eller arbete. Det är mycket viktigt att den grundläggande vuxenutbildningen fungerar väl och svarar mot elevernas behov och förutsättningar, inte minst för integrationen av utrikes födda. Uppdraget ska redovisas senast den 2 april 2013.

Svenskundervisning för invandrare

En permanent nationell sfi-bonus infördes den 1 september 2010. Avsikten med sfi-bonusen är att öka genomströmningen i sfi för att därigenom stärka deltagarnas ställning på arbetsmarknaden. Sfi-bonus kan lämnas till vissa nyanlända invandrare som har deltagit i sfi och uppnått lägst betyget Godkänt på en viss kurs på någon studieväg inom tolv månader från det att utbildningen startade. Det går ännu inte att se några tydliga effekter av införandet av sfi-bonusen. Det framgår dock att elever som klarat D-kursen är överrepresenterade bland de elever som erhållit sfi-bonus, dvs. de som ändå förväntas klara studierna inom ett år.

Slutrapportering från den utvärdering som Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering utfört av försöksverksamheten ska redovisas senast den 31 december 2012. Skolverket har i sitt regleringsbrev för 2012 fått i uppdrag att redovisa

utvecklingen av verksamheten med sfi-bonusen utifrån befintliga data.

Regeringen beslutade den 15 september 2011 om en utredning om ökad valfrihet och individuell anpassning av utbildning i svenska för invandrare (dir. 2011:81). Utredningen ska föreslå hur valfrihet och individuell anpassning kan ökas inom sfi, bl.a. genom ett system med sfi-peng. Utredarens förslag ska syfta till att valfrihet och individuell anpassning inom sfi förstärks, bl.a. genom att den som vill delta i sfi ges möjlighet att välja den anordnare som bäst svarar mot de egna behoven. Utredarens förslag ska också syfta till att utbildningen blir mer flexibel för att i högre grad kunna kombineras med arbete, praktik och yrkesutbildning samt annan vuxenutbildning och högre utbildning m.m. Utredningen ska lämna sitt betänkande senast den 31 december 2012.

Regeringen har också beslutat att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att öka arbetskraftsdeltagandet och påskynda etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare (dir. 2011:88). Utredaren ska utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att åstadkomma ett ökat arbetskraftsdeltagande för nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare som inte omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Utredaren ska också föreslå åtgärder som ökar möjligheterna för nyanlända utrikes födda kvinnor och män att kombinera föräldraskap med arbete och deltagande i etableringsinsatser. Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 oktober 2012.

Specialpedagogiskt stöd i vuxenutbildningen

Kostnader för nödvändiga anpassningsåtgärder för personer med funktionsnedsättning ska finansieras inom ramen för kommunernas vuxenutbildning. Vuxenstuderande med funktionsnedsättning kan dock få särskilt stöd för att kunna studera på samma villkor som andra. Specialpedagogiska skolmyndigheten ska ge specialpedagogiskt stöd till bl.a. huvudmännen inom skolväsendet. Myndigheten ska också främja och informera om tillgången till läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Specialpedagogiska skolmyndigheten redovisar att inom området råd

och stöd dominerar uppdragen med koppling till studerande med synskador.

Utbildningar med verksamhetsstöd

Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna bedriver studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet och utbildar ledare för idrottens behov. Verksamheten beviljades 154 837 000 kronor i statsbidrag för 2011. SISU är huvudman för Bosöns idrottsfolkhögskola. Totalt arrangerade SISU 105 719 studiecirkel 2011 (jämfört med 95 234 under 2010). Antalet deltagare uppgick till knappt 824 600 personer, en ökning med ungefär 61 700 personer jämfört med föregående år. SISU genomförde också 15 900 kulturevenemang. Motsvarande siffra för 2010 var drygt 15 300. För 2011 redovisar SISU att de administrativa kostnaderna uppgick till 5,1 procent av de totala kostnaderna, vilket motsvarade 9 461 000 kronor.

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund beviljades 506 000 kronor i statsbidrag för 2011. Bidraget fördelas av förbundet efter ansökan från föreningarna. Bidraget har finansierat kurser anordnade av länslemslöjdsföreningar och deras lokalföreningar samt hemslöjdskonsulenter i samarbete. Kurserna har omfattat textila ämnen, träslöjd och hård slöjd samt handledarutbildning för bl.a. hemslöjdsrörelsens registrerade barnverksamhet.

Samernas utbildningscentrum är en privat stiftelse, med Svenska Samernas Riksförbund (SSR), Same Ätnam och Jokkmokks kommun som huvudmän. Utbildningscentrumet bedriver vuxenutbildning i form av kurser i bl.a. språk, slöjd och företagande samt viss uppdragsutbildning. Verksamheten beviljades 8 947 000 kronor i statsbidrag för 2011. Under 2011 genomfördes 1 393 elevveckor på långa linjer vilket är färre än 2010. Det lägre antalet elevveckor 2011 kan delvis förklaras med att rennärlingslinjen och matutbildningen inte startade. Totalt 88 elever deltog i de långa linjerna läsåret 2011/12, vilket är en ökning jämfört med föregående läsår. Totalt 37 elevveckor genomfördes på olika korta kurser.

6.4 Analys

Den ökade efterfrågan på yrkeskompetens har gjort att behovet av samordning mellan olika aktörer på regional och nationell nivå blivit särskilt tydligt. På längre sikt kommer kompetensförsörjning att vara en stor utmaning såväl ur det nationella perspektivet som utifrån ett regionalt och lokalt perspektiv.

Under 2011 har regeringen fortsatt att genomföra kraftfulla satsningar för att öka tillgången till yrkesutbildningar och därmed göra det möjligt för fler att återvända till arbetsmarknaden med ny eller förstärkt kompetens. Det finns ett behov av utbildningsplatser, inte minst för att den enskilde individen ska kunna ställa om för ett förändrat yrkesliv genom att skaffa sig nya kunskaper och kompetenser.

Kommunernas vuxenutbildning ska utgå från ett individperspektiv, dvs. att det är den enskildes behov och förutsättningar som ska vara utgångspunkt för vilka utbildningar som ges och hur de genomförs. En mångfald av utbildningsanordnare är enligt regeringens mening en viktig förutsättning för att den enskilde ska kunna erbjudas den utbildning han eller hon efterfrågar. Införandet av en s.k. betygsrätt är en viktig komponent i detta sammanhang.

Information och vägledning behöver utformas så att alla elever får en helhetsbild av vilka utbildningsmöjligheter som finns för att kunna göra väl underbyggda val. Särskilt viktigt är detta för elever som av olika skäl har svårt att orientera sig i utbildningssystemet och inte har t.ex. anhöriga som kan hjälpa dem. Studie- och yrkesvägledare behöver kontinuerligt utveckla sin kompetens för att upprätthålla och utveckla kvaliteten inom vägledningen.

Kommunal vuxenutbildning

Antalet platser inom komvux har fortsatt att öka under 2011. Det är det fjärde året i rad som antalet platser ökar. Den främsta orsaken till ökningen är sannolikt regeringens satsningar på vuxenutbildning, framför allt satsningen på yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå (yrkesvux).

Avbrott

Många elever avbyter sina studier inom komvux och sfi. Under 2010 avbröt närmare var femte deltagare inom de båda skolformerna sin kurs. Statens skolverk redovisade i februari 2012 ett uppdrag om avbrott i vuxenutbildningen (U2012/532/GV). Redovisningen visar att omkring tre av tio avbrott potentiellt kan förklaras med att individen etablerat sig på arbetsmarknaden, studerar inom andra skolformer, emigrerat, fått pension eller blivit sjukskriven. Skolverket har dock inte lyckats förklara en stor del av avbrotten då orsaken inte går att hitta i de uppgifter som är registrerade. Eftersom avbrotten är många och kan tyda på problem inom vuxenutbildningen är det viktigt att orsakerna kartläggs. Skolverket har fått i uppdrag att kartlägga och analysera orsakerna till den låga måluppfyllelsen i kurserna matematik A och B i ämnet matematik inom komvux på gymnasial nivå. Kurser inom matematikämnet tillhör de kurser där resultaten är sämst. En studie av orsakerna till avbrotten inom ämnet kan förhoppningsvis även kasta ljus över orsakerna till avbrott inom kommunernas vuxenutbildning generellt.

Andelen elever med ett icke godkänt betyg har varit relativt konstant de senaste åren. När det gäller framför allt vissa kurser på gymnasial nivå är den andel av kursdeltagare som har fått ett betyg men inte uppnått ett godkänt betyg alltför hög. Om dessutom hänsyn tas till avbrottsfrekvensen när det gäller dessa kurser så kan det konstateras att andelen elever som antingen avbryter eller inte når ett godkänt betyg är betydande. När det gäller vissa kurser är det fråga om fler än hälften av samtliga elever.

För utbildningens kvalitet och den enskildes resultat är lärarnas insats av mycket stor betydelse. Det är viktigt att andelen behöriga lärare inom komvux ökar. Andelen lärare med högskoleexamen med pedagogisk inriktning är något lägre inom komvux än inom andra skolformer. Från och med juli 2012 när den nya skollagen (2010:800) började tillämpas inom komvux skärps kraven på lärarbehörighet vad gäller tillsvidareanställning och betygssättning.

Yrkesvux och lärlingsvux

Satsningarna på yrkesvux och lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux) riktas bl.a. till personer med en svag ställning på arbetsmarknaden. Detta innebär dock inte alltid att det är arbetslösa som deltar i syfte att finna ett jobb. Eleverna kan också vara utbildad personal inom t.ex. vården som skaffar sig en omvårdnadsutbildning och därmed ökar möjligheterna till både fortsatt arbete och högre lön samt lägger grunden för vidare studier. Det kan också röra sig om individer som hotas av arbetslöshet och som på eget initiativ väljer att utbilda sig inom ett nytt yrkesområde och därmed förbättra sina möjligheter på arbetsmarknaden.

Yrkesvuxsatsningen uppgick 2011 till ca 26 500 årsplatser. Samtidig har antalet årsplatser inom gymnasial vuxenutbildning ökat med knappt 5 000. Det är för tidigt att ange de exakta orsakerna till varför yrkesvuxsatsningen inte inneburit en motsvarande ökning av antalet platser inom komvux. En orsak kan vara att kommuner delvis använt statsbidraget till att minska sin egen finansiering av komvux. Regeringen avser därför att i regelverket förtydliga att de statliga medlen ska innebära nettoökningar av antalet utbildningsplatser.

Skolverket fördelade medel för 950 årsplatser under hösten 2011 när det gäller lärlingsvux men endast 549 årsplatser utnyttjades. Satsningen är ganska ny och måste förankras på ett sätt som enligt många kommuner medför en lite längre startsträcka (i jämförelse med yrkesvux), bl.a. för att hitta lämpliga arbetsplatser och handledare, inrätta lärlingsråd m.m. Verket har när det gäller denna satsning främst fördelat medel för utbildningar inom "smala" yrkesområden.

Svenskundervisning för invandrare

Antalet elever i sfi har ökat kraftigt under de senaste åren. Efterfrågan på svenskundervisning antas bli fortsatt hög och det ställer fortsatt höga krav på att utbildningen är tillgänglig, individanpassad och flexibel. Personer med kort utbildningsbakgrund förväntas inom de närmaste åren utgöra en stor målgrupp för sfi, vilket kommer att ställa höga krav på att utbildningen kan kombineras med andra åtgärder. Även för de som har lång utbildningsbakgrund måste det finnas utbildningsvägar som snabbt leder till vidare stu-

dier eller till etablering på arbetsmarknaden. En utökning av etableringsreformen så att fler kan få ersättning för studierna inom sfi skulle också innebära att antalet elever inom sfi ökar under de närmaste åren.

**Andel deltagare som uppnått lägst betyget
Godkänt på nationella slutprov**

Statens skolinspektions kvalitetsgranskning av sfi (rapport 2011:6) visade att kommunerna i högre grad måste prioritera utbildningen och att undervisningens planering och genomförande i större utsträckning måste utgå från elevernas bakgrund och erfarenheter. Detta förväntas vara aktuellt även fortsättningsvis. Lärarnas kompetens har stor betydelse för den enskildes resultat och det är viktigt att de har rätt ämneskunskaper samt god ämnesdidaktisk kompetens.

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda

Som tidigare framgått har andelen elever som deltar i grundläggande särsvux ökat sedan 2007, då en rättighet till särsvux på denna nivå infördes. Även deltagandet i gymnasial särsvux har ökat. Antalet deltagare på träningskolenivå har däremot minskat.

Vuxenutbildning för personer med funktionsnedsättning

Stödet till personer med funktionsnedsättning, t.ex. specialpedagogiskt stöd, bedöms även fortsättningsvis behövas i motsvarande omfattning som 2011. Inom särsvux är det av stor vikt att en individuell bedömning av den enskildes förutsättningar, kunskaper och behov sker i samband med att en individuell studieplan upprättas.

7 Eftergymnasial yrkesutbildning

7.1 Omfattning och mål

Genom bildandet av yrkeshögskolan 2009 har eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar sammanförts under ett gemensamt regelverk. Det finns även liknande utbildningar som ligger utanför yrkeshögskolan. Det är främst fråga om utbildningar som bedrivs med stöd enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar. Den tidigare utbildningsformen kvalificerad yrkesutbildning får bedrivas enligt äldre regelverk t.o.m. 2013.

Resultatinformation om utbildningar inom folkbildningen, t.ex. yrkesutbildning, utbildning till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade samt kontakttolkutbildning och andra utbildningar som ges av folkhögskolor samt utbildningar i regi av studieförbunden redovisas under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

7.1.1 Mål för verksamhetsområdet

Målen för yrkeshögskolan finns i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. Det ska inom yrkeshögskolan säkerställas att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, att statens stöd fördelas effektivt, att utbildningarna håller hög kvalitet och att behovet inom smala yrkesområden av eftergymnasiala yrkesutbildningar, som avses leda till förvärvsarbete för de studerande eller till en ny nivå inom deras yrke, tillgodoses. Utbildningarna ska vidare ha en från samhällssynpunkt lämplig regional placering.

7.1.2 Indikatorer för måluppfyllelsen

Det övergripande syftet med yrkeshögskolan är att svara mot arbetsmarknadens behov av arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning. Därför fokuserar bedömningen av måluppfyllelsen inom yrkeshögskolan på en indikator: andelen examinerade i yrkeshögskolan som är i arbete året efter avslutad utbildning.

7.2 Resultatredovisning

7.2.1 Yrkeshögskolan

Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska svara mot behoven av arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället.

Utbildningar

Yrkeshögskoleutbildningar eller kvalificerade yrkesutbildningar fanns 2011 för första gången i Sveriges samtliga län. Storstadslänet hade liksom tidigare år flest pågående utbildningar.

Flest utbildningar erbjöds inom området Ekonomi, administration och försäljning, följt av Teknik och tillverkning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik. Det område som har ökat mest i antal startade utbildningsomgångar är Teknik och tillverkning, där 153 omgångar startade 2011 jämfört med 118 under 2008, följt av Samhällsbyggnad och byggteknik med 58 starta-

de omgångar 2011 att jämföra med 43 stycken 2008.

Totalt inkom drygt 1 100 ansökningar om att anordna yrkeshögskoleutbildningar till Myndigheten för yrkeshögskolan under 2011. Det är 27 procent fler än i 2010 års ansökningsomgång. Av ansökningarna beviljades 330 utbildningar exklusive de 19 som beslutats inom ramen för den särskilda satsningen på Västra Götaland, motsvarande ca 8 900 platser, att ingå i yrkeshögskolan och få statlig finansiering. Det motsvarar 29 procent av alla ansökningar i 2011 års ansökningsomgång. Det beviljades fler utbildningar och platser än 2010, främst beroende av att många pågående utbildningar avslutas 2013 och att utrymme därmed fanns för nya utbildningar.

Studerande

Antalet studerande inom yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning ökade med drygt två procent från knappt 43 500 studerande 2010 till drygt 44 300 under 2011.

Totalt var könsfördelningen jämn 2011 med 49 procent män och 51 procent kvinnor, vilket innebär att könsfördelningen jämnats ut. Tre år tidigare var andelen kvinnor 55 procent. Dock hade utbildningarna inom de sex största utbildningsområdena, som omfattar 81 procent av alla studerande, en ojämn könsfördelning. Kvinnor återfanns oftast inom utbildningar inom Ekonomi, administration och försäljning medan män främst deltog i utbildningar inom Teknik och tillverkning.

Andelen antagna studerande 2011 som är födda utomlands var ca 16 procent. Drygt en av fem utrikes födda kom från ett land i Norden eller ett annat EU-land.

Mellan 2009 och 2010 minskade söktrycket från 3,9 sökande till 3,7 sökande per utbildningsplats. Under 2011 var det jämfört med 2010 ett oförändrat söktryck med i genomsnitt 3,7 sökande per plats i yrkeshögskolan. Bortsett från de mycket små utbildningsområdena (med mindre än 100 platser) var söktrycket 2011 högst inom Transporttjänster med 6,3 sökande per plats. Därefter följde Hälso- och sjukvård och socialt arbete respektive Kultur, media och design med 5,0 sökande per plats.

Totalt antogs drygt 16 500 studerande till yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2011, vilket är något färre än 2010. Av samtliga sökande antogs 26 procent, vilket är en minskning då antalet sökande hade ökat mer än till-

skottet av nya platser. Fyra av tio antagna var under 25 år och minst hälften av dessa hade gått ett yrkesinriktat program i gymnasieskolan (uppgift om gymnasieutbildning saknas för en dryg femtedel av de antagna). Endast sju procent var över 44 år. Den genomsnittliga åldern för antagna till yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2011 var för kvinnor 30,4 år och för män 27,4 år. Sedan 2008 har medelåldern ökat marginellt för både kvinnor och män.

Störst andel studerande som antogs 2011 fanns inom utbildningar som var 2 till 2,5 år långa (58 procent). Ungefär 40 procent av kvinnorna fanns inom utbildningar kortare än 2 år, tre procentenheter högre än för männen. Knappt 5 procent av männen fanns inom utbildningar som var 2,5 år eller längre, vilket var två procentenheter högre än för kvinnorna. Andelen antagna till kortare utbildningar – dvs. kortare än 1,5 år – var 24 procent av de antagna 2011, vilket är en lika stor andel som 2008.

Bedömning av måluppfyllelsen

Under 2010 avslutade totalt 10 500 studerande sin yrkeshögskoleutbildning eller kvalificerad yrkesutbildning med en examen och 58 procent av dessa var kvinnor. Examensfrekvensen, dvs. andelen examinerade av antagna studerande, var 66 procent 2010 vilket är något högre än 2008 (65 procent) och lägre än 2009 (67 procent). Examensfrekvensen 2010 var högre för kvinnor (70 procent) än för män (62 procent). Antalet examinerade var 2010 störst inom utbildningsområdet Ekonomi, administration och försäljning med drygt 3 200, följt av Teknik och tillverkning med drygt 1 600 examinerade.

Enligt preliminär statistik från Myndigheten för yrkeshögskolan examinerades 12 000 personer 2011. Det innebär en examensgrad på 68 procent vilket är högre än de tidigare åren 2008–2010.

Indikator: andelen examinerade i yrkeshögskolan som är i arbete efter avslutad utbildning

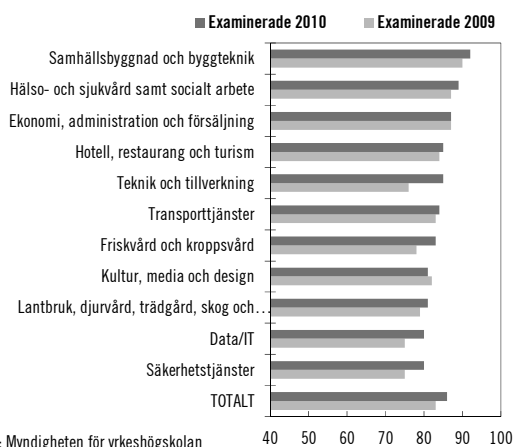
Av de examinerade 2010 hade 86 procent – sex av sju – arbete som sin huvudsakliga sysselsättning året efter avslutad utbildning. Det är en ökning med några procentenheter jämfört med de som tog examen 2009. Av de examinerade 2010 hade året efter examen nästan hälften ett arbete som helt eller till största delen överensstämde

med deras utbildning i yrkeshögskolan, och tre av fyra hade arbete som åtminstone till viss del överensstämde med utbildningen. I föregående års undersökning var det drygt fyra av fem, men uppgifterna är inte helt jämförbara över tid då förändringar gjorts i Yh-myndighetens enkätundersökning. Störst andel examinerade som enligt dem själva hade arbete som huvudsaklig sysselsättning fanns bland examinerade i storstads länen samt i Västmanlands och Örebro län.

Av de examinerade 2010 var sju procent arbetssökande eller i arbetsmarknadspolitisk åtgärd medan fem procent studerade och två procent hade annan sysselsättning. Det innebär en minskning jämfört med föregående årskull av vilka knappt tio procent var arbetslösa och tio procent studerade året efter att de examinerades. Enligt Myndigheten för yrkeshögskolan tycks andelen examinerade i arbete före och efter utbildningen följa konjunkturen.

Diagram 7.1 Andel examinerade från yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2009 och 2010 i arbete året efter avslutad utbildning

Procent

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan

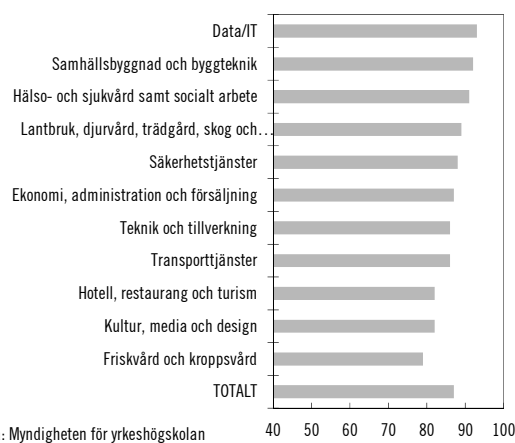
En jämförelse mellan de olika utbildningsområdena visar att det både 2009 och 2010 framför allt är de som examinerades i utbildningar inom området Samhällsbyggnad och byggt teknik som lyckats bra på arbetsmarknaden. Även de med examen från utbildningar inom Hälsa- och sjukvård samt socialt arbete och inom Ekonomi, administration och försäljning hade i stor utsträckning arbete efter avslutad utbildning. Inom området Teknik och tillverkning har andelen examinerade i arbete ökat från ca 76 till ungefär 85 procent medan utbildningsområdena Säkerhetstjänster och Data/IT är de områden där de examinerade tycks ha störst svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. De är också

mindre nöjda med sin utbildning än övriga examinerade.

Knappt hälften av alla examinerade 2010 i arbete eller som startat eget företag angav att de har mer kvalificerade arbetsuppgifter än före utbildningen. Det framstår som en kraftig minskning jämfört med 2009 års kull av vilka 70 procent ansåg att de hade mer kvalificerade arbetsuppgifter efter än före utbildningen, men då frågeställningen till de examinerade har förändrats mellan åren kan ingen slutsats dras om utvecklingen över tid.

Diagram 7.2 Andel examinerade 2010 i arbete året efter examen, vilkas arbete överensstämmer till viss del, till största delen eller helt med utbildningen

Procent

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan

För att motverka konjunkturedgångens effekter 2009–2011 tillfördes 500 platser riktade till Västra Götalandsregionen och 1 500 platser mer generellt. Till följd av dessa satsningar har knappt 1 400 utbildningsplatser beviljats under 2009–2011 inom 56 utbildningar. Hur många som fått anställning eller startat eget företag inom sex månader efter utbildningens slut kan återrapporteras först under det andra halvåret 2012. Hittills har 11 utbildningar redovisat att i genomsnitt har 85 procent av de examinerade fått arbete eller startat eget företag.

Utbildningens kvalitet

Under 2011 har Myndigheten för yrkeshögskolan utövat regelbunden tillsyn över 85 utbildningar och 216 utbildningar har granskats i samband med den inledande tillsynen vid starten av en utbildning. Tillsynen visade att två av tre utbildningar, 62 procent, ”i hög grad” uppfyllde uppställda kvalitetsmål, medan 28 procent uppfyllde kravet ”i huvudsak” och var tionde bedömdes uppfylla kravet i ringa mån. Myndig-

heten konstaterar utifrån 2011 års granskningar att utbildningarna generellt håller hög kvalitet. Myndigheten har i sin granskning lagt stor vikt vid att kontrollera hur lärande i arbete (LIA) organiserats och genomförts och i nästan 70 procent av besluten fanns inga kritikpunkter som avsåg LIA. I de fall det fanns kritik mot LIA var det i hälften av fallen frågan om brister i kursplanen för LIA.

Under 2011 inkom 88 anmälningsärenden om brister i utbildningar av vilka 29 ärenden är avskrivna, prövade och avslutade med beslut om kritik, vilket utgör 33 procent av ärendena.

Kostnader

Myndigheten för yrkeshögskolan utbetalade totalt drygt 1 510 miljoner kronor 2011 i statlig finansiering varav knappt 900 miljoner kronor för utbildningar inom yrkeshögskolan och knappt 620 miljoner kronor för kvarvarande kvalificerad yrkesutbildning (angående kompletterande utbildningar, se nedan). Av dessa medel betalade Myndigheten för yrkeshögskolan ut drygt 2,9 miljoner kronor för pedagogiska hjälpmedel till studerande med funktionsnedsättning, samma belopp som 2010. Totalt lämnades ersättning för drygt 25 800 årsplatser vilket är en ökning med knappt 300 årsplatser jämfört med 2010 (en årsplats omfattar 40 studieveckor på heltid). Ungefär 65 procent av det totala bidraget lämnades för utbildningar som var 2–2,5 år långa. Den statliga genomsnittskostnaden för en utbildningsplats i yrkeshögskolan 2011 var 58 500 kronor, vilket är en ökning med 400 kronor jämfört med 2010 (löpande priser).

Den ekonomiska granskningen är en del av myndighetens tillsynsarbete. Under 2011 genomfördes tolv fördjupade ekonomiska granskningar av utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan. I hälften av fallen ledde granskningarna till att statlig finansiering på sammanlagt drygt 1,4 miljoner kronor återkrävdes.

7.2.2 Uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan

Uppdragsutbildning är möjlig att genomföra inom yrkeshögskolan enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan. Uppdragsutbildningen kan bl.a. fungera som personalutbildning eller ingå i rehabiliteringen av en enskild och ska baseras på en yrkeshögskoleutbildning.

Under 2011 påbörjade 370 personer, 134 män och 236 kvinnor, uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan, att jämföra med 167 personer 2010 och 55 personer 2009. Uppdragsutbildningsplatser finns inom områdena Ekonomi, administration och försäljning, Pedagogik och undervisning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Teknik och tillverkning, Samhällsbyggnad och byggteknik och Data/IT.

7.2.3 Kompletterande utbildningar

Utbildningar som bedrivs med stöd enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar ska tillgodose utbildningsbehov inom skiftande områden, t.ex. Konst, Dans, teater, musik, Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård, miljö, Hantverk samt Flyg. Utbildningarna har en enskild huvudman, dvs. de anordnas inte av stat, kommun eller landsting. Utbildningarna är oftast avgiftsbelagda för de studerande. Staten ger olika slag av stöd beroende på hur utbildningarnas nationella värde har bedömts. Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarar bl.a. för fördelning av statsbidraget och tillsynen över utbildningarna.

Studerande

Antalet studerande har i tidigare sammanställningar redovisats som ett genomsnitt av det totala antalet deltagare under årets vårtermin plus hösttermin, eftersom många kurser bara sträcker sig över en termin. För att jämförelser ska vara möjliga redovisas antalet deltagare här på samma sätt. Det bör observeras att statistiken i Myndigheten för skolutvecklings årsrapport 2012 med statistik över kompletterande utbildning, som är underlag för denna redovisning, enligt myndigheten bygger på ett ofullständigt material.

Antalet personer som deltog i kompletterande utbildningar 2011 var knappt 5 700. Det är en liten ökning jämfört med 2010, då 5 400 personer deltog. Andelen kvinnor av de studerande

var 70 procent och andelen män 30 procent. Kvinnor i åldersgruppen 20–24 år var den största elevgruppen. Andelen studerande med utländsk bakgrund var 13 procent. Totalt deltog drygt 9 500 personer i en eller flera utbildningar under 2011.

Flest studerande fanns inom Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård, miljö med knappt 2 900 studerande, varav 87 procent kvinnor och 13% män, följt av Hantverk med knappt 2 200 studerande, varav 81 procent kvinnor och 19 procent män och Konst med drygt 1 800 studerande varav 67 procent kvinnor och 33 procent män..

Medelåldern var 30 år och medianåldern 24 år. Högst medelålder hade de studerande inom Hantverk (38 år) medan de studerande inom Dans, teater, musik samt inom Design, mode var betydligt yngre (25 år).

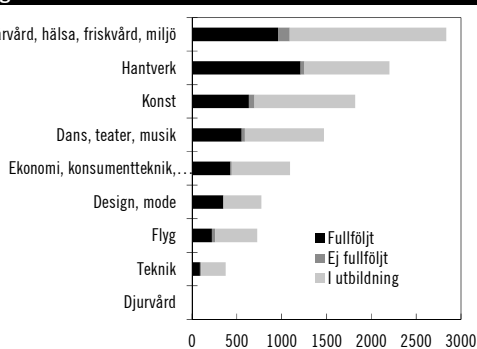
Utbildningar

Hösten 2011 deltog de studerande i sammanlagt 257 olika utbildningar, en ökning med 14 utbildningar jämfört med 2009 (6 procent). Utbildningarna anordnades i 48 kommuner av totalt 92 huvudmän, och 36 procent av utbildningarna hade statligt stöd i form av samtliga tre stödformer, dvs. tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Flest utbildningar genomfördes inom kategorin Hantverk, följt av Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård, miljö samt Konst.

Bedömning av målpuffyllelsen

Totalt gick 4 800 studerande utbildningar med slutdatum under 2011. Av dessa fullföljde 95 procent av kvinnorna och 91 procent av männen sin utbildning. Vid årsskiftet 2011/12 fanns det drygt 6 500 studerande i pågående utbildningar.

Diagram 7.3 Antal deltagare i kompletterande utbildningar 2011 som fullföljt, ej fullföljt respektive deltar i pågående utbildningar vid årsskiftet 2011/12

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan

Kostnader

Statens finansiering av de kompletterande utbildningarna uppgick 2011 till 156 miljoner kronor, vilket är i nivå med utbetalade statsbidrag 2010. Till detta kommer kostnader för studiestöd. Utbildningarna omfattade under 2011 totalt 3 160 årselevplatser.

7.2.4 Validering och bedömning av utländsk eftergymnasial yrkesutbildning

Myndigheten för yrkeshögskolan har som en del i arbetet med att samordna och stödja en nationell struktur för validering utvecklat webbportalen Valideringsinfo.se. Webbportalen innehåller bl.a. valideringsmodeller utvecklade av branscherna samt ett verktyg för valideringsvägledning. I slutet av 2011 fanns det valideringsmodeller för ett trettiotal branscher omfattande ca 150 yrkesroller och i webbportalen valideringsmodeller för ett tjugotal branscher omfattande ca 120 yrkesroller. Myndigheten har samverkat med andra myndigheter och organisationer för att utveckla och stödja valideringsarbetet, såväl nationellt som internationellt.

Under 2011 tog Myndigheten för yrkeshögskolan emot 544 ansökningar om bedömning av utländsk eftergymnasial yrkesutbildning och utfärdade totalt 108 utlåtanden över dessa. Antalet ansökningar har ökat kraftigt jämfört med föregående år.

Myndigheten för yrkeshögskolan har i sina regleringsbrev för budgetåren 2009 och 2010 fått i uppdrag att leda en verksamhet rörande validering av utländsk yrkeskompetens för nyanlända invandrare. Uppdraget förlängdes och redovisades 2011. Uppdraget avsåg validering av kunskaper och kompetenser utanför det akademiska utbildningsområdet. Valideringen skulle genomföras i enlighet med de modeller och metoder som de centrala branscherna har tagit fram eller i förhållande till kunskapsmål och kriterier som utarbetats för yrkeshögskolan. Utförare av validering skulle bl.a. vara den som av en central branschorganisation har getts mandat att genomföra validering i enlighet med branschens modeller och metoder. Arbetsförmedlingen har varit utpekad samverkanspart. Totalt har drygt 160 valideringar genomförts inom projektet. I de flesta fall har valideringarna varit begränsade. Påtagliga kompletteringsbehov för att bli an-

ställningsbar har konstaterats. I slutrapporteringen pekades bl.a. på svårigheterna att validera yrkeskompetens om kunskaperna i svenska är bristfälliga och att möjligheterna att anpassa kompletterande arbetsmarknadsinsatser utifrån individens behov bör ses över.

7.2.5 Nationell referensram för kvalifikationer

Europaparlamentet och rådet antog den 23 april 2008 (2008/C 111/01) en rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (EQF). EQF är en gemensam och neutral referensram på åtta nivåer som kan fungera som ett översättningsverktyg mellan olika kvalifikationssystem och deras nivåer. Genom att medlemsländer kopplar sina nationella kvalifikationsnivåer till den europeiska referensramen ska det bli enklare för både individer och arbetsgivare att jämföra och förstå nivån på kvalifikationer som har utfärdats i olika medlemsstater. Det övergripande syftet är att främja rörlighet och livslångt lärande.

Regeringen avser att införa EQF och att skapa ett nationellt ramverk för kvalifikationer (NQF). Det svenska ramverket ska i ett första steg främst omfatta utbildningar inom Utbildningsdepartementets ansvarsområde. Avsikten är dock att ett nationellt ramverk som även omfattar andra kvalifikationer successivt ska kunna utvecklas i takt med arbetslivets och branschernas intresse.

Myndigheten för yrkeshögskolan är sedan den 1 juli 2009 nationell samordningspunkt för EQF och har tillsammans med Högskoleverket inrättat en portal på sin webbplats med syfte att dels sprida information om EQF och utvecklingen av det nationella ramverket i Sverige (www.seqf.se), dels informera om referensramen för högre utbildning. Under 2011 har myndigheten deltagit i internationella konferenser främst inriktade på hur medlemsländernas arbete med de nationella ramverken fortskrider. Myndigheten har även arrangerat eller medverkat i nationella konferenser för att informera om EQF och NQF.

Myndigheten för yrkeshögskolan redovisade under 2011 två regeringsuppdrag om NQF. Myndighetens redovisade förslag bereds inom Regeringskansliet. Enligt myndighetens

regleringsbrev för 2011 ska myndigheten i enlighet med rekommendationen om EQF (2008/C 111/01) styra kopplingen mellan det fastställda nationella ramverket och EQF.

I juni 2012 fick myndigheten i sitt regleringsbrev för 2012 fyra kompletterande uppdrag. Myndigheten ska senast den 14 september 2012 inkomma med en kostnadsberäkning när det gäller myndighetens förslag på modell för hur kvalifikationer ska kunna kopplas till den referensram som myndigheten tidigare redovisat. Myndigheten ska även senast den 28 september 2012 förtydliga innebörden av de deskriptorer som myndigheten föreslagit för inplacering av kvalifikationerna på nivå 1–8 i referensramen. Myndigheten ska vidare senast den 16 november 2012 föreslå hur vissa utbildningar, som inte ingått i myndighetens tidigare förslag, kan inplaceras i referensramen och utveckla ett förslag på nationella kvalitetskriterier. Dessutom angav regeringen att en ny tidpunkt för redovisning av myndighetens uppdrag att styra kopplingen mellan den nationella referensramen och EQF avses beslutas i samband med att referensramen fastställs.

7.3 Övriga insatser

Yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan har haft två uppdrag i syfte att motverka lågkonjunktorens effekter mellan 2009 och 2011. Det ena avsåg Västra Götalandsregionen och omfattade 500 platser och det andra var mer generellt och omfattade 1 500 platser. En extra ansökningsomgång genomfördes för att starta 500 nya yrkeshögskoleplatser i Västra Götalandsregionen under 2010 och 2011 vilken resulterade i att 30 nya utbildningar startade. Enligt tidigare överenskommelse föreslås i denna proposition tillfälliga medel motsvarande 500 årsplatser inom yrkeshögskolan även 2013.

Myndigheten för yrkeshögskolan redovisade den 13 juni 2011 en kartläggning av utbildningar för studerande med funktionsnedsättningar och förordade att yrkeshögskoleutbildningar ska göras tillgängliga för personer ur målgruppen. Regeringen gav i december 2011 myndigheten i uppdrag att genomföra ett pilotprojekt för yrkeshögskoleutbildning med möjlighet till ut-

ökat stöd för studerande med funktionsnedsättning från och med juli 2012.

Den 13 april 2012 redovisade myndigheten även förslag till delmål för att genomföra den nationella funktionshinderspolitiken inom sitt verksamhetsområde.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) att den nuvarande pilotutbildningen vid Lunds universitet skulle avvecklas och medel för trafikflygarutbildning överföras till Myndigheten för yrkeshögskolan. Utbildningsanordnare har under våren 2012 inkommit med ansökningar till myndigheten och pilotutbildning bör kunna starta inom yrkeshögskolan våren 2013.

Myndigheten för yrkeshögskolan administrerar de utbildningar som omfattas av regelverket för kompletterande utbildningar. Myndigheten har haft i uppdrag att utreda de kompletterande utbildningarnas relation till yrkeshögskolan samt konst- och kulturutbildningarna och det eventuella behovet av ett särskilt regelverk för dessa. Mot bakgrund av situationen på arbetsmarknaden är det för närvarande inte aktuellt att prioritera denna åtgärd. Nuvarande regelverk för de kompletterande utbildningarna lämnas därför oförändrat tills vidare.

Myndigheten för yrkeshögskolan fick 2011 i uppdrag att sprida information om yrkeshögskolans utbildningar i syfte att öka andelen studerande med utländsk bakgrund. År 2011 hade 22 procent av alla antagna utländsk bakgrund, dvs. de var antingen födda utomlands eller så var båda deras föräldrar födda utomlands. Andelen ligger i nivå med andelen personer med utländsk bakgrund i befolkningen i stort som är närmare 23 procent i åldrarna 15–54 år. Myndigheten har genomfört vissa informationsinsatser, bl.a. för att nå den del av målgruppen, personer med utländsk bakgrund, som har bristande kunskaper i det svenska språket. Genom en ändring i förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan är det möjligt för myndigheten att fördela extra statsbidrag för utbildning som inbegriper undervisning i svenska med yrkesinriktning.

European Credit system for Vocational Education and Training

Sverige har ställt sig bakom Europaparlamentets och rådets rekommendation om ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbild-

ningen (European Credit system for Vocational Education and Training, ECVET) och avser att införa rekommendationen. Medlemsländerna förväntas skapa nödvändiga förutsättningar så att ECVET från och med 2012 gradvis kan börja tillämpas. Statens skolverk har i sitt regleringsbrev för budgetåret 2012 fått samordningsansvaret för införandet av ECVET i Sverige och ska utreda hur ECVET ska regleras rättsligt samt utveckla ett verktyg för att omvandla gymnasiepoäng till ECVET-poäng. Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarar för införandet av ECVET inom sitt verksamhetsområde.

Tolkutbildningar och teckenspråkläro-utbildning

Regeringen har upphävt förordningen (1993:920) om Tolk- och översättarinstitutet och Myndigheten för yrkeshögskolan tog från och med den 1 juli 2012 över ansvaret för att fördela de särskilda statsbidragen för olika tolkutbildningar och teckenspråkläro-utbildning inom folkbildningen samt att utöva tillsyn över de statsbidragsberättigade utbildningarna.

7.4 Analys

Den viktigaste indikatorn som speglar målet för yrkeshögskolan är andelen examinerade som fått anställning eller startat ett eget företag efter avslutad utbildning. Andelen är fortfarande hög (86 procent) och har inte minskat trots konjunkturnedgången som har påverkat arbetsmarknaden negativt de senaste åren. Det är också tydligt att intresset för yrkeshögskolan som utbildningsform är fortsatt stort. Antalet sökande till utbildningarna inrapporteras emellertid av anordnarna utan uppgift om namn eller personnummer. Anordnarna rapporterar endast in antal sökande per kön. Det innebär att en och samma person som söker flera olika utbildningar räknas flera gånger, vilket påverkar statistikens noggrannhet. Uppgifterna pekar dock på att söktrycket när det gäller tillgängliga platser fortsätter att ligga på en hög nivå. Det samma gäller för ansökningarna om att få anordna utbildningar inom yrkeshögskolan.

Inriktningen på utbildningsutbudet har inte ändrats nämnvärt. Den största ökningen av an-

talet studerande har skett inom utbildningsområdet Teknik och tillverkning följt av Ekonomi, administration och försäljning. Dessa två utbildningsområden har också varit de klart största räknat i antal studerande under perioden 2008–2011. Söktrycket när det gäller Teknik och tillverkning är svagare än för de andra utbildningsområdena. Detta område är också det som påverkats mest av den senaste konjunktur nedgången. Inför kommande ansökningsomgångar är det viktigt att genom vägledning och informationsinsatser åter göra dessa utbildningsinriktningar attraktiva eftersom det finns en stigande efterfrågan på kvalificerad arbetskraft inom området.

Könsfördelningen i yrkeshögskolan var totalt sett jämn 2011 men de största utbildningsområdena har en ojämn könsfördelning, ett mönster som inte har förändrats över tid. Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval och det är viktigt att arbetet med detta fortsätter.

Tillsyn och kvalitetsgranskning är myndighetens främsta verktyg för kontroll av att utbildningarna följer gällande regelverk samt för uppföljning och bedömning av utbildningarnas kvalitet när det gäller genomförandet. Det är viktigt att detta arbete har hög prioritet inom

myndigheten. För yrkeshögskolans legitimitet och för att intresset från såväl studerande som arbetsliv ska vara starkt även i fortsättningen är det betydelsefullt att utbildningarna generellt håller god kvalitet. Kännetecknande för yrkeshögskolans utbildningar ska vara att de har arbetslivsanknytning och arbetsmarknadsrelevans. En förutsättning för detta är att arbetslivet erbjuder platser i lärande i arbete (LIA) och säkerställer att det finns handledning. Vid myndighetens tillsyn får ca en fjärdedel av anordnarna viss kritik för brister i dessa avseenden. Det är en fortsatt viktig uppgift för myndigheten att noga följa detta så att studerande har möjlighet att utveckla ett kvalificerat yrkeskunnande.

Myndigheten för yrkeshögskolan har under 2011 tagit emot avsevärt fler ansökningar om bedömning av utländsk eftergymnasial yrkesutbildning än förväntat. Det tyder på att det finns ett stort behov av att få utländska yrkesutbildningar bedömda. Det är positivt om detta kan underlätta individernas etablering på arbetsmarknaden.

8 Universitet och högskolor

8.1 Omfattning och mål

Avsnittet om universitet och högskolor omfattar utbildning och forskning vid statliga universitet och högskolor samt utbildning och forskning vid högskolor som är enskilda utbildningsanordnare. Verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet redovisas under utgiftsområde 23, men för att ge en fullständig bild av högre utbildning och forskning redovisas i vissa fall uppgifter om Sveriges lantbruksuniversitet även i detta avsnitt. Inom området finns anslag för universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare, ersättning för klinisk utbildning och forskning samt t.o.m. den 31 december 2012 anslag för Högskoleverket och Verket för högskole-service.

Mål för verksamhetsområdet

Målet för verksamhetsområdet är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivs effektivt.

Indikatorer för måluppfyllelse

Uppföljning av målet sker genom att utvecklingen inom sektorn följs genom ett antal indikatorer som kan anses vara av vikt för utbildning och forskning av hög kvalitet och effektivitet. Dessa är utfallet av Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar och beslut om tillstånd att utfärda examina, andelen disputerade lärare, prestationsgrad, genomströmning i

utbildning på forskarnivå, vetenskaplig produktion och förmågan att attrahera externa medel för forskning. När det gäller att följa utvecklingen av lärosätenas samverkan med det omgivande samhället och nyttiggörandet av forskningsresultat, avser regeringen att återkomma i fråga om indikatorer.

8.2 Övergripande om universitet och högskolor

Det finns sammanlagt 51 universitet och högskolor som ger högskoleutbildning i Sverige. Av dessa är 14 statliga universitet och 20 statliga högskolor. Därutöver finns det 17 enskilda utbildningsanordnare, varav tre har tillstånd att utfärda examina t.o.m. forskarnivå, nämligen Chalmers tekniska högskola, Högskolan i Jönköping och Handelshögskolan i Stockholm. Övriga enskilda utbildningsanordnare har tillstånd att utfärda vissa examina på grundnivå och avancerad nivå medan fyra enskilda utbildningsanordnare har tillstånd att utfärda endast psykoterapeutexamen.

De totala kostnaderna för verksamheten vid universitet och högskolor uppgick 2011 till 58,4 miljarder kronor. De direkta statliga anslagen till universitet och högskolor uppgick under 2011 till 37,8 miljarder kronor. De direkta statliga anslagen har ökat med 3 miljarder kronor jämfört med föregående år. Utöver de direkta statsanslagen finansierar staten verksamhet vid universitet och högskolor med 9,7 miljarder kronor via olika statliga myndigheter, framför allt genom forskningsråden. Sammantaget innebär detta

att 80 procent av verksamheten vid universitet och högskolor är statligt finansierad.

8.3 Kvalitet i utbildning

Ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning började användas 2011. Det nya systemet innebär att Högskoleverket ansvarar för dels kvalitetsutvärderingar av utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, dels prövningar av examens-tillstånd. Totalt har Högskoleverkets arbete med kvalitetssäkring under 2011 kostat ca 64 miljoner kronor.

Kvalitetsutvärderingar

Utbildning som leder till examen på grundnivå och avancerad nivå ska utvärderas av Högskoleverket i fyraårscyklar och avse utbildningarnas resultat. De första besluten fattades av universitetskanslern i april 2012. Därefter har ytterligare beslut fattats löpande under våren. Fram till och med juni fattades beslut om nära 500 utbildningar. Varje utbildning gavs ett omdöme på en tregradig skala. Av besluten framgår att ca 13 procent av utbildningarna har getts det högsta omdömet, mycket hög kvalitet, och kommer att utgöra underlag för kvalitetsbaserad resurstilldelning till det berörda lärosätet (se vidare avsnitt 4.6.1 Insatser för ökad kvalitet). De utbildningar som har fått omdömet bristande kvalitet, vilket är ca 20 procent av de granskade utbildningarna, får ett år på sig att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits. Därefter görs en förnyad granskning för att pröva om lärosätet ska få behålla examenstillståndet eller om det ska återkallas.

Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar avser utbildning som leder till en examen. Universitet och högskolor ger därutöver ett stort antal kurser som inte kan utgöra huvudämne i en examen och som därmed inte omfattas av verkets ordinarie utvärderingar. Högskoleverket har därför i uppdrag att även utvärdera ett urval av dessa utbildningar för att säkerställa att de uppfyller kraven på högskoleutbildning enligt högskolelagen. Under 2011 granskade Högskoleverket 22 kurser på

grundnivå, varav tio inte ansågs uppfylla kraven i högskolelagen. För dessa kurser ska berörda lärosäten lämna en redogörelse till Högskoleverket för vilka åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna.

Prövning av tillstånd att utfärda examina

Under 2011 har Högskoleverket prövat och beslutat om betydligt fler examenstillstånd än under 2010. Det beror framför allt på de fyra nya lärarexamina som infördes den 1 juli 2011 och som lärosätena har fått ansöka om tillstånd att få utfärda. Av de 503 ansökningarna om examenstillstånd som prövades under 2011 avsåg 454 ansökningar tillstånd att utfärda den nya ämneslärarexamen. Några lärosäten ansökte om tillstånd för ett tjugotal ämnen, vilket förklarar det höga antalet ansökningar. Av dessa 454 ansökningar beviljades 401 stycken.

Under 2010 infördes ett nytt system som gav högskolor möjlighet att ansöka om tillstånd att utfärda examen för utbildning på forskarnivå inom ett område. Av de sju ansökningar som prövades under 2011 beviljades tre tillstånd att utfärda generell doktorsexamen inom ett område. Därutöver prövades två ansökningar om tillstånd att utfärda konstnärlig examen på forskarnivå. Högskoleverket avslag båda ansökningarna.

Högskoleverket genomförde under 2011 därutöver uppföljningar av utbildningar som blev ifrågasatta i det tidigare kvalitetsutvärderingssystemet. Dessa uppföljningar visar att lärosätena i många fall har valt att avveckla de utbildningar som har ifrågasatts. Resultatet av uppföljningarna är dels att fem utbildningar på forskarnivå ifrågasattes och ska granskas på nytt om ett år, dels att fyra tillstånd att utfärda examina på grundnivå och avancerad nivå återkallades.

Lärosätenas interna kvalitetssäkringsarbete

Universitet och högskolor ansvarar för att verksamheten håller hög kvalitet, såväl i utbildningen som i forskningen och det konstnärliga utvecklingsarbetet. Av lärosätenas årsredovisningar för 2011 framgår att det överlag finns både riktlinjer, mål och handlingsplaner för

kvalitetssäkringsarbetet och att ett stort antal insatser har gjorts de senaste åren. Flera lärosäten samarbetar nationellt och internationellt kring kvalitetssäkring. Till exempel har några universitet och högskolor själva initierat utvärderingar av utbildningens och forskningens kvalitet samt av kvalitetsarbetet. Flera lärosäten uppger också att de har gjort förberedelser med anledning av det nya nationella kvalitetsutvärderingssystemet, t.ex. satsningar på handledning av självständiga arbeten för att öka kvaliteten i utbildningen.

8.4 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Anslagen till universitet och högskolor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick totalt till 22 086 miljoner kronor under 2011. Av dessa var 21 607 miljoner kronor avsatta för ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer och 479 miljoner kronor för särskilda åtaganden.

Takbeloppet utgör den maximala ersättningen som ett universitet eller högskola kan tilldelas för redovisade helårsstudenter och helårsprestationer. För de olika utbildningsområdena fastställer regeringen årligen de ersättningsbelopp som ska tillämpas för helårsstudenter och helårsprestationer (se avsnitt 10.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet). Om takbeloppet inte nås ett år på grund av ett för lågt antal studenter, finns det möjlighet att spara det utrymme i takbeloppet som lärosätet inte har utnyttjat, dock högst tio procent av takbeloppet. På samma sätt kan medel motsvarande fler studenter än vad som ryms inom takbeloppet ett visst år sparas till kommande år, dock högst tio procent av takbeloppet även i detta fall. Under 2011 var det totala utfallet 21 063 miljoner kronor, vilket motsvarar 104 procent av takbeloppet. Tre fjärdedelar av lärosätena hade en överproduktion under 2011 (se vidare tabell 8.1 Antal helårsstudenter, takbelopp och forskningsanslag 2011).

Sökande

Inför höstterminen 2011 sökte totalt ca 385 000 personer till utbildningsprogram och kurser vid universitet och högskolor. Det är en ökning med tre procent jämfört med inför höstterminen 2010. Av de sökande var 63 procent kvinnor och 37 procent män. Könsfördelningen bland de sökande har varit i stort sett oförändrad under de senaste tio åren.

Antalet sökande utan tidigare högskoleutbildning minskade med tre procent jämfört med höstterminen 2010. Av de sökande utan tidigare högskoleutbildning var andelen 19-åringar 30 procent.

För samtliga yrkesexamensprogram fanns det i genomsnitt 1,9 behöriga förstahandssökande per antagen. Högst söktryck bland yrkesexamensprogram, med över fem behöriga sökande per plats, hade utbildningarna till psykolog, läkare, veterinär, arkitekt och sjukgymnast.

Intresset för ingenjörstudier fortsätter att öka. Under de senaste fem åren har antalet sökande till civilingenjörstudier ökat med 30 procent och till högskoleingenjörstudier med nästan 40 procent.

När det gäller lärarutbildningarna minskade antalet behöriga förstahandssökande med 14 procent inför höstterminen 2011 jämfört med höstterminen 2010, vilket delvis beror på att färre lärosäten har fått examenstillstånd för de olika lärarexamina jämfört med tidigare år.

Högskolenybörjare

Under läsåret 2010/11 påbörjade nästan 106 000 nya studenter högskolestudier för första gången. Det innebär en minskning med tre procent jämfört med föregående läsår. Trots minskningen var detta, bortsett från läsåret 2009/10, det högsta antalet högskolenybörjare någonsin.

Antalet 19-åringar bland högskolenybörjarna är fortsatt högt. Detta beror troligen på den fortsatt kärva arbetsmarknaden, men även på att de nya tillträdesreglerna som infördes hösten 2010 gynnar unga sökande. Totalt utgör gruppen 19–21-åringar 60 procent av högskolenybörjarna.

Tabell 8.1 Antal helårsstudenter, takbelopp och forskningsanslag 2011

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	Antal helårsstudenter	Takbelopp (mkr)	Utfall (mkr)	Utfall %	Strategiska forskningsområden (tkr)	Nya resurser forskning (tkr)	Omfördelning av forskningsanslag (tkr)	Anslag för forskning och forskarutb. (tkr)
Uppsala universitet	23 426	1 380,7	1 382,4	100%	101 600	26 610	-5 616	1 717 156
Lunds universitet	28 045	1 729,7	1 886,8	109%	105 000	30 077	-4 381	1 754 167
Göteborgs universitet	26 070	1 766,8	1 783,7	101%	20 000	20 073	1 289	1 319 593
Stockholms universitet	29 070	1 554,6	1 466,8	94%	31 800	19 606	2 724	1 373 807
Umeå universitet	17 176	1 187,1	1 228,8	104%	37 800	12 714	-486	935 352
Linköpings universitet	17 990	1 294,1	1 343,3	104%	42 700	9 782	890	695 834
Karolinska institutet	5 743	609,9	580,8	95%	77 700	23 709	1 521	1 201 613
Kungl. Tekniska högskolan	13 296	1 063,7	1 088,9	102%	135 000	13 137	-697	999 582
Luleå tekniska universitet	7 386	601,9	572,9	95%	13 700	3 543	-58	322 059
Karlstads universitet	8 799	591,2	624,1	106%		1 506	97	189 142
Linnéuniversitetet	15 546	944,8	991,1	105%		2 579	1 307	266 652
Örebro universitet	10 074	660,1	682,7	103%		2 714	817	207 485
Mittuniversitetet	8 495	515,1	567,4	110%		1 914	1 141	190 623
Blekinge tekniska högskola	4 376	297,3	315,2	106%		586	342	80 617
Malmö högskola	12 655	810,4	824,8	102%		822	28	101 332
Mälardalens högskola	8 101	586,1	581,1	99%		977	411	75 382
Dans- och cirkushögskolan	148	48,2	47,3	98%		-	-	5 555
Försvärshögskolan	542	*	*			-	-	8 441
Gymnastik- och idrotthögskolan	645	86,8	81,5	94%		115	332	24 179
Högskolan i Borås	6 465	448,5	465,4	104%		564	66	51 852
Högskolan Dalarna	7 135	430,2	432,1	100%		590	206	52 342
Högskolan på Gotland	2 245	136,4	136,9	100%		202	61	20 243
Högskolan i Gävle	6 633	410,5	441,1	107%		604	486	80 434
Högskolan i Halmstad	5 604	365,6	376,7	103%		642	256	51 706
Högskolan Kristianstad	5 679	344,2	361,7	105%		556	666	45 423
Högskolan i Skövde	4 509	321,5	305,3	95%		521	-174	38 086
Högskolan Väst	5 181	340,7	347,5	102%		391	138	37 818
Konstfack	593	129,3	131,3	102%		-	-	7 447
Kungl. Konsthögskolan	216	58,4	61,0	104%		-	-	4 263
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	604	111,8	102,9	92%		-	-	7 536
Operahögskolan i Stockholm	38	17,1	17,1	100%		-	-	4 739
Stockholms dramatiska högskola	228	110,4	106,4	96%		-	-	10 392
Södertörns högskola	7 588	371,8	400,3	108%		1 080	427	37 348
Sveriges lantbruksuniversitet	4 102	*	*		15 300	13 264	-1 734	987 088
Chalmers tekniska högskola AB	8 746	793,9	769,6	97%	118 500	9 306	-220	672 395
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	8 687	533,2	551,4	103%		1 817	161	79 687
Totalt	311 907	20 658,4	21 062,7	102%	699 100	200 000		13 657 370

Anm.: I tabellen redovisas inte vissa mindre enskilda utbildningsanordnare. Vid dessa lärosäten fanns under 2011 ca 4 300 helårsstudenter.

* Försvärshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet har inga takbelopp. Anslaget till Försvärshögskolan uppgick till 22,7 mnkr. Försvärshögskolan och de konstnärliga högskolorna ingår inte i omfördelningen av forskningsanslag.

Tabell 8.2 Antal studenter i högskoleutbildning 2009–2011

	2009	2010	2011	Andel kvinnor			Andel män		
				2009	2010	2011	2009	2010	2011
Antal helårsstudenter	304 241	320 925	318 397	59 %	58 %	58 %	41 %	42 %	42 %
Antal registrerade studenter i grundutbildning, per hösttermin	360 993	369 292	362 628	59 %	59 %	60 %	41 %	41 %	40 %
Antal högskolenybörjare*	94 039	108 900	105 800	56 %	55 %	55 %	44 %	45 %	45 %

Källa: Högskoleverket

Anm.: Inklusive helårsstudenter vid Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm och övriga enskilda utbildningsanordnare.

* Student som för första gången är registrerad i svensk högskoleutbildning. Uppgifterna avser läsåret 2011 innebär läsåret 2010/11.

I takt med att antalet unga studenter ökar, sjunker medianåldern för högskolenybörjarna. Exkluderas de inresande studenterna är medianåldern för högskolenybörjare 21 år.

Studenter

Efter två år med kraftig tillväxt minskade antalet helårsstudenter något under 2011 jämfört med året innan. Totalt fanns drygt 318 000 helårsstudenter registrerade 2011. Trots minskningen ligger utbildningsvolymen kvar på en historiskt sett hög nivå. Jämfört med för tio år sedan var antalet helårsstudenter nästan 60 000 fler 2011. Av samtliga 19-åringar var det drygt 17 procent som påbörjade högskolestudier 2010. Tio år tidigare var den siffran 11,5 procent.

Drygt hälften av samtliga helårsstudenter läser kurser inom samhällsvetenskap och juridik. Området är det klart största för både män och kvinnor, och företagsekonomi utgör det enskilt största ämnet.

Andelen studenter som läser fristående kurser uppgår till 41 procent. Trots att antalet studenter på fristående kurser har ökat under de senaste tio åren, har inte andelen förändrats.

Utbildnings- och examensstrukturen med uppdelning av kurser på utbildningsnivåerna grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå började tillämpas läsåret 2007/08. Läsåret 2010/11 var 24 procent av samtliga studenter registrerade på kurser klassificerade på avancerad nivå.

Av studenterna i utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgör kvinnor 60 procent och män 40 procent. En del av förklaringen till den höga andelen kvinnor inom högskolan kan vara att kvinnor i större utsträckning än män söker sig till högskolan för att gå en yrkesutbildning, eftersom gymnasieskolans utbud av yrkesutbildningar i större utsträckning omfattar traditionellt manliga yrken. Ytterligare en förklaring kan vara kvinnors bättre studieresultat i gymnasieskolan.

Distansutbildningen inom högskolan fortsätter att öka. Under läsåret 2010/11 uppgick antalet distansstudenter till ca 143 000, vilket är 9 000 fler än föregående läsåret och drygt tre gånger så många som för tio år sedan. Av distansstudenterna läste 37 procent samtidigt campuskurser. Jämfört med övriga studenter är drygt dubbelt så många distansstudenter över 34 år och andelen kvinnor är högre.

Flest studenter som enbart var registrerade på distanskurser läsåret 2010/11 hade Linnéuniversitetet med ca 15 600 studenter, Umeå universitet med ca 14 600 studenter och Mittuniversitetet med ca 14 400 studenter. Högst andel studenter som enbart var registrerade på distanskurser läsåret 2010/11 hade Högskolan på Gotland med 85 procent. Andra lärosäten med en hög andel studenter på enbart distanskurser var Mittuniversitetet (71 %), Högskolan Dalarna (67 %), Högskolan Kristianstad (62 %) och Högskolan i Gävle (60 %).

Av samtliga studenter läsåret 2010/11 hade 17 procent en tidigare examen från svensk högskola. Av dessa var nästan hälften registrerade på kurser enbart på distans.

Tillfälliga högskoleplatser 2010–2011

I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1, utg.omr. 16) presenterade regeringen en tillfällig satsning på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Satsningen omfattade 700 miljoner kronor och fördelades huvudsakligen efter universitet och högskolors bedömningar att med bibehållen kvalitet kunna utöka antalet platser.

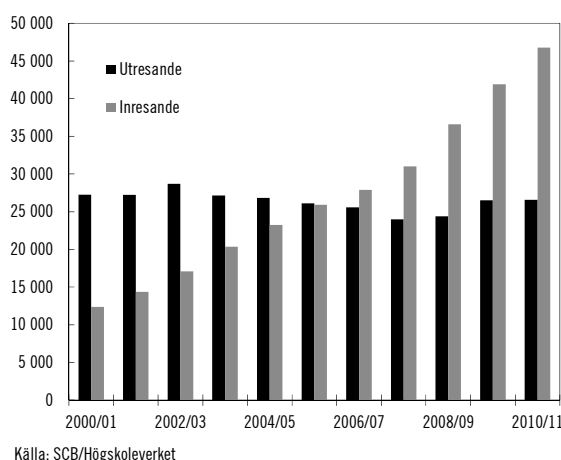
Mellan 2009 och 2010 ökade antalet helårsstudenter med drygt 15 000. Under 2011 var antalet helårsstudenter 14 000 fler än under 2009. Orsaken till att ökningen var större än den tillfälliga satsningen berodde på att nästan alla lärosäten sedan tidigare hade sparade grund-

utbildningsanslag. Sammanfattningsvis innebar den tillfälliga satsningen att antalet platser på flera efterfrågade utbildningar kunde utökas.

8.4.1 Studenternas internationella rörlighet

Läsåret 2010/11 studerade 26 600 svenska studenter utomlands. Under de senaste tio åren har antalet utresande studenter legat relativt stilla. Under samma tidsperiod har antalet inresande studenter till Sverige mer än tredubblats.

Diagram 8.1 Antal in- och utresande studenter läsåren 2000/01–2010/11

Inresande studenter

Antalet utländska studenter som påbörjar studier vid svenska universitet och högskolor har fortsatt att öka. Läsåret 2010/11 uppgick antalet inresande studenter till 46 800, av vilka 44 procent var kvinnor och 56 procent män. Det är en ökning med 4 900 studenter jämfört med föregående läsår. Totalt utgjorde de inresande studenterna elva procent av samtliga studenter i Sverige under läsåret 2010/11. Av de inresande studenterna kom 68 procent till Sverige som fritt inresande studenter utanför utbytesprogram (s.k. free mover-studenter) och 32 procent inom ramen för utbytesprogram.

Av samtliga inresande studenter som var nybörjare vid svenska högskolor 2010/11 kom 45 procent från europeiska länder, 26 procent från Asien och 8 procent från Nordamerika. Bland de fritt inresande studenterna kom de flesta från Kina, Iran, Pakistan och Indien.

I stort sett samtliga utbytesstudenter läser fristående kurser medan programstudier dominerar bland fritt inresande studenter, varav nästan 70 procent läser masterprogram.

Studieavgifter

I enlighet med förslagen och bedömningarna i propositionen Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230) infördes fr.o.m. hösten 2011 studieavgifter för studenter som inte är medborgare i länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz, s.k. tredjelandstudenter.

Antalet ansökningar från studenter från tredjeland ökade dramatiskt under 2000-talet. Bara mellan 2008 och 2010 ökade antalet ansökningar med 70 procent. Det stora antalet ansökningar och det omfattande granskningsarbete som krävdes vid handläggningen blev mycket resurskrävande för universitet och högskolor, liksom för Verket för högskoleservice. Från och med hösten 2011 infördes därför en anmälningavgift för sökande från tredjeland.

Till följd av de införda anmälning- och studieavgifterna minskade antalet internationella sökande från totalt 151 800 sökande till 28 700 mellan 2010 och 2011. Även antalet antagna minskade, men inte i samma omfattning. Totalt antogs 11 100 internationella sökande till höstterminen 2011, vilket var drygt 60 procent färre jämfört med föregående hösttermin. Relationen mellan antalet sökande och antagna har därmed förändrats. Tidigare antogs knappt 20 procent av alla internationella sökande. Höstterminen 2011 ökade den andelen till knappt 40 procent. För svenska studenter är andelen nästan 80 procent.

Det totala antalet nya inresande studenter minskade från 22 100 höstterminen 2010 till 14 700 höstterminen 2011. Så gott som hela minskningen beror på att antalet fritt inresande studenter från länder utanför EES och Schweiz och som ska betala studieavgifter har minskat. Denna grupp, som framför allt utgjordes av män som studerade inom teknik och naturvetenskap, har minskat med hela 79 procent mellan de två höstterminerna.

Av samtliga högskolenybörjare höstterminen 2010 utgjorde de inresande studenterna 28 procent. Höstterminen 2011 hade andelen inresande

minskat till 21 procent av samtliga högskole-nybörjare. Det innebär att även sedan avgifter har införts för studenter utanför EES och Schweiz, är mer än var femte högskolenyborjare en inresande student.

Högskoleverket visar i en uppföljning av studieavgiftsinförandet (Avgiftsreformen – lärosätenas första erfarenheter, 2011:17 R) att av de totalt 4 600 avgiftsskyldiga antagna började knappt 1 350 studera vid ett lärosäte. Av de registrerade studenterna hade drygt 42 procent någon form av svenskt stipendium. Det var dock fler som erbjöds stipendium men som tackade nej. Den vanligaste orsaken var att levnadsomkostnaderna i Sverige upplevdes som för höga.

Uppföljningen visar också att studieavgiftsreformen har inneburit ett omfattande arbete för universitet och högskolor. Efter den första terminen har flertalet lärosäten utarbetat nya rutiner för att hantera konsekvenserna av reformen. Intrycket är att många problem är övergående och delvis en effekt av att reformen sjö-sattes skyndsamt.

Reformen har också inneburit att lärosäten som tidigare inte hade så många internationella studenter har blivit mer medvetna om behovet av internationaliseringsarbete.

Under 2011 avsattes 30 miljoner kronor från utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för stipendier till studenter från tredje land. Summan ökade 2012 till 60 miljoner. Sedan 2011 avsätts vidare 30 miljoner kronor per år till stipendier från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd till studenter från länder med vilka Sverige har ett långsiktigt samarbete.

Utresande studenter

Under läsåret 2010/11 studerade 26 600 svenskar utomlands, vilket var nästan lika många som föregående läsår. Av de utresande studenterna var 22 procent utbytesstudenter och 66 procent fritt utresande studenter, medan 12 procent läste språkkurser på eftergymnasial nivå.

Nästan två tredjedelar av de utresande studerade i Europa, även om allt fler valde att studera i Asien. Storbritannien och USA var de största mottagarländerna. Därefter följde Danmark, Australien, Spanien, Frankrike och Polen.

Av samtliga studenter som avlade examen i Sverige under 2010/11 hade 13 procent studerat utomlands under sin utbildning. De flesta som

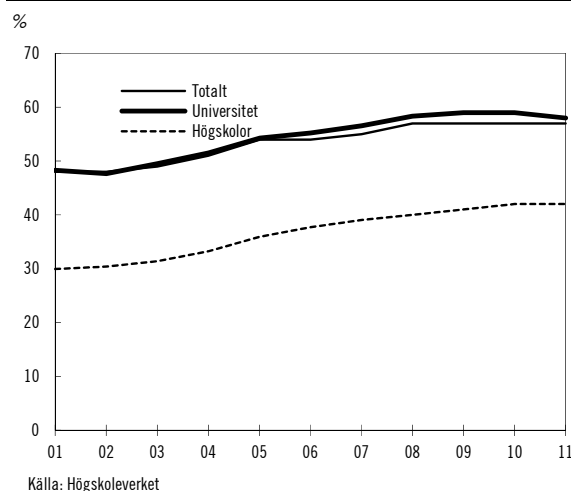
har studerat utomlands återfinns bland personer med arkitektexamen och personer med magisterexamen inom samhällsvetenskap och juridik. Bland utbildningsprogrammen med flest antal studenter var andelen som har studerat utomlands lägst bland personer med socionom-, sjuksköterske- eller lärarexamen.

8.4.2 Lärarresurser

Antalet anställda vid landets universitet och högskolor 2011 var 72 600 personer. Det är det högsta antalet någonsin och en ökning med tre procent jämfört med föregående år. Av de anställda vid universitet och högskolor arbetade 57 procent med undervisning och forskning. Antalet professorer fortsatte att öka och uppgick 2011 till 5 660. Det är nästan 400 fler än föregående år.

Av samtliga anställda vid universitet och högskolor var 52 procent kvinnor och 48 procent män 2011. Könsfördelningen varierar dock mellan olika personalkategorier. Bland den forskande och undervisande personalen var 43 procent kvinnor och 57 procent män, medan andelen kvinnor bland professorerna endast var 22 procent och andelen män 78 procent.

Diagram 8.2 Andel disputerade lärare 2001–2011

Andelen disputerade lärare uppgick 2011 till 57 procent. Under de senaste tio åren har andelen disputerade lärare ökat med tio procentenheter. Ökningen har skett både bland högskolorna, som har gått från 30 procent disputerade 2001 till 42 procent 2011, och bland universitetet, som har ökat andelen disputerade från 48 procent till 57 procent 2011. Högst andel dispu-

terade lärare bland de statliga universiteten och högskolorna hade Karolinska institutet med 70 procent. Bland högskolorna var det Södertörns högskola som hade den högsta andelen disputerade med 62 procent, vilket var en högre andel än flera universitet.

8.4.3 Integration

Kompletterande utbildning

Under 2000-talet har möjligheterna till kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen ökat. Utbildningarna har under de senaste åren gått från att vara allmänna till att bli specifika för olika yrkesgrupper. Under 2011 pågick enligt regeringsuppdrag kompletterande utbildningar vid flera lärosäten för ca 30 jurister och 300 lärare. Dessutom anordnades kompletterande utbildningar för personer med avslutad läkar-, tandläkar- och sjuksköterskeutbildning från tredjeländ vid fyra lärosäten.

Högskoleverket har haft i uppdrag att genomföra en kartläggning och analys av olika former av kompletterande högskoleutbildningar för utländska akademiker. Högskoleverket redovisar i rapporten Kompletterande utbildningar för utländska akademiker (2012:8 R) att studenterna kan nå goda resultat, men att det många gånger krävs att utbildningen individualiseras och att studenternas förkunskaper utreds. Samtidigt menar Högskoleverket att underlaget för uppföljning är förhållandevis litet. Enskilda studenters etablering kan därför få en stor effekt på resultatet. Högskoleverket framhåller att uppföljningen behöver utvecklas, bl.a. föreslås att regeringen bör ge ett uppdrag till en myndighet med sakkunskap på området att i samverkan med lärosätena utveckla en modell för uppföljning av kompletterande utbildning för utländska akademiker.

Kostnaden för kompletterande utbildningar för utländska akademiker uppgick under 2011 till ca 50 miljoner kronor.

Bedömning av utländska utbildningsmeriter

Högskoleverket har i uppdrag att göra bedömningar av utländska meriter i fråga om utbildning för att bidra till att personer med utländsk högre utbildning ska kunna integreras på den svenska

arbetsmarknaden. Antalet inkomna ansökningar om erkännande av utländsk utbildning var på samma nivå som rekordåret 2010 och uppgick till 5 040. Samtidigt ökade antalet utfärdade bedömningsutlåtanden 2011 med cirka fem procent jämfört med året innan. Totalt utfärdade Högskoleverket 4 160 bedömningsutlåtanden under 2011.

Vidareutvecklingen och effektiviseringen av verksamheten med att erkänna utbildning har fortsatt under 2011, vilket har lett till att den genomsnittliga handläggningstiden har minskat med nästan 25 procent jämfört med året innan.

8.4.4 Genomströmning

Av de högskolenybjörjare som hösten 2009 läste en fristående kurs fanns 54 procent kvar i högskolan följande termin (exkl. de inresande studenterna). Bland högskolenybjörjare på programutbildningar fanns 90 procent kvar på programmet följande termin. Merparten av programstudenterna som inte fanns kvar på utbildningen den andra terminen fanns över huvud taget inte kvar i högskolan.

Prestationsgrad

Prestationsgraden, dvs. kvoten mellan avklarade poäng och helårsstudenter, var 81 procent 2011. Det är en liten ökning jämfört med föregående år. Skillnaden i prestationsgrad är stor mellan olika studieformer. Prestationsgraden för program som leder till yrkesexamen var 91 procent läsåret 2009/10 och för fristående kurser 63 procent. Den låga prestationsgraden för fristående kurser beror till stor del på att många studenter läser fristående kurser på distans där prestationsgraden generellt är lägre.

Utbildningsområdena undervisning, vård och konst har de högsta prestationsgraderna. Den höga prestationsgraden förklaras delvis med att kurserna inom dessa områden ofta ingår i program och att examen behövs för att få legitimation att utöva t.ex. vissa vårdyrken. Lägst är prestationsgraden inom humaniora där en övervägande del av utbildningarna består av fristående kurser. Inom alla utbildningsområden har kvinnor en högre prestationsgrad än män.

Tabell 8.3 Prestationsgrad 2009–2011

Utbildningsområde	2009	2010	2011
Humaniora (inkl. teologi)	67 %	67 %	68 %
Samhällsvetenskap (inkl. juridik)	77 %	78 %	80 %
Vård (inkl. medicin, odontologi, farmaci)	91 %	92 %	91 %
Naturvetenskap	74 %	73 %	76 %
Teknik	78 %	78 %	80 %
Undervisning	89 %	88 %	92 %
Konst (inkl. idrott, design, media)	92 %	94 %	93 %
Övrigt	79 %	79 %	84 %
Totalt	79 %	79 %	81 %

Källa: Högskoleverket

Skillnaderna i prestationsgrad är också stor mellan olika universitet och högskolor. Nivån på prestationsgraden vid olika lärosäten avgörs i stort utsträckning av andelen studenter på fristående kurser i kombination med andelen studenter på distansutbildning.

Studenter som inte tar poäng

Av samtliga helårsstudenter som var registrerade på en kurs eller ett program under höstterminen 2010 hade ca tio procent inte tagit några poäng alls på de kurser de var registrerade på under höstterminen 2010 eller vårterminen 2011. Totalt rör det sig om ca 31 000 helårsstudenter som inte tog några poäng under denna period, av vilka 4 400 var inresande studenter. Totalt uppgår ersättningen som utgår till universitet och högskolor för studenter som inte tar några poäng till motsvarande ca 900 miljoner kronor.

Högst är andelen studenter som inte tar poäng på fristående kurser som läses på distans där ca 20 procent av helårsstudenterna inte tar några poäng. Lärosäten med en hög andel studenter på fristående kurser och distansutbildning har en högre andel studenter som inte tar några poäng än lärosäten med en stor andel av studenterna på program.

Många studenter som inte tar poäng är dock registrerade även på andra kurser där de har tagit poäng. Detta gäller för ca hälften av samtliga studenter som inte har tagit några poäng.

Om studenter som inte har tagit några poäng exkluderas ur kvoten i beräkningen av prestationsgraden, stiger denna till totalt 86 procent. Eftersom andelen studenter som inte tar poäng är olika stor inom olika utbildningsområden, på-

verkas prestationsgraden olika mycket. Prestationsgraden är dock fortfarande lägst inom humaniora även om studenter som inte tar några poäng exkluderas.

Examina

Examina inom högskolan delas in i tre kategorier: generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina. Sedan början av 2000-talet har antalet avlagda examina ökat med 50 procent. Till viss del förklaras den kraftiga ökningen av att det har blivit vanligare att en och samma student tar ut flera examina för samma utbildning. Det gäller framför allt vissa yrkesexamina som högskoleingenjörsexamen och sjuksköterskeexamen som kombineras med en generell examen.

Läsåret 2010/11 utfärdades 69 840 examina vid universitet och högskolor, vilket var det största antalet under ett enskilt läsår någonsin och 8 800 fler än föregående läsår. Antalet personer som tog ut en examen uppgick till 59 400, vilket också var det högsta antalet någonsin. Antalet personer som tog ut en examen har ökat med ca 50 procent under de senaste tio åren. Under samma tid har antalet studenter ökat med ca 15 procent.

Av alla utfärdade examina var 37 100 generella examina, dvs. drygt hälften. Av dessa var i sin tur mer än hälften kandidatexamina. Antalet masterexamina, som tillkom vid införandet av den nya utbildnings- och examensstrukturen 2007, fortsätter att öka. Läsåret 2010/11 utfärdades 5 760 masterexamina. Det är nästan 50 procent fler än föregående läsår. Sedan den nya strukturen infördes har antalet examinerade med minst 300 högskolepoäng, motsvarande fem års heltidsstudier, ökat med ca 7 000. Till största delen beror detta på ett växande antal utfärdade masterexamina.

Kategorin konstnärliga examina infördes som en följd av den nya examensstrukturen 2007, och läsåret 2010/11 utfärdades 620 konstnärliga examina. Det är nästan dubbelt så många examinerade som föregående läsår.

Antalet yrkesexamina ökade också. Läsåret 2010/11 utfärdades 32 100 yrkesexamina, vilket var 12 procent fler än föregående läsår. De tre yrkesexamina av vilka det utfärdades flest var lärarexamen, sjuksköterskeexamen och civilingenjörsexamen.

Läsåret 2010/11 utfärdades 11 170 lärarexamina, vilket var 2 870 fler än föregående läsår. Fördelningen mellan män och kvinnor är mycket ojämn. Andelen examina utfärdade till kvinnor har under många år varit 80 procent. Det är dock stora skillnader mellan de olika inriktningarna. Andelen män med lärarexamen med inriktning mot gymnasieskola är 40 procent, medan andelen män med inriktning mot förskola och grundskolans tidigare år är tio procent.

För att säkra kvaliteten i undervisningen och för att ge erfarna lärare som saknar lärarexamen en möjlighet att komplettera sin utbildning pågår sedan 2007 en särskild utbildningssatsning för vidareutbildning av lärare, den s.k. VAL-satsningen, vid sju lärosäten. Utbildningen planeras med hänsyn till studentens tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet och har tidigare främst omfattat det allmänna utbildningsområdet. I juni 2011 ersattes förordningen (2007:224) om högskoleutbildning för vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen av förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen. Förändringarna innebär bl.a. att utbildningens omfattning har utökats från maximalt 60 högskolepoäng till maximalt 120 högskolepoäng för att möjliggöra att fler obehöriga lärare kan delta i satsningen. Under 2011 fanns ca 600 helårsstudenter registrerade inom ramen för VAL. Antalet deltagande individer var dock fler, eftersom studierna ofta sker på deltid.

Antalet utfärdade sjuksköterskeexamina var 4 300 läsåret 2010/11, vilket var något fler än föregående läsår. Även bland personer med sjuksköterskeexamina är könsfördelningen ojämn. Andelen sjuksköterskeexamina utfärdade till män var 12 procent under läsåret 2010/11.

Bland personer med civilingenjörsexamina var andelen män drygt 70 procent. Totalt utfärdades 3 600 civilingenjörsexamina läsåret 2010/11, vilket var 200 fler än föregående läsår. Under de två senaste läsåren har antalet civilingenjörsexamina varit förhållandevis lågt. Särskilt jämfört med läsåret 2005/06 då 4 700 civilingenjörsexamina utfärdades, vilket var det högsta antalet någonsin.

Examensfrekvens

Bland programmen som leder till en yrkesexamen skiljer sig examensfrekvensen, dvs. andelen nybörjare på program som har tagit ut en examen inom respektive programs nominella studietid plus tre år. Högst är examensfrekvensen på utbildningar som leder till läkar-, barnmorske-, tandhygienist- eller sjuksköterskeexamen. Samtliga har en examensfrekvens på över 80 procent. Lägst är examensfrekvensen på utbildningar inom teknikområdet. Examensfrekvensen är 51 procent på civilingenjörsutbildningarna och endast 33 procent på högskoleingenjörsutbildningarna.

Högskoleverket redovisade i rapporten Orsaker till studieavbrott (2010:23 R) att av de som inte hade avlagt en examen hade 75 procent avbrutit sina studier, 14 procent hade gjort studieuppehåll och 10 procent hade fullföljt sin utbildning men inte tagit ut examensbevis. Närmare hälften av de som hade avbrutit en utbildning angav själva utbildningen som skäl till avbrottet och 30 procent uppgav sociala faktorer. Andra skäl till avbrott var arbetsmarknadsrelaterade och ekonomiska faktorer.

Av de som påbörjat en högskoleingenjörsutbildning hade 63 procent inte tagit ut en examen, vilket var den lägsta examensfrekvensen för samtliga yrkesexamina. 15 procent hade i stället avlagt en kandidatexamen i teknik och 12 procent hade fullföljt utbildningen men inte tagit ut examensbevis. Därutöver hade ca 30 procent avbrutit utbildningen på grund av att de hade fått ett arbete. Fyra femtedelar av dessa hade fått arbete som matchade utbildningen.

Kvinnor har en högre examensfrekvens än män på samtliga större yrkesexamensprogram. På t.ex. utbildningarna som leder till socionom-, receptarie- och lärarexamen har kvinnor minst 20 procent högre examensfrekvens.

8.5 Etablering på arbetsmarknaden

Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökning (AKU) visar att arbetslösheten är lägre bland högskoleutbildade än bland gymnasie- och grundskoleutbildade. Detta gäller oavsett konjunkturläge.

Diagram 8.3 Andel arbetslösa 16–64 år efter utbildningsnivå, 1996–2011

Källa: SCB

Anm.: Arbetslösa enligt tidigare svensk definition, dvs. arbetssökande heltidsstuderande ingår inte. Tidsseriebrott 2005 på grund av att en ny EU-anpassad statistik infördes.

Undersökningar om högskoleutbildades inträde på arbetsmarknaden visar att etableringen fortsätter att vara god. Enligt Högskoleverkets undersökning Etableringen på arbetsmarknaden – examinerade 2007/08 (2011:16 R) hade 78 procent av dem med avlagd examen läsåret 2007/08 etablerat sig på arbetsmarknaden 2009. Etableringsgraden var något lägre än för 2008 (80 procent) då konjunkturläget hade försämrats mellan mätillfällena. Nästan alla (97 procent) hade haft ett jobb under hela eller delar av året.

Personer med examen inom ämnesområdena teknik, medicin, odontologi och vård hade lättast att etablera sig på arbetsmarknaden under 2009. Högst etableringsgrad hade personer med tandläkar-, läkar- och veterinärexamen med en etableringsgrad kring 95 procent. Personer som hade avlagt civilingenjörsexamen med inriktning mot bygg- eller data, jägmästarexamen eller skogmästarexamen hade en etableringsgrad på 90 procent eller mer. Lägst etableringsgrad hade personer med magisterexamen i historia, filosofi eller teologi, 45 procent, samt personer med masterexamen i naturvetenskap, 44 procent. Vidare hade personer med konstnärlig examen en låg etableringsgrad med 37 procent. Inom gruppen med konstnärlig examen är det relativt vanligt att starta eget företag, ofta med låga inkomster. Personer med konstnärlig examen faller därför ofta utanför den definition av etablerade på arbetsmarknaden som har använts i undersökningen, men de står sällan helt utanför arbetsmarknaden.

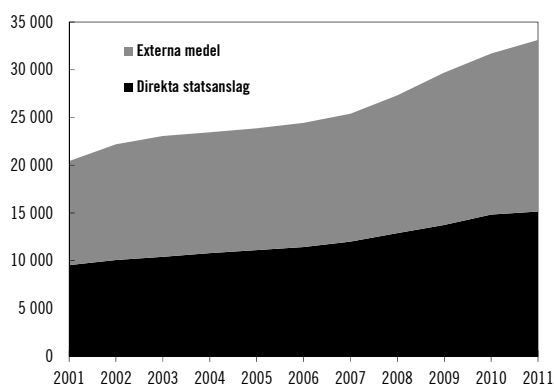
Andelen av samtliga examinerade som var etablerade på arbetsmarknaden som egna företagare var låg, endast en procent. Kombinatorer, dvs. personer som kombinerar anställning och eget företagande, var något fler, motsvarande åtta procent. Både andelen företagare och kombinatorer skiljer sig mellan olika utbildningsområden.

Skillnaden i etableringen mellan kvinnor och män har varierat över tid och skiljer sig också mellan olika utbildningar. Det hänger bl.a. samman med att män och kvinnor är i majoritet inom olika utbildningar, vilket leder till etablering i skilda sektorer på arbetsmarknaden som kan påverkas i olika grad av t.ex. förändringar i konjunkturen. Under 2009 var etableringen för män drygt fyra procent högre än för kvinnor, att jämföra med sex procent 2008. Under den period som Högskoleverket har följt upp etableringen på arbetsmarknaden (1996–2009) har kvinnor haft högre etableringsgrad än män endast under två av dessa år.

8.6 Forskning

Anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå till universitet och högskolor var 15,1 miljarder kronor 2011. Jämfört med 2010 har de ökat med ca 350 miljoner kronor. Anslagen för forskning och forskarutbildning utgjorde 46 procent av universitet och högskolors alla intäkter för forskning under 2011. Denna andel har varit i stort sett konstant under de senaste tio åren.

Utöver dessa anslag uppgick lärosätenas intäkter från nationella och internationella forskningsfinansiärer för forskning till 16,9 miljarder kronor.

Diagram 8.4 Universitet och högskolors intäkter för forskning 2001–2011

Källa: Högskoleverket

Anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå används främst för grundforskning i form av lönekostnader för lektorer och professorer, samfinansiering av externa forskningsprojekt, riktad forskning för särskilt utpekade strategiska forskningsområden eller strategiska insatser för meritering av yngre forskare eller för forskare inom områden med ojämn könsfördelning samt finansiering av utbildning på forskarnivå. Samfinansiering av externa projekt avser dels sådana medel som skjuts till när de externa forskningsmedlen inte finansierar forskningsprojekt fullt ut, dels sådana medel som krävs som medfinansiering av vissa finansiärer. Genom införandet av Sveriges universitets- och högskoleförbunds redovisningsmodell för indirekta kostnader har lärosätenas kontroll över forskningsprojektens totala kostnader ökat. Vidare har den del av forskningsprojekten som finansieras med anslagsmedel gjorts tydligare.

8.6.1 Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel

I forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) bedömde regeringen att en ny modell för resurstilldelning för forskning och utbildning på forskarnivå borde införas. I enlighet med propositionen fördelas sedan 2010 anslagsmedel till universitet och högskolor utifrån deras resultat, mätt med resultatindikatorerna externa medel och vetenskaplig produktion.

Analys av publicerings- och citeringsstatistik är ett internationellt vedertaget verktyg för bedömning av forskningens volym och kvalitet. För att kompensera för skillnaderna i fråga om olika publiceringstradition inom olika forskningsområden, ges humaniora och samhällsvetenskap och till viss del naturvetenskap en större tyngd i beräkningarna av resurstilldelningen.

I indikatorn externa medel inkluderas alla externa medel som universitet och högskolor tilldelas från alla externa finansiärer, vilket gör att indikatorn speglar en del av lärosätenas samverkan med det omgivande samhället. Det är samtidigt en markering av att universitetens och högskolornas integrerade uppgift att samverka och verka för nyttiggörande av resultat är viktig. Från principen att alla externa medel ska ingå görs undantag endast för vissa stiftelser och andra källor som är knutna till ett visst lärosäte.

Resultatindikatorerna används vid fördelningen av nya medel för forskning och utbildning på forskarnivå som tillförs universitet och högskolor. Dessutom sker en omfördelning av forskningsmedel i enlighet med resultatindikatorerna. Det totala belopp som omfördelas är summan av de medel som har omfördelats föregående år och tio procent av de nya resurserna som har tillförts universitet och högskolor föregående år. Fördelningen för ett givet år baseras på varje högskolas medelvärde för respektive indikator över tre år. De strategiska forskningsmedlen ingår inte i omfördelningen. Årligen omfördelas drygt 1 miljard kronor mellan universitet och högskolor.

Tabell 8.4 Omfördelning av forskningsmedel 2010–2012

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	Omfördelning 2010 (tkr)	Omfördelning 2011 (tkr)	Omfördelning 2012 (tkr)
Uppsala universitet	685	-5 616	-6 335
Lunds universitet	20 043	-4 381	-5 148
Göteborgs universitet	-4 947	1 289	581
Stockholms universitet	-11 258	2 724	1 857
Umeå universitet	-10 639	-486	2 838
Linköpings universitet	-733	890	1 997
Karolinska institutet	19 664	1 521	1 013
Kungl. Tekniska högskolan	-7 295	-697	-1 355
Luleå tekniska universitet	-7 517	-58	410
Karlstads universitet	-5 481	97	431
Linnéuniversitetet	-4 008	1 307	462
Örebro universitet	-460	817	1 132
Mittuniversitetet	-4 879	1 141	1 609
Blekinge tekniska högskola	-2 569	342	221
Malmö högskola	8 067	28	490
Mälardalens högskola	3 805	411	265
Gymnastik- och idrottshögskolan	-1 212	332	17
Högskolan i Borås	2 408	66	143
Högskolan Dalarna	2 148	206	-130
Högskolan på Gotland	783	61	-235
Högskolan i Gävle	-649	486	221
Högskolan i Halmstad	2 204	256	-444
Högskolan Kristianstad	1 852	666	-691
Högskolan i Skövde	2 507	-174	-333
Högskolan Väst	1 600	138	26
Södertörns högskola	1 768	427	493
Sveriges lantbruks- universitet	-9 994	-1 734	-234
Chalmers tekniska högskola AB	984	-220	-177
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	8 067	161	876

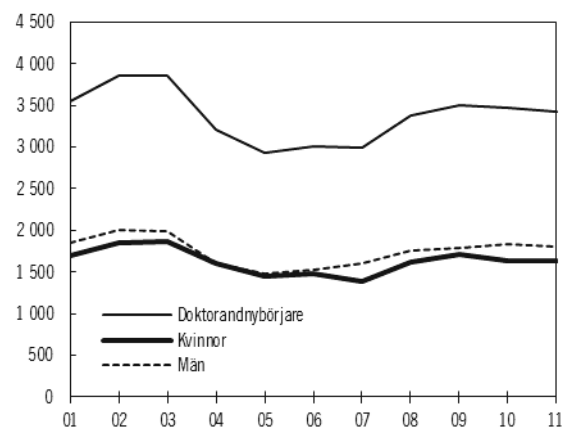
8.7 Utbildning på forskarnivå

I enlighet med bedömningar och förslag i propositionen Forskarutbildning med profilerings och kvalitet (prop. 2008/09:134, bet. 2008/09:UbU18, rskr. 2008/09:276) har författningsändringar gjorts som medför att högskolor som inte är universitet sedan den 1 januari

2010 får ansöka om tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom ett område. Högskolan anger själv inom vilket område den vill anordna utbildning på forskarnivå och ansöker om tillstånd hos Högskoleverket. Ansökan gäller generell doktorexamen inom ett område. För universitet och högskolor gäller också att de kan få tillstånd att utfärda konstnärliga examina på forskarnivå inom ett område (se vidare avsnitt 8.3 Kvalitet i utbildning).

Doktorandnybörjare och doktorexamina

Efter en nedgång under 2004 och 2005 ökade antalet nybörjare till utbildning på forskarnivå under perioden 2008–2010. Under 2011 minskade antalet nybörjare återigen med cirka sex procent jämfört med året innan till drygt 3 400. Könsfördelningen bland de nyantagna var relativt jämn med en liten övervikt för män. Skillnaderna är dock stora mellan olika forskningsämnesområden. Högst andel kvinnor fanns inom medicin med 59 procent och lägst inom teknik med 29 procent.

Diagram 8.5 Doktorandnybörjare 2001–2011

Källa: SCB

Antalet licentiatnybörjare har fortsatt att minska och uppgick 2011 till 328 personer.

Under 2011 var antalet aktiva heltidsdoktorander 18 310. Antalet män var något fler än kvinnor.

I ett längre perspektiv har antalet doktorexamina ökat markant, men sedan 2008, då flest doktorexamina avlades, har antalet minskat. Antalet utfärdade doktorexamina uppgick 2011 till knappt 2 600. Flest doktorexamina avlades liksom tidigare år inom ämnesområdet medicin.

Tabell 8.5 Utbildning på forskarnivå 2009–2011

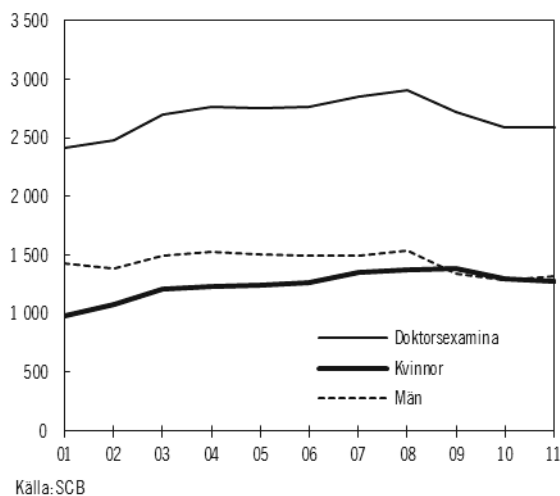
	2009	2010	2011	Andel kvinnor			Andel män		
				2009	2010	2011	2009	2010	2011
Antal doktorandnybörjare	3 353	3 471	3 424	49 %	50 %	48 %	51 %	50 %	52 %
Antal licentiatnybörjare	417	399	328	45 %	49 %	51 %	55 %	51 %	49 %
Antal aktiva doktorander*	17 176	17 693	18 311	49 %	49 %	49 %	51 %	51 %	51 %
Antal doktorsexamina	2 694	2 592	2 593	51 %	50 %	49 %	49 %	50 %	51 %
Antal licentiatexamina	750	680	875	41 %	37 %	41 %	59 %	63 %	59 %

Källa: SCB

* Per hösttermin

Andelen kvinnor som avlade doktorsexamen var fler än männen inom de flesta forskningsämnesområdena, förutom naturvetenskap och teknik. Totalt var dock andelen kvinnor som avlade doktorsexamen något färre än männen, vilket var en skillnad från åren innan då något fler kvinnor avlade sådana examina.

Antalet licentiatexamina uppgick år 2011 till 874 vilket var en ökning med 194 examina från 2010.

Diagram 8.6 Doktorsexamina 2001–2011

Källa: SCB

Genomströmning i utbildning på forskarnivå

Under 2011 var den genomsnittliga nettostudietiden för att bli examinerad som doktor 4,2 år, vilket innebär att den nominella studietiden för en doktorsexamen nästan överensstämmer med utfallet. Under 2011 var bruttostudietiden, dvs. den totala tiden i utbildningen utan hänsyn tagen till aktivitetsgrad, i genomsnitt 5,5 år för de som disputerade. För studenter som avlade licentiatexamen under samma period var den genomsnittliga nettostudietiden i

genomsnitt 2,5 år och bruttostudietiden i genomsnitt 3,5 år. Den genomsnittliga studietiden är i stort sett lika lång för män och kvinnor.

Forskarskolor

Under 2011 har Vetenskapsrådet på uppdrag av regeringen utlyst och beslutat om fördelning av medel till statliga universitet eller högskolor och till enskilda utbildningsanordnare för anordnande av utbildning på forskarnivå i form av forskarskolor för lärare och förskollärare. Totalt beviljades 14 ansökningar om totalt 200 utbildningsplatser.

Högskoleverket har i rapporten Utvärdering av forskarskolor för lärare (2012:9 R) utvärderat den satsning för yrkesverksamma lärare att gå utbildning på forskarnivå som regeringen aviserade 2007. Under 2008 och 2009 fördelades totalt 250 miljoner kronor till tio forskarskolor bestående av ett värdlärosäte och minst ett partnerlärosäte. Satsningen har omfattat 160 lärare i 61 kommuner. Könsfördelningen var 49 procent kvinnor och 51 procent män.

Högskoleverket menar att det är svårt att så snart efter satsningen urskilja någon mätbar effekt på kvaliteten i skolan eller elevernas måluppfyllelse. Utvärderingen visar emellertid att såväl deltagarna som kommunerna och lärosätena i huvudsak är positiva till satsningen. Den har inneburit att forskarkompetens om bl.a. ämnesdidaktik har tillförts skolans värld och att fler forskarutbildade lärare finns i kommunernas verksamhet. Satsningen har också resulterat i möjligheter att anställa lektorer skolan. Samtidigt konstateras att få skolhuvudmän har en plan för att förvalta och ta tillvara de forskarutbildade lärarnas kompetens i skolverksamheten.

Utvärderingen pekar på att det inför satsningen knappast fördes någon diskussion mellan forskarskolorna och skolhuvudmännen om kompetensbehoven i skolan och att de ämnen som ingått i satsningen har varit beroende av forskarskolornas ansökningar. I huvudsak var lärarna själva initiativtagare till deltagandet i utbildningen och valet av ämnesinriktning.

En övervägande majoritet av de som har deltagit i forskarskolorna arbetade i november 2011 som lärare och uppger att de har nytta av utbildningen i sin undervisning. Ungefär hälften av de deltagande lärarna uppger att de inte avser att fortsätta arbeta som lärare. Flera av deltagarna återfinns dock inom lärarutbildning eller forskning och kan på så sätt indirekt bidra till målen med satsningen.

Samverkan och nyttiggörande av forskningsresultat

Kraven på universitetens och högskolornas samverkan sinsemellan och med det omgivande samhället ökar, såväl i Sverige som internationellt. Universitet och högskolors uppgift förtydligades 2009 genom en ändring av högskolelagen (1992:1434) så att det har tydliggjorts att lärosätena förutom att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet även ska verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta. Flera lärosäten utvecklar löpande formerna för sin samverkan och sitt nyttiggörande av forskningsresultat. Dock finns inte någon tillgänglig samlad bild att redovisa för denna dimension av lärosätenas verksamhet.

8.8 Analys och slutsatser

Regeringen ser positivt på det stora intresset för högre utbildning, men befarar att de senaste 20 årens kraftiga expansion av högskolesektorn har lett till fokus på antalet platser framför ökad utbildningskvalitet.

För att följa upp utbildningskvaliteten och samtidigt värna lärosätenas autonomi har Högskoleverket på regeringens uppdrag utarbetat ett nytt kvalitetsutvärderingssystem. Nytt är att utvärderingarna ska avse utbildningarnas resul-

tat, och regeringen följer med intresse resultaten av utvärderingarna.

Regeringen följer med oro hur prestationsgraden och genomströmningen utvecklas. Den låga prestationsgraden vid en del lärosäten kan delvis förklaras av den allt större andelen distanskurser, där prestationsgraden generellt är låg. Distansutbildning kan spela en viktig roll inom utbildningssystemet, särskilt som fortbildning för äldre, yrkesverksamma studerande, men regeringen ser det som angeläget att lärosätena vidtar åtgärder för att höja prestationsgraden inom distansutbildningen.

Det senaste decenniet har kategorin utländska studenter ökat, särskilt fritt inresande studenter, och regeringen välkomnar den ökade internationaliseringen. Även om gruppen tredjelandsstudenter minskade i samband med att avgifter infördes för denna grupp till höstterminen 2011, noterar regeringen att antalet inresande högskolenyborjare fortfarande utgör en femtedel av samtliga högskolenyborjare och att det totala antalet inresande nyborjare 2011 var fler än i början av 2000-talet.

Bristen på jämställdhet vid universitet och högskolor, exempelvis könsbundna utbildningsval och den långsamma ökningen av andelen kvinnliga professorer, är nedslående. Regeringen kommer noggrant att följa Högskoleverkets utvärdering av de projekt som Delegationen för jämställdhet i högskolan initierade. Det är angeläget att universitet och högskolor fortsätter arbetet med att förbättra jämställdheten.

Högskolor har sedan 2010 möjlighet att ansöka om tillstånd att utfärda examen för utbildning på forskarnivå inom ett område. Regeringen välkomnar den profilering av högskolor som detta innebär och ser positivt på att fler ansökningar prövas.

De nya reglerna för tillträde till utbildning som påbörjas på grundnivå som infördes inför antagningen till höstterminen 2010 kan antas vara förklaringen till två välkomna förändringar, dels det ökade intresset för mer avancerade kurser i språk och matematik i gymnasieskolan, dels den högre andelen 19-åringar som direkt efter gymnasieskolan påbörjade högskoleutbildning. Att yngre sökande inte missgynnas är en viktig ambition för regeringen.

9 Forskning

9.1 Omfattning och mål

Området forskning inom utgiftsområde 16 omfattar anslag till forskning och forskningens infrastruktur. Anslagen avser Vetenskapsrådet, Kungl. biblioteket, Rymdstyrelsen, Institutet för rymdfysik, Polarforskningssekretariatet, Centrala etikprövningsnämnden och de sex regionala etikprövningsnämnderna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala.

9.1.1 Mål för verksamhetsområdet

Regeringens mål för forskningspolitiken är att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.

9.1.2 Indikatorer för målpuppfyllelsen

De indikatorer för forskning som används för att redovisa resultaten inom verksamhetsområdet är följande:

- antal vetenskapliga artiklar i vissa mindre och medelstora europeiska länder,
- antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan och vissa större europeiska länder,
- genomsnittligt antal citeringar per artikel och land, och
- genomsnittligt antal citeringar för olika vetenskapsområden i Sverige.

Antalet vetenskapliga artiklar per land är ett mått på hur omfattande den akademiska forskningen är, som bedrivs i respektive land. Det genomsnittliga antalet citeringar i relation till medelantalet citeringar för varje enskilt område, fältnormaliserade citeringar, är ett mått på vilken påverkan på vetenskapen ett arbete har. Denna synlighet brukar användas som ett mått på forskningens kvalitet.

9.2 Resultatredovisning

9.2.1 Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige

Det svenska nationella målet för forskning och utveckling (FoU) är att de totala investeringarna i FoU ska uppgå till ungefär fyra procent av BNP 2020. Detta mål har regeringen presenterat i 2011 års ekonomiska vårproposition (prop. 2010/11:100). Inom EU är målet att de samlade privata och offentliga investeringarna av FoU ska uppgå till tre procent av BNP 2020.

De statliga medlen till FoU inom statens budget beräknas av Statistiska centralbyrån (SCB) uppgå till 30,3 miljarder kronor 2012. I enlighet med forsknings- och innovationspropositionen 2008 Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09;UbU4, rskr. 2008/09:160) tillfördes sammantaget 5 miljarder kronor till anslagen för forskning och utveckling under perioden 2008–2012. Av dessa medel anvisades 1,1 miljarder kronor 2012.

Förutom medlen till FoU inom statens budget beräknas investeringar i FoU under 2012 göras med 1,3 miljarder kronor från de forskningsstiftelser som bildades med löntagarfondsmedlen, med drygt 3,2 miljarder kronor från EU:s forskningsmedel och med knappt 2,2 miljarder kronor från kommuners och landstings medel för FoU. Sammantaget uppskattas statens investeringar och övriga offentliga investeringar i FoU uppgå till cirka 37 miljarder kronor 2012, vilket motsvarar en andel av BNP på cirka en procent.

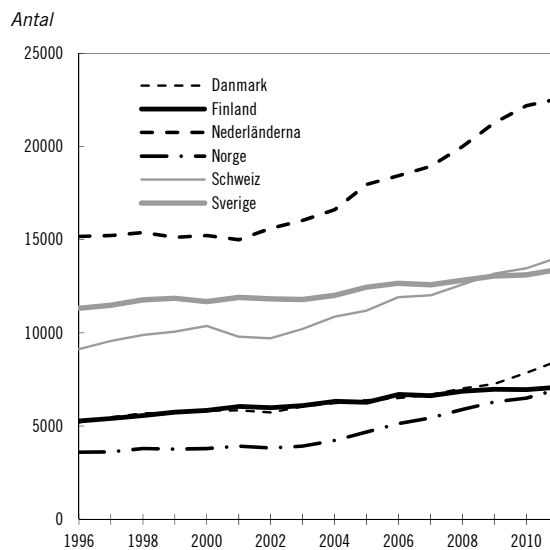
Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. SCB uppskattar att företagens investeringar i FoU uppgick till 77,8 miljarder kronor 2010. Företagens investeringar i FoU motsvarar 2010 en andel på 2,4 procent av BNP. Sammantaget avsattes därmed cirka 3,5 procent av BNP på FoU 2010.

Flera länder har ökat sina investeringar i FoU under de senaste åren. Sverige och Schweiz är de två länder som producerar flest artiklar per capita. Den svenska produktionen av vetenskapliga artiklar ökade med 50–60 procent under 1980- och 1990-talet. Den svenska ökningstakten är dock sedan 2000 låg jämfört med många andra länder.

Flera jämförbara länder, inklusive Schweiz och Nederländerna, har sedan 2000 ökat sin produktion av vetenskapliga artiklar, och för flera länder har ökningen under denna tid varit högre än under de föregående 15 åren. I Schweiz produceras nu, trots att det är ett mindre land, fler artiklar än i Sverige, se diagram 9.1.

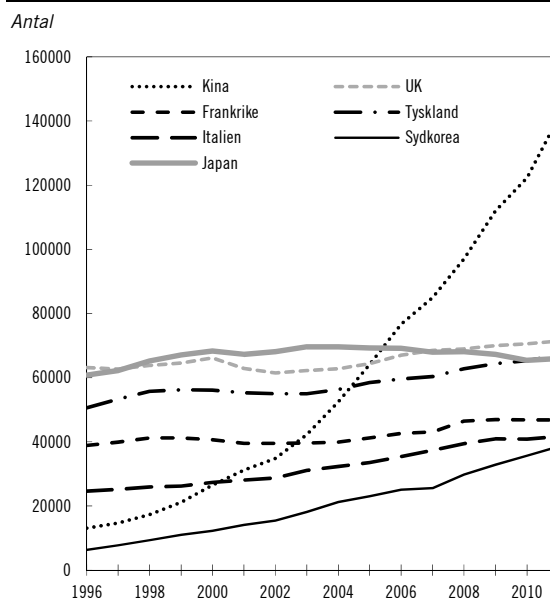
Den största ökningen av vetenskaplig produktion har skett i Asien. Kina har ökat sin publicering av vetenskapliga artiklar med omkring 350 procent sedan 2000 och Sydkorea med nästan lika mycket, omkring 250 procent. Kina är nu världens näst största producent av vetenskapliga artiklar, följt av Japan, Storbritannien och Tyskland. Den största producenten är USA, som publicerar cirka 300 000 artiklar per år, vilket är tre gånger så många artiklar som publiceras i Kina och fyra gånger så många som i Japan, Storbritannien eller Tyskland, se diagram 9.2.

Diagram 9.1 Antal vetenskapliga artiklar i vissa mindre och medelstora europeiska länder 1996–2011

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI.

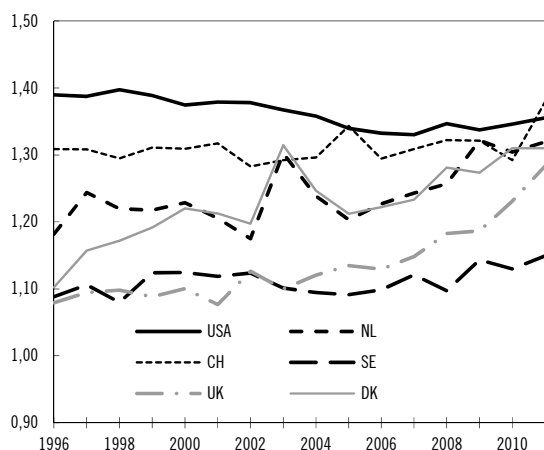
Diagram 9.2 Antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan och vissa större europeiska länder 1996–2011

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI.

Diagram 9.3 Genomsnittligt antal citeringar per artikel och land 1996–2011

Andel citeringar

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI.

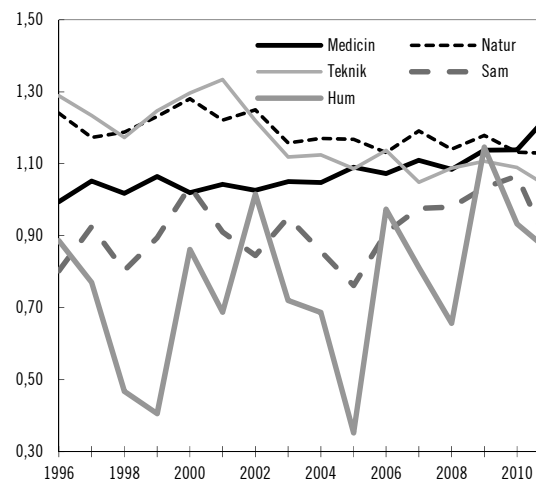
Ett mått på kvalitet är antal citeringar av vetenskapliga artiklar. Vetenskapliga artiklar från Sverige återfinns bland de tio länder i världen varifrån artiklar citeras mest. När kvaliteten på forskning mäts, som antal citeringar dividerat med medelantalet citeringar för varje område, ligger Sverige sedan 1980-talet konstant tio procentenheter över världsgenomsnittet. Vetenskapliga arbeten från USA, Danmark, Nederländerna och Schweiz citeras mer än svenska artiklar, se diagram 9.3. Under de senaste åren har kvaliteten mätt med detta mått ökat kraftigt för artiklar från Singapore, som nu har ett genomsnittligt citeringsindex som är högre än Sveriges. USA och Schweiz ligger konstant 30 procentenheter över världsgenomsnittet. Artiklar från Singapore citeras 20-30 procent över världsgenomsnittet. Danmark, Nederländerna och Storbritannien, som för 30 år sedan hade citeringsindex jämförbara med Sveriges, har nu ökat och citeras cirka 20-30 procentenheter över världsgenomsnittet.

När forskningsområden jämförs över tiden ligger Sverige 10-20 procentenheter över världsgenomsnittet inom naturvetenskap och teknik och nära världsgenomsnittet inom medicin. Kvaliteten inom naturvetenskap och teknik är förvisso jämförelsevis hög, men har minskat under de senaste åren medan kvaliteten inom medicin har ökat. Inom humaniora och samhällsvetenskap har publiceringen ökat under de senaste tio åren. Detta har resulterat i högre citeringsdata. Genomsnittligt antal citeringar inom humaniora ligger dock cirka 20 procentenheter under världsgenomsnittet och

samhällsvetenskap vid världsgenomsnittet, se diagram 9.4.

Diagram 9.4 Genomsnittligt antal citeringar för olika vetenskapsområden, Sverige 1996–2011

Andel citeringar

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI.

Fördelning av statliga medel till forskning

De statliga anslag som investeras i FoU beräknas uppgå till 30,3 miljarder kronor 2012, vilket är en ökning med 1,3 miljarder kronor i fasta priser jämfört med föregående år. FoU-medlen i statens budget 2012 beräknas därmed motsvara 0,87 procent av BNP.

Av de totala FoU-medlen 2012 anvisas 19,1 miljarder kronor inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Universitet och högskolor tilldelas 14,5 miljarder kronor av dessa medel som direkta forskningsanslag, se vidare kapitel 7 Universitet och högskolor.

De fyra myndigheterna med särskilda uppgifter att finansiera FoU, dvs. Vetenskapsrådet, Verket för innovationssystem (Vinnova), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) beräknas fördela 8 miljarder kronor under 2012. Forskningsfinansieringens andel beräknas därför uppgå till 26 procent av de totala statliga medlen för FoU.

De olika försvarsmyndigheternas finansiering av FoU beräknas uppgå till 2,5 miljarder kronor 2012.

Övriga myndigheters finansiering beräknas uppgå till 5,3 miljarder kronor. Detta motsvarar 17 procent av statens budgetmedel för FoU.

Tabell 9.1 Medel från statsbudgeten 2012 efter mottagare

Mottagare	2012	Procentuell andel
Universitet och högskolor	14,5	48
Vetenskapsrådet	4,6	15
Vinnova	2,0	7
Formas	1,0	3
FAS	0,4	1
Försvarsmyndigheter	2,5	8
Övriga myndigheter	5,3	17
Totalt	30,3	100

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

De statliga medel som används av övriga myndigheter för investeringar i FoU, dvs. 5,3 miljarder kronor, beräknas under 2012 fördelas enligt tabell 9.2.

Tabell 9.2 Beräknade medel som används av övriga myndigheter för investeringar i FoU, utgiftsområde och anslag 2012

Utgiftsområde	Anslag	2012
Rikets styrelse	Allmänna val och demokrati	4
	Myndigheten för radio och tv	1
	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	6
Samhällsekonomi och finansförvaltning	Konjunkturinstitutet	6
	Statistiska centralbyrån	36
Skatt, tull och exekution	Skatteverket	6
	Tullverket	72
Rättsväsendet	Kriminalvården	21
	Brottsförebyggande rådet	32
	Rättsmedicinalverket	12
Internationell samverkan	Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	24

	Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	42
	Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	14
Försvar och samhällets krisberedskap	Krisberedskap	104
	Strålsäkerhetsmyndigheten	80
Internationellt bistånd	Biståndsverksamhet	926
	Nordiska Afrikainstitutet	14
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	Statens beredning för medicinsk utvärdering	14
	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	4
	Bidrag till psykiatri	12
	Statens folkhälsoinstitut	29
	Smittskyddsinstitutet	4
	Bidrag till Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap	10
	Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel	15
	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	35
	Statens institutionsstyrelse	39
	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	5
	Socialstyrelsen	9
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	Försäkringskassan	8
Integration och jämställdhet	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	1
	Särskilda jämställdhetsåtgärder	33
Arbetsmarknad och arbetsliv	Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering	32
Utbildning och universitetsforskning	Rymdforskning och rymdverksamhet	202

	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	551
	Myndigheten för yrkeshögskolan	1
	Polarforsknings- sekretariatet	37
	Särskilda utgifter för forsknings- ändamål	132
Kultur, medier, trossamfund och fritid	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	36
	Institutet för språk- och folkminnen	16
	Konstnärdsnämnden	1
	Centrala museer: Myndigheter	45
	Ungdomsstyrelsen	4
	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	4
	Stöd till idrotten	16
	Insatser för den ideella sektorn	20
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	Statens geotekniska institut	16
	Lantmäteriet	9
Regional tillväxt	Regionala tillväxtåtgärder	4
Allmän miljö- och naturvård	Naturvårdsverket	18
	Miljöforskning	88
	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	39
	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	52
Energi	Energiforskning	1 311
	Avgifter till internationella organisationer	15
Kommunikationer	Väghållning	299
	Trafikverket	7
	Statens väg- och transportforsknings- institut	44
	Transportstyrelsen	4
	Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade	36
	Driftsäker och tillgänglig	2

	elektronisk kommunikation	
Areella näringar, landsbygd och livsmedel	Insatser för skogsbruket	5
	Statens veterinärmedicinska anstalt	31
	Djurhälsovård och djurskydds- främjande åtgärder	13
	Livsmedelsverket	8
	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	15
	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1
Näringsliv	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	448
	Näringslivsutveck- ling m.m.	87
	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersöknings- verksamhet m.m.	6
	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	6
	Konkurrensforskning	14
Totalt		5 293

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

Forskningsstiftelserna

De forskningsstiftelser som bildades med medel från de statliga löntagarfonderna planerar att investera 1,3 miljarder kronor i FoU under 2012. I tabell 9.3 visas forskningsstiftelsernas bidrag för FoU under de tre senaste åren.

Tabell 9.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU

mnkr

Stiftelse	2010	2011	2012 (Prognos)
SSF	555	494	723
KK	171	192	171
MISTRA	213	133	185
Vårdal- stiftelsen	36	34	12
STINT	43	30	40
IIIEE	11	11	11
Östersjö- stiftelsen	233	176	175
Totalt	1 262	1 070	1 317

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) stödjer naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning av strategisk betydelse för den svenska konkurrenskraften.

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen) ger bidrag till universitet och högskolor för forskning av betydelse för näringslivets utveckling och för utökade kontakter med näringslivet, främst i omgivande regioner till universitet och högskolor.

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA) stödjer miljöforskning.

Stiftelsen för vård och allergiforskning, (Vårdalstiftelsen) stödjer forskning och forskarutbildning inom områdena vård samt allergier och annan överkänslighet.

Stiftelsen för internationalisering av högre finansierar verksamhet vid Lunds universitet inom industriell miljöekonomi.

Östersjöstiftelsen finansierar främst forskning och akademisk infrastruktur vid Södertörns högskola.

Riksbankens jubileumsfond, vars kapital delvis har finansierats med medel från löntagarfonderna, fördelade 333 miljoner kronor till forskning under 2011.

Andra stiftelser och organisationer

Utöver de forskningsstiftelser som har bildats av staten finns det andra stiftelser som ger stora bidrag till svensk forskning. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse beviljade 1,2 miljarder kronor för olika forskningsprojekt och vetenskaplig utrustning under 2011.

Cancerfonden delade ut 392 miljoner kronor för forskning under 2011.

9.2.2 Utredningar

Utredningen om kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter

Regeringen beslutade den 15 september 2011 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att kartlägga den forskning och utveckling som bedrivs vid statliga myndigheter (dir. 2011:83). Utredningen överlämnade sitt betänkande Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter (SOU 2012:20) i april 2012.

Utredningen konstaterar att kvalitetssäkringen av forskning som utförs av myndigheter eller ges i uppdrag till annan utförare i de flesta fall är tillfredsställande. I en del fall är dock transparensen i kvalitetssäkringen otillfredsställande. Dessutom konstateras att insynen i vissa myndigheters FoU-verksamhet inte är optimal, eftersom kontinuerlig extern insyn saknas. Utredningen föreslår en bättre synkronisering av myndigheternas FoU-verksamhet när det gäller kvalitetssäkringen för att trovärdigheten för den forskning som initieras med statliga medel vidmakthålls. Betänkandet har remitterats och synpunkter har inkommit. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Innovationsstödsutredningen

Regeringen beslutade den 3 november 2011 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda stödsystemet för hantering av innovationer och immateriella tillgångar vid universitet och högskolor (dir. 2011:102). Utredningen överlämnade ett delbetänkande (SOU 2012:40) i april 2012 och sitt slutbetänkande Innovationsstödjande verksamheter vid universitet och högskolor (SOU 2012:41) i juni 2012. Delbetänkandet har remitterats och synpunkter har inkommit. Slutbetänkandet är för närvarande under remissbehandling.

Utredningen konstaterar att bristerna i innovationsstödsystemet är omfattande, men går att avhjälpa. Ett förslag är att alla lärosäten bör ges möjlighet att ha tillgång till den

privaträttsliga sfären med hjälp av ett holdingbolag. Andra förslag tar upp olika sätt att tydliggöra uppdraget till universitet och högskolor.

9.2.3 Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets främsta uppgift är att ge stöd för grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden.

Merparten av rådets forskningsstöd fördelas i konkurrens till forskare och forskargrupper som bedriver egeninitierad forskning. Stöden fördelas i nationell konkurrens efter granskning av sakkunniga. Administrationen av denna process för beredning och granskning av ansökningar utgör en stor del av rådets arbete.

Vetenskapsrådet fattade ett antal strategiska beslut om stöd till stora infrastruktur-anläggningar under 2011.

Av de totalt 4,7 miljarder kronor som Vetenskapsrådet lämnade i bidrag under 2011 var 3,4 miljarder kronor forskningsstöd och 1,3 miljarder kronor var stöd för forskningens verktyg och infrastrukturer.

Stödformer

I Vetenskapsrådets bedömning av ansökningar om forskningsmedel görs en sammanvägning av kvaliteten i projektets frågeställning och metodik samt forskarens kompetens inom det aktuella ämnesområdet.

Vetenskapsrådets största stödform är projektstöd som fördelas efter öppen utlysning. Vetenskapsrådet eftersträvar att ge de främsta forskarna goda ekonomiska förutsättningar att långsiktigt bedriva forskning. Jämfört med tidigare år har fler projektbidrag getts för en längre tidsperiod, fyra eller fem år i stället för tre år. Den genomsnittliga storleken på projektbidrag har höjts inom alla ämnesområden under 2011 jämfört med 2010, och antalet beviljade ansökningar har höjts något. Det samlade projektstödet var 2,2 miljarder kronor under 2011.

Vissa projektbidrag som riktas speciellt till unga forskare får användas till forskarens egen lön och drift av forskningen. Dessa medel utlystes för första gången 2011 inom områdena

Medicin och Hälsa samt Naturvetenskap och Teknik, medan stöd till anställningar och stipendier håller på att fasas ut. Genom stimulans av rörlighet i forskarsamhället bidrar Vetenskapsrådet till förnyelse och utveckling.

Vetenskapsrådet fördelar även stöd för större forskningsmiljöer, framför allt genom Linnéstödet, för forskningssamverkan och för forskarskolor. Totalt uppgick stödet till 616 miljoner kronor 2011.

Vetenskapsrådets stöd för internationell samverkan, t.ex. resebidrag, utlandsstipendier och gästforskarbidrag, uppgick till 105 miljoner kronor under 2011.

Mellan 2010 och 2011 ökade projektstödet, stödet för forskningens verktyg och infrastrukturer och stödet för miljöer, samverkan och forskarskolor.

Andelen beviljade ansökningar om projektbidrag skiljer sig åt mellan de olika områdena, där beviljandegraden inom medicin och hälsa samt inom naturvetenskap och teknikvetenskap var runt 30 procent, medan den var cirka 15 procent inom humaniora och samhällsvetenskap samt inom utbildningsvetenskap. Med beviljandegrad avses det totala antalet beviljade ansökningar i relation till det totala antalet ansökningar. Skillnaden förklaras av att man inom humaniora och samhällsvetenskap samt inom utbildningsvetenskap genomsnittligt beviljar projekten större summor. Inom området konstnärlig forskning och utveckling var beviljandegraden 19 procent.

Jämställdhet

När det gäller projektbidrag, som är Vetenskapsrådets dominerande stödform, hade ansökningar från kvinnor lägre beviljandegrad än mäns ansökningar inom alla ämnesområden utom naturvetenskap och teknik. En förklaring till detta kan, enligt Vetenskapsrådets analys, vara att kvinnor når sin karriärtopp senare i livet än män inom exempelvis medicin, vilket gör att män i genomsnitt är konkurrenskraftiga under fler år än kvinnor. Denna skillnad är dock inte tillräckligt stor för att räcka som förklaring. Skillnaden i beviljandegrad mellan könen är mycket stor inom medicin och hälsa för den nya utlysningsformen för projektbidrag till unga forskare och skillnaden kan inte förklaras.

Vetenskapsrådet har initierat vissa åtgärder för att motverka bristerna i jämställdhet. Vetenskapsrådet deltog bl.a. i en samverkansgrupp inom jämställdhetsområdet tillsammans med företrädare för FAS, Formas och Vinnova under 2011. Vidare har rådet genomfört föreläsningar om genusaspekter i utbildningen för de som granskar och bedömer ansökningarna och ett projekt med jämställdhetsobservatörer av beredningsarbetet.

Uppföljning, strategi och analys

Bibliometri är ett verktyg för att mäta vetenskaplig produktivitet baserat på olika publikationsparametrar. Det är en internationell trend att bibliometri utvecklas till ett allt viktigare instrument för prioritering och resursfördelning. Vetenskapsrådet arbetar med utveckling och analys av de metoder och databaser som finns för bibliometri och är med i ett nordiskt samarbete inom området. Vetenskapsrådet arbetar också med att förbättra möjligheterna att göra bibliometriska analyser för humaniora och samhällsvetenskap.

På uppdrag av regeringen har Vetenskapsrådet studerat effekterna av olika former av strategiska satsningar, framför allt de s.k. Linnéstöden. Dessa är en finansiering av excellenta forskningsmiljöer inom olika områden som initierades av Vetenskapsrådet 2006 (2010/7682/SAM/F). Vetenskapsrådets analys visar att för de 15 miljöerna inom medicin, naturvetenskap och teknikvetenskap har både produktivitet och citeringsnivåer varit konstanta från tiden innan stödets start (U2012/1147/F). Under 2011 var det 10-12 publikationer per miljö och år och per citeringsnivåer, som de senaste åren varit nästan 50 procent högre än världsgenomsnittet. Detta är betydligt högre än genomsnittet för Sverige under samma period. Analysen av publiceringsmönstren ger inga indikationer på att Linnémiljöerna har större samarbetsnätverk än andra forskningsmiljöer. Könsfördelningen bland forskare är inte sämre inom Linnémiljöerna än inom högskolan totalt, utan andelen kvinnor bland de seniora forskarna i Linnémiljöerna är högre eller lika stor som i resten av högskolevärlden.

Under 2011 slutförde Vetenskapsrådet två utvärderingar, en av miljöer för genusforskning och en av programmet inom kriminalvetenskap

(U2012/1147/F). När det gäller genusforskning sammanfattades utvärderingen med att satsningen på centrumbildningar bidragit till en positiv utveckling av forskningsmiljöerna. Av utvärderingen av kriminalvetenskap framgår att det finns kritik av den svaga anknytningen till det internationella forskningsfältet. Under 2011 fortsatte dessutom arbetet med tre utvärderingar som påbörjades 2010:

- en halvtidsutvärdering av de Linnéstöd som beviljades medel 2006 och som sker i samarbete med Formas,
- ett regeringsuppdrag om kartläggning och utvärdering av svensk vårdforskning sker i samråd med relevanta aktörer, och
- ett metodutvecklingsprojekt med fokus på utvärdering av effekter av grundforskning, där en särskild satsning på kriminalvetenskaplig forskning fungerar som exempel.

9.2.4 Rymdforskning och rymdverksamhet

År 2011 var ett märkesår dels för svensk rymdverksamhet som firade 50-års jubileum, dels för internationell rymdverksamhet med anledning av att det var 50 år sedan Juri Gagarin blev den första människan i rymden.

Verksamhet vid Rymdstyrelsen

Under 2011 har Rymdstyrelsen fortsatt att arbeta utifrån den strategiska plan som myndigheten tog fram 2010.

Rymdstyrelsen har inlett två idéinventeringar riktade till svenska forskare med målet att på sikt förnya det nationella forskningsprogrammet. Den första inventeringen rör innovativa forskningssatelliter. Syftet med den är att utreda vilken högklassig forskning som kan utföras på små satelliter till en låg kostnad med hjälp av svensk spjutspetsteknik och svenskt industriellt kunnande. Den andra inventeringen rör framtida ballong- och raketprojekt med syfte att främja användningen av Esrange och högkvalitativ svensk forskning på området. Svaren på idéinventeringarna ska utvärderas under 2012.

Som ett led i arbetet med internationella utvärderingar av specifika forskningsfält rapporterades utvärderingen av fjärranalysforskning under 2011 (N2010/5172). En slutsats var att forskningen är mycket framgångsrik och

att flera svenska forskare har nått stor internationell ryktbarhet genom programmet.

Rymdstyrelsen startade 2011 en ny period med Nationellt Rymdtekniskt Forskningsprogram (NRFP) över fyra år. Syftet med NRFP är att stärka forskningssamverkan mellan näringsliv och forskningsinstitutioner. Med samma syfte startade för första gången Nationellt Rymdtekniskt Forskningsprogram för små och medelstora företag (NRFP-SMF) anpassat till dessa företags behov.

Europeiska unionen

EU:s ramprogram, FP7, är en allt viktigare källa för finansiering till svenska aktörer. Av 34 deltagande i ordinarie utlysningar samordnar svenska aktörer tre projekt. Återflödet uppgår till drygt 2,1 procent av beviljade medel. Tillsammans med kontrakteringen för jordobservationsprogrammet Global Monitoring for Environment and Security (GMES) rymdinfrastruktur har Sverige sammantaget en andel av återflödet på knappt 3,4 procent. Svenska användare och utvecklare deltar inom alla prioriterade tillämpningsområden.

Rymdcentret Esrange

Utnyttjandet av den unika tillgång som Esrange Space Center utgör fortsatte under 2011. Studentprogrammet Rexus & Bexus, som bygger på avtal mellan den tyska rymdmyndigheten DLR och Rymdstyrelsen och som genomförs i samarbete med den europeiska rymdorganisationen (ESA), fortsatte med två raket- och två ballonguppsändningar. Programmet är öppet för universitetsstudenter och forskarstuderande från alla ESA:s medlemsstater och samarbetsländer.

Esrange har under 2011 fortsatt vara en mycket viktig europeisk uppsändningsplats för stora ballonger. Bland annat gjordes 13 uppsändningar av franska ballonger för tekniska och vetenskapliga studier av atmosfären. Astrofysikexperimentet PoGoLite genomfördes och sändes upp av Swedish Space Corporation (SSC) från Esrange under sommaren med en miljon kubikmeter stor ballong. Flygningen fick dock avbrytas av tekniska skäl och en ny flygning planeras under 2012.

Den europeiska rymdorganisationen (ESA)

Sverige har genom Rymdstyrelsen fortsatt arbetet tillsammans med övriga medlemsländer

att inom ESA anpassa regler och procedurer till att organisationen får allt fler medlemsländer. Medlemsländernas bidrag till ESA:s obligatoriska program beräknas enligt en skala för bruttonationalinkomsten (BNI-skala). Sveriges andel är för närvarande 2,6 procent. I frivilliga program utgår deltagandet från varje lands intressen.

Den utsträckning i vilken ländernas industri vunnit utvecklingsuppdrag inom ESA anges som landets returkoefficient, dvs. volymen industriuppdrag i relation till bidraget. Vid den senaste avstämningen hade Sverige returkoefficienten 0,9. Rymdstyrelsen fortsätter arbetet med att försöka öka returkoefficienten till målet 1,0, vilket innebär att 80-90 procent av satsade medel i ESA kommer tillbaka till Sverige i form av industriuppdrag. Resterande del används till ESA:s omkostnader.

Svensk rymdindustri

Den svenska rymdindustrin står sig fortsatt stark när det gäller den del av omsättningen som kommer från konkurrensutsatta kommersiella affärer, 58 procent, jämfört med övriga Europa där senast redovisade andel var 47 procent. En tydlig uppgång kan också ses för den del av omsättningen som kommer från EU, från 9 miljoner kronor 2010 till 100 miljoner kronor 2011. En bidragande orsak är att EU nu har startat sin upphandling av satellitnavigeringssystemet Galileo där svenska företag har varit framgångsrika. När ESA under hösten sände upp de två första satelliterna i det europeiska satellitnavigeringssystemet Galileo var styrdatoren och dispensern som håller fast och lösgör satelliten levererade av det svenska företaget RUAG Space AB.

Antalet sysselsatta i svensk rymdindustri har ökat med cirka 13 procent jämfört med 2010 och uppgår nu till ca 1000 personer. Andelen anställda i rymdindustrin som har examen från universitet eller högskola, inklusive de med forskarexamen, är 64 procent.

Internationellt samarbete

Rymdstyrelsen har under 2011 tecknat avtal med de ryska myndigheterna Roscosmos och Roshydromet om samarbete inom ballongteknologi för rymd- och miljöforskning och med NASA om samarbete om teknikutveckling för framtida satelliter.

Verksamhet vid Institutet för rymdfysik

Forskningen vid Institutet för rymdfysik (IRF) syftar till att öka förståelsen av fundamentala fysikaliska processer i rymden och atmosfären. Arbetet med två nya EU-projekt har under året påbörjats. De senare årens underskott i budgeten har vänts genom ett väsentligt ökat inflöde av externt finansierade projekt. Samarbetet med universitet och högskolor är fortsatt gott vilket är betydelsefullt för IRF:s arbete. IRF tillgängliggör även registreringar från samtliga observatorieinstrument i realtid via sina webbsidor. Instrumenten är placerade i Kiruna, Lycksele och Uppsala.

9.2.5 Forskningens infrastruktur

Forskningsanläggningar

I Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50; bet. 2008/09;UbU4, rskr. 2008/09:160) beskrevs en satsning på forskningens infrastruktur där det bedömdes att Vetenskapsrådet skulle tillföras ytterligare medel till en nivå på 150 miljoner per år från och med 2012. Utöver denna satsning har Vetenskapsrådet inom ramen för de strategiska satsningarna fördelat ytterligare medel för infrastruktur. Vetenskapsrådet disponerar även 150 miljoner kronor per år för ESS. Vetenskapsrådet fördelar medel för svenska infrastruktursatsningar om ca 700 miljoner kronor 2012 och har dessutom uttryckt stöd för svenskt deltagande i flera projekt föreslagna av The European Strategy Forum for Research Infrastructure.

European Spallation Source (ESS)

ESS är en av de största satsningarna på forskningsinfrastruktur som har skett i Europa de senaste decennierna och är en s.k. spallationskälla för neutronstrålning. Med hjälp av neutronstrålning kan ett föremåls struktur i tre dimensioner bestämmas och anläggningen kan jämföras med ett gigantiskt mikroskop. Anläggningen kommer därmed att vara viktig för forskare inom exempelvis materialvetenskap och medicin. Sedan maj 2009 arbetar europeiska neutronforskare med planering av den europeiska spallationskällan i Lund med ett centrum för databearbetning i Köpenhamn. Totalt deltar 17 länder i planeringen med avsikt

att delta i konstruktionen och driften av ESS. Regeringen bedriver nu förhandlingar med deltagande länder om att de ska besluta om storleken på sina deltagande i konstruktionskostnaderna för ESS. När tillräckligt många länder beslutat delta i finansieringen av konstruktionen startar uppbyggnaden som beräknas pågå till 2020. I den första delen planeras sju instrument. Därefter färdigställs ytterligare 15 instrument, vilket beräknas vara klart 2025.

Max IV

Max IV är en synkrotronljusanläggning för studier av materials struktur genom att ljus i ett mycket smalt våglängdsintervall belyser materialen. De reflektioner som fås blir underlag för analys av materialets struktur. Denna typ av anläggningar är speciellt lämpade för komplicerade strukturer såsom biologiska molekyler. Den officiella byggstarten av Max IV-synkrotronen i Lund skedde i november 2010. Den första fasen finansieras till största delen av Vetenskapsrådet, Vinnova, Lunds universitet och Region Skåne. Konstruktionen är nu i full gång och planeras vara klar cirka 2016.

Sweden Science for Life Laboratory (SciLifeLab)

SciLifeLab är en nationell resurs för storskalig molekylär biovetenskaplig forskning med fokus på genetik, avbildning, proteomik och bioinformatik.

I samband med fördelning av medel för de strategiska satsningarna beviljades totalt 190 miljoner kronor för en satsning på molekylär biovetenskap 2010–2012. Kungl. Tekniska högskolan, Karolinska institutet och Stockholms universitet respektive Uppsala universitet har byggt upp och driver verksamhet i linje med intentionerna. Plattformarna samordnas och byggs upp för att komplettera varandra. För närvarande har samtliga elva svenska universitet samarbeten med SciLifeLab. SciLifeLab har deltagit i studier som publicerats i internationella vetenskapliga tidskrifter inom bl.a. detektion av prostatacancer, genetiska orsaker till diabetes och leukemi, kartläggning av granens genom, metoder för storskalig biobankanalys, jämförelse mellan 29 däggdjurs genreglering och kartläggning av sjukdomsrelaterade genolikheter. *XFEL och FAIR*

Sverige deltar i konstruktion av två forskningsanläggningar i Tyskland, frielektronlaser-

anläggningen XFEL i Hamburg och tungjons-acceleratorn FAIR i Darmstadt.

Samarbete om forskningsanläggningar inom EU

The European Strategy Forum for Research Infrastructure (ESFRI) har under 2010 utarbetat en ny version av sin plan för forskningsinfrastruktur. Tio projekt från den ursprungliga planen från 2006 har påbörjats. I den nya planen har sex nya projekt tillkommit. Planen innehåller nu 38 projekt av europeiskt intresse. ESFRI arbetar nu för att deltagande länder under de kommande två åren ska starta konstruktionen av åtminstone två tredjedelar av de föreslagna projekten.

Inom EU:s sjunde ramprogram finns det särskilda medel avsatta för finansiering av infrastruktur för forskning. Dessa medel avser främst planeringen av infrastruktur-anläggningar och används huvudsakligen för finansiering av de projekt som prioriterats av ESFRI. Den huvudsakliga finansieringen kommer från medlemsländernas nationella budgetar.

EU:s kommitté Strategic Forum for International Science and Technology Cooperation (SFIC) har fortsatt och utvecklat sitt arbete. Kommitténs uppgift är att ta fram strategiska underlag om EU:s forskningssamarbete med länder och regioner utanför unionen. Särskilt aktuella har aktiviteter för att utveckla unionens forskningssamarbete med Indien och Kina varit.

Polarforskningssekretariatet

Det internationella samarbetet kring isbrytaren Oden har delvis påverkats av Sjöfartsverkets beslut att inte upplåta isbrytaren för forskningsuppdrag till Antarktis under sommarperioden på södra halvklotet 2011/2012. Under 2010 och 2011 har dock expeditioner med isbrytaren Oden genomförts till både Antarktis och Arktis. Polarforskningssekretariatet arbetar vidare med Sjöfartsverket för att stärka samarbetet kring Oden i Arktis under de svenska sommarperioderna.

Polarforskningssekretariatet har under 2011 fortsatt att intensivt arbeta med att vidareutveckla och integrera Abisko naturvetenskapliga station med sina övriga

forskningsinfrastrukturer. Programvärdskapet för forskningsprogrammet Mista Arctic Future in a Global Context har gett sekretariatet större kontaktyta och ökat möjligheten att stödja den samhällsvetenskapliga polarforskningen i Sverige. I augusti 2011 var Polarforskningssekretariatet värd för det årligen återkommande programmet Council of Managers of National Antarctic Programs (COMNAP) med 28 länder representerade. Under det senaste året har den nya organisationsstrukturen vid sekretariatet förbättrats. Sekretariatet har på flera sätt under 2011 stöttat arbetet kring Sveriges ordförandeskap i Arktiska rådet.

Informationsförsörjning för forskning

Kungl. biblioteket (KB) är ett forskningsbibliotek med huvudsaklig inriktning på samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning.

KB har under 2011 arbetat vidare med det s.k. digitala biblioteket, vilket innebär nya former och vägar för att tillgängliggöra tjänster och material. KB har även arbetat aktivt med förberedelser inför den kommande arbetet med digitalisering och med samordning av verksamheten vid svenska offentliga bibliotek.

Riksdagen har i juni 2012 beslutat om skyldigheten att leverera elektroniskt material. Den nya lagen trädde i kraft den 1 juli 2012 och innebär att ett pliktexemplar av elektroniskt material som rör svenska förhållanden och som publiceras antingen med grundlagsskydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen, men inte med frivilligt grundlagsskydd till följd av ett utgivningsbevis, eller av massmedieföretag ska lämnas till KB. Pliktexemplar ska lämnas av den som har låtit framställa det elektroniska materialet.

Programmet OpenAccess.se har fortsatt att utvecklas och en strategi för 2011-2013 har fastställts av KB. Programmets syfte är att främja fri tillgänglighet på internet av de arbeten som produceras av forskare, lärare och studenter

KB har under 2011 varit aktiv i samordningssekretariatet för digitalisering, digitalt bevarande och digitalt tillgängliggörande av kulturarvet Digisam vid Riksarkivet. KB ingår i Digisams styrgrupp, tillsammans med företrädare för Riksarkivet, Riksantikvarieämbetet och centralmuseerna.

Oredlighet i forskning

Expertgruppen för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden, som regeringen inrättade 2010, har till uppgift att på begäran av statliga universitet och högskolor lämna yttranden som ett stöd i lärosätenas utredningar av ärenden som rör misstankar om oredlighet i forskning, konstnärligt utvecklingsarbete eller annat utvecklingsarbete. Under 2010 lämnade oredlighetsgruppen yttranden i två ärenden och under 2011 ytterligare ett.

Etikprövning av forskning

Lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor omfattar forskning som avser människor och biologiskt material från människor samt forskning som innebär behandling av känsliga personuppgifter. Etikprövningen sker av sex regionala nämnder. Överklaganden och överlämnanden av vissa ärenden görs till Centrala etikprövningsnämnden.

Ett mått på effektiviteten inom organisationen för etikprövning av forskning är de regionala etikprövningsnämndernas genomsnittliga handläggningstider. I samtliga kategorier var den genomsnittliga handläggningstiden 23 dagar för alla regionala nämnder under 2011, vilket väl faller inom de handläggningstider som anges i förordningen (2003:615) om etikprövning av forskning som avser människor. Totalt avgjordes 5 340 ärenden i de regionala nämnderna under 2011. Under 2011 avgjordes 47 ärenden.

9.2.6 Forsknings-samarbete inom EU

Inom ramen för strategin Europa 2020 har Konkurrenskraftrådet beslutat om flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen. Syftet med strategin är att lyfta fram betydelsen av FoU och innovation för EU:s konkurrenskraft, tillväxt och förmåga att möta stora samhällsutmaningar. Innovationsunionen utgör därför ett strategiskt och integrerat angreppssätt för innovation där kunskapstriangeln, dvs. kopplingarna mellan forskning, utbildning och innovation är central och behöver stärkas.

Det svenska deltagandet i EU:s sjunde ramprogram (2007-2013) för forskning, utveckling och demonstration är fortsatt högt. Från programmets start 2007 fram till mitten av oktober 2011 fick svenska deltagare 3,9 procent av samtliga beviljade medel motsvarande 864 miljoner euro. Detta placerar Sverige på åttonde plats bland deltagande länder i ramprogrammet, vilket är samma placering som i det femte och sjätte ramprogrammet. Tyskland är det land som tilldelas mest medel från det sjunde ramprogrammet, följt av Storbritannien och Frankrike.

Om man i stället relaterar beviljade medel till befolkningens storlek, placerar sig Sverige på andra plats med 92 euro per invånare. Schweiz (131 euro) intar tätoppositionen. De tre länder som i absoluta belopp tilldelas mest medel, Tyskland, Storbritannien och Frankrike, får mellan 41 och 53 euro per invånare.

Svenska forskare har varit framgångsrika med ansökningar till det Europeiska forskningsrådet och har beviljats 4,6 procent av dess medel. Inom de tematiska programmen är svenska aktörer mest framgångsrika inom områdena Säkerhet och Hälsa där man fått 6 procent respektive 5,4 procent av beviljade medel. Lägst svenskt utfall finns inom temaområdet rymd (2,1 procent). I monetära termer är det svenska deltagandet högst inom temaområdena Informations- och kommunikationsteknik och Hälsa där svenska aktörer under den aktuella perioden tilldelats 165 miljoner euro respektive 143 miljoner euro.

Av de totala beviljade medlen som tillfaller svenska deltagare i sjunde ramprogrammet tilldelas svenska universitet och högskolor 65 procent. Det svenska näringslivet mottar 20 procent av medlen och forskningsinstituterna 10 procent.

Sveriges alla län har deltagare i sjunde ramprogrammet, men de är huvudsakligen koncentrerade till större universitetsorter.

Deltagare från Stockholms län får 43 procent av de svenska medlen och deltagare från Västra Götaland 22 procent.

I november 2011 presenterades EU-kommissionens förslag till nästa ramprogram för forskning och innovation, benämnt Horisont 2020. Programmet utgör en del av kommissionens samlade förslag till EU:s fleråriga budgetram för perioden 2014–2020. Tre prioriteringar utgör grunden för förslaget:

spetskompetens, industriellt ledarskap och samhällsliga utmaningar. Kommissionen föreslår att 80 miljarder euro fördelas till Horisont 2020. Förhandlingarna i rådet påbörjades i februari 2012 och en partiell överenskommelse om förslaget till det övergripande ramprogrammet beslutades vid Konkurrenskraftsrådets möte i maj 2012. Beslutet omfattar i detta skede inte budgeten för ramprogrammet. Under hösten 2012 planeras förhandlingar om förslagen när det gäller det särskilda programmet, deltagandereglerna och det Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT). Det ordinarie beslutsförfarandet gäller för det övergripande ramprogrammet och deltagarreglerna. Europaparlamentet planerar votering i november 2012, varefter förhandlingar med rådet initieras. Slutgiltiga beslut om Horisont 2020 avses tas under 2013.

Europeiska rådet beslutade i februari 2011 att det Europeiska forskningsområdet (ERA) ska vara färdigställt 2014. Syftet är att skapa fri rörlighet inom EU för kunskap, forskningsresultat och forskare. EU-kommissionen presenterade i juli 2012 ett meddelande om ERA. I meddelandet beskrivs vilka insatser och prioriteringar som krävs för att ERA ska färdigställas.

9.2.7 Internationellt forskningssamarbete

Internationellt samarbete inom forskning och innovation är avgörande för kunskapsutveckling, konkurrenskraft, forskningens utveckling och en effektiv resursanvändning. Den största delen av det internationella samarbetet inom forskning sker genom att svenska forskare, med finansiering från Vetenskapsrådet, Vinnova eller andra myndigheter, samarbetar med forskare i andra länder.

Bilaterala avtal om samverkan inom forskning utveckling och innovation finns mellan såväl lärosäten som forskningsfinansiärer i Sverige och länder utanför EU. Särskilt aktuella har samverkansaktiviteter med USA, Kina, Singapore och Sydkorea varit. Under hösten avrapporterades regeringens uppdrag till sex forskningsfinansierande myndigheter om att föreslå åtgärder för att förstärka forsknings- och innovationssamarbetet mellan Sverige och Kina (U2011/1349/F).

9.3 Analys och slutsatser

9.3.1 Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets huvuduppgift är att verka för den fria grundforskningen och den forskarinitierade förnyelsen av forskningen.

Vetenskapsrådet publicerade under 2011 ämnesöversikter över ämnesområdena humaniora och samhällsvetenskap, naturvetenskap och teknikvetenskap, medicin och hälsa, utbildningsvetenskap, konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt genusvetenskap. Dessa översikter kommer att ingå som underlag för forskningspolitiska ställningstaganden och som underlag för myndighetens arbete.

Vetenskapsrådet slutförde sitt uppdrag att samordna arbetet med sex forskningsfinansiärers gemensamma underlag till regeringen inför nästa forsknings- och innovationsproposition 2012. Vetenskapsrådet rapporterade också under 2011 sitt uppdrag att utarbeta ett underlag för prioriteringar av forskningsinfrastruktur. Syftet med dessa uppdrag var att ge regeringen en samlad bild av forskningens och forskningspolitikens förutsättningar och utmaningar.

Av det årliga totalbeloppet för projektstöd och postdoktorstöd samt bidrag för anställning av forskare inom medicin och hälsa Vetenskapsrådet avsätter Vetenskapsrådet en tredjedel till unga forskare, dvs. forskare som avlagt doktorsexamen för mindre än åtta år sedan. Inom naturvetenskap och teknikvetenskap samt medicin och hälsa utlystes en särskild bidragsform riktad till denna kategori, projektbidrag unga forskare. Inom humaniora och samhällsvetenskap samt utbildningsvetenskap uppfylldes kravet på att en tredjedel av medlen skulle gå till unga forskare i öppen konkurrens mellan yngre och äldre forskare. Regeringen anser att det är viktigt att Vetenskapsrådet har en kontinuerlig dialog med universitet och högskolor i fråga om finansieringen av anställningar och de enskilda lärosätenas karriärsystem.

Inom EU ökar både den forskarinitierade och den mer behovsstyrda forskningsfinansieringen i snabb takt, och nya former av utlysningar, samarbeten och program introduceras, t.ex. gemensamma program om forskning. Regeringen menar att det är viktigt att

Vetenskapsrådet har en beredskap att utveckla samarbetsprocesser för att underlätta svenskt deltagande i sådana satsningar.

Regeringen anser också att Vetenskapsrådet bör ha en god förmåga att prioritera, agera strategiskt och initiera kraftsamling inom forskningsområden som bedöms som strategiskt viktiga och att utvärdera effekterna av riktade satsningar inom speciella forskningsområden.

Jämställdheten mellan könen när det gäller medelstildelning inom olika utlysningsformer och områden är fortfarande otillfredsställande. Olikheter i medelstildelning och beviljandegrad mellan könen skiljer sig åt mellan olika universitet och högskolor visar Vetenskapsrådets årsredovisning. Enligt regeringens mening är ytterligare analyser och åtgärder motiverade för att säkra en könsneutral forskningsfinansiering.

9.3.2 Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymdverksamhet har, och får en allt större, betydelse i Sverige och globalt för utveckling av tjänster, bl.a. inom jordobservation, navigation och telekommunikation samt som källa för utveckling av teknik med ett avsevärt bredare användningsområde.

Svensk rymdforskning- och rymdverksamhet håller mycket hög internationell klass. En positiv utveckling är att flera mindre företag med inriktning mot rymd som visar tillväxt har startats i Sverige. Vissa av dessa företag har intagit världsledande positioner. Regeringens bedömning är att svensk rymdverksamhet innehåller en hög grad av innovation och förnyelse. Den statliga finansieringen har bidragit till att tillvarata denna förmåga och utvecklat innovationsgraden och teknik såväl i internationellt samarbete som i nationella projekt. Rymdverksamhetens betydelse för miljö- och klimatforskningen är fortsatt stor och växande.

Rymdprojekt bedrivs ofta under mycket lång tid, och det är inte ovanligt att det går mer än 20 år från projektidé till datanedtagning, vilket kräver långsiktigt stabil finansiering. Den tekniska utvecklingen under senare decennier har gett oss en rymdinfrastruktur bestående av satelliter och markstationer som i dag är ett nödvändigt verktyg för både forskning inom många vetenskapliga discipliner och samhällstjänster av olika slag.

Att utveckla och hålla rymdinfrastrukturen i drift är komplext och kostnadskrävande. Arbetet bedrivs därför främst i internationell samverkan. Frågeställningarna som berörs är ofta globala till sin natur, vilket ytterligare motiverar det internationella samarbetet. EU:s ökande intresse för användningen av rymdinfrastrukturen är ett bevis på dess samhälleliga och internationella betydelse.

Sveriges deltagande i det obligatoriska vetenskapsprogrammet inom organisationen European Space Agency (ESA) möjliggör för svenska forskare att i samarbete med europeiska kollegor studera yttre rymden i projekt som är för kostsamma att genomföra med enbart nationell finansiering. Det är av stort värde för mindre länder att delta i ESA:s arbete, eftersom de saknar ekonomisk möjlighet att delta på egen hand i de riktigt stora projekten.

Med det fortfarande relativt nya mandatet för EU att bedriva rymdverksamhet kommer fortsatt mycket arbete att krävas för att finna smidiga former för samarbete mellan ESA och EU. Samtidigt visar de stora tillväxtländerna nya och ökande ambitioner på rymdområdet. Mot denna bakgrund får ESA:s ministerrådsmöte hösten 2012 stor betydelse för inriktningen av europeiska rymdsatsningar de närmaste åren. Kvaliteten hos svensk forskning och industri inom rymdområdet är av sådan hög klass att detta bör erbjuda goda möjligheter till ytterligare utveckling inom svenska styrkeområden.

Institutet för rymdfysik (IRF) erbjuder en attraktiv forskningsmiljö och bedriver forskning och teknisk utveckling av internationellt intresse. IRF är även nationellt betydelsefullt för forskning inom rymdfysikområdet. IRF:s verksamhet erbjuder en kunskapsgrund för potentiell utveckling av vissa tjänster, inte minst inom rymdväderområdet. Publicering av resultat i internationellt välrenommerade tidskrifter sker kontinuerligt likväl som handledning av doktorander, vilket kvalitetssäkrar forskningen och utbildningen vid myndigheten. Observatorieverksamheten lämnar också för många aktörer värdefulla data.

9.3.3 Forskningens infrastruktur

I Lund byggs (som beskrivs ovan) två forskningsanläggningar av världsklass, spallationskällan European Spallation source (ESS) och synkrotronen Max IV. Dessa kommer

att ge Sverige en stor internationell synlighet inom forskningen och attrahera såväl enskilda forskare som högteknologiskt näringsliv från Sverige och andra länder att placera forskningsenheter i närheten av anläggningen.

SciLifeLab har en nära koppling till klinisk medicinsk forskning och samverkar med andra stora biomedicinska infrastrukturer. SciLifeLab har hittills byggts upp mycket framgångsrikt av Kungl. Tekniska högskolan, Karolinska institutet och Stockholms universitet till en kraftfull infrastruktur. De tekniker som finns representerade och som utvecklas av forskarna ligger i forskningens framkant och förutom akademiska forskare används SciLifeLab för samarbeten med hälso- och sjukvården och näringslivet.

Polarforskningssekreteriatets övertagande av Abisko:s naturvetenskapliga forskningsstation från Kungl. Vetenskapsakademien utvecklas väl. Restaurering av fastigheterna och organisationsutvecklingen vid stationen bör fortskrida. Regeringen ser positivt på sekretariatets påtagliga strävan att öka internationella samarbeten när det gäller forskning i Arktis och Antarktis samt forskning knuten till Abisko naturvetenskapliga station.

Regeringen ser fortsatt positivt på de insatser som Kungl. biblioteket gör inom digitaliseringsområdet.

9.3.4 Forskningssamarbete inom EU

Svenska aktörers deltagande inom EU:s ramprogram för forskning, utveckling och demonstration (2007–2013) innebär att betydande resurser tillförs svensk forskning. Under 2010 tilldelades svenska aktörer betalningar motsvarande drygt 2 miljarder kronor från EU:s sjunde ramprogram för forskning, utveckling och demonstration. Den årliga budgeten inom ramprogrammet fördubblas under programperioden och förväntas uppgå till 10,6 miljarder euro 2013. Därmed blir dess betydelse för svensk forskning allt större. De berörda myndigheternas arbete med att påverka och främja ramprogrammet är viktigt för ett fortsatt högt svenskt deltagande. De analyser som Vinnova presenterar om det svenska deltagandet inom programmets olika delar är viktiga i detta sammanhang, inte minst eftersom de synliggör svenska styrkor och svagheter.

Nästa ramprogram Horisont 2020 omfattar perioden 2014–2020. Programmet förväntas till skillnad från tidigare inkludera även innovation. En annan nyhet är fokuseringen på forskning och innovation om de stora samhällsutmaningarna, t.ex. hälsa, demografi och klimat. Det förslag som EU-kommissionen har lagt är i stor utsträckning i linje med de svenska ståndpunkter som regeringen framfört i den konsultation som har föregått förslaget om det nya ramprogrammet. Sverige har generellt en budgetrestriktiv linje i förhandlingarna om EU:s totalbudget. Ökade satsningar på tillväxtfrämjande faktorer såsom forskning och innovation är dock en svensk prioritet i förhandlingarna givet att motsvarande neddragningar sker inom andra politikområden.

Det arbete som pågår för att förverkliga det Europeiska forskningsområdet (ERA) senast 2014 kommer att hamna i allt större fokus. Det meddelande som kommissionen presenterade i juli 2012 utgör en utgångspunkt för detta arbete. Insatser för att förverkliga ERA krävs både på europeisk och på nationell nivå. Rådslutsatser om kommissionens meddelande förväntas i december 2012.

9.3.5 Internationellt forskningssamarbete

Globaliseringen innebär bl.a. att länder och regioner konkurrerar allt hårdare om de globala kunskapsresurserna. Vetenskap och teknik är för många länder nyckeltillgångar för att stödja den ekonomiska tillväxten och samhällets välfärdsutveckling.

Internationalisering innefattar såväl forskningssamarbete som ökad närvaro och synlighet av och framgång för svensk forskning och innovation i utländska miljöer. Det är helt nödvändigt för utvecklingen av svensk forskning och därmed även för statliga myndigheter att svenska forskningsutförare har en etablerad och stabil relation med de bästa forskningsutförarna i världen och även med relevanta myndigheter i de länder som det är frågan om, liksom med relevanta internationella organisationer. För att Sverige ska få optimal tillgång till internationell kunskapsutveckling krävs det därför en preciserad internationell strategi med prioriteringar för forskningspolitiken. Ett sådant förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

10 Budgetförslag

10.1 Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning

10.1.1 1:1 Statens skolverk

Tabell 10.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk

Tusental kronor

2011	Utfall	315 676	Anslags- sparande	9 521
2012	Anslag	379 496 ¹	Utgifts- prognos	373 269
2013	Förslag	414 576		
2014	Beräknat	412 385 ²		
2015	Beräknat	416 299 ³		
2016	Beräknat	424 913 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 404 535 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 401 498 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 401 497 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Skolverkets förvaltningskostnader. Skolverket är förvaltningsmyndighet för skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna samt för vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet. Skolväsendet omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Skolverket ska bidra till måluppfyllelsen inom barn- och ungdomsutbildningen samt vuxenutbildningen genom att svara för uppföljning, utvärdering och utveckling av skolväsendet. Skolverket ska också utforma styrdokument för dessa verksamheter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 11 500 000 kronor 2013 och beräknar att anslaget ökas med samma belopp fr.o.m. 2014 för hantering av de nationella proven i gymnasieskolan och utbildningen i svenska för invandrare samt för att täcka kostnaderna för de lärosäten som Skolverket anlitar för att konstruera prov och bedömningsmaterial (se avsnitt 4.2.6).

För myndighetens hantering av satsningarna inom kommunernas vuxenutbildning (jfr avsnitt 4.5) föreslås anslaget ökas med 2 000 000 kronor 2013. Anslaget beräknas för samma ändamål ökas med 2 000 000 kronor 2014 och med 1 000 000 kronor per år 2015 och 2016.

För ett planerat uppdrag till Skolverket om att ta fram en fortbildningsinsats för studie- och yrkesvägledare i gymnasieskolan med inriktning på unga med funktionsnedsättning (se avsnitt 4.2.9) föreslås att anslaget ökas med 2 000 000 kronor 2013 och för 2014 beräknas anslaget ökas med 2 000 000 kronor.

Anslaget föreslås ökas med 10 000 000 kronor 2013 och beräknas ökas med samma belopp årligen fr.o.m. 2014 för att förstärka myndighetens kompetens och resurser inom yrkesutbildningsområdet (se avsnitt 4.4.2).

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 414 576 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Statens skolverk* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas

anslaget till 412 385 000 kronor, 416 299 000 kronor respektive 424 913 000 kronor.

Tabell 10.1:1 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	375 996	375 996	375 996	375 996
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 790	10 141	16 754	24 881
Beslut	43 000	42 834	40 420	41 256
Överföring till/från andra anslag	-7 356	-16 295	-16 574	-16 917
Övrigt ³	146	-292	-297	-303
Förslag/ beräknat anslag	414 576	412 385	416 299	424 913

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.2 1:2 Statens skolinspektion

Tabell 10.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion

Tusental kronor

År	Utfall	340 658	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	350 957 ¹	Utgifts- prognos	341 581
2013	Förslag	353 735		
2014	Beräknat	365 877 ²		
2015	Beräknat	372 633 ³		
2016	Beräknat	380 817 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 357 835 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 357 835 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 357 835 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Skolinspektionens förvaltningskostnader. Skolinspektionen ansvarar för kvalitetsgranskning av och tillsyn över skolväsendet m.m. Skolinspektionen ansvarar vidare för s.k. tillståndsprövning. Det innebär att myndigheten beslutar om godkännande av enskilda som huvudmän för fristående skolor. Skolinspektionen kan även besluta om återkallande av sådant godkännande. Anslaget används även för verksamhetskostnader för Barn- och elevombudet samt Skolväsendets överklagandenämnd.

Regeringens överväganden

Den 1 juli 2011 infördes ett legitimationssystem för lärare och förskollärare. Medel för reformen har bl.a. tillförts anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* efter förslag i budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) och i 2010 års ekonomiska vårproposition (prop. 2009/10:100). Av de avsatta medlen har regeringen beräknat att Skolinspektionen bör kompenseras med 500 000 kronor per år på grund av utökade arbetsuppgifter. Eftersom dessa medel har beräknats som en permanent förstärkning till Skolinspektionen bör de tillföras myndighetens förvaltningsanslag. Regeringen föreslår därför att 500 000 kronor överförs 2013 och beräknar att samma belopp överförs årligen fr.o.m. 2014 från anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* till anslaget för Statens skolinspektion.

Riksdagen har beslutat om en reformering av gymnasiesärskolan (prop. 2011/12:50, bet. 2011/12:UbU9, rskr. 20011/12:141). Bestämmelserna om den nya gymnasiesärskolan ska börja tillämpas fr.o.m. höstterminen 2013. Till följd av reformeringen av gymnasiesärskolan förväntas ärendemängden hos Skolväsendets överklagandenämnd öka. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att anslaget tillförs 1 000 000 kronor 2013 och beräknar att anslaget tillförs 2 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2014. Finansiering föreslås ske genom att anslaget 1:5 *Utvecklingen av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen planerar att införa en anmälningskyldighet för missförhållanden inom skolväsendet m.m. (se avsnitt 4.2.8). I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) beräknade regeringen att anslaget skulle ökas med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2013 till följd av en ökad ärendemängd i och med den nya ordningen. Anmälningskyldigheten bedöms dock inte träda i kraft under 2013. Därför föreslås att 700 000 kronor i stället ska få användas av Skolverket under 2013 till att informera om den kommande rapporterings- och anmälningskyldigheten. Regeringen bedömer att resterande medel bör ligga kvar på anslaget för att finansiera förberedande verksamhet hos Skolinspektionen. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att anslaget tillförs 1 000 000 kronor 2013 samt beräknar motsvarande belopp årligen fr.o.m. 2014. Finansiering föreslås ske genom att

anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.* minskas permanent med samma belopp för 2013 samt beräknas minskas permanent med motsvarande belopp. Av nämnda belopp föreslås 700 000 kronor överföras till anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* för 2013.

Regeringen beräknar att Skolinspektionen fr.o.m. 2014 permanent bör tillföras 3 000 000 kronor för central rättning av ett urval av elevlösningar av nationella prov i den gymnasiala vuxenutbildningen (se avsnitt 4.5.5).

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 353 735 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Statens Skolinspektion* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 365 877 000 kronor, 372 633 000 kronor respektive 380 817 000 kronor.

Tabell 10.1.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	350 957	350 957	350 957	350 957
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 478	9 399	16 053	24 113
Beslut	500	3 511	3 576	3 655
Överföring till/från andra anslag	800	2 507	2 553	2 609
Övrigt ³		-497	-506	-517
Förslag/beräknat anslag	353 735	365 877	372 633	380 817

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.3 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tabell 10.1.3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

År	Utfall	710 998	Anslags-sparande	12 557
2012	Anslag	689 471 ¹	Utgifts-prognos	678 372
2013	Förslag	671 295		
2014	Beräknat	685 687 ²		
2015	Beräknat	698 449 ³		
2016	Beräknat	713 866 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 670 373 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 670 373 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 670 373 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningskostnader. Myndigheten ansvarar för statens specialpedagogiska stöd rörande barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning och för utbildning i specialskolan. I myndighetens uppdrag ligger också att främja tillgången till läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Dessutom fördelar myndigheten vissa statsbidrag. Anslaget används även för produktionsstöd för läromedelsframställning samt för visst internationellt samarbete.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.1.3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	141 910	829 000	-687 090
Prognos 2012	0	167 000	863 000	-696 000
Budget 2013	0	188 000	872 000	-684 000

Delar av Specialpedagogiska skolmyndighetens verksamhet är avgiftsfinansierad. Myndigheten disponerar intäkter från tillgängliggörande av läromedel och från ersättning från kommuner för elever i specialskola. Det ekonomiska målet är i denna del av verksamheten att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna. Den 1 juli 2012 höjdes kommunernas ersättning för elever i specialskola. I budgetpropositionen för 2012 beräknades myndighetens intäkter under 2013 öka

med 23 000 000 kronor jämfört med 2012 års nivå.

Myndigheten disponerar även intäkter från kommuner för elever i förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med specialskola samt från Folkbildningsrådet för administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor. Det ekonomiska målet är i denna del av verksamheten full kostnadstäckning.

Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag. Notera att kostnaderna i tabellen ovan avser myndighetens samtliga kostnader.

Regeringens överväganden

Den 1 juli 2012 höjdes kommunernas ersättning för elever i specialskola. Ersättningen från kommunerna disponeras av myndigheten och tillförs anslaget. Med anledning av detta föreslår regeringen att anslaget minskas med 23 000 000 kronor fr.o.m. 2013. Minskningen finansierar en höjning av det under utgiftsområde 25 uppförda anslaget 1:1 *Kommunal-ekonomisk* utjämning med 3 000 000 kronor som avses kompensera kommunerna för införandet av en rätt till teckenspråk i grundskola och grundsärskola, som regeringen avser att återkomma till riksdagen om (se avsnitt 4.3.3). Därutöver finansierar minskningen en höjning av anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* med 20 000 000 kronor som avses användas till en satsning på att förbättra måluppfyllelsen för elever med vissa funktionsnedsättningar (se avsnitt 4.2.10).

Regeringen föreslår vidare att anslaget tillförs 92 000 kronor 2013 för en utökning av den garanterade undervisningstiden i ämnet matematik (se avsnitt 4.2.3). För samma ändamål beräknas anslaget tillföras 184 000 kronor fr.o.m. 2014.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer och besparingar som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 671 295 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 685 687 000 kronor, 698 449 000 kronor respektive 713 866 000 kronor.

Tabell 10.1:3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	689 471	689 471	689 471	689 471
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 396	20 247	33 456	49 413
Beslut	-22 870	-23 300	-23 734	-24 258
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	298	-730	-744	-760
Förslag/beräknat anslag	671 295	685 687	698 449	713 866

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.4 1:4 Sameskolstyrelsen

Tabell 10.1:4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2011	Utfall	28 193	-1 332
2012	Anslag	26 964 ¹	26 267
2013	Förslag	60 181	
2014	Beräknat	33 123 ²	
2015	Beräknat	33 859 ³	
2016	Beräknat	34 724 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 32 119 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 32 119 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 32 119 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Sameskolstyrelsens verksamhet. Sameskolstyrelsens uppgift är att ge samiska barn en utbildning med samisk inriktning och att bidra till att bevara och utveckla det samiska språket och den samiska kulturen. Utbildningen bedrivs vid sameskolor samt i integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola.

Sameskolstyrelsen är huvudman för sameskolorna och förskoleklass och fritidshem som bedrivs vid en skolenhet med sameskola. Sameskolstyrelsen ska främja och utveckla samisk undervisning och bör bistå vid uppsökande verksamhet bland samer samt informera om sameskolan och samisk undervisning i skolväsendet i övrigt.

Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun ta över ansvaret för kommunens utgifter inom förskolan.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.1:4 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	27 969	58 515	-30 546
Prognos 2012	0	30 330	57 280	-26 950
Budget 2013	0	30 330	60 030 ¹	-29 700

¹ Kostnaden är beräknad exklusive engångskostnad för lösen av ackumulerad hyresskuld.

Avgifterna avser ersättning från kommuner för elever i sameskola samt förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med sameskola. Ersättningens storlek ska beräknas efter samma grunder som elevens hemkommun tillämpar vid fördelning av resurser i sin egen grundskola, förskoleklass eller fritidshem. Dessutom avser avgifterna intäkter från kommuner för vilka Sameskolstyrelsen efter avtal bedriver samisk förskola. Intäkterna disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten. Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Elevantalet i sameskolan, särskilt vid skolenheten i Kiruna, väntas öka de närmaste åren. Skolan i Kiruna behöver därför byggas ut (se avsnitt 4.2.12). För att täcka de kostnader för höjd hyra som utbyggnaden bedöms medföra föreslår regeringen att anslaget ökas med 1 500 000 kronor 2013 och beräknar att anslaget ökas med 3 000 000 kronor per år fr.o.m. 2014. Vidare har de hyror som Sameskolstyrelsen betalat för sina övriga skollokaler under många år varit fastställda till en alltför låg nivå, vilket innebär att de inte till fullo har täckt hyresvärden Specialfastigheters drifts- och finansieringskostnader och avkastningskrav. Detta har lett till att en skuld har ackumulerats. För att betala skulden föreslår regeringen att anslaget ökas engångsvis med 30 000 000 kronor 2013. Finansiering föreslås delvis ske genom att

anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* minskas med 10 000 000 kronor 2013. Anslaget föreslås dessutom ökas med 1 500 000 kronor 2013 och beräknas ökas med samma belopp årligen fr.o.m. 2014 för att täcka myndighetens kostnader för höjd årshyra vid befintliga lokaler. Finansiering föreslås ske genom att anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* minskas med motsvarande belopp.

Vidare föreslås att anslaget ökas med 69 000 kronor 2013 för en utökning av den garanterade undervisningstiden i ämnet matematik (se avsnitt 4.2.3). För samma ändamål beräknas anslaget ökas 138 000 kronor fr.o.m. 2014.

Regeringen föreslår att 60 181 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 33 123 000 kronor, 33 859 000 kronor respektive 34 724 000 kronor.

Tabell 10.1:4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	26 964	26 964	26 964	26 964
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	141	988	1 609	2 339
Beslut	33 076	5 211	5 327	5 463
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-40	-41	-42
Förslag/beräknat anslag	60 181	33 123	33 859	34 724

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.5 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tabell 10.1:5 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

År	Utfall	804 982	Anslags-sparande	206 057
2011	Utfall	804 982	Anslags-sparande	206 057
2012	Anslag	859 476 ¹	Utgifts-prognos	729 543
2013	Förslag	1 591 164		
2014	Beräknat	2 068 440 ²		
2015	Beräknat	2 190 466 ³		
2016	Beräknat	2 093 253 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 035 704 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 117 810 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 982 504 tkr i 2013 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att främja utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Anslaget finansierar främst insatser för att stödja och stimulera skolhuvudmännens verksamhetsutveckling inom dessa områden samt annat centralt initierat utvecklingsarbete inom utbildningssystemet.

Stödet avser verksamheter med såväl kommunal som annan huvudman. Anslaget används även för administration, uppföljning och utvärdering av vissa särskilda uppdrag och satsningar,

för vissa utredningar inom skolområdet samt för bidrag till vissa organisationer.

Anslaget får även användas för utveckling och administration av satsningen på praktikplatser för ungdomar inom tekniksektorn, dvs. det s.k. Teknicsprånget.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 440 700 000 kronor 2014–2016.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket behöver kunna sluta ekonomiska avtal inom ramen för sitt utvecklingsarbete och arbetet med det s.k. Teknicsprånget. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 10.1:5 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
Ingående åtaganden		129 600	174 000	440 700		
Nya åtaganden		283 900	332 200			
Infriade åtaganden		-239 500	-65 500	-215 200	-175 500	-50 000
Utestående åtaganden	93 797	174 000	440 700	225 500		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	130 000	312 000	440 700			

Regeringens överväganden

Anslagsförändringar till följd av föreslagna och beslutade reformer och besparingar

Den 1 juli 2011 infördes ett legitimationssystem för lärare och förskollärare. I juni 2012 beslutade riksdagen att vissa bestämmelser i skollagen (2010:800) om krav på legitimation för lärare och förskollärare, som skulle börja tillämpas den 1 juli 2012, i stället ska tillämpas fr.o.m. den 1 december 2013 (prop. 2011/12:144, bet. 2011/12:UbU20, rskr. 2011/12:277). Skälet till att flytta fram tidpunkten för när vissa bestämmelser ska börja tillämpas är att Skolverket hittills inte har prövat ansökningar om legitimationer i den omfattning som är nödvändig.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 75 000 000 kronor 2013 för att användas av Skolverket i arbetet med att legitimera förskollärare och lärare.

Skolverket har under 2011 och 2012 haft i uppdrag att genomföra en informationskampanj om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna. Regeringen anser att kampanjen bör fortsätta under de kommande tre åren och riktas mot naturvetenskap och teknik. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2013 och beräknar att anslaget ökas med 5 000 000 kronor per år 2014 och 2015.

För den i 2012 års budgetproposition aviserade satsningen på praktikplatser för ungdomar inom tekniksektorn, det s.k. Tekniksprånget, föreslår regeringen att anslaget ökas med 30 000 000 kronor 2013. För samma ändamål beräknas anslaget ökas med 30 000 000 kronor 2014, 20 000 000 kronor 2015 och 17 200 000 kronor 2016. Jämfört med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2012 innebär detta att satsningen förlängs med ett år och att fördelningen av medel mellan åren därmed ändras. Omfördelningen innebär ingen nettoförändring av de medel som beräknades för satsningen i budgetpropositionen för 2012.

I budgetpropositionen för 2012 beräknade regeringen att anslaget skulle tillföras 200 000 000 kronor per år 2013–2015 för en fortsatt satsning på matematik, naturvetenskap och teknik (MNT). Eftersom den fortsatta satsningen inletts i mindre skala avser regeringen att förlänga satsningen med ett år (se avsnitt 4.2.3). Regeringen föreslår att anslaget minskas med 44 000 000 kronor 2013 och beräknar att

anslaget ökas med 215 000 000 kronor per år 2014 och 2015 samt med 123 000 000 kronor 2016. Genom att regeringen avser att genom en ändring av regleringsbrevet för budgetåret 2012 avseende Statens skolverk besluta om en indragning av 109 000 000 kronor 2012 innebär detta ingen nettoförändring av de medel som beräknades för satsningen i budgetpropositionen för 2012.

Regeringen har i budgetpropositionerna för 2011 (prop. 2010/11:1) och 2012 beräknat medel för en satsning på förstärkt elevhälsa. Regeringen beräknar att totalt 650 miljoner kronor bör avsättas för satsningen som pågår under perioden 2012–2015, varav 641 miljoner kronor avser ett uppdrag till Skolverket om åtgärder för förstärkt elevhälsa (U2011/5947/S). Regeringen föreslår en omfördelning mellan åren för att bättre anpassa fördelningen till de behov som finns (se avsnitt 4.2.8). Anslaget föreslås därför ökas med 56 000 000 kronor 2013. För 2014 beräknas anslaget ökas med 50 000 000 kronor och 2015 beräknas anslaget minskas med 106 000 000 kronor. Den nya fördelningen innebär att, förutom de 50 000 000 kronor som har avsatts för uppdraget 2012, 207 000 000 kronor avsätts 2013. För 2014 och 2015 beräknas satsningen omfatta 270 000 000 respektive 114 000 000 kronor. Omfördelningen innebär inte någon nettoförändring beträffande de tidigare beräknade medlen i budgetpropositionen för 2011 sett över hela tidsperioden.

Regeringen avser att inrätta ett riktat statsbidrag för att möjliggöra en försöksverksamhet med utökad undervisningstid för nyanlända elever i grundskolan (se avsnitt 4.2.4). För detta ändamål föreslår regeringen att anslaget ökas med 15 000 000 kronor 2013 och beräknar att anslaget ökas med 30 000 000 kronor per år 2014–2016.

För kartläggning och uppföljning av nyanlända elevers kunskaper (se avsnitt 4.2.4) föreslås anslaget tillföras 18 500 000 kronor under 2013 och beräknas tillföras 28 500 000 kronor 2014, 8 000 000 kronor 2015, 10 000 000 kronor 2016 och 5 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2017.

Regeringen föreslår vidare att anslaget tillförs 2 000 000 kronor 2013 för förbättrad information om skolväsendet och det fria skolvälet på andra språk än svenska (se avsnitt 4.2.4). För samma ändamål beräknas anslaget tillföras 3 000 000 kronor 2014, 2 000 000 kronor 2015 och 1 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2016.

För en satsning (se avsnitt 4.5.4) på kvalitets- höjande insatser inom utbildning i svenska för invandrare föreslås anslaget tillföras 50 000 000 kronor 2013. För 2014 och 2015 beräknas 50 000 000 kronor tillföras för samma ändamål.

Regeringen avser att höja bidraget till de arbetsplatser som tar emot lärlingar från gymnasieskolan (se avsnitt 4.4.2) och föreslår att anslaget ökas med 113 000 000 kronor 2013. För samma ändamål beräknar regeringen att anslaget ökas med 162 000 000 kronor 2014, 194 000 000 kronor 2015 och 213 000 000 kronor fr.o.m. 2016. Regeringen anser att bidraget till de skolhuvudmän som anordnar gymnasial lärlingsutbildning och de arbetsplatser som tar emot lärlingarna bör permanentas och beräknar därför att anslaget tillförs 324 000 000 kronor 2015 och 354 000 000 kronor fr.o.m. 2016. Dessutom anser regeringen att handledarutbildningen för de handledare som tar emot lärlingar på sina arbetsplatser bör förbättras. För detta ändamål beräknas att anslaget ökas med 30 000 000 kronor per år 2015 och 2016.

För satsningen på att öka andelen yrkeslärare med lärarexamen (se avsnitt 4.4.2) föreslår regeringen att anslaget ökas med 13 000 000 kronor 2013. För samma ändamål beräknas anslaget ökas med 38 000 000 kronor 2014 och 50 000 000 kronor per år 2015 och 2016.

För att möjliggöra ökad kvalitet i det arbetsplatsförlagda lärandet inom den gymnasiala yrkesutbildningen (se avsnitt 4.4.2) föreslås att anslaget ökas med 25 000 000 kronor 2013. I samma syfte beräknas att anslaget ökas med 50 000 000 kronor per år 2014–2016.

Med anledning av satsningen på yrkesintroduktion i gymnasieskolan (se avsnitt 4.4.2) föreslås att anslaget ökas med 30 000 000 kronor 2013 och beräknas att anslaget ökas med motsvarande belopp årligen under 2014–2016.

För en satsning på ökad kvalitet i studie- och yrkesvägledningen i grundskolan, gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen (se avsnitt 4.2.9) föreslås att anslaget ökas med 10 000 000 kronor 2013. För samma ändamål beräknas anslaget ökas med 11 000 000 kronor 2014, 10 000 000 kronor 2015 och 5 000 000 kronor 2016.

För förlängningen av försöksverksamheten med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan till läsåret 2014/15 (se avsnitt 4.4.3) bör en omfördelning av medel ske 2014 och en ökning av

anslaget ske 2015. Därför beräknas att 3 600 000 kronor förs från anslaget till det under utgiftsområde 15 uppförda anslaget 1:1 *Studiehjälp m.m.* 2014 i syfte att finansiera utgifterna för studiehjälp för höstterminen 2014. Vidare föreslås att anslaget ökas med 17 400 000 kronor 2015.

För att finansiera en försöksverksamhet med kompletterande utbildning för att öka tillgången på ämneslärare i matematik, naturvetenskap och teknik (se avsnitt 4.2.1) beräknas anslaget tillfälligt minska med 2 500 000 kronor 2016. Anslaget 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* beräknas ökas med motsvarande belopp.

I enlighet med vad som kommer att presenteras i forsknings- och innovationspropositionen, som regeringen avser att överlämna under hösten 2012, föreslås anslaget ökas med 25 000 000 kronor 2013 samt beräknas öka med samma belopp årligen fr.o.m. 2014 i syfte att vidarefördela praktisknära forskning, inklusive ämnesdidaktisk forskning, till dem som är verksamma i skolan och förskolan.

Under 2008 infördes en ny myndighetsstruktur inom skolväsendet. Mot bakgrund av detta har det uppkommit vissa avvecklingskostnader som tidigare inte har kunnat förutses. Under anslaget har beräknats engångsmedel avseende en pensionsersättning till Statens pensionsverk som uppgår till knappt 1 600 000 kronor för 2013.

Anslagsförändringar till följd av överföringar till och från andra anslag

Som nämnts i avsnitt 10.1.2 infördes den 1 juli 2011 ett legitimationssystem för lärare och förskollärare. Medel för reformen har bl.a. tillförts anslaget efter förslag i budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) och i 2010 års ekonomiska vårproposition (prop. 2009/10:100). Av de avsatta medlen beräknar regeringen att Skolinspektionen bör kompenseras med 500 000 kronor per år på grund av utökade arbetsuppgifter. Till följd av den nya ordningen kan även måltillströmningen till de allmänna förvaltningsdomstolarna antas öka, vilket förväntas medföra ökade kostnader för domstolarna om 200 000 kronor per år. Eftersom dessa medel har beräknats som en permanent förstärkning till Skolinspektionen respektive domstolarna bör de tillföras respektive myndighets förvaltningsanslag. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas

med 700 000 kronor 2013 samt beräknar att det minskar med samma belopp årligen fr.o.m. 2014. Anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* ökas med 500 000 kronor och anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* under utgiftsområde 4 Rättsväsendet ökas med 200 000 kronor.

Som nämnts i avsnitt 10.1.2 avser regeringen att återkomma till riksdagen med en proposition om en anmälningsskyldighet för missförhållanden inom skolväsendet m.m. För att Statens skolverk ska kunna informera om den nya rapporteringsskyldigheten föreslår regeringen att 700 000 kronor överförs från anslag 1:2 *Statens skolinspektion* till nu aktuellt anslag för 2013.

Riksdagen har beslutat om en reformering av av gymnasiesärskolan (prop. 2011/12:50, bet. 2011/12:UbU9, rskr. 2011/12:141). Bestämmelserna om den nya gymnasiesärskolan ska börja tillämpas fr.o.m. höstterminen 2013. Till följd av denna reform bör medel omfördelas från anslaget till vissa andra anslag. Anslaget föreslås därför minskas med 13 400 000 kronor 2013 och beräknas minskas med 17 800 000 kronor 2014, 22 500 000 kronor 2015 och 21 800 000 kronor 2016. Följande anslag föreslås för 2013 och beräknas för åren 2014–2016 ökas med sammantaget motsvarande belopp: anslaget 1:2 *Statens skolinspektion*, de under utgiftsområde 15 uppförda anslagen 1:1 *Studiehjälp m.m.* och 1:6 *Centrala studiestödsnämnden*, det under utgiftsområde 17 uppförda anslaget 13:1 *Stöd till idrotten* och det under utgiftsområde 25 uppförda anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning*.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 1 591 164 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 2 068 440 000 kronor, 2 190 466 000 kronor respektive 2 093 253 000 kronor.

Tabell 10.1:5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	856 676	856 676	856 676	856 676
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	10 798	24 747	40 559	59 257
Beslut	720 334	1 180 693	1 279 493	1 163 596
Överföring till/från andra anslag	3 356	7 640	15 077	15 091
Övrigt ³		-1 316	-1 340	-1 368
Förslag/beräknat anslag	1 591 164	2 068 440	2 190 466	2 093 253

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.6 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet

Tabell 10.1:6 Anslagsutveckling för Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2011	Utfall	381 899		34 889
2012	Anslag	443 267 ¹	Utgifts-prognos	380 225
2013	Förslag	459 568		
2014	Beräknat	478 772 ²		
2015	Beräknat	451 671 ³		
2016	Beräknat	463 301 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 468 960 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 431 961 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 431 961 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för särskilda insatser inom skolområdet, vilka bl.a. omfattar undervisning som anordnas på sjukhus och insatser i skolväsendet för personer med funktionsnedsättning. Anslaget används även för bidrag för speciellt anpassad gymnasieutbildning för svårt rörelsehindrade elever från hela landet som anordnas i Stockholms, Göteborgs, Kristianstads och Umeå kommuner enligt 15 kap. 9 § skollagen samt till omvårdnad och habilitering för dessa elever, för statlig ersättning avseende gymnasial utbildning i Örebro kommun för döva och hörselskadade elever och för bidrag till kostnader för viss rikskrekryterande utbildning för elever med utvecklingsstörning.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 37 000 000 kronor 2014.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om bidrag för omvårdnad och habilitering för elever som deltar i Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel som innebär bidrag för kommande budgetår.

Tabell 10.1:6 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–
Ingående åtaganden		34 000	35 000	37 000		
Nya åtaganden		35 000	37 000			
Infriade åtaganden		-34 000	-35 000	-37 000		
Utestående åtaganden	34 468	35 000	37 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	37 000	37 000	37 000			

Regeringens överväganden

Den Rh-anpassade gymnasieutbildningen omfattade 137 elever läsåret 2011/12, vilket är en minskning med ca 5 procent sedan föregående läsår. Elevantalet inom riksgymnasieverksamheten i Örebro kommun för döva och hörselskadade har också minskat något det senaste året. Hösten 2011 omfattade verksamheten i gymnasieskolan 387 elever och i gymnasie-särskolan 41 elever.

Regeringen avser att genomföra en särskild satsning i syfte att stärka förutsättningarna för samtliga skolhuvudmän att nå ökad målpuppfyllelse för elever med vissa funktionsnedsättningar. För detta ändamål föreslår regeringen att anslaget ökas med 20 000 000 kronor 2013 och beräknar att anslaget ökas med 20 000 000 kronor 2014. Finansiering sker genom en minskning av anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* (se avsnitt 4.2.10).

Vidare föreslås anslaget minskas med 10 000 000 kronor 2013 för att bidra till finansiering av en tillfällig hyreskostnad som under året kommer att belasta anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen*. Anslaget föreslås också minskas med 1 500 000 kronor 2013 och beräknas därefter minskas med samma belopp årligen för att finansiera en ökning av Sameskolstyrelsens lokalkostnader (se avsnitt 4.2.12).

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 459 568 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Särskilda instanser inom skolområdet* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 478 772 000 kronor, 451 671 000 kronor respektive 463 301 000 kronor.

Tabell 10.1.6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	443 267	443 267	443 267	443 267
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	8 112	17 555	28 709	40 861
Beslut	8 189	18 570	-19 668	-20 175
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-621	-636	-652
Förslag/beräknat anslag	459 568	478 772	451 671	463 301

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.7 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.

Tabell 10.1.7 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Slagslag	Belopp
2011	Utfall	3 656 371	Anslags-sparande	5 658
2012	Anslag	3 660 000 ¹	Utgifts-prognos	3 660 000
2013	Förslag	3 675 500		
2014	Beräknat	3 691 000		
2015	Beräknat	3 691 000		
2016	Beräknat	3 691 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget ändamål är att finansiera statsbidrag till de kommuner som har ett system med maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt det statsbidrag för kvalitets-säkrande åtgärder som ska lämnas till de kommuner som tillämpar maxtaxa.

Anslaget används också till ett tidsbegränsat statsbidrag till kommunerna för att stimulera omsorg under kvällar, nätter och helger.

Under anslaget bekostas även Skolverkets administration av statsbidrag, rekvisitioner från kommunerna och uppföljning.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att alla kommuner kommer att tillämpa systemet med maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Regeringen avser att införa ett tidsbegränsat bidrag för att stimulera kommunerna att i ökad omfattning erbjuda omsorg på kvällar, nätter och helger (se avsnitt 4.1.6). Anslaget föreslås därför ökas med 15 500 000 kronor 2013 och beräknas ökas med 31 000 000 kronor per år 2014–2016.

Regeringen föreslår att 3 675 500 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 3 691 000 000 kronor.

Tabell 10.1:7 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	3 660 000	3 660 000	3 660 000	3 660 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	15 500	31 000	31 000	31 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	3 675 500	3 691 000	3 691 000	3 691 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.1.8 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.

Tabell 10.1:8 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.

Tusental kronor

2011	Utfall	116 743	Anslags-sparande	37 978
2012	Anslag	141 453	¹ Utgifts-prognos	119 936
2013	Förslag	166 542		
2014	Beräknat	192 893	²	
2015	Beräknat	196 868	³	
2016	Beräknat	201 375	⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 189 508 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 189 508 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 189 508 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används huvudsakligen för:

- särskilt verksamhetsstöd till vissa riksrekryterande gymnasiala utbildningar och förberedande dansutbildningar,
- bidrag till kostnader för Sveriges anslutning till examensorganisationen International Baccalaureate Organisation (IBO) i Genève,
- statsbidrag för International Baccalaureate-utbildning till Göteborgs kommun, Stockholms kommun och Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket,
- ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever på gymnasial nivå,
- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieutbildning,
- statsbidrag till riksinternatskolor,
- statsbidrag till kostnader för utlandssvenska elevers skolgång i Sverige
- statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige, och
- statsbidrag till kommuner för kostnader för utbildning i förskoleklass, grund- och gymnasieskola för barn som vistas i landet utan tillstånd och för kostnader för arbete med administration och uppföljning av statsbidraget.

Regeringens överväganden

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på anslaget är antalet elever i de olika verksamheterna. Ersättningen till skolhuvudmän för elever från annat nordiskt land som studerar i Sverige med stöd av överenskommelsen om nordisk utbildningssamarbete på gymnasial nivå uppgick under läsåret 2011/12 till drygt 26 miljoner kronor, vilket är en ökning med ca en miljon kronor jämfört med föregående läsår. Ersättningen avser det överskjutande antalet elever som huvudmännen har tagit emot i förhållande till det antal elever som genomgått utbildning i annat nordiskt land. Höstterminen 2011 lämnades bidrag för 321 nordiska elever och vårterminen 2012 var motsvarande antal 315.

Statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige lämnades för 284 elever under höstterminen 2011 och 290 elever vårterminen 2012. Sammanlagt under läsåret

utbetalades drygt 21 miljoner kronor, vilket är ungefär samma belopp som föregående läsår.

Regeringen avser att lämna förslag om att införa en rätt till skolgång för barn som vistas i landet utan tillstånd (se avsnitt 4.2.4). För att kompensera kommunerna föreslår regeringen att 25 miljoner kronor avsätts 2013. Fr.o.m. 2014 beräknas anslaget ökas med 50 miljoner kronor per år.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer och besparingar som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 166 542 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 192 893 000 kronor, 196 868 000 kronor respektive 201 375 000 kronor.

Tabell 10.1:8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	141 453	141 453	141 453	141 453
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 589	5 162	8 183	11 609
Beslut	22 500	46 502	47 460	48 547
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-224	-229	-234
Förslag/beräknat anslag	166 542	192 893	196 868	201 375

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.9 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tabell 10.1:9 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

2011	Utfall	93 028	Anslags-sparande	10 360
2012	Anslag	102 340 ¹	Utgifts-prognos	101 222
2013	Förslag	104 213		
2014	Beräknat	105 700 ²		
2015	Beräknat	107 337 ³		
2016	Beräknat	109 389 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 104 066 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 104 067 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 104 066 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera statsbidrag för utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Statsbidrag lämnas till:

- huvudmannen för en svensk utlandsskola,
- distansundervisning,
- kompletterande svensk undervisning, och
- undervisning vid utländsk skola (internationell skola).

Statsbidragsbestämmelserna syftar till att ge utlandssvenska barn och ungdomar utbildning som motsvarar förskoleklassen, grundskolan och så långt det är möjligt gymnasieskolan eller undervisning i svenska och om Sverige, om de går i en utländsk skola. För att bidrag ska ges för en elev måste en av vårdnadshavarna vistas i utlandet på grund av verksamhet som bedöms väsentlig för det svenska samhället.

Anslaget används även för lönekostnader m.m. för nationellt anställda lärare m.fl. vid Europaskolorna och utvecklingsinsatser kopplade till svensk undervisning i utlandet. Bidrag utgår även för stöd till undervisning i svenska vid utländska skolor.

Regeringens överväganden

Det fanns 19 svenska utlandsskolor med statsbidrag läsåret 2011/12 som bedrev undervisning på grundskolenivå. Vid 17 av dessa fanns även elever i förskoleklass och vid 6 av dessa undervisning på gymnasienivå. Totalt deltog 1 436 elever i utbildning vid svenska utlandsskolor. Läsåret innan var motsvarande elevantal

1 401 elever. Totalt 4 365 elever deltog i kompletterande svensk undervisning.

Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har uppdragit åt en utredare att bistå departementet med att se över vissa frågor som bl.a. rör internationella skolor, utlandsskolor och Europaskolor (U2012/3777/SAM). I utredarens uppdrag ingår bland annat att se över statsbidragen för undervisning av utlandssvenska barn och ungdomar och undersöka om det finns behov av Europaskolor i Sverige. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 maj 2013. I avvaktan på utredarens redovisning av uppdraget och med bakgrund av att regeringen inte kan förutse någon markant ökning eller minskning av antalet elever som deltar i svensk undervisning i utlandet bedömer regeringen att verksamheten kommer att bedrivas i samma omfattning som 2012.

Regeringen föreslår att 104 213 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Bidrag till svensk undervisning i utlandet* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 105 700 000 kronor, 107 337 000 kronor respektive 109 389 000 kronor.

Tabell 10.1:9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	102 340	102 340	102 340	102 340
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 873	3 509	5 148	7 203
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-149	-151	-154
Förslag/beräknat anslag	104 213	105 700	107 337	109 389

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.10 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tabell 10.1:10 Anslagsutveckling för Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

2011	Utfall	738 970	Anslags-sparande	345 035
2012	Anslag	502 500 ¹	Utgifts-prognos	298 357
2013	Förslag	522 900		
2014	Beräknat	523 000		
2015	Beräknat	213 200		
2016	Beräknat	8 200		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget ändamål är att finansiera insatser för att stärka lärares, förskollärares, rektorers och förskolechefers möjlighet till fortbildning. Medlen ska användas för sådan fortbildning som genomförs på uppdrag av Skolverket i enlighet med regeringens uppdrag till myndigheten. Under anslaget bekostas även kostnader för arbete med administration och uppföljning av fortbildningsinsatserna.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 407 000 000 kronor 2014 och 2015.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket ingår fleråriga avtal med lärosätena om uppdragsutbildning och lämnar förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 10.1:10 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–
Ingående åtaganden		83 200	381 000	407 000		
Nya åtaganden		372 000	374 000			
Infriade åtaganden		-74 200	-348 000	-374 000	-33 000	
Utestående åtaganden	83 200	381 000	407 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	200 000	401 000	407 000			

Regeringens överväganden

För kompetensutveckling i andraspråksutveckling (se avsnitt 4.2.4) föreslås anslaget tillföras 11 000 000 kronor 2013. Vidare beräknas anslaget tillföras 15 100 000 kronor 2014, 18 700 000 kronor 2015 samt 8 200 000 kronor per år 2016 och 2017 för samma ändamål.

För kompetensutveckling för rektorer i syfte att stödja språkutvecklingen hos flerspråkiga elever (se avsnitt 4.2.4) föreslås anslaget tillföras 900 000 kronor 2013 och beräknas tillföras 400 000 kronor 2014 och 500 000 kronor 2015.

För att finansiera en försöksverksamhet med kompletterande utbildning för att öka tillgången på ämneslärare i matematik, naturvetenskap och teknik (se avsnitt 4.2.1) föreslås att anslaget minskas med 1 500 000 kronor 2013. För samma ändamål beräknas anslaget minskas med 5 000 000 kronor 2014 och med 6 000 000 kronor 2015. Anslaget 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* föreslås och beräknas ökas med motsvarande belopp.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer och besparingar som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 522 900 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 523 000 000 kronor, 213 200 000 kronor respektive 8 200 000 kronor.

Tabell 10.1:10 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	502 500	502 500	502 500	502 500
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	20 400	20 500	-289 300	-494 300
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	522 900	523 000	213 200	8 200

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

10.1.11 1:11 Bidrag till vissa studier

Tabell 10.1:11 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2011	Utfall	13 570		0
2012	Anslag	15 525 ¹	Utgifts-prognos	15 132
2013	Förslag	15 525		
2014	Beräknat	15 525		
2015	Beräknat	15 525		
2016	Beräknat	15 525		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för statsbidrag som lämnas för studier om funktionshinder, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionshinder och studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda och särskild utbildning för vuxna. Bidrag lämnas i enlighet med förordningen (2007:1345) om statsbidrag vid vissa studier för personer med funktionshinder.

Bidraget kan lämnas dels med ett belopp per dag eller timme som är lika för alla bidragsmottagare, dels som ersättning för resor, kost och logi för den enskilde i anslutning till utbildningen. Utnyttjandet av anslaget är främst beroende av efterfrågan.

Regeringens överväganden

Under 2011 har Specialpedagogiska skolmyndigheten fått in ansökningar som överstiger de tillgängliga medlen på anslaget. Att hela anslaget ändå inte kunnat betalas ut under 2011 beror enligt myndigheten främst på att utbildningsanordnarna ställt in ett stort antal kurser i slutet av året.

Regeringen föreslår att 15 525 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Bidrag till vissa studier* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 15 525 000 kronor per år.

Tabell 10.1.11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	15 525	15 525	15 525	15 525
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	15 525	15 525	15 525	15 525

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.1.12 1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tabell 10.1:12 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

2011	Utfall	106 121	Anslags-sparande	1 194
2012	Anslag	101 884 ¹	Utgifts-prognos	100 955
2013	Förslag	98 788		
2014	Beräknat	100 670 ²		
2015	Beräknat	106 599 ³		
2016	Beräknat	108 851 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 98 639 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 102 640 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 102 640 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningskostnader, inklusive för att främja validering.

Regeringens överväganden

Den verksamhet som består i att bedöma utländska betyg föreslås flyttas till den nya myndigheten Universitets- och högskolerådet. Därför föreslås att anslaget minskas med 1 740 000 kronor 2013 och beräknas att anslaget minskas med samma belopp fr.o.m. 2014. Anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* föreslås och beräknas ökas med motsvarande belopp.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 98 788 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Myndigheten för yrkeshögskolan* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 100 670 000 kronor, 106 599 000 kronor respektive 108 851 000 kronor.

Tabell 10.1:12 Härlledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	101 884	101 884	101 884	101 884
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	632	2 742	4 586	6 836
Beslut	-1 988	-2 029	2 089	2 133
Överföring till/från andra anslag	-1 740	-1 776	-1 807	-1 845
Övrigt ³		-151	-154	-157
Förslag/ beräknat anslag	98 788	100 670	106 599	108 851

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.13 1:13 Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tabell 10.1:13 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	9 191	191	
2012	8 856 ¹		0
2013	Förslag	9 018	
2014	Beräknat	9 193 ²	
2015	Beräknat	9 358 ³	
2016	Beräknat	9 557 ⁴	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 005 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 005 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 006 tkr i 2013 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningsområdet.

Regeringens överväganden

Under 2011 har medel använts för olika utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningen, bl.a. för Skolverkets översyn av kursplanerna för viss vuxenutbildning och Statistiska centralbyråns undersökning av vuxnas kunskaper och kompetenser.

Regeringen bedömer att utvecklingsinsatserna inom vuxenutbildningen bör bedrivas i motsvarande omfattning som 2012.

Regeringen föreslår att 9 018 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Utveckling av vuxenutbildning m.m.* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 9 193 000 kronor, 9 358 000 kronor respektive 9 577 000 kronor.

Tabell 10.1:13 Härlledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	8 856	8 856	8 856	8 856
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	162	350	515	714
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-13	-13	-14
Förslag/ beräknat anslag	9 018	9 193	9 358	9 557

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.14 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tabell 10.1:14 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	3 030 219	208 465	
2012	2 263 349 ¹		2 224 943
2013	Förslag	2 671 505	
2014	Beräknat	2 536 715 ²	
2015	Beräknat	2 154 282 ³	
2016	Beräknat	2 092 446 ⁴	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 493 530 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 074 231 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 970 012 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används huvudsakligen för:

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildningar,
- statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning,

- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning,
- statsbidrag för kompletterande utbildningar,
- validering av utländsk yrkeskompetens,
- statsbidrag för kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna inklusive statsbidrag för lärlingsutbildning inom dessa skolformers gymnasiala nivå samt för motsvarande äldre utbildningar,
- särskilt verksamhetsstöd för att främja samisk utbildningsverksamhet, och
- särskilt verksamhetsstöd för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd.

Skälen för regeringens förslag: Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om att utbildningar får ingå i yrkeshögskolan vilket innebär åtaganden för viss tid. Besluten avser utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken. När det gäller pilotutbildning behövs en planering för fler utbildningsomgångar än vad som har bedömts vara behövligt för andra typer av utbildningar, vilket nödvändiggör åtaganden från statens sida för perioden 2013–2019. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel som innebär åtaganden under kommande budgetår.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 900 000 000 kronor 2014–2019.

Tabell 10.1:14 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–2019
Ingående åtaganden		2 127 955	2 590 000			
Nya åtaganden		1 910 000	1 870 000			
Infriade åtaganden		-1 447 955	-1 560 000	-1 680 000	-860 000	-360 000
Utestående åtaganden	2 127 955	2 590 000	2 900 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	2 600 000	2 900 000	2 900 000			

Regeringens överväganden

Statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning kommer att finnas kvar under en övergångsperiod till och med 2013 respektive 2014. Därefter ska aktuellt utbildningsbehov tillgodoses inom yrkeshögskolan. Anslagsnivån berörs inte av denna omställning.

Regeringen genomför tillfälliga satsningar (se avsnitt 4.5.2) för att underlätta den omställningen som behöver ske i Trollhättan och Västra Götaland med anledning av krisen inom fordonsindustrin. Under 2013 avser regeringen att medel för ca 500 årsplatser ska tillföras såväl yrkeshögskolan som yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå (yrkesvux). För satsningarna föreslås anslaget ökas med 55 000 000 kronor 2013.

För att tillfälligt öka antalet platser inom yrkeshögskolan (se avsnitt 4.5.3) föreslås att anslaget ökas med 90 000 000 kronor 2013. För samma ändamål beräknas anslaget ökas med 180 000 000 kronor per år 2014–2015 och 90 000 000 kronor 2016. Satsningen motsvarar 1 500 årsplatser under 2013, 3 000 årsplatser under 2014–2015 och 1 500 årsplatser 2016.

Eftersom den statligt finansierade trafikflygarutbildningen ska övergå till yrkeshögskolan föreslås att anslaget ökas med 4 000 000 kronor 2013. För samma ändamål beräknas anslaget ökas med 4 000 000 kronor 2014 och 23 155 000 kronor fr.o.m. 2015. Anslaget 2:71 *Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.* föreslås och beräknas minskas med motsvarande belopp.

Regeringen inledde 2009 en satsning på yrkesvux. Regeringen anser att medel bör avsättas så att verksamheten kan utökas med ytterligare ca 7 900 årsplatser under 2013 (se avsnitt 4.5.1). Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 395 000 000 kronor för 2013. För samma ändamål beräknas anslaget ökas med 270 000 000 kronor 2014 vilket motsvarar ca 5 400 årsplatser.

Regeringen genomför sedan 2011 en tillfällig satsning (se avsnitt 4.5.1) på lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux). Regeringen föreslår att anslaget ökas med 160 000 000 kronor 2013, vilket motsvarar bidrag för utbildningen till kommunerna och ersättning till de arbetsplatser som tar emot lärlingarna motsvarande ca 2 000 årsplatser. Satsningen beräknas fortsätta med ca 2 000 årsplatser under 2014–2016. Anslaget

beräknas därför ökas med 160 000 000 kronor 2014 och 157 000 000 kronor per år 2015 och 2016. Regeringen bedömer att den del av bidraget som går till ersättning till arbetsplatser som tar emot lärlingar bör lämnas permanent. Det motsvarar 57 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2015. Regeringen föreslår vidare att dagens bidrag för ersättning till arbetsplatserna höjs och föreslår därför att anslaget tillförs 24 000 000 kronor 2013. Regeringen beräknar att anslaget från och med 2014 ökas med 30 000 000 kronor årligen.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2011 en satsning på kommunal vuxenutbildning för personer i åldrarna 20–24 år. Regeringen föreslår därför att anslaget tillförs 37 500 000 kronor 2013. För samma ändamål beräknas anslaget ökas med 19 000 000 kronor 2014 och 9 000 000 kronor 2015. Satsningen motsvarar ca 1 500 årsplatser 2013, ca 750 årsplatser 2014 och ca 375 årsplatser 2015 (se avsnitt 4.5.1).

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 2 671 505 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 2 536 715 000 kronor, 2 154 282 000 kronor respektive 2 092 446 000 kronor.

Tabell 10.1:14 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	2 251 849	2 251 849	2 251 849	2 251 849
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	41 209	80 923	129 705	183 720
Beslut	535 002	366 066	-81 780	-194 332
Överföring till/från andra anslag	-156 555	-159 266	-142 576	-145 810
Övrigt ³		-2 856	-2 916	-2 982
Förslag/ beräknat anslag	2 671 505	2 536 715	2 154 282	2 092 446

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.1.15 1:15 Särskilt utbildningsstöd

Tabell 10.1:15 Anslagsutveckling för Särskilt utbildningsstöd

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011		137 396	7 284
2012	Anslag	147 218 ¹	143 489
2013	Förslag	147 218	
2014	Beräknat	148 678 ²	
2015	Beräknat	150 366 ³	
2016	Beräknat	152 436 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 147 003 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 147 003 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 147 003 tkr i 2013 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera särskilt utbildningsstöd som ges till folkhögskolor. Sådant stöd kan även i begränsad omfattning ges till universitet och högskolor.

Regeringens överväganden

Regeringen har i denna proposition för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, kapitel 17 Folkbildning redogjort för resultatet och verksamheten och bedömer att verksamheten även fortsättningsvis bör bedrivas i samma omfattning.

Regeringen föreslår att 147 218 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Särskilt utbildningsstöd* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 148 678 000 kronor, 150 366 000 kronor respektive 152 436 000 kronor.

Tabell 10.1:15 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	147 218	147 218	147 218	147 218
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	2 060	4 442	7 363
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-600	-1 294	-2 145
Förslag/ beräknat anslag	147 218	148 678	150 366	152 436

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2 Anslag för universitet och högskolor

Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Samtliga ersättningsbelopp räknas upp med pris- och löneomräkningen på 0,57 procent. I enlighet med den kvalitetsförstärkning som regeringen föreslår i denna proposition räknas ersättningsbeloppet för helårsstudenter för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi därutöver upp med 20,4 procent.

Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2013 uppgå enligt tabell 10.1 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.

Tabell 10.1 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor

UTBILDNINGSMRÅDE	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSSTUDENT	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSPRESTATION
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	28 366	19 252
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	50 377	42 484
Vård	53 558	46 388
Odontologiskt	44 290	51 593
Medicinskt	59 849	72 799
Undervisning ¹	31 964	37 645
Verksamhetsförlagd utbildning ²	41 953	49 409
Övrigt ³	40 458	32 866
Design	142 756	86 977
Konst	202 666	87 008
Musik	123 159	77 871
Opera	293 501	175 576
Teater	283 809	141 362
Media	289 628	232 004
Dans	199 603	110 292
Idrott	104 013	48 133

¹ Utbildning inom det allmänna utbildningsområdet och utbildningsvetenskapliga kärnan.

² Verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildning.

³ Avser journalist- och bibliotekarieutbildningar samt praktisk-estetiska kurser inom bl.a. lärarutbildning med inriktning mot tidigare år, forskolläro- och grundläro-utbildning.

Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning

I enlighet med propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås anslagen för forskning och forskarutbildning omfördelas baserat på kvalitetsindikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar enligt tabell 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning 2013.

Tabell 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning 2013

Tusental kronor

Lärosäte	Omfördelning
Uppsala universitet	-2 221
Lunds universitet	-4 500
Göteborgs universitet	3 809
Stockholms universitet	-445
Umeå universitet	53
Linköpings universitet	3 137
Karolinska institutet	-1 407
Kungl. Tekniska högskolan	296
Luleå tekniska universitet	4
Karlstads universitet	488
Linnéuniversitetet	-65
Örebro universitet	371
Mittuniversitetet	311
Blekinge tekniska högskola	143
Malmö högskola	511
Mälardalens högskola	-177
Gymnastik- och idrottshögskolan	-123
Högskolan i Borås	-35
Högskolan Dalarna	157
Högskolan på Gotland	304
Högskolan i Gävle	-592
Högskolan i Halmstad	1 089
Högskolan Kristianstad	-302
Högskolan i Skövde	763
Högskolan Väst	189
Södertörns högskola	340
Sveriges lantbruksuniversitet	-3 014
Chalmers tekniska högskola AB	996
Högskolan i Jönköping	-80
Totalt	0

10.2.1 2:1 Universitetskanslersämbetet*

Tabell 10.2.1 Anslagsutveckling för Universitetskanslersämbetet

Tusental kronor

2011	Utfall		Anslags-sparande	0
2012	Anslag	0	¹ Utgifts-prognos	0
2013	Förslag	126 201		
2014	Beräknat	129 033	²	
2015	Beräknat	131 392	³	
2016	Beräknat	134 257	⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 126 249 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 126 249 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 126 249 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Universitetskanslersämbetets förvaltningskostnader, inklusive kvalitetssäkring av högskoleutbildning och tillsyn över högskolans verksamhet samt uppföljning och analys av verksamheten vid universitet och högskolor.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av riksdagens beslut om propositionen Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m. (prop. 2011/12:133, bet. 2011/12:UbU22, rskr. 2011/12:278) avser regeringen att avveckla Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet den 31 december 2012 och inrätta två nya myndigheter, Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet den 1 januari 2013.

Regeringen avser att finansiera avvecklingen av Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet med medel från anslag 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Regeringen avser att kontinuerligt följa anslagsbehoven för de nya myndigheterna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 126 201 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2.1 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	126 200	128 983	131 341	134 205
Övrigt	1	50	51	52
Förslag/beräknat anslag	126 201	129 033	131 392	134 257

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

10.2.2 2:2 Universitets- och högskolerådet*

Tabell 10.2.2 Anslagsutveckling för Universitets- och högskolerådet

Tusental kronor

2011	Utfall		Anslags-sparande	0
2012	Anslag	0	¹ Utgifts-prognos	0
2013	Förslag	102 515		
2014	Beräknat	103 661	²	
2015	Beräknat	104 557	³	
2016	Beräknat	106 837	⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 101 425 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 100 464 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 100 465 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Universitets- och högskolerådets förvaltningskostnader, inklusive information om högre utbildning, tillträde till högre utbildning, antagningsservice, bedömningar av utländsk utbildning och utländska betyg, internationellt samarbete och mobilitet inom utbildningsområdet, uppföljning och analys inom myndighetens verksamhetsområde samt för att främja lika rättigheter och möjligheter.

* Nytt anslag uppförs.

* Nytt anslag uppförs.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsbelagda verksamheten vid Universitets- och högskolerådet omfattar avgiften för anmälan till högskoleprovet. Avgiftsnivån regleras i förordning och det finns inte något ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgifterna. De kostnader som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget.

För antagning till högskoleutbildning finns det inte något specificerat ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgiften. Kostnaderna som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget. Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten i fråga om driften av studiedokumentationssystemet Ladok är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader för denna verksamhet (full kostnadstäckning).

Tabell 10.2:2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	19 631	18 460	1 171
Prognos 2012	0	15 675	18 500	-350
Budget 2013	0	14 850	17 200	-2 350

Tabell 10.2:2 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011*	223 626	221 084	2 542
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012*	243 223	248 628	-5 405
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	287 738	-	-
(varav tjänsteexport)	0	0	0

* Utfall 2011 och prognos 2012 avser Verket för högskoleservice.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av riksdagens beslut om propositionen Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m. (prop. 2011/12:133, bet. 2011/12:UbU22, rskr. 2011/12:278) avser regeringen att avveckla Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet den 31

december 2012 och inrätta två nya myndigheter, Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet den 1 januari 2013.

Regeringen avser att finansiera avvecklingen av Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret inom utbildningsområdet med medel från anslag 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Regeringen avser att kontinuerligt följa anslagsbehoven för de nya myndigheterna.

Verksamheten att bedöma utländska eftergymnasiala utbildningar som inte motsvarar utbildningar enligt högskolelagen (1992:1434) föreslås flyttas från Myndigheten för yrkes- högskolan till Universitets- och högskolerådet. Anslaget föreslås därför 2013 öka med 1 740 000 kronor. Anslaget 1:12 *Myndigheten för yrkes- högskolan* föreslås minska med motsvarande belopp.

Regeringens föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 102 515 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning	0	0	0	0
Beslut	5 000	4 110	3 185	3 255
Överföring till/från andra anslag	97 472	99 621	101 443	103 655
Övrigt	43	-70	-71	-73
Förslag/beräknat anslag	102 515	103 661	104 557	106 837

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.3 2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning

**Tabell 10.2.3 Anslagsutveckling för Uppsala universitet:
Grundutbildning**

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	1 400 645		130 912
2012	Anslag	1 336 387 ¹		1 420 502
2013	Förslag	1 362 345		
2014	Beräknat	1 386 899 ²		
2015	Beräknat	1 411 671 ³		
2016	Beräknat	1 447 280 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 359 393 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 359 897 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 366 189 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2.3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	959	1065	-106
Prognos 2012	0	950	1050	-50
Budget 2013	0	950	1050	-50

Tabell 10.2.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	232 545	227 769	4 776
(varav tjänsteexport)	34 345	33 911	434
Prognos 2012	254 700	255 700	-1 000
(varav tjänsteexport)	50 000	50 000	0
Budget 2013	266 700	267 700	-1 000
(varav tjänsteexport)	62 000	62 000	0

Regeringens överväganden

Uppsala universitet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 1,7 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av

budgetåret ett anslagssparande om 130,9 miljoner kronor.

Uppsala universitet och Högskolan på Gotland har hos regeringen begärt att verksamheten vid Högskolan på Gotland ska inordnas i Uppsala universitet. Regeringen föreslår därför under anslag 2:45 *Högskolan på Gotland: Grundutbildning* att verksamheten vid Högskolan på Gotland inordnas i Uppsala universitet fr.o.m. den 1 juli 2013.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 57 063 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 11 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 1 425 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 794 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 2 263 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 531 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 881 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Anslaget föreslås minska med 141 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 844 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 24 068 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 28 874 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 2 821 000 kronor, 2015 med 2 775 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 992 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 811 000 kronor, 2015 med 824 000 kronor och 2016 med ytterligare 842 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2014 med 2 309 000 kronor, 2015 med 2 349 000 kronor och 2016 med ytterligare 2 397 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 689 000 kronor och 2016 med 1 435 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 101 000 kronor till följd av en omfördelning mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 5 500 000 kronor och 2015 med 5 500 000 till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2014 med 440 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2014 med 804 000 kronor och 2015 med ytterligare 518 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 362 345 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 336 387	1 336 387	1 336 387	1 336 387
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	7 690	34 886	58 862	87 468
Beslut	1 453	-2 664	-6 049	-4 181
Överföring till/från andra anslag	16 815	20 174	24 389	29 563
Övrigt ³		-1 885	-1 918	-1 957
Förslag/beräknat anslag	1 362 345	1 386 899	1 411 671	1 447 280

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.4 2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:4 Anslagsutveckling för Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2011	Utfall	1 717 156	0
2012	Anslag	1 833 236 ¹	1 833 236
2013	Förslag	1 841 565	
2014	Beräknat	1 876 248 ²	
2015	Beräknat	1 909 053 ³	
2016	Beräknat	1 948 194 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 839 037 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 839 037 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 839 037 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska 2013 med 2 221 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

I anslaget ingår 25 899 000 kronor för Nationellt kunskapscentrum för frågor om mäns våld mot kvinnor.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 841 565 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 833 236	1 833 236	1 833 236	1 833 236
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	10 550	47 857	80 747	119 989
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-2 221	-4 845	-4 930	-5 031
Förslag/beräknat anslag	1 841 565	1 876 248	1 909 053	1 948 194

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.5 2:5 Lunds universitet: Grundutbildning

Tabell 10.2:5 Anslagsutveckling för Lunds universitet: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2011	Utfall	1 756 694		0
2012	Anslag	1 763 735 ¹		1 763 735
2013	Förslag	1 788 031		
2014	Beräknat	1 829 742 ²		
2015	Beräknat	1 861 682 ³		
2016	Beräknat	1 906 448 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 793 453 tkr i 2013 års prispivå.

³ Motsvarar 1 793 403 tkr i 2013 års prispivå.

⁴ Motsvarar 1 799 630 tkr i 2013 års prispivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	2 510	3 015	-505
Prognos 2011	0	2 600	3 100	-500
Budget 2013	0	2 600	3 100	-500

Tabell 10.2:5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	545 678	555 848	-10 170
(varav tjänsteexport)	71 090	71 090	0
Prognos 2012	565 000	575 000	-10 000
(varav tjänsteexport)	75 000	75 000	0
Budget 2013	575 000	585 000	-10 000
(varav tjänsteexport)	75 000	75 000	0

Regeringens överväganden

Lunds universitet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 157,2 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 39,5 miljoner kronor har därmed dragits in. Lunds universitet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 172,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 68 013 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 17 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 2 613 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 1 323 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Vidare föreslås anslaget öka med 4 526 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 531 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget föreslås öka med 1 066 000 kronor med anledning av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska 2013 med 1 897 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Anslaget föreslås minska med 37 558 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 41 470 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 5 172 000 kronor, 2015 med 5 088 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 482 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 2 175 000 kronor med anledning av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 351 000 kronor, 2015 med 1 373 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 402 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Vidare beräknas anslaget öka 2014 med 4 618 000 kronor, 2015 med 4 698 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 794 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2014 med 4 000 000 kronor, 2015 med 9 000 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 000 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2014 med 948 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och

forskning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 984 000 kronor till följd av att satsningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 788 031 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 763 735	1 763 735	1 763 735	1 763 735
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	10 149	46 042	77 685	115 439
Beslut	189	73	-4 065	-3 748
Överföring till/från andra anslag	13 958	22 384	26 863	33 610
Övrigt ³		-2 492	-2 536	-2 588
Förslag/beräknat anslag	1 788 031	1 829 742	1 861 682	1 906 448

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.6 2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:6 Anslagsutveckling för Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2011	Utfall	1 754 167	Anslags-sparande	82 000
2012	Anslag	1 886 895 ¹	Utgifts-prognos	1 886 895
2013	Förslag	1 896 253		
2014	Beräknat	1 934 981 ²		
2015	Beräknat	1 968 813 ³		
2016	Beräknat	2 009 179 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 896 605 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 896 605 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 896 605 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås för 2013 minska med 4 500 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget föreslås öka med 3 000 000 kronor för en förstärkning av konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå i enlighet med vad som presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen. Se vidare avsnitt 4.7.3 Strategiska innovationsområden och forskning för näringsliv och samhälle.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 896 253 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 886 895	1 886 895	1 886 895	1 886 895
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	10 858	49 257	83 110	123 500
Beslut	3 000	6 061	6 167	6 293
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-4 500	-7 232	-7 359	-7 509
Förslag/beräknat anslag	1 896 253	1 934 981	1 968 813	2 009 179

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.7 2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning

Tabell 10.2:7 Anslagsutveckling för Göteborgs universitet: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	1 770 474	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	1 788 883 ¹	Utgifts-prognos	1 784 529
2013	Förslag	1 826 949		
2014	Beräknat	1 864 923 ²		
2015	Beräknat	1 895 019 ³		
2016	Beräknat	1 942 021 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statsens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 827 936 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 825 518 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 833 210 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	3 600	2 904	3 718	-814
Prognos 2012	2 000	3 000	3 800	-800
Budget 2013	2 000	3 000	3 800	-800

Tabell 10.2:7 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	233 844	213 473	20 371
(varav tjänsteexport)	31 624	32 624	-1 000
Prognos 2012	235 600	215 000	20 600
(varav tjänsteexport)	31 800	32 800	-1 000
Budget 2013	241 000	220 000	21 000
(varav tjänsteexport)	32 600	33 100	-500

Regeringens överväganden

Göteborgs universitet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 16,9 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Göteborgs universitet redovisade vid utgången

av budgetåret en överproduktion motsvarande 114,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 62 525 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 15 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 1 296 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som presenteras i denna proposition. Vidare föreslås anslaget öka med 570 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 794 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 531 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Vidare föreslås anslaget öka 2013 med 1 641 000 kronor för att finansiera den utbyggnad med ytterligare 13 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Vidare föreslås anslaget öka med 575 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 1 368 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen med 15 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås öka med 2 897 000 kronor med anledning av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 32 883 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 1 530 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 25 012 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som

frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 3 967 000 kronor, 2015 med 5 382 000 kronor och 2016 med ytterligare 5 491 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som presenteras i denna proposition. Vidare beräknas anslaget öka 2014 med 1 163 000 kronor, 2015 med 1 183 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 207 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 2 955 000 kronor och 2015 med 2 600 000 kronor med anledning av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2014 med 820 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2014 med 811 000 kronor, 2015 med 824 000 kronor och 2016 med ytterligare 842 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Vidare beräknas anslaget öka 2014 med 587 000 kronor, 2015 med 597 000 kronor och 2016 med ytterligare 609 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2014 med 5 000 000 kronor och 2015 med 10 000 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 456 000 kronor och 2015 med ytterligare 939 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 984 000 kronor till följd av att satsningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 826 949 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2.7 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 788 883	1 788 883	1 788 883	1 788 883
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	10 294	46 698	78 793	117 085
Beslut	13 277	7 606	-3 375	-3 445
Överföring till/från andra anslag	14 495	24 271	33 298	42 129
Övrigt ³		-2 535	-2 579	-2 632
Förslag/ beräknat anslag	1 826 949	1 864 923	1 895 019	1 942 021

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.8 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning

**Tabell 10.2.8 Anslagsutveckling för Göteborgs universitet:
Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Övrigt
2011	Utfall	1 319 593	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	1 362 281 ¹	Utgifts- prognos	1 362 281
2013	Förslag	1 376 929		
2014	Beräknat	1 405 892 ²		
2015	Beräknat	1 419 563 ³		
2016	Beräknat	1 448 668 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 378 009 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 367 499 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 367 499 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 3 809 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget föreslås öka 2013 med 3 000 000 kronor för en förstärkning av konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå i enlighet med vad som presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen. Se vidare avsnitt 4.7.3 Strategiska innovationsområden och forskning för näringsliv och samhälle.

I anslaget ingår 10 511 000 kronor för Havsmiljöinstitutet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 376 929 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2.8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 362 281	1 362 281	1 362 281	1 362 281
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	7 839	35 562	60 002	89 163
Beslut	3 000	6 061	-4 743	-4 841
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	3 809	1 988	2 023	2 064
Förslag/ beräknat anslag	1 376 929	1 405 892	1 419 563	1 448 668

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.9 2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning

**Tabell 10.2.9 Anslagsutveckling för Stockholms universitet:
Grundutbildning**

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Övrigt
2011	Utfall	1 516 538	Anslags- sparande	244 353
2012	Anslag	1 536 397 ¹	Utgifts- prognos	1 529 000
2013	Förslag	1 544 810		
2014	Beräknat	1 562 231 ²		
2015	Beräknat	1 577 918 ³		
2016	Beräknat	1 597 272 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 531 248 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 520 047 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 507 777 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	5 472	6 135	6 420	-285
Prognos 2012	4 727	5 300	6 128	-828
Budget 2013	4 727	5 300	6 128	-828

Tabell 10.2:9 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	188 976	187 200	-1 176
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	198 023	202 266	-4 243
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	201 278	205 287	-4 009
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Stockholms universitet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 87,8 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare anslagssparande uppgick universitetets anslagssparande till 244,4 miljoner kronor vid utgången av budgetåret. Värdet av årets anslagssparande överstiger vad som är möjligt att spara till nästa år och 88,9 miljoner kronor har därmed dragits in. Efter indrag uppgår universitetets anslagssparande till 155,5 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 89 471 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås minska med 3 594 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 427 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 13 578 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 46 785 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 8 100 000 kronor till följd av att medel överförs till Konstfack och Dans- och cirkushögskolan för lärarutbildning inom ämnesområdena bild, slöjd och dans.

Anslaget föreslås minska med 22 516 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 4 596 000 kronor, 2015 med 3 957 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 385 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 2 311 000 kronor och 2015 med 1 490 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 13 852 000 kronor, 2015 med 14 095 000 kronor och 2016 med 14 384 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 544 810 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2.9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 536 397	1 536 397	1 536 397	1 536 397
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	8 841	40 107	67 671	100 560
Beslut	4 355	2 132	679	693
Överföring till/från andra anslag	-4 783	-14 136	-24 521	-38 023
Övrigt ³		-2 269	-2 309	-2 356
Förslag/ beräknat anslag	1 544 810	1 562 231	1 577 918	1 597 272

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.10 2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:10 Anslagsutveckling för Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Upplysning	Belopp
2011	Utfall	1 373 807	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	1 430 122 ¹	Utgifts- prognos	1 430 122
2013	Förslag	1 447 906		
2014	Beräknat	1 465 008 ²		
2015	Beräknat	1 490 623 ³		
2016	Beräknat	1 521 185 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 435 953 tkr i 2013 års prinsnivå.

³ Motsvarar 1 435 953 tkr i 2013 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 1 435 953 tkr i 2013 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska 2013 med 445 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget föreslås tillfälligt öka under 2013 med 10 000 00 för delfinansiering av en fond för internationella ekonomiska studier i enlighet med vad som presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 447 906 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:10 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 430 122	1 430 122	1 430 122	1 430 122
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	8 229	37 333	62 990	93 603
Beslut	10 000	0	0	0
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-445	-2 447	-2 490	-2 541
Förslag/ beräknat anslag	1 447 906	1 465 008	1 490 623	1 521 185

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.11 2:11 Umeå universitet: Grundutbildning

**Tabell 10.2:11 Anslagsutveckling för Umeå universitet:
Grundutbildning**

Tusental kronor

År	Utfall	1 249 804	Anslags- sparande	21 950
2011	Utfall	1 249 804	Anslags- sparande	21 950
2012	Anslag	1 197 086 ¹	Utgifts- prognos	1 219 036
2013	Förslag	1 208 795		
2014	Beräknat	1 229 578 ²		
2015	Beräknat	1 245 521 ³		
2016	Beräknat	1 271 695 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 205 192 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 199 841 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 200 442 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	813	713	846	-133
Prognos 2012	760	720	720	0
Budget 2013	760	730	730	0

Tabell 10.2:11 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	234 188	230 322	3 866
(varav tjänsteexport)	6 721	6 700	21
Prognos 2012	235 000	240 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	7 000	7 000	0
Budget 2013	240 000	245 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	7 500	7 500	0

Regeringens överväganden

Umeå universitet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 41,7 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp.

Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 21,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 32 619 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 12 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 950 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 1 323 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 1 326 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med 20 helårsstudenter.

Anslaget föreslås öka med 1 388 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och forskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 383 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 1 152 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen med ytterligare 17 helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Anslaget föreslås minska med 1 030 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen med 15 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 1 002 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och forskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 23 236 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 18 482 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 881 000 kronor, 2015 med 1 850 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 328 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 582 000 kronor, 2015 med 1 183 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 208 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 351 000 kronor, 2015 med 1 373 000 kronor och 2016 med 1 402 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 416 000 kronor och 2015 med 720 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 4 400 000 kronor, 2015 med 6 000 000 kronor och 2016 med ytterligare 2 100 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 005 000 kronor, 2015 med 1 940 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 158 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 576 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2014 med 955 000 kronor och 2015 med 615 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 984 000 kronor till följd av att satsningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 208 795 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 197 086	1 197 086	1 197 086	1 197 086
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 888	31 249	52 726	78 351
Beslut	4 173	-46	-4 953	-5 870
Överföring till/från andra anslag	648	3 005	2 410	3 911
Övrigt ³		-1 717	-1 747	-1 783
Förslag/beräknat anslag	1 208 795	1 229 578	1 245 521	1 271 695

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.12 2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:12 Anslagsutveckling för Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor				
2011	Utfall	935 352	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	986 957 ¹	Utgifts-prognos	986 957
2013	Förslag	992 689		
2014	Beräknat	1 011 396 ²		
2015	Beräknat	1 029 079 ³		
2016	Beräknat	1 050 178 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 991 337 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 991 337 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 991 337 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 53 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 992 689 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:12 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	986 957	986 957	986 957	986 957
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 679	25 764	43 470	64 597
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	53	-1 325	-1 348	-1 376
Förslag/ beräknat anslag	992 689	1 011 396	1 029 079	1 050 178

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.13 2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning

Tabell 10.2:13 Anslagsutveckling för Linköpings universitet: Grundutbildning

Tusental kronor				
2011	Utfall	1 345 785	Anslags- sparande	29 053
2012	Anslag	1 318 889 ¹	Utgifts- prognos	1 323 632
2013	Förslag	1 317 794		
2014	Beräknat	1 346 700 ²		
2015	Beräknat	1 374 595 ³		
2016	Beräknat	1 416 024 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 319 991 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 324 181 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 336 684 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2011	968	1 090	1 169	-79
Prognos 2012	970	1 000	1 000	0
Budget 2013	970	1 000	1 000	0

Tabell 10.2:13 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2011	82 621	82 852	-231
(varav tjänsteexport)	3 764	4 291	-527
Prognos 2012	86 300	84 300	2 000
(varav tjänsteexport)	4 000	4 000	0
Budget 2013	92 000	90 000	2 000
(varav tjänsteexport)	4 000	4 000	0

Regeringens överväganden

Linköpings universitet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 49,2 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 29,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 29 067 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 15 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 1 296 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 1 900 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 794 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2012. Vidare föreslås anslaget öka med 2 263 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 531 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget föreslås öka med 1 307 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 002 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 677 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av utbyggnaden av läkarutbildningen med ytterligare tio helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Anslaget föreslås minska med 21 526 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 37 638 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 3 967 000 kronor, 2015 med 5 382 000 kronor och 2016 med ytterligare 5 491 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 3 762 000 kronor, 2015 med 3 700 000 kronor och 2016 med ytterligare 3 130 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 811 000 kronor, 2015 med 824 000 kronor och 2016 med 842 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Vidare beräknas anslaget öka 2014 med 2 309 000 kronor, 2015 med 2 349 000 kronor och 2016 med 2 397 000 kronor för att finansiera

den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 334 000 kronor, 2015 med 1 357 000 kronor och 2016 med 1 386 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 6 500 000 kronor och 2015 med 8 500 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2014 med 338 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2014 med 955 000 kronor och 2015 med ytterligare 615 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 317 794 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:13 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 318 889	1 318 889	1 318 889	1 318 889
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	7 590	34 430	58 092	86 324
Beslut	-11 890	-16 466	-22 317	-19 645
Överföring till/från andra anslag	3 205	11 691	21 807	32 370
Övrigt ³		-1 844	-1 876	-1 915
Förslag/beräknat anslag	1 317 794	1 346 700	1 374 595	1 416 024

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.14 2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:14 Anslagsutveckling för Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	695 834	Anslags- sparande	0
2011	Utfall	695 834	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	742 912 ¹	Utgifts- prognos	742 912
2013	Förslag	750 324		
2014	Beräknat	764 470 ²		
2015	Beräknat	777 836 ³		
2016	Beräknat	793 784 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 749 308 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 749 308 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 749 308 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 3 137 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 750 324 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:14 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	742 912	742 912	742 912	742 912
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 275	19 394	32 722	48 625
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	3 137	2 164	2 202	2 247
Förslag/ beräknat anslag	750 324	764 470	777 836	793 784

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.15 2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning

Tabell 10.2:15 Anslagsutveckling för Karolinska institutet: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	675 539	Anslags- sparande	89 377
2011	Utfall	675 539	Anslags- sparande	89 377
2012	Anslag	589 150 ¹	Utgifts- prognos	603 217
2013	Förslag	595 639		
2014	Beräknat	611 641 ²		
2015	Beräknat	624 338 ³		
2016	Beräknat	638 484 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 599 510 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 601 440 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 602 710 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:15 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:15 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	496 813	496 216	597
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	445 000	445 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	455 000	455 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Karolinska institutet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 29,1 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare anslagssparande överstiger värdet av årets anslagssparande vad som är möjligt att spara till nästa år och 28,8 miljoner kronor har därmed dragits in. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 60,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 2 926 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 794 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 3 660 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen med 29 helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Vidare föreslås anslaget öka med 3 069 000 kronor för att finansiera den ut-

byggnad av tandläkarutbildningen med tio helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås öka med 531 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget föreslås öka med 2 742 000 kronor till följd av den utökning av antalet helårsstudenter på psykologutbildningen som presenterades i 2009 års proposition om vårtilläggsbudget (prop. 2008/09:99).

Anslaget föreslås minska med 2 187 000 kronor för att finansiera universitetets tandvårdscentral med anledning av den utbyggnad av tandläkarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2009. Medel föreslås överföras till anslag 2:71 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Anslaget föreslås minska med 4 531 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 3 906 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 243 000 kronor, 2015 med 493 000 kronor och 2016 med 504 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 811 000 kronor, 2015 med 824 000 kronor och 2016 med ytterligare 842 000 kronor för att finansiera den utbyggnad läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 830 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2014 med 2 056 000 kronor och 2015 med ytterligare 686 000 kronor till följd av utökningen av antalet helårsstudenter på psykologutbildningen som inleddes 2009.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 595 639 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:15 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	589 150	589 150	589 150	589 150
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 391	15 380	25 950	38 561
Beslut	4 384	6 303	6 413	6 544
Överföring till/från andra anslag	-1 286	1 798	3 832	5 257
Övrigt ³		-990	-1 007	-1 028
Förslag/ beräknat anslag	595 639	611 641	624 338	638 484

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.16 2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning

**Tabell 10.2:16 Anslagsutveckling för Karolinska institutet:
Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

År	Utfall	1 201 613	Anslags- sparande	0
2011	Utfall	1 201 613	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	1 307 185 ¹	Utgifts- prognos	1 307 185
2013	Förslag	1 338 788		
2014	Beräknat	1 363 896 ²		
2015	Beräknat	1 387 743 ³		
2016	Beräknat	1 416 195 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 336 846 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 336 846 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 336 846 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska 2013 med 1 407 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget föreslås öka med 31 308 000 kronor till följd av att verksamheten vid Astrid Fagraeuslaboratoriet överfördes den 1 januari 2012 till Karolinska institutet från Smittskydds-institutet. Anslaget 2:2 *Smittskydds-institutet* under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg föreslås minska med motsvarande belopp.

Anslaget föreslås minska med 5 820 000 kronor till följd av att tillfälliga medel, som anvisades i samband med överföringen av viss forskningsverksamhet från Smittskydds-institutet till Karolinska institutet, upphör.

Anslaget beräknas 2014 öka med ytterligare 447 000 kronor till följd av överföringen av verksamheten vid Astrid Fagraeuslaboratoriet till Karolinska institutet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 338 788 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:16 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 307 185	1 307 185	1 307 185	1 307 185
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	7 522	34 124	57 576	85 557
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	25 488	25 818	26 269	26 808
Övrigt ³	-1 407	-3 230	-3 287	-3 354
Förslag/ beräknat anslag	1 338 788	1 363 896	1 387 743	1 416 195

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.17 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning

Tabell 10.2:17 Anslagsutveckling för Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	1 063 687	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	1 036 512 ¹	Utgifts-prognos	1 018 930
2013	Förslag	989 680		
2014	Beräknat	1 026 676 ²		
2015	Beräknat	1 061 572 ³		
2016	Beräknat	1 056 120 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till stats budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 006 314 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 022 638 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 996 946 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:17 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:17 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	118 815	120 409	-1 594
(varav tjänsteexport)	10 906	10 790	116
Prognos 2012	128 815	125 409	3 406
(varav tjänsteexport)	11 996	11 868	128
Budget 2013	135 000	133 000	2 000
(varav tjänsteexport)	13 196	13 055	141

Regeringens överväganden

Kungl. Tekniska högskolan har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 25,2 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Kungl. Tekniska högskolan redovisade vid

utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 32,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 6 165 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 45 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 2 613 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 13 578 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 2 132 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 187 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 17 915 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 104 683 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 5 172 000 kronor, 2015 med 5 088 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 482 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 13 852 000 kronor, 2015 med 14 095 000 kronor och 2016 med ytterligare 14 384 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 098 000 till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 400 000 kronor, 2015 med 500 000 kronor och 2016 med ytterligare 44 600 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2014 med 493 000 kronor, 2015 med 949 000 kronor och 2016 med ytterligare 567 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 989 680 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:17 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 036 512	1 036 512	1 036 512	1 036 512
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 965	27 059	45 655	67 841
Beslut	-54 395	-51 645	-48 749	-90 780
Överföring till/från andra anslag	1 598	16 087	29 515	43 937
Övrigt ³		-1 338	-1 361	-1 389
Förslag/ beräknat anslag	989 680	1 026 676	1 061 572	1 056 120

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.18 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:18 Anslagsutveckling för Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	999 582	0	
2012	Anslag 1 106 317 ¹		1 106 317
2013	Förslag 1 302 980		
2014	Beräknat 1 327 785 ²		
2015	Beräknat 1 351 002 ³		
2016	Beräknat 1 438 700 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 301 451 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 301 453 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 358 090 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och

övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 296 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget föreslås öka 2013 med 190 000 000 kronor för en satsning på *Science for Life Laboratory* och läkemedelsutveckling. Se vidare avsnitt 4.7.4 och 4.7.5.

Anslaget beräknas öka 2016 med ytterligare 60 000 000 kronor för en satsning på *Science for Life Laboratory* och läkemedelsutveckling.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 302 980 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:18 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	1 106 317	1 106 317	1 106 317	1 106 317
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	6 367	28 881	48 730	72 411
Beslut	190 000	193 844	197 234	261 278
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	296	-1 257	-1 279	-1 305
Förslag/ beräknat anslag	1 302 980	1 327 785	1 351 002	1 438 700

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.19 2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning

Tabell 10.2:19 Anslagsutveckling för Luleå tekniska universitet: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	601 031		87 886
2012	Anslag	608 676 ¹		627 037
2013	Förslag	611 026		
2014	Beräknat	617 766 ²		
2015	Beräknat	622 801 ³		
2016	Beräknat	619 167 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 605 514 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 599 959 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 584 475 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	1 000	1 000	0
Prognos 2012	0	1 000	1 000	0
Budget 2013	0	1 000	1 000	0

Tabell 10.2:19 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	117 000	111 000	6 000
(varav tjänsteexport)	2 000	2 000	0
Prognos 2012	117 000	117 000	0
(varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0
Budget 2013	117 000	117 000	0
(varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0

Regeringens överväganden

Luleå tekniska universitet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 29 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare anslags-

sparande uppgick universitetets anslagssparande till 87,9 miljoner kronor vid utgången av budgetåret. Värdet av årets anslagssparande överstiger vad som är möjligt att spara till nästa år och 27,7 miljoner kronor har därmed dragits in. Efter indrag uppgår universitetets anslagssparande till 60,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 9 738 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 10 200 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 238 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 601 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 664 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 369 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 323 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildning som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 12 194 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 7 177 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 200 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 470 000 kronor, 2015 med 463 000 kronor och 2016 med ytterligare 213 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjör-

utbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 579 000 kronor, 2015 med 3 047 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 818 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 677 000 kronor och 2015 med 344 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 352 000 kronor och 2015 med ytterligare 227 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 2 568 000 kronor, 2015 med 2 612 000 kronor och 2016 med ytterligare 3 998 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 10 400 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 611 026 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:19 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	608 676	608 676	608 676	608 676
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 502	15 888	26 809	39 838
Beslut	6 016	6 250	6 595	-3 856
Överföring till/från andra anslag	-7 168	-12 137	-18 352	-24 546
Övrigt ³		-911	-927	-946
Förslag/beräknat anslag	611 026	617 766	622 801	619 167

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.20 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:20 Anslagsutveckling för Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	322 059	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	338 492 ¹	Utgifts-prognos	338 492
2013	Förslag	340 444		
2014	Beräknat	346 855 ²		
2015	Beräknat	352 920 ³		
2016	Beräknat	360 156 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 339 976 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 339 976 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 339 977 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 340 444 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:20 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	338 492	338 492	338 492	338 492
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 948	8 836	14 909	22 155
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	4	-473	-481	-491
Förslag/ beräknat anslag	340 444	346 855	352 920	360 156

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.21 2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning

**Tabell 10.2:21 Anslagsutveckling för Karlstads universitet:
Grundutbildning**

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	608 286		0
2012	561 762 ¹		561 762
2013	Förslag	561 593	
2014	Beräknat	576 664 ²	
2015	Beräknat	586 560 ³	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 565 227 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 565 047 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 556 030 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:21 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	566	638	-78
Prognos 2012	0	500	575	-75
Budget 2013	0	450	500	-50

Tabell 10.2:21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	58 474	58 578	-104
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	58 000	58 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	58 000	58 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Karlstads universitet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 32,9 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 16,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 13 197 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 1 800 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 713 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 2 358 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 950 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 2 734 000 kronor för att finansiera en del av utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 16 178 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 1 608 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 500 000 kronor och 2015 med 6 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 411 000 kronor, 2015 med 1 388 000 kronor och 2016 med ytterligare 877 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 3 540 000 kronor och 2015 med 1 720 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 904 000 kronor och 2015 med ytterligare 583 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 9 172 000 kronor och 2016 med 1 428 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 8 800 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 561 593 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:21 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	561 762	561 762	561 762	561 762
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 233	14 665	24 744	36 768
Beslut	1 629	2 633	9 944	2 045
Överföring till/från andra anslag	-5 031	-1 593	-9 073	-10 707
Övrigt ³		-803	-817	-834
Förslag/beräknat anslag	561 593	576 664	586 560	589 034

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.22 2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning

**Tabell 10.2:22 Anslagsutveckling för Karlstads universitet:
Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor				
2011	Utfall	189 142	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	193 655 ¹	Utgifts-prognos	193 655
2013	Förslag	195 257		
2014	Beräknat	198 934 ²		
2015	Beräknat	202 412 ³		
2016	Beräknat	206 561 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 194 989 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 194 988 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 194 987 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 488 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 195 257 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:22 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	193 655	193 655	193 655	193 655
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 114	5 055	8 529	12 674
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	488	224	228	232
Förslag/ beräknat anslag	195 257	198 934	202 412	206 561

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.23 2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning

**Tabell 10.2:23 Anslagsutveckling för Linnéuniversitetet:
Grundutbildning**

Tusental kronor				
2011	Utfall	1 002 436	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	945 490 ¹	Utgifts- prognos	945 490
2013	Förslag	953 521		
2014	Beräknat	971 658 ²		
2015	Beräknat	989 446 ³		
2016	Beräknat	991 698 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 952 387 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 953 157 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 936 133 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:23 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	654	734	1 308	-574
Prognos 2012	660	740	1 400	-660
Budget 2013	670	750	1 420	-670

Tabell 10.2:23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	122 986	110 861	12 125
(varav tjänsteexport)	12 264	11 973	291
Prognos 2012	148 000	145 000	3 000
(varav tjänsteexport)	13 000	13 000	0
Budget 2013	159 000	157 000	2 000
(varav tjänsteexport)	15 000	15 000	0

Regeringens överväganden

Linnéuniversitetet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 46,2 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 6,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 29 823 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 3 300 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 238 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 2 414 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 669 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och

tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 1 055 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 21 314 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 10 146 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 100 000 kronor och 2015 med 11 100 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 470 000 kronor, 2015 med 463 000 kronor och 2016 med ytterligare 213 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 2 463 000 kronor och 2015 med 2 505 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 756 000 kronor, 2015 med 3 390 000 kronor och 2016 med ytterligare 2 023 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 004 000 kronor och 2015 med ytterligare 648 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 9 172 000 kronor och 2016 med 1 428 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 14 500 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 953 521 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:23 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	945 490	945 490	945 490	945 490
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	5 440	24 681	41 644	61 883
Beslut	2 277	1 822	12 710	-1 613
Överföring till/från andra anslag	314	1 027	-9 012	-12 647
Övrigt ³		-1 362	-1 386	-1 414
Förslag/beräknat anslag	953 521	971 658	989 446	991 698

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.24 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:24 Anslagsutveckling för Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2011	Utfall	266 652		0
2012	Anslag	274 309 ¹	Utgifts-prognos	274 309
2013	Förslag	275 823		
2014	Beräknat	281 020 ²		
2015	Beräknat	285 933 ³		
2016	Beräknat	291 796 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 275 447 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 275 446 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 275 447 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska 2013 med 65 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 275 823 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:24 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	274 309	274 309	274 309	274 309
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 579	7 161	12 082	17 955
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-65	-450	-458	-468
Förslag/ beräknat anslag	275 823	281 020	285 933	291 796

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.25 2:25 Örebro universitet: Grundutbildning

**Tabell 10.2:25 Anslagsutveckling för Örebro universitet:
Grundutbildning**

Tusental kronor				
2011	Utfall	687 935	Anslags- sparande	17 532
2012	Anslag	645 704 ¹	Utgifts- prognos	663 236
2013	Förslag	653 065		
2014	Beräknat	678 135 ²		
2015	Beräknat	702 815 ³		
2016	Beräknat	725 840 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till stats budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 664 686 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 677 039 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 685 171 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:25 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	1 118	1 497	-379
Prognos 2012	0	1 200	1 200	0
Budget 2013	0	1 200	1 200	0

Tabell 10.2:25 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	22 281	22 520	-239
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	27 500	27 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	29 500	29 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Örebro universitet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 22,6 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 17,5 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 21 421 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 5 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 794 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 260 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och

tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 1 723 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 581 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 14 713 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 6 768 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 940 000 kronor, 2015 med 925 000 kronor och 2016 med ytterligare 426 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 811 000 kronor, 2015 med 824 000 kronor och 2016 med ytterligare 842 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2014 med 15 867 000 kronor, 2015 med 16 144 000 kronor och 2016 8 238 000 kronor för att finansiera delar av universitetets läkarutbildning.

Anslaget beräknas minska 2014 med 2 000 000 kronor och 2015 med 3 000 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2014 med 684 000 kronor, 2015 med 1 319 000 kronor och 2016 med ytterligare 787 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 502 000 kronor, 2015 med 342 000 kronor och 2016 med ytterligare 103 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 552 000 kronor och 2015 med ytterligare 356 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärar-

utbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 653 065 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:25 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	645 704	645 704	645 704	645 704
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 716	16 857	28 441	42 262
Beslut	5 091	3 481	1 059	1 507
Överföring till/från andra anslag	-1 446	13 017	28 551	37 327
Övrigt ³		-924	-940	-959
Förslag/beräknat anslag	653 065	678 135	702 815	725 840

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FUI10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.26 2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:26 Anslagsutveckling för Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor				
2011	Utfall	207 485	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	214 871 ¹	Utgifts-prognos	214 871
2013	Förslag	216 478		
2014	Beräknat	220 561 ²		
2015	Beräknat	224 416 ³		
2016	Beräknat	229 018 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 216 187 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 216 185 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 216 186 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 371 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 216 478 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:26 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	214 871	214 871	214 871	214 871
Förändring till följd av:				
Pris- och löne- omräkning ²	1 236	5 609	9 463	14 063
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	371	81	82	84
Förslag/ beräknat anslag	216 478	220 561	224 416	229 018

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.27 2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning

**Tabell 10.2:27 Anslagsutveckling för Mittuniversitetet:
Grundutbildning**

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Resultat
2011	Utfall	515 111	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	509 725	Utgifts- prognos	509 725
2013	Förslag	509 234		
2014	Beräknat	517 136		
2015	Beräknat	516 148		
2016	Beräknat	503 743		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 506 880 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 497 218 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 475 518 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	623	750	-127
Prognos 2012	0	570	633	-63
Budget 2013	0	600	650	-50

Tabell 10.2:27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	23 406	22 962	444
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	20 770	21 516	-746
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	25 000	25 700	-700
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Mittuniversitetet har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 52,3 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 18,2 miljoner kronor har därmed dragits in. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 51,5 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 16 061 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 8 200 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 238 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 550 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 5 430 000 kronor för att finansiera en del den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 548 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 475 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 16 399 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 4 522 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 3 100 000 kronor och 2015 med 3 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 470 000 kronor, 2015 med 463 000 kronor och 2016 med ytterligare 213 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 446 000 kronor, 2015 med 2 789 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 664 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 2 715 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2014 med 478 000 kronor och 2015 med 109 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 452 000 kronor och 2015 med ytterligare 291 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i

propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 10 106 000 kronor och 2016 med ytterligare 6 910 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 14 300 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 509 234 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:27 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	509 725	509 725	509 725	509 725
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 934	13 307	22 452	33 363
Beslut	3 318	3 622	6 659	-7 584
Överföring till/från andra anslag	-6 743	-8 803	-21 961	-31 019
Övrigt ³		-715	-728	-742
Förslag/beräknat anslag	509 234	517 136	516 148	503 743

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.28 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:28 Anslagsutveckling för Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	190 623	Anslags-sparande	0
2011	Utfall	190 623	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	197 272 ¹	Utgifts-prognos	197 272
2013	Förslag	198 719		
2014	Beräknat	202 465 ²		
2015	Beräknat	206 006 ³		
2016	Beräknat	210 229 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 198 450 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 198 451 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 198 450 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 311 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 198 719 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:28 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	197 272	197 272	197 272	197 272
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	1 136	5 150	8 690	12 912
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	311	43	44	45
Förslag/beräknat anslag	198 719	202 465	206 006	210 229

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.29 2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning

Tabell 10.2:29 Anslagsutveckling för Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	297 326	Anslags-sparande	0
2011	Utfall	297 326	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	269 544 ¹	Utgifts-prognos	269 544
2013	Förslag	259 698		
2014	Beräknat	262 179 ²		
2015	Beräknat	261 034 ³		
2016	Beräknat	235 569 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 256 979 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 251 460 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 222 370 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	283	305	-22
Prognos 2012	0	300	300	0
Budget 2013	0	300	300	0

Tabell 10.2:29 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	19 800	19 800	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	15 000	15 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	18 000	18 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Blekinge tekniska högskola har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 17,8 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 19,8 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 29,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 3 809 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 16 900 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 238 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 987 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 5 453 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 25 904 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 700 000 kronor och 2015 med 4 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 470 000 kronor, 2015 med 463 000 kronor och 2016 med ytterligare 213 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 2 593 000 kronor, 2015 med 5 003 000 kronor och 2016 med ytterligare 2 985 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 650 000 kronor, 2015 med 5 382 000 och 2016 med ytterligare 5 492 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 22 100 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 259 698 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:29 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	269 544	269 544	269 544	269 544
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 551	7 036	11 872	17 642
Beslut	-7 589	-6 915	-2 380	-24 769
Överföring till/från andra anslag	-3 808	-7 128	-17 638	-26 476
Övrigt ³		-358	-364	-372
Förslag/ beräknat anslag	259 698	262 179	261 034	235 569

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.30 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:30 Anslagsutveckling för Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	80 617	0
2012	Anslag	82 504 ¹	82 504
2013	Förslag	83 122	
2014	Beräknat	84 688 ²	
2015	Beräknat	86 168 ³	
2016	Beräknat	87 935 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 83 008 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 83 008 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 83 008 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 143 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 83 122 000 för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:30 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	82 504	82 504	82 504	82 504
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	475	2 154	3 634	5 400
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	143	30	30	31
Förslag/ beräknat anslag	83 122	84 688	86 168	87 935

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.31 2:31 Malmö högskola: Grundutbildning

Tabell 10.2:31 Anslagsutveckling för Malmö högskola: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	890 451	61 451
2012	Anslag	791 745 ¹	834 729
2013	Förslag	796 138	
2014	Beräknat	807 065 ²	
2015	Beräknat	819 176 ³	
2016	Beräknat	836 052 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 791 059 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 789 132 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 789 208 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:31 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	175	0	175	-175
Budget 2013	200	0	200	-200

Tabell 10.2:31 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	70 724	74 732	-4 008
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	76 187	75 552	-635
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	78 000	78 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Malmö högskola har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 14,4 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan har kunnat utnyttja 15,8 miljoner kronor av sitt tidigare anslagssparande och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 61,5 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 23 526 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 3 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 575 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 295 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 1 018 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 319 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 17 365 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 8 242 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 940 000 kronor, 2015 med 925 000 kronor och 2016 med ytterligare 426 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 587 000 kronor, 2015 med 597 000 kronor och 2016 med ytterligare 609 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2014 med 2 500 000 kronor och 2015 med 1 000 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2014 med 774 000 kronor, 2015 med 1 493 000 kronor och 2016 med ytterligare 892 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 887 000 kronor och 2015 med 201 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 256 000 kronor och 2015 med ytterligare 810 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 796 138 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:31 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	791 745	791 745	791 745	791 745
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 556	20 669	34 873	51 821
Beslut	2 250	-591	-1 504	-1 109
Överföring till/från andra anslag	-2 413	-3 536	-4 695	-5 137
Övrigt ³		-1 222	-1 243	-1 269
Förslag/ beräknat anslag	796 138	807 065	819 176	836 052

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.32 2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:32 Anslagsutveckling för Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011		101 332	0
2012	Anslag	104 104 ¹	104 104
2013	Förslag	105 214	
2014	Beräknat	107 195 ²	
2015	Beräknat	109 070 ³	
2016	Beräknat	111 306 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 105 069 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 105 070 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 105 070 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 511 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag

för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 105 214 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:32 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	104 104	104 104	104 104	104 104
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	599	2 717	4 585	6 813
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	511	374	381	389
Förslag/ beräknat anslag	105 214	107 195	109 070	111 306

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.33 2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning

Tabell 10.2:33 Anslagsutveckling för Mälardalens högskola: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011		588 250	60 709
2012	Anslag	566 493 ¹	576 007
2013	Förslag	555 030	
2014	Beräknat	560 683 ²	
2015	Beräknat	568 588 ³	
2016	Beräknat	549 335 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 549 563 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 547 735 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 518 556 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	913	913	0
Prognos 2012	0	900	900	0
Budget 2013	0	900	900	0

Tabell 10.2:33 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	26 767	29 092	-2 325
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	26 000	26 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	26 000	26 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Mälardalens högskola har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 5,0 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare anslagssparande uppgick högskolans anslagssparande till 60,7 miljoner kronor vid utgången av budgetåret. Värdet av årets anslagssparande överstiger vad som är möjligt att spara till nästa år och 2,1 miljoner kronor har därmed dragits in. Efter indrag uppgår högskolans anslagssparande till 58,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 13 251 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 10 700 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 314 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 2 734 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 6 370 000 kronor i till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 422 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 9 745 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 19 564 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 2 100 000 kronor och 2015 med 5 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 940 000 kronor, 2015 med 925 000 kronor och 2016 med ytterligare 426 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 826 000 kronor, 2015 med 1 591 000 kronor och 2016 med ytterligare 949 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 6 376 000 kronor, 2015 med 5 415 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 897 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 401 000 kronor och 2015 med ytterligare 259 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas 2015 minska med 335 000 kronor och 2016 med ytterligare 7 325 000

kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 17 800 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 555 030 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:33 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	566 493	566 493	566 493	566 493
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 260	14 788	24 952	37 078
Beslut	-7 218	-4 942	414	-17 317
Överföring till/från andra anslag	-7 505	-14 859	-22 460	-36 091
Övrigt ³		-797	-811	-828
Förslag/ beräknat anslag	555 030	560 683	568 588	549 335

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.34 2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning

**Tabell 10.2:34 Anslagsutveckling för Mälardalens högskola:
Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	75 382	0
2012	Anslag	77 864 ¹	77 864
2013	Förslag	78 135	
2014	Beräknat	79 608 ²	
2015	Beräknat	80 999 ³	
2016	Beräknat	82 660 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 78 029 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 78 028 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 78 029 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 177 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 78 135 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:34 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	77 864	77 864	77 864	77 864
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	448	2 033	3 429	5 096
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-177	-289	-294	-300
Förslag/ beräknat anslag	78 135	79 608	80 999	82 660

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.35 2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning

**Tabell 10.2:35 Anslagsutveckling för Dans- och
cirkushögskolan: Grundutbildning**

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	49 438	0
2012	Anslag	51 959 ¹	51 959
2013	Förslag	56 534	
2014	Beräknat	57 678 ²	
2015	Beräknat	59 124 ³	
2016	Beräknat	60 486 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 56 534 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 56 956 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 57 097 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:35 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:35 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	2 202	2 830	-628
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	1 095	1 800	-705
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	1 095	1 800	-705
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Dans- och cirkushögskolan har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 0,9 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförd men ännu inte ersatt överproduktion och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet. Dans- och cirkushögskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 2,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 4 276 000 kronor till följd av att medel överförs från Stockholms universitet för lärarutbildning inom ämnesområdet dans.

Anslaget beräknas öka 2014 med 72 000 kronor, 2015 med 438 000 kronor och 2016 med ytterligare 149 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 56 534 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:35 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	51 959	51 959	51 959	51 959
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	299	1 356	2 288	3 401
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	4 276	4 435	4 950	5 201
Övrigt ³		-72	-73	-75
Förslag/beräknat anslag	56 534	57 678	59 124	60 486

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.36 2:36 Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tabell 10.2:36 Anslagsutveckling för Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2011			0
2012	Anslag	5 605 ¹	5 605
2013	Förslag	5 637	
2014	Beräknat	5 743 ²	
2015	Beräknat	5 844 ³	
2016	Beräknat	5 964 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 629 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 630 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 5 630 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 5 637 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:36 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	5 605	5 605	5 605	5 605
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	32	146	247	367
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-8	-8	-8
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	5 637	5 743	5 844	5 964

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.37 2:37 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning

Tabell 10.2:37 Anslagsutveckling för Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning

Tusental kronor				
2011	Utfall	113 535	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	111 396 ¹	Utgifts- prognos	111 396
2013	Förslag	112 037		
2014	Beräknat	113 899 ²		
2015	Beräknat	115 783 ³		
2016	Beräknat	118 092 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 111 874 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 111 874 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 111 874 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:37 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:37 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor				Resultat (intäkt - kostnad)
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader		
Utfall 2011	2 455	2 462		-7
(varav tjänsteexport)	2 062	2 062		0
Prognos 2012	2 350	2 350		0
(varav tjänsteexport)	2 000	2 000		0
Budget 2013	1 140	1 140		0
(varav tjänsteexport)	700	700		0

Regeringens överväganden

Stockholms dramatiska högskola har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 4 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförd men ännu inte ersatt överproduktion och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet. Stockholms dramatiska högskola redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 3,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 112 037 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:37 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	111 396	111 396	111 396	111 396
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	641	2 669	4 556	6 868
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-166	-169	-172
Förslag/ beräknat anslag	112 037	113 899	115 783	118 092

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.38 2:38 Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tabell 10.2:38 Anslagsutveckling för Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2011			
2012	Anslag	10 580 ¹	Utgifts- prognos 10 580
2013	Förslag	23 640	
2014	Beräknat	37 103 ²	
2015	Beräknat	37 752 ³	
2016	Beräknat	38 527 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 36 367 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 36 367 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 36 368 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 13 000 000 kronor och beräknas öka 2014 med ytterligare 13 000 000 kronor för en förstärkning av

konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå i enlighet med vad som presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen. Se vidare avsnitt 4.7.3 Strategiska innovationsområden och forskning för näringsliv och samhälle.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 23 640 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:38 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	10 580	10 580	10 580	10 580
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	60	275	465	692
Beslut	13 000	26 263	26 722	27 270
Överföring till/från andra anslag		-15	-15	-16
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	23 640	37 103	37 752	38 527

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.39 2:39 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning

Tabell 10.2:39 Anslagsutveckling för Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2011			
2012	Anslag	86 840	Utgifts- prognos 84 560
2013	Förslag	86 895	
2014	Beräknat	88 526 ²	
2015	Beräknat	90 074 ³	
2016	Beräknat	91 921 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 86 770 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 86 770 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 86 771 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:39 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:39 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	1 332	1 209	123
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	1 500	1 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	1 500	1 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Gymnastik- och idrottshögskolan har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 5,4 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförd men ännu inte ersatt överproduktion och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet. Gymnastik- och idrottshögskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 0,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska 2013 med 1 232 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 86 895 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:39 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	87 623	87 623	87 623	87 623
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	504	2 287	3 859	5 735
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-1 232	-1 257	-1 279	-1 305
Övrigt ³		-127	-129	-132
Förslag/ beräknat anslag	86 895	88 526	90 074	91 921

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.40 2:40 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning**Tabell 10.2:40 Anslagsutveckling för Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall		0
2012	Anslag	25 180 ¹	25 180
2013	Förslag	25 202	
2014	Beräknat	25 677 ²	
2015	Beräknat	26 126 ³	
2016	Beräknat	26 661 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 25 168 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 25 168 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 25 167 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden**Resursfördelning**

Anslaget föreslås minska med 123 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

I anslaget ingår 6 837 000 kronor till Centrum för idrottsforskning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 25 202 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:40 Härlledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	25 180	25 180	25 180	25 180
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	145	657	1 109	1 648
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-35	-36	-36
Övrigt ³	-123	-125	-128	-130
Förslag/ beräknat anslag	25 202	25 677	26 126	26 661

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.41 2:41 Högskolan i Borås: Grundutbildning

**Tabell 10.2:41 Anslagsutveckling för Högskolan i Borås:
Grundutbildning**

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	441 487		0
2012	Anslag	430 688 ¹		430 688
2013	Förslag	429 742		
2014	Beräknat	437 326 ²		
2015	Beräknat	441 457 ³		
2016	Beräknat	440 577 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 428 653 tkr i 2013 års prinsnivå.

³ Motsvarar 425 266 tkr i 2013 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 415 892 tkr i 2013 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011		390	711	-321
Prognos 2012		400	700	-300
Budget 2013		400	700	-300

Tabell 10.2:41 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	27 466	19 880	7 586
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	29 900	29 900	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	29 500	29 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Borås har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 16,9 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 17,8 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan i Borås redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 44,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 7 399 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 15 300 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 3 264 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 527 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 10 038 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 19 298 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 940 000 kronor, 2015 med 925 000 kronor och 2016 med ytterligare 426 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 3 354 000 kronor, 2015 med 3 518 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 376 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 4 000 000 kronor och 2016 med 11 300 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2014 med 503 000 kronor och 2015 med ytterligare 324 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 7 635 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 429 742 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:41 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	430 688	430 688	430 688	430 688
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 479	11 243	18 971	28 190
Beslut	-1 430	-5 332	-4 824	-16 230
Överföring till/från andra anslag	-1 995	1 319	-2 775	-1 456
Övrigt ³		-592	-602	-615
Förslag/beräknat anslag	429 742	437 326	441 457	440 577

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusivt beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.42 2:42 Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:42 Anslagsutveckling för Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor				
År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos	
2011	Utfall			0
2012	Anslag	53 347 ¹		53 347
2013	Förslag	54 619		
2014	Beräknat	56 650 ²		
2015	Beräknat	57 640 ³		
2016	Beräknat	58 822 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 55 526 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 55 526 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 55 526 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 35 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget föreslås öka 2013 med 1 000 000 kronor för en förstärkning av konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå i enlighet med vad som presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 54 619 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:42 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	53 347	53 347	53 347	53 347
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	307	1 393	2 350	3 492
Beslut	1 000	2 020	2 056	2 098
Överföring till/från andra anslag		-75	-76	-78
Övrigt ³	-35	-36	-36	-37
Förslag/beräknat anslag	54 619	56 650	57 640	58 822

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.43 2:43 Högskolan Dalarna: Grundutbildning

Tabell 10.2:43 Anslagsutveckling för Högskolan Dalarna: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Slagslag	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	430 234	0
2012	Anslag	393 184 ¹	393 184
2013	Förslag	386 128	
2014	Beräknat	389 450 ²	
2015	Beräknat	390 868 ³	
2016	Beräknat	379 669 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 381 726 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 376 533 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 358 396 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	448	414	34
Prognos 2012	0	450	430	20
Budget 2013	0	420	400	20

Tabell 10.2:43 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	47 349	47 112	237
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	51 072	50 900	172
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	52 000	51 800	200
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan Dalarna har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 1,9 miljon kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 11,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 17 183 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 13 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 238 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 780 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 3 289 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 527 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 5 101 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 14 121 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 16 421 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 700 000 kronor och 2015 med 1 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 470 000 kronor, 2015 med 463 000 kronor och 2016 med ytterligare 213 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 2 047 000 kronor, 2015 med 3 951 000 kronor och 2016 med ytterligare 2 357 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 3 288 000 kronor och 2015 med 2 815 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 503 000 kronor 2015 med ytterligare 324 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2016 med 16 700 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 386 128 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:43 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	393 184	393 184	393 184	393 184
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 262	10 263	17 318	25 734
Beslut	2 753	4 203	5 649	-11 064
Överföring till/från andra anslag	-12 071	-17 650	-24 725	-27 615
Övrigt ³		-549	-559	-570
Förslag/beräknat anslag	386 128	389 450	390 868	379 669

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.44 2:44 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:44 Anslagsutveckling för Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	0
2011			
2012	Anslag	53 531 ¹	Utgifts-prognos 53 531
2013	Förslag	53 996	
2014	Beräknat	55 013 ²	
2015	Beräknat	55 976 ³	
2016	Beräknat	57 123 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 53 922 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 53 923 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 53 922 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 157 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 53 996 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:44 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	53 531	53 531	53 531	53 531
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	308	1 397	2 358	3 504
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-75	-76	-78
Övrigt ³	157	160	163	166
Förslag/ beräknat anslag	53 996	55 013	55 976	57 123

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.45 2:45 Högskolan på Gotland: Grundutbildning

**Tabell 10.2:45 Anslagsutveckling för Högskolan på Gotland:
Grundutbildning**

Tusental kronor				
År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos	
2011	Utfall	136 410		0
2012	Anslag	125 743 ¹		125 743
2013	Förslag	124 157		
2014	Beräknat	126 485 ²		
2015	Beräknat	127 138 ³		
2016	Beräknat	127 090 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till stats budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 123 976 tkr i 2013 års prinsnivå.

³ Motsvarar 122 475 tkr i 2013 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 119 969 tkr i 2013 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Fr.o.m. den 1 juli 2013 disponerar Uppsala universitet anslaget.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	91	114	-23
Prognos 2012	0	100	120	-20
Budget 2013	0	100	120	-20

Tabell 10.2:45 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor				
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	
Utfall 2011	7 080	7 967	-887	
(varav tjänsteexport)	0	0	0	
Prognos 2012	8 207	8 527	-320	
(varav tjänsteexport)	0	0	0	
Budget 2013	6 916	7 036	-120	
(varav tjänsteexport)	0	0	0	

Samgående mellan Uppsala universitet och Högskolan på Gotland

Regeringens förslag: Högskolan på Gotland ska inordnas i Uppsala universitet.

Ärendet och dess beredning: Uppsala universitet och Högskolan på Gotland kom i maj 2012 in med en gemensam begäran (U2012/369/UH) om att regeringen ska föreslå riksdagen att verksamheten vid Högskolan på Gotland inordnas i Uppsala universitet den 1 juli 2013.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2012 att en ökad koncentration av kompetens genom att lärosätena profilerar sig och utvecklar samverkan med varandra är nödvändig för att nå en ökad kvalitet i utbildning och forskning. På så sätt kan utbildnings- och forskningsmiljöerna stärkas, lärosätenas konkurrenskraft öka och sårbarheten minska samtidigt som resurserna kan utnyttjas effektivare. Regeringen menade vidare att förändringar av organisationen bör bygga på lärosätenas egna bedömningar och på frivillighet samt att regeringen på framställan från lärosäten

kommer att kunna stödja frivilliga sammanlagningar av lärosäten.

Uppsala universitet och Högskolan på Gotland har hos regeringen begärt att verksamheten vid Högskolan på Gotland ska inordnas i Uppsala universitet. Mot denna bakgrund och eftersom riksdagen enligt högskolelagen (1992:1434) beslutar vilka statliga universitet och högskolor som ska finnas, föreslås att verksamheten vid Högskolan på Gotland inordnas i Uppsala universitet den 1 juli 2013.

Regeringen avser att uppdra åt Uppsala universitet och Högskolan på Gotland att förbereda och vidta de åtgärder som krävs för att verksamheten vid Högskolan på Gotland ska inordnas i Uppsala universitet den 1 juli 2013. Uppsala universitet får fr.o.m. den 1 juli 2013 disponera anslagen 2:45 *Högskolan på Gotland: Grundutbildning* och 2:46 *Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning*.

Regeringens förslag: Högskolan på Gotland ska utgå ur bilagan till högskolelagen (1992:1434).

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslår som ovan har redovisats att riksdagen godkänner att verksamheten vid Högskolan på Gotland inordnas i Uppsala universitet den 1 juli 2013. I en bilaga till högskolelagen (1992:1434) anges de universitet och högskolor med statlig huvudman som får utfärda en gemensam examen. I bilagan anges bl.a. Högskolan på Gotland. Eftersom Högskolan på Gotland föreslås inordnas i Uppsala universitet behöver en konsekvensändring göras i bilagan till högskolelagen på så sätt att Högskolan på Gotland utgår.

Regeringens överväganden

Högskolan på Gotland har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 0,5 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Till sammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 0,06 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid

utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 13,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 4 810 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 1 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås minska med 7 717 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 903 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 559 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 065 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörstuderingar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 500 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 124 157 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:45 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	125 743	125 743	125 743	125 743
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	724	3 283	5 539	8 230
Beslut	2 285	2 331	2 372	832
Överföring till/från andra anslag	-4 595	-4 688	-6 329	-7 524
Övrigt ³		-184	-187	-191
Förslag/beräknat anslag	124 157	126 485	127 138	127 090

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.46 2:46 Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning

**Tabell 10.2:46 Anslagsutveckling för Högskolan på Gotland:
Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

2011	Utfall		Anslags- sparande	0
2012	Anslag	20 426	¹ Utgifts- prognos	20 426
2013	Förslag	20 848		
2014	Beräknat	21 241	²	
2015	Beräknat	21 612	³	
2016	Beräknat	22 055	⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 20 820 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 20 819 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 20 819 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Fr.o.m. de 1 juli 2013 disponerar Uppsala universitet anslaget.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 304 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 20 848 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:46 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	20 426	20 426	20 426	20 426
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	118	534	900	1 337
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-29	-30	-30
Övrigt ³	304	310	316	322
Förslag/ beräknat anslag	20 848	21 241	21 612	22 055

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.47 2:47 Högskolan i Gävle: Grundutbildning

**Tabell 10.2:47 Anslagsutveckling för Högskolan i Gävle:
Grundutbildning**

Tusental kronor

2011	Utfall	433 414	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	411 805	¹ Utgifts- prognos	411 805
2013	Förslag	407 989		
2014	Beräknat	413 064	²	
2015	Beräknat	415 996	³	
2016	Beräknat	405 448	⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 404 872 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 400 739 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 382 731 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	482	547	-65
Prognos 2012	0	490	510	-20
Budget 2013	0	500	520	-20

Tabell 10.2:47 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	11 306	5 781	5 525
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	10 000	10 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	12 000	12 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Gävle har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 30,6 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 11,4 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 10 366 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 12 800 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 841 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 421 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 527 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 12 312 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 15 726 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 300 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 940 000 kronor, 2015 med 925 000 kronor och 2016 med ytterligare 426 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 2 209 000 kronor, 2015 med 4 260 000 kronor och 2016 med ytterligare 2 542 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 395 000 kronor och 2015 med 142 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 503 000 kronor och 2015 med ytterligare 324 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 476 000 kronor, 2015 med 490 000 kronor och 2016 med ytterligare 3 344 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 13 100 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 407 989 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:47 Härledning av anslagsnivån 2013–2016Tusental kronor¹

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	411 805	411 805	411 805	411 805
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 370	10 750	18 139	26 954
Beslut	418	904	1 521	-11 624
Överföring till/från andra anslag	-6 604	-9 818	-14 881	-21 087
Övrigt ³		-578	-588	-600
Förslag/ beräknat anslag	407 989	413 064	415 996	405 448

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.48 2:48 Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:48 Anslagsutveckling för Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

2011	Utfall	Anslags- sparande	0	
2012	Anslag	82 347 ¹	Utgifts- prognos	82 347
2013	Förslag	82 229		
2014	Beräknat	83 777 ²		
2015	Beräknat	85 241 ³		
2016	Beräknat	86 989 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 82 115 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 82 115 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 82 115 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 592 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 82 229 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:48 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	82 347	82 347	82 347	82 347
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	474	2 150	3 627	5 390
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-116	-118	-120
Övrigt ³	-592	-604	-615	-627
Förslag/ beräknat anslag	82 229	83 777	85 241	86 989

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.49 2:49 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning

Tabell 10.2:49 Anslagsutveckling för Högskolan i Halmstad: Grundutbildning

Tusental kronor

2011	Utfall	Anslags- sparande	0	
2012	Anslag	365 602	Utgifts- prognos	349 306
2013	Förslag	352 998		
2014	Beräknat	358 866 ²		
2015	Beräknat	361 933 ³		
2016	Beräknat	354 353 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 351 749 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 348 659 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 334 499 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:49 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	489	490	-1
Prognos 2012	0	500	500	0
Budget 2013	0	500	500	0

Tabell 10.2:49 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	21 968	19 809	2 159
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	21 700	21 700	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	22 500	22 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Halmstad har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 11,1 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 12 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförd men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 36,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 10 651 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 10 200 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 1 138 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 692 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 264 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskolläraryt utbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 8 167 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 11 659 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 200 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 940 000 kronor, 2015 med 925 000 kronor och 2016 med ytterligare 426 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 171 000 kronor och 2015 med ytterligare 1 396 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 818 000 kronor, 2015 med 3 507 000 kronor och 2016 med ytterligare 2 093 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 250 000 kronor och 2015 med ytterligare 162 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 827 000 kronor, 2015 med 1 860 000 och 2016 med ytterligare 1 492 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 11 400 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 352 998 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:49 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	349 306	349 306	349 306	349 306
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 010	9 118	15 385	22 863
Beslut	2 464	4 198	5 034	-6 274
Överföring till/från andra anslag	-782	-3 272	-7 300	-11 040
Övrigt ³		-484	-492	-503
Förslag/ beräknat anslag	352 998	358 866	361 933	354 353

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.50 2:50 Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning

**Tabell 10.2:50 Anslagsutveckling för Högskolan i Halmstad:
Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

2011	Utfall	Anslags- sparande	0	
2012	Anslag	52 564 ¹	Utgifts- prognos	52 564
2013	Förslag	53 955		
2014	Beräknat	54 973 ²		
2015	Beräknat	55 934 ³		
2016	Beräknat	57 081 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 53 883 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 53 883 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 53 883 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 089 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 53 955 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:50 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	52 564	52 564	52 564	52 564
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	302	1 372	2 315	3 440
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-74	-75	-77
Övrigt ³	1 089	1 111	1 130	1 154
Förslag/ beräknat anslag	53 955	54 973	55 934	57 081

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.51 2:51 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning

**Tabell 10.2:51 Anslagsutveckling för Högskolan
Kristianstad: Grundutbildning**

Tusental kronor

2011	Utfall	Anslags- sparande	3 846	
2012	Anslag	341 018 ¹	Utgifts- prognos	344 864
2013	Förslag	342 067		
2014	Beräknat	343 615 ²		
2015	Beräknat	348 318 ³		
2016	Beräknat	340 997 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 336 800 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 335 543 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 321 891 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2.51 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	394	394	0
Prognos 2012	0	400	400	0
Budget 2013	0	400	400	0

Tabell 10.2.51 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	20 818	19 061	1 757
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	32 685	32 685	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	34 000	34 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan Kristianstad har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 17,5 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan har kunnat utnyttja 23,4 miljoner kronor av sitt tidigare anslagssparande och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 3,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 10 394 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 11 100 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 238 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 383 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 771 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 581 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 4 023 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 7 151 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 9 736 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 200 000 kronor och 2015 med 900 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 470 000 kronor, 2015 med 463 000 kronor och 2016 med ytterligare 213 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 007 000 kronor, 2015 med 1 943 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 159 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 671 000 kronor och 2015 med 152 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 552 000 kronor och 2015 med ytterligare 356 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 4 103 000 för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 13 200 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 342 067 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:51 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	341 018	341 018	341 018	341 018
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 962	8 902	15 019	22 320
Beslut	4 433	5 416	6 302	-6 826
Överföring till/från andra anslag	-5 346	-11 235	-13 527	-15 010
Övrigt ³		-486	-494	-505
Förslag/beräknat anslag	342 067	343 615	348 318	340 997

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.52 2:52 Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:52 Anslagsutveckling för Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	0
2011	Utfall		0
2012	Anslag	45 777 ¹	Utgifts-prognos 45 777
2013	Förslag	45 739	
2014	Beräknat	46 600 ²	
2015	Beräknat	47 414 ³	
2016	Beräknat	48 387 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 45 676 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 45 675 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 45 676 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska 2013 med 302 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 45 739 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:52 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	45 777	45 777	45 777	45 777
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	264	1 196	2 017	2 997
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-65	-66	-67
Övrigt ³	-302	-308	-313	-320
Förslag/beräknat anslag	45 739	46 600	47 414	48 387

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.53 2:53 Högskolan i Skövde: Grundutbildning

Tabell 10.2:53 Anslagsutveckling för Högskolan i Skövde: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	46 866
2011	Utfall	306 523	Anslags-sparande 46 866
2012	Anslag	306 704 ¹	Utgifts-prognos 311 384
2013	Förslag	306 798	
2014	Beräknat	308 399 ²	
2015	Beräknat	306 698 ³	
2016	Beräknat	289 295 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 302 283 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 295 450 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 273 086 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2.53 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	917	984	-67
Prognos 2012	0	930	1 000	-70
Budget 2013	0	950	1 000	-50

Tabell 10.2.53 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	9 592	10 707	-1 115
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	11 000	11 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	12 000	12 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Skövde har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 16,2 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare anslagssparande uppgick högskolans anslagssparande till 46,9 miljoner kronor vid utgången av budgetåret. Värdet av årets anslagssparande överstiger vad som är möjligt att spara till nästa år och 14,7 miljoner kronor har därmed dragits in. Efter indrag uppgår högskolans anslagssparande till 32,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 7 140 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 12 600 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 238 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Under 2008 återkallades tillståndet för Högskolan i Skövde att utfärda sjuksköterskeexamen. För att under en period kunna tillgodose regionens behov av utbildade sjuksköterskor träffade Högskolan i Skövde en överenskommelse med Högskolan Väst om att 60 helårsstudenter skulle antas av Högskolan Väst. Med anledning av budgetpropositionen för 2010 beslutade riksdagen därför att överföra medel från Högskolan i Skövde till Högskolan Väst och regeringen bedömde att motsvarande belopp skulle överföras under de sex terminer som sjuksköterskeutbildningen varar. Högskolan i Skövde återfick tillståndet att utfärda sjuksköterskeexamen 2010. Detta medför att Högskolan i Skövdes anslag föreslås öka med 6 169 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 566 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 211 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 5 722 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 9 669 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 11 650 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 3 700 000 kronor och 2015 med 3 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 470 000 kronor, 2015 med 463 000 kronor och 2016 med ytterligare 213 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 489 000 kronor, 2015 med 4 163 000 kronor och 2016

med ytterligare 2 159 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 5 720 000 kronor, 2015 med 5 273 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 433 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 202 000 kronor och 2015 med ytterligare 130 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 665 000 kronor, 2015 med 1 206 000 kronor och 2016 med ytterligare 107 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 19 800 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 306 798 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:53 Härledning av anslagsnivån 2013-2016

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	306 704	306 704	306 704	306 704
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 765	8 006	13 509	20 075
Beslut	3 436	7 219	10 893	-8 877
Överföring till/från andra anslag	-5 107	-13 084	-23 955	-28 145
Övrigt ³		-445	-453	-462
Förslag/beräknat anslag	306 798	308 399	306 698	289 295

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.54 2:54 Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:54 Anslagsutveckling för Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning

<i>Tusental kronor</i>				
2011	Utfall		Anslags-sparande	0
2012	Anslag	38 781 ¹	Utgifts-prognos	38 781
2013	Förslag	39 767		
2014	Beräknat	40 516 ²		
2015	Beräknat	41 225 ³		
2016	Beräknat	42 070 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 39 712 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 713 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 39 713 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 763 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 39 767 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:54 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	38 781	38 781	38 781	38 781
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	223	1 012	1 708	2 538
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-55	-56	-57
Övrigt ³	763	778	792	808
Förslag/ beräknat anslag	39 767	40 516	41 225	42 070

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.55 2:55 Högskolan Väst: Grundutbildning

**Tabell 10.2:55 Anslagsutveckling för Högskolan Väst:
Grundutbildning**

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	350 391		3 939
2012	Anslag	356 318 ¹		338 287
2013	Förslag	349 121		
2014	Beräknat	356 377 ²		
2015	Beräknat	334 338 ³		
2016	Beräknat	318 141 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till stats budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 349 309 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 322 076 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 300 316 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:55 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	520	576	-56
Prognos 2012	0	520	570	-50
Budget 2013	0	520	570	-50

Tabell 10.2:55 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	14 558	15 479	-921
(varav tjänsteexport)	342	342	0
Prognos 2012	14 900	14 900	0
(varav tjänsteexport)	350	350	0
Budget 2013	15 700	15 700	0
(varav tjänsteexport)	350	350	0

Regeringens överväganden

Högskolan Väst har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6,8 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan har kunnat utnyttja 11,3 miljoner kronor av sitt tidigare anslagssparande och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 4 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 8 983 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås öka med 44 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen för att underlätta omställningen i Trollhättan och Västra Götaland som presenterades i propositionen Vårändringsbudget för 2012 (prop. 2011/12:99).

Anslaget föreslås öka med 1 688 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 715 000 kronor för att finansiera en del av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 264 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Under 2008 återkallades tillståndet för Högskolan i Skövde att utfärda sjuksköterskeexamen. För att under en period kunna tillgodose regionens behov av utbildade sjuksköterskor träffade Högskolan i Skövde en överenskommelse med Högskolan Väst om att 60 helårsstudenter skulle antas av Högskolan Väst. Med anledning av budgetpropositionen för 2010 beslutade därför riksdagen att överföra medel från Högskolan i Skövde till Högskolan Väst och regeringen bedömde att motsvarande belopp skulle överföras under de sex terminer som sjuksköterskeutbildningen varar. Högskolan i Skövde återfick tillståndet att utfärda sjuksköterskeexamen 2010. Detta medför att Högskolan Västs anslag föreslås minska med 6 169 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 8 640 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 2 553 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 22 000 000 kronor och 2015 med 1 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2014 med 940 000 kronor, 2015 med 925 000 kronor och 2016 med ytterligare 426 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2014 med 1 738 000 kronor och 2015 med 1 542 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 250 000 kronor och 2015 med ytterligare 162 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i

propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 358 000 kronor för att finansiera en del av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2014 med 22 445 000 kronor och 2015 med ytterligare 22 837 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen för att underlätta omställningen i Trollhättan och Västra Götaland upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 8 352 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 23 000 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 349 121 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:55 Härledning av anslagsnivån 2013-2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	312 518	312 518	312 518	312 518
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 798	8 158	13 764	20 455
Beslut	41 956	41 692	20 962	-1 654
Överföring till/från andra anslag	-7 151	-5 558	-12 465	-12 728
Övrigt ³		-433	-441	-450
Förslag/beräknat anslag	349 121	356 377	334 338	318 141

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.56 2:56 Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:56 Anslagsutveckling för Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

2011	Utfall		Anslags-sparande	0
2012	Anslag	38 778	¹ Utgifts-prognos	38 778
2013	Förslag	39 190		
2014	Beräknat	39 928	²	
2015	Beräknat	40 626	³	
2016	Beräknat	41 459	⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till stats budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 39 136 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 136 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 39 136 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 189 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 39 190 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:56 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	38 778	38 778	38 778	38 778
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	223	1 012	1 708	2 538
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-55	-56	-57
Övrigt ³	189	193	196	200
Förslag/beräknat anslag	39 190	39 928	40 626	41 459

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.57 2:57 Konstfack: Grundutbildning

Tabell 10.2:57 Anslagsutveckling för Konstfack: Grundutbildning

Tusental kronor

2011	Utfall	130 543	Anslags-sparande	0
2012	Anslag	144 194	¹ Utgifts-prognos	144 194
2013	Förslag	149 024		
2014	Beräknat	151 848	²	
2015	Beräknat	154 503	³	
2016	Beräknat	157 671	⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till stats budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 148 836 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 148 836 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 148 837 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:57 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:57 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	4 005	3 909	96
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	2 000	2 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	1 200	1 200	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Konstfack har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 2,0 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Till sammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 2,3 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 12,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 4 000 000 kronor till följd av att medel överförs från Stockholms universitet för lärarutbildning inom ämnesområdena bild och slöjd.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 149 024 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:57 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	144 194	144 194	144 194	144 194
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	830	3 764	6 351	9 438
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	4 000	4 081	4 152	4 237
Övrigt ³		-191	-194	-198
Förslag/ beräknat anslag	149 024	151 848	154 503	157 671

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.58 2:58 Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tabell 10.2:58 Anslagsutveckling för Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2011	Utfall		0
2012	Anslag	7 514 ¹	Utgifts- prognos 7 514
2013	Förslag	7 557	
2014	Beräknat	7 699 ²	
2015	Beräknat	7 834 ³	
2016	Beräknat	7 995 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 7 546 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 547 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 7 547 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 7 557 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:58 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	7 514	7 514	7 514	7 514
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	43	196	331	492
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-11	-11	-11
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	7 557	7 699	7 834	7 995

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.59 2:59 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning

Tabell 10.2:59 Anslagsutveckling för Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags- sparande	Utgifter- prognos	Resultat
2011	Utfall	59 694			0
2012	Anslag	58 956 ¹		58 956	
2013	Förslag	59 295			
2014	Beräknat	60 408 ²			
2015	Beräknat	61 463 ³			
2016	Beräknat	62 724 ⁴			

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 59 210 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 59 209 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 59 210 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:59 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:59 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Konsthögskolan har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 2,5 miljon kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Till- sammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 2,5 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 5,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 59 295 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:59 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	58 956	58 956	58 956	58 956
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	339	1 539	2 596	3 858
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-87	-89	-90
Förslag/ beräknat anslag	59 295	60 408	61 463	62 724

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.60 2:60 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tabell 10.2:60 Anslagsutveckling för Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tusental kronor

		Anslags- sparande	0
2011	Utfall		
2012	Anslag	4 301 ¹	4 301
2013	Förslag	4 326	
2014	Beräknat	4 408 ²	
2015	Beräknat	4 485 ³	
2016	Beräknat	4 577 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 321 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 321 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 321 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 4 326 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:60 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	4 301	4 301	4 301	4 301
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	25	113	190	282
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-6	-6	-6
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	4 326	4 408	4 485	4 577

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.61 2:61 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 10.2:61 Anslagsutveckling för Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tusental kronor

		Anslags- sparande	0
2011	Utfall	136 440	
2012	Anslag	118 592 ¹	118 592
2013	Förslag	119 275	
2014	Beräknat	121 489 ²	
2015	Beräknat	123 614 ³	
2016	Beräknat	126 147 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 119 080 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 119 080 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 119 079 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:61 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:61 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	4 475	3 599	876
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	295	295	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	300	300	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 8,9 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan har kunnat utnyttja 8,9 miljoner kronor av sin tidigare överproduktion och redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 2,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 119 275 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:61 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	118 592	118 592	118 592	118 592
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	683	3 096	5 224	7 762
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-199	-202	-207
Förslag/ beräknat anslag	119 275	121 489	123 614	126 147

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.62 2:62 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete**Tabell 10.2:62 Anslagsutveckling för Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete**

Tusental kronor

2011	Utfall	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	7 604 ¹	Utgifts- prognos 7 604
2013	Förslag	7 647	
2014	Beräknat	7 791 ²	
2015	Beräknat	7 927 ³	
2016	Beräknat	8 090 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 7 636 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 636 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 7 637 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden*Resursfördelning*

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 7 647 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:62 Härlledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	7 604	7 604	7 604	7 604
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	43	198	334	497
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-11	-11	-11
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	7 647	7 791	7 927	8 090

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.63 2:63 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 10.2:63 Anslagsutveckling för Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	18 358		0
2012	Anslag	17 288 ¹		17 288
2013	Förslag	17 388		
2014	Beräknat	17 713 ²		
2015	Beräknat	18 023 ³		
2016	Beräknat	18 392 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 17 362 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 17 362 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 17 362 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:63 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:63 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Operahögskolan i Stockholm har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 27 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 1,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 17 388 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:63 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	17 288	17 288	17 288	17 288
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	100	452	762	1 132
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-27	-27	-28
Förslag/ beräknat anslag	17 388	17 713	18 023	18 392

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Tabell 10.2:64 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	4 782	4 782	4 782	4 782
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	27	124	210	312
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-7	-7	-7
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	4 809	4 899	4 985	5 087

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.64 2:64 Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tabell 10.2:64 Anslagsutveckling för Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Tusental kronor

		Anslags- sparande	
2011	Utfall		0
2012	Anslag	4 782 ¹	4 782
2013	Förslag	4 809	
2014	Beräknat	4 899 ²	
2015	Beräknat	4 985 ³	
2016	Beräknat	5 087 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 802 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 802 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 802 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 4 809 000 kronor för budgetåret 2013.

10.2.65 2:65 Södertörns högskola: Grundutbildning

Tabell 8.2:65 Anslagsutveckling för Södertörns högskola: Grundutbildning

Tusental kronor

		Anslags- sparande	
2011	Utfall	398 744	0
2012	Anslag	350 043 ¹	Utgifts- prognos 350 043
2013	Förslag	363 505	
2014	Beräknat	370 296 ²	
2015	Beräknat	373 831 ³	
2016	Beräknat	364 549 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 362 952 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 360 120 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 344 123 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:65 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:65 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	7 500	7 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	8 500	8 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	9 500	9 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Södertörns högskola har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 28,5 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 2,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka 2013 med 18 875 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 3 800 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 746 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 214 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget föreslås minska med 317 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i

propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 9 814 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget föreslås minska med 1 628 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2014 med 797 000 kronor, 2015 med 971 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 025 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 9 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas minska 2014 med 563 000 kronor, 2015 med 1 087 000 kronor och 2016 med ytterligare 648 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2014 med 301 000 kronor och 2015 med ytterligare 194 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 11 484 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 263 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 12 800 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 363 505 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:65 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	350 043	350 043	350 043	350 043
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 014	9 137	15 417	22 911
Beslut	7 875	7 733	16 530	3 806
Överföring till/från andra anslag	3 573	3 879	-7 653	-11 696
Övrigt ³		-497	-506	-516
Förslag/ beräknat anslag	363 505	370 296	373 831	364 549

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.66 2:66 Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning

**Tabell 10.2:66 Anslagsutveckling för Södertörns högskola:
Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

2011	Utfall	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	39 934 ¹	Utgifts- prognos 39 934
2013	Förslag	40 504	
2014	Beräknat	41 272 ²	
2015	Beräknat	41 993 ³	
2016	Beräknat	42 854 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 40 453 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 40 453 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 40 453 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 340 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av anslag för forskning och forskarutbildning. Se vidare avsnitt 10.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 40 504 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:66 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	39 934	39 934	39 934	39 934
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	230	1 043	1 759	2 614
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-52	-53	-54
Övrigt ³	340	347	353	360
Förslag/ beräknat anslag	40 504	41 272	41 993	42 854

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.67 2:67 Försvarshögskolan: Grundutbildning

**Tabell 10.2:67 Anslagsutveckling för Försvarshögskolan:
Grundutbildning**

Tusental kronor

2011	Utfall	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	22 675	Utgifts- prognos 22 922
2013	Förslag	23 053	
2014	Beräknat	23 531 ²	
2015	Beräknat	23 962 ³	
2016	Beräknat	24 486 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 23 021 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 23 021 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 23 021 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:67 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	0	0	0	0
Prognos 2012	0	0	0	0
Budget 2013	0	0	0	0

Tabell 10.2:67 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	218 565	227 748	-9 183
(varav tjänsteexport)	2 121	1 635	486
Prognos 2012	225 700	232 300	-6 600
(varav tjänsteexport)	2 200	2 100	100
Budget 2013	210 000	214 800	-4 800
(varav tjänsteexport)	2 100	2 000	100

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 23 053 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:67 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	22 922	22 922	22 922	22 922
Förändring till följd av:				
Pris- och löne- omräkning ²	131	642	1 074	1 598
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-33	-34	-34
Förslag/ beräknat anslag	23 053	23 531	23 962	24 486

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.68 2:68 Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:68 Anslagsutveckling för Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

2011	Utfall	Anslags- sparande	0
2012	Anslag	8 517 ¹	Utgifts- prognos 8 517
2013	Förslag	8 566	
2014	Beräknat	8 727 ²	
2015	Beräknat	8 880 ³	
2016	Beräknat	9 062 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 554 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 554 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 554 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 8 566 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:68 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	8 517	8 517	8 517	8 517
Förändring till följd av:				
Pris- och löne- omräkning ²	49	222	375	557
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-12	-12	-12
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	8 566	8 727	8 880	9 062

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.69 2:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tabell 10.2:69 Anslagsutveckling för Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tusental kronor

2011	Utfall	2 680 482	Anslags-sparande	21 444
2012	Anslag	2 762 568 ¹	Utgifts-prognos	2 745 000
2013	Förslag	2 764 624		
2014	Beräknat	2 831 826 ²		
2015	Beräknat	2 887 653 ³		
2016	Beräknat	2 936 020 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 775 663 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 781 746 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 771 515 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för den högre utbildning och forskning som bedrivs av enskilda utbildningsanordnare med stöd av bl.a. de avtal som staten har ingått med vissa utbildningsanordnarna och i vissa fall särskilda regeringsbeslut.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkningen av anslaget utgått från följande belopp.

Tabell 10.2:69 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor

ANSLAGSPOST	2013	2014	2015	2016
1. Chalmers tekniska högskola AB - Utbildning på grundnivå och avancerad nivå - Forskning och utbildning på forskarnivå	768 282	797 184	824 818	842 909
2. Handelshögskolan i Stockholm	74 433	75 939	77 267	78 851
3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping - Utbildning på grundnivå och avancerad nivå - Forskning och utbildning på forskarnivå	502 972	510 582	508 316	498 229
	84 655	86 367	87 878	89 679
4. Teologiska Högskolan, Stockholm	9 476	9 667	9 836	10 038
5. Evangeliska Frikyrkan	4 285	4 372	4 448	4 539
6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen	3 333	3 400	3 459	3 530
7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut	11 097	11 321	11 519	11 755
8. Ericastiftelsen	6 825	6 962	7 084	7 229
9. Ersta Sköndal Högskola AB	75 543	78 524	82 527	87 071
10. Stiftelsen Rödakorshemmet	57 044	59 652	61 340	65 448
11. Sophiahemmet, Ideell förening	46 566	48 961	50 463	54 347
12. Beckmans skola AB	28 259	28 830	29 334	29 936
13. Newmaninstitutet AB	4 762	4 858	4 943	5 044
14. Mervärdesskatte-kostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping	318 043	320 597	326 094	332 719
Summa	2 764 624	2 831 826	2 887 653	2 936 020

1. Chalmers tekniska högskola AB

Chalmers tekniska högskola AB har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och

helårsprestationer motsvarande 24,3 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Detta har inneburit att Chalmers har tilldelats bidrag så att lärosätets sparade överproduktion minskat till 8,4 miljoner kronor.

Chalmers särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2013 högst fördela följande medel till Chalmers tekniska högskola AB:

- 768 282 000 kronor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, varav 762 895 000 kronor utgörs av takbeloppet och 5 387 000 kronor utgörs av det särskilda åtagandet som avser bidrag till utrustning m.m. till sjöbefälsutbildningen, och
- 769 049 000 kronor för forskning och utbildning på forskarnivå.

Bidraget föreslås öka 2013 med 797 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Bidraget föreslås öka med 30 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Bidraget föreslås öka med 3 088 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Bidraget föreslås öka med 1 283 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Bidraget föreslås öka med 13 578 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Bidraget föreslås öka med 1 125 000 kronor för att finansiera ökade kostnader i samband med praktik i sjöbefälsutbildningen.

Bidraget föreslås minska med 15 311 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Bidraget föreslås minska 2013 med 61 430 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Bidraget föreslås öka med 996 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av

resurserna för forskning och utbildning på forskarnivå.

Bidraget beräknas öka 2014 med 6 175 000 kronor, 2015 med 6 175 000 kronor och 2016 med ytterligare 5 462 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som presenteras i denna proposition.

Bidraget beräknas öka 2014 med 13 852 000 kronor, 2015 med 14 095 000 kronor och 2016 med ytterligare 14 382 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Bidraget beräknas minska 2014 med 6 000 000 kronor, 2015 med 6 000 000 kronor och 2016 med ytterligare 18 000 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

2. Handelshögskolan i Stockholm

Handelshögskolan i Stockholm har redovisat 1 619 helårsstudenter för 2011. Högskolan redovisar 19 avlagda doktorsexamina för 2011 och en avlagd licentiatexamen för samma år.

Enligt avtal mellan staten och Handelshögskolan i Stockholm åtar sig staten, under förutsättning att riksdagen årligen anvisar medel för ändamålet, att varje budgetår utbetala 73 180 000 kronor (i 2010 års prisnivå) till Handelshögskolan i Stockholm för utbildning och forskning. Handelshögskolan åtar sig enligt avtalet att utbilda minst 1 600 helårsstudenter årligen.

Regeringen föreslår att bidraget till Handelshögskolan i Stockholm uppgår till 74 433 000 kronor.

3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har för budgetåret 2011 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 20,9 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 14,7 miljoner kronor har därmed dragits in. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion redovisade högskolan vid utgången av budgetåret genomförd

men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 53,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2013 högst fördela följande medel till Stiftelsen Högskolan i Jönköping:

- 502 972 000 kronor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, varav 495 044 000 kronor utgörs av takbeloppet och 7 928 000 kronor i kvalitetsbaserad resursfördelning, och
- 84 655 000 kronor för forskning och utbildning på forskarnivå.

Bidraget föreslås öka 2013 med 17 532 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi och med 7 928 000 till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen.

Bidraget föreslås öka med 13 600 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Bidraget föreslås öka med 713 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Bidraget föreslås minska 2013 med 5 694 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Bidraget föreslås minska 2013 med 13 965 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Bidraget föreslås minska 2013 med 16 963 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter.

Bidraget föreslås minska 2013 med 633 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Bidraget föreslås minska med 80 000 kronor till följd av kvalitetsbaserad omfördelning av resurserna för forskning och utbildning på forskarnivå.

Bidraget beräknas öka 2014 med 3 500 000 kronor och 2015 med 3 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Bidraget beräknas öka 2014 med 1 425 000 kronor, 2015 med 1 425 000 kronor och 2016 med ytterligare 712 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som presenteras i denna proposition.

Bidraget beräknas minska 2014 med 6 620 000 kronor och 2015 med ytterligare 6 620 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Bidraget beräknas minska 2014 med 603 000 kronor och 2015 med ytterligare 389 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Bidraget beräknas minska 2015 med 8 770 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörstudier som inleddes 2012.

Bidraget beräknas minska 2016 med 20 600 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 4 200 högskoleplatser upphör.

4. Teologiska Högskolan, Stockholm

Teologiska Högskolan, Stockholm har för budgetåret 2011 redovisat 201 helårsstudenter.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 2 341 000 kronor med anledning av att ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi höjs samt att bidragsnivån justeras.

Regeringen föreslår att bidraget till Teologiska Högskolan, Stockholm uppgår till 9 476 000 kronor.

5. Evangeliska Frikyrkan

Evangeliska Frikyrkan har för budgetåret 2011 redovisat 118 helårsstudenter för Örebro Teologiska Högskola.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 990 000 kronor med anledning av att ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi höjs samt att bidragsnivån justeras.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola uppgår till 4 285 000 kronor.

6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen har för budgetåret 2011 redovisat 80 helårsstudenter för Johannelunds teologiska högskola.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 833 000 kronor med anledning av att ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi höjs samt att bidragsnivån justeras.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola uppgår till 3 333 000 kronor.

7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut

Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut har för budgetåret 2011 redovisat 69 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut uppgår till 11 097 000 kronor.

8. Ericastiftelsen

Ericastiftelsen har för budgetåret 2011 redovisat 36 helårsprestationer inom psykoterapiutbildning med inriktning mot barn och ungdomar.

Regeringen föreslår att bidraget till Ericastiftelsen uppgår till 6 825 000 kronor.

9. Ersta Sköndal Högskola AB

Ersta Sköndal Högskola AB har för budgetåret 2011 redovisat 834 helårsstudenter.

Bidraget föreslås öka med 2 801 000 kronor med anledning av att ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi höjs.

Bidraget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av sjuksköterskeutbildningen som presenteras i denna proposition.

Bidraget beräknas öka 2014 med 1 425 000 kronor, 2015 med 3 008 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 117 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av sjuksköterskeutbildningen som presenteras i denna proposition.

Regeringen föreslår att bidraget till Ersta Sköndal Högskola AB uppgår till 75 543 000 kronor.

10. Stiftelsen Rödakorshemmet

Stiftelsen Rödakorshemmet har för budgetåret 2011 redovisat 494 helårsstudenter för Röda Korsets Högskola.

Bidraget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av sjuksköterskeutbildningen som presenteras i denna proposition.

Bidraget beräknas öka 2014 med 1 425 000 kronor, 2015 med 3 008 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 117 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av sjuksköterskeutbildningen som presenteras i denna proposition.

Bidraget beräknas minska med 1 984 000 kronor 2015 till följd av att den tillfälliga satsningen på fler platser inom specialist-sjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Rödakorshemmet uppgår till 57 044 000 kronor.

11. Sophiahemmet, Ideell förening

Sophiahemmet, Ideell förening har för budgetåret 2011 redovisat 459 helårsstudenter för Sophiahemmet Högskola.

Bidraget föreslås öka med 475 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av sjuksköterskeutbildningen som presenteras i denna proposition.

Bidraget beräknas öka 2014 med 1 425 000 kronor, 2015 med 3 008 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 117 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av sjuksköterskeutbildningen som presenteras i denna proposition.

Bidraget beräknas minska med 1 984 000 kronor 2015 till följd av att den tillfälliga

satsningen på fler platser inom specialist-sjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att bidraget till Sophiahemmet, Ideell förening uppgår till 46 566 000 kronor.

12. Beckmans skola AB

Beckmans skola AB (Beckmans Designhögskola) har för budgetåret 2011 redovisat 118 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Beckmans skola AB uppgår till 28 259 000 kronor.

13. Newmaninstitutet AB

Newmaninstitutet AB har för budgetåret 2011 redovisat 39 helårsstudenter.

Bidraget föreslås öka med 228 000 kronor med anledning av att ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi höjs. Bidraget föreslås öka med 1 000 000 kronor för att kunna finansiera motsvarande 100 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Newmaninstitutet AB uppgår till 4 762 000 kronor.

14. Mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Under anslagsposten har mervärdesskattekostnader beräknats för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som har ingåtts mellan staten och bolaget respektive staten och stiftelsen.

Enligt vad som anges i avtalen ska staten ersätta bolaget respektive stiftelsen för de mervärdesskattekostnader som uppkommer i den grundläggande högskoleutbildningen och forskningen vid Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga universitet och högskolor.

Budgetåret 2011 anvisade staten 316 miljoner kronor när det gäller ersättning för mervärdesskattekostnader. Det sammanlagda belopp som utbetalades för 2011 var 301 miljoner kronor.

Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2012 att uppgå till cirka 300 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att det högsta belopp som kan utgå 2013 för ändamålet uppgår till 318 043 000 kronor.

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 2 764 624 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:69 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	2 762 568	2 762 568	2 762 568	2 762 568
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	15 896	72 115	121 678	180 813
Beslut	-24 342	-21 297	-17 876	-51 849
Överföring till/från andra anslag	9 586	21 317	24 211	47 476
Övrigt ³	916	-2 877	-2 928	-2 988
Förslag/beräknat anslag	2 764 624	2 831 826	2 887 653	2 936 020

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.70 2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tabell 10.2:70 Anslagsutvecklingen för Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tusental kronor				
År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos	
2011	Utfall	382 591		150 011
2012	Anslag	637 392 ¹		617 587
2013	Förslag	1 020 558		
2014	Beräknat	1 486 235 ²		
2015	Beräknat	1 437 722 ³		
2016	Beräknat	1 742 386 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 456 759 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 384 992 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 644 760 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera särskilda insatser inom högskoleområdet för vilka medel inte har ställts till förfogande under något annat anslag. Anslaget finansierar även bidrag till Svenska studenthemmet i Paris, bidrag till Sveriges förenade studentkårer och bidrag till vissa tolk- och teckenspråkläroverutbildningar.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Följande ändringar av anslaget föreslås för 2013. Anslaget föreslås öka med 44 310 000 kronor för forskarskolor och med 50 000 000 kronor för kompletterande utbildning för lärare som en del i regeringens satsning på lärare i skola och förskola i enlighet med budgetpropositionen för 2011.

Anslaget föreslås öka med 54 885 000 kronor till stimulansmedel för lärosätessammanslagningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionen för 2012.

Anslaget föreslås öka med 40 000 000 kronor till följd av den del av avdraget för inaktiva studenter som inte används till höjda ersättningsbelopp. Dessa medel avses användas till att höja kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen.

Anslaget föreslås öka med 245 000 000 kronor till följd av den del av sänkning av grundutbildningsanslagen som regeringen föreslår med anledning av införandet av studieavgifter för studenter utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz, och som inte används till att finansiera höjda ersättningsbelopp och den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Sammanlagt reduceras anslagen till universitet och högskolor med 540 miljoner kronor till följd av införandet av studieavgifter för s.k. tredjelandsstudenter. Dessa medel föreslås finansiera höjda ersättningsbelopp inom humaniora och samhällsvetenskap med 200 miljoner kronor från 2013, kvalitetsbaserad resursfördelning som fullt utbyggd 2015 beräknas omfatta 295 miljoner kronor samt stipendier till tredjelandsstudenter och information om studier i Sverige med 45 miljoner kronor. De medel, sammanlagt 300 000 000 kronor som inte utnyttjas under uppbyggnaden av den kvalitetsbaserade resursfördelningen, avser regeringen att främst använda till att tillfälligt finansiera utbyggnaden vård- och ingenjörsutbildningar under 2013-2016. Det

gäller dels den utbyggnad av vård- och civilingenjörsutbildningarna som inleddes 2012, dels den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som presenteras i denna proposition. Under 2013 finansieras utbyggnaderna med 25 344 000 kronor från detta anslag. Den fortsatta utbyggnaden beräknas finansieras 2014 med 74 752 000 kronor, 2015 med 40 000 000 kronor och 2016 med 60 000 000 kronor av dessa medel.

Anslaget föreslås öka med 5 029 000 kronor till följd av att tillfälliga satsningar som genomfördes under 2012 inom utgiftsområdet upphör.

Anslaget föreslås öka med 16 985 000 kronor till följd av att anslagen till de nya myndigheterna inom högskoleområdet inte fullt ut motsvarar anslagen till dagens myndigheter. Se avsnitt 4.6.1 Insatser för ökad kvalitet.

Anslaget föreslås öka med 1 500 000 för att finansiera satsningen ”Teach for Sweden”. Se avsnitt 4.2.1 Fokus på lärares kompetens.

I enlighet med vad som kommer att presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen, föreslås anslaget öka med 20 000 000 kronor för innovationskontor.

Från anslaget föreslås 60 000 000 kronor föras till anslaget 4:1 *Internationella program m.m.* för stipendier till tredjelandsstudenter som studerar i Sverige. Vidare föreslås 616 000 kronor överföras till Universitets- och högskolerådet för administration av stipendier till tredjelandsstudenter.

Från anslaget föreslås 3 000 000 kronor överföras till anslaget 3:8 *Kungliga biblioteket* för att finansiera delar av bibliotekets utökade uppdrag med pliktleveranser av elektroniskt material och 6 500 000 kronor överföras till anslaget 2:71 *Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.* för satsningar på minoritetsspråk. Se avsnitt 4.6.6 Lärare i skola och förskola.

Anslaget föreslås minska med 2 000 000 kronor för att finansiera ett utökat uppdrag till Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionen för 2012.

Anslaget föreslås minska med 750 000 kronor för att finansiera ökade resurser till sjöfartsutbildningarna vid Linnéuniversitetet och Chalmers tekniska högskola.

Av anslaget avses under 2013 fördelas ett bidrag för ett kandidatprogram i teckenspråk och tolkning vid Stockholms universitet med

4 900 000 kronor, varav 500 000 kronor avser planeringsbidrag. Av anslaget disponerar Myndigheten för yrkeshögskolan 31 887 000 kronor för bidrag till vissa tolk- och tecken-språkläro-utbildningar.

Regeringen avser att under 2013 inom ramen för anslaget fördela 1 500 000 kronor till Dans- och cirkushögskolan som kompensation för öka lokalkostnader.

Av medel under anslaget avses 11 000 000 kronor fördelas för spetsutbildning i entreprenörskap och innovation samt 30 000 000 kronor för insatser i samband med avskaffandet av kårobligatoriet.

Av medlen under anslaget avses 75 000 000 kronor fördelas till de universitet som tidigare har fått medel för att starta innovationskontor inom ramen för det berörda universitetet.

Av medlen under anslaget avses 52 000 000 kronor fördelas till ett antal lärosäten för kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning.

Regeringen avser vidare att under 2013 inom ramen för anslagets ändamål fördela medel under anslaget genom att bl.a. lämna bidrag till internationella forskningssamarbeten, Sveriges förenade studentkårer, Svenska studenthemmet i Paris, Svenska institutet för informationsinsatser i utlandet och svenskundervisning i utlandet samt för vissa stipendier, stödåtgärder för funktionshindrade och verksamheten med utlandskontor vid myndigheten för Tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Från anslaget avser regeringen att finansiera avvecklingen av Högskoleverket, Verket för högskole-service och Internationella programkontoret för utbildningsområdet. Regeringen avser vidare att finansiera eventuella uppbyggnadskostnader inom Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet som inte ryms inom respektive myndighets anslag.

I enlighet med vad som kommer att presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen beräknas anslaget öka med 600 000 000 kronor 2014 och med ytterligare 300 000 000 kronor 2016. Dessa medel avser regeringen att fördela till anslagen för forskning och forskarutbildning för universitet och högskolor.

Från 2014 beräknas anslaget minska med 104 000 000 kronor och från 2015 med ytter-

ligare 117 000 000 kronor till följd av att regeringens satsning på forskarskolor och kompletterande utbildning av lärare upphör.

Anslaget beräknas minska engångsvis 2014 med 76 000 000 kronor, 2015 med 40 000 000 kronor respektive 2016 med 60 000 000 kronor för att finansiera delar av utbygganden av vård- och civilingenjörsutbildningarna.

Anslaget beräknas minska med 1 000 000 kronor 2014 för att finansiera ett utökat uppdrag till IFAU och beräknas öka 2015 med 5 000 000 kronor då finansiering av utgiftsökningar inom andra områden upphör.

Anslaget beräknas öka 2014 med 3 500 000 kronor och 2015 med 1 000 000 kronor för att finansiera satsningen ”Teach for Sweden”. Anslaget beräknas 2016 minska med 4 000 000 kronor då satsningens första del reduceras.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 020 558 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:70 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	637 392	637 392	637 392	637 392
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 667	16 637	28 073	41 717
Beslut	513 724	1 022 239	927 146	1 242 532
Överföring till/från andra anslag	-134 225	-187 703	-152 519	-176 836
Övrigt ³		-2 329	-2 370	-2 418
Förslag/beräknat anslag	1 020 558	1 486 235	1 437 722	1 742 386

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.71 2:71 Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.

Tabell 10.2:71 Anslagsutveckling för Särskilda medel till universitet och högskolor m.m.

Tusental kronor

2011	Utfall		Anslags- sparande	0
2012	Anslag	358 749	¹ Utgifts- prognos	358 749
2013	Förslag	454 872		
2014	Beräknat	475 015	²	
2015	Beräknat	475 003	³	
2016	Beräknat	492 210	⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 465 594 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 457 582 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 464 632 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för särskilda åtaganden vid universitet och högskolor enligt nedanstående tabell och för medel till insatser för ökad kvalitet i utbildning på grundnivå och avancerad nivå som fördelas genom den kvalitetsbaserade resursfördelningen.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 87 072 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Se avsnitt 4.6.1 Insatser för ökad kvalitet.

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 2 187 000 kronor till tandvårdscentralen vid Karolinska institutet till följd av utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes vid lärosätet 2009. Ökningen föreslås finansieras med motsvarande neddragning av anslaget 2:15 *Karolinska institutet: Grundutbildning*.

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 423 000 kronor till klinisk utbildning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen vid Örebro universitet som inleddes 2012 och med 1 751 000 kronor till tandvårdscentralen vid Malmö högskola med anledning av den utbyggnad av tandläkarutbildningen vid högskolan som inleddes 2012.

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 6 500 000 kronor med anledning av regeringens satsning på lärarutbildning i minoritetsspråk. Se avsnitt 4.6.6 Lärare i skola och förskola. Ökningen finansieras med motsvarande neddragning av anslag 2:70 *Särskilda utgifter inom*

universitet och högskolor m.m. Av medlen bör 2 500 000 kronor fördelas till Stockholms universitet, 2 000 000 kronor till Umeå universitet och 2 000 000 kronor till Södertörns högskola.

Anslaget föreslås 2013 öka med 1 125 000 kronor för att finansiera ökade kostnader i samband med praktik i sjöbefälsutbildningen vid Linnéuniversitetet.

Regeringen föreslår att 4 000 000 kronor överförs till anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* från Lunds universitets särskilda åtagande för trafikflygarutbildning.

Anslaget föreslås minskas med 1 000 000 kronor mot bakgrund av att ändamål och verksamheter som avser lexikaliskt arbete inom tolkområdet har flyttats från Stockholms universitet till utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid med anledning av 2012 års ekonomiska vårproposition. Anslaget 3:4 *Institutet för språk och folkminnen* under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid föreslås öka med motsvarande belopp.

Med anledning av utbyggnaden av läkarutbildningen vid Örebro universitet beräknas anslaget öka 2014 med 9 050 000 kronor, 2015 med 9 208 000 kronor och 2016 med ytterligare 4 923 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning. Med anledning av utbyggnaden av tandläkarutbildningen vid Malmö högskola som inleddes 2012 beräknas anslaget till högskolans tandvårdscentral öka 2014 med 1 336 000 kronor, 2015 med 1 362 000 kronor och 2016 med ytterligare 1 390 000 kronor.

Tabell 10.2:71 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tusental kronor

Lärosäte	2012
Uppsala universitet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	16 033
- Nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik	1 802
- Internationell lärarfortbildning	8 432
- Sekretariatet för Östersjöuniversitetet	2 308
Lunds universitet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	13 391
- Nationellt resurscentrum i fysik	1 306
- Trafikflygarutbildning	19 288
- Omhändertagande av arkeologiska fynd	2 842
Göteborgs universitet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	13 538
- Nationellt resurscentrum i matematik	3 768
Stockholms universitet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	7 283
- Nationellt resurscentrum i kemi	1 300
- Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning	28 317
- Tolk- och översättarinstitutet	11 235
- Utveckling av lärarutbildning för dövas och hörselskadades behov	2 260
- Särskilda uppgifter av nationellt intresse rörande svenska som andra språk och svenskundervisning för invandrare	3 376
- Lärarutbildning i minoritetsspråk	2 500
Umeå universitet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	9 221
- Decentraliserad utbildning	11 103
- Utbildning i miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 734
- Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 347
- Lärarutbildning i minoritetsspråk	2 000
Linköpings universitet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	7 724
- Nationellt resurscentrum i teknik	1 795
Karolinska institutet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	176
- Tandvårdscentral	95 360
- Prov efter läkares allmäntjänstgöring	4 494
Luleå tekniska universitet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	530
- Decentraliserad utbildning	20 491
- Utbildning i rymdvetenskap förlagd till Kiruna	6 734
Linnéuniversitet	
- Fortbildning för journalister	9 781
- Utrustning till sjöbefälsutbildningen m.m.	5 387

Örebro universitet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	5 138
- Lokalisering av verksamhet till Grythyttan	3 635
- Läkarutbildning	634
- Nätverksadministration och utveckling av skolledarutbildning	326
Mittuniversitetet	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	176
Blekinge tekniska högskola	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	529
Malmö högskola	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	294
- Tandvårdscentral	67 144
Mälardalens högskola	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	3 964
- Idélab	3 826
Dans- och cirkushögskolan	
- Lokalkostnader	1 242
Stockholms dramatiska högskola	
- Lokalkostnader	2 937
Högskolan i Borås	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	1 145
Högskolan i Halmstad	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	705
Högskolan Kristianstad	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	6 138
Högskolan i Skövde	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	440
Högskolan Väst	
- Utveckling av arbetsintegrerat lärande	2 363
Konstfack	
- Lokalkostnader	1 242
Kungl. Konsthögskolan	
- Lokalkostnader	1 242
- Stipendier	41
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	
- Dirigentutbildning och utbildning i elektroakustisk komposition	3 766
- Utvecklingsmedel	18 260
- Lokalkostnader	2 940
Operahögskolan i Stockholm	
- Lokalkostnader	1 242
Södertörns högskola	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	500
- Lärarutbildning i nationella minoritetsspråk	2 000
Försvarshögskolan	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	147

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 454 872 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:71 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	358 749	358 749	358 749	358 749
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 065	9 363	15 801	23 481
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	94 058	106 903	100 452	109 980
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	454 872	475 015	475 003	492 210

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.2.72 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tabell 10.2:72 Anslagsutveckling för Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor

År	Utfall	2013	2014	2015	2016
2011	Utfall	2 193 612			
2012	Anslag	2 224 440 ¹			
2013	Förslag	2 256 393			
2014	Beräknat	2 313 908 ²			
2015	Beräknat	2 366 775 ³			
2016	Beräknat	2 426 840 ⁴			

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 268 017 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 279 972 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 290 864 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning till sex landsting enligt avtal mellan svenska staten och berörda landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården samt för ersättning till två landsting enligt avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården. Medel på anslaget används till studenter vid Uppsala universitet,

Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och Karolinska institutet.

Regeringens överväganden

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården slöts 2003 mellan staten och företrädare för de sex berörda landstingen (Stockholms läns landsting, Landstinget i Uppsala län, Landstinget i Östergötland, Västerbottens läns landsting, Skåne läns landsting och Västra Götalands läns landsting).

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården slöts 2004 mellan staten, Västra Götalands läns landsting och Västerbottens läns landsting.

Resursfördelning läkarutbildningen

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande utbyggnad av antalet platser på läkarutbildningen. Antalet platser ökar vid Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet och Örebro universitet i enlighet med vad regeringen har presenterat i budgetpropositionerna för 2008, 2009, 2010, 2012 och presenterar i denna proposition.

I enlighet med bedömningen i budgetpropositionen för 2008 om en utbyggnad av läkarutbildningen vid Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och Karolinska institutet föreslås att anslaget för 2013 ökas med 2 150 000 kronor. Totalt omfattar denna utbyggnad 60 nybörjarplatser per år och fullt utbyggd 2013 totalt 330 helårsstudenter vid de fem lärosätena.

I budgetpropositionen för 2009 bedömde regeringen att läkarutbildningen bör utökas med ytterligare 110 nybörjarplatser fördelade med 28 till Lunds universitet, 13 till Uppsala universitet, 13 till Göteborgs universitet, 17 till Umeå universitet, 10 till Linköpings universitet och 29 till Karolinska institutet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2014 uppgå till 605 helårsstudenter. Anslaget föreslås för denna utbyggnad öka med 7 453 000 kronor.

Anslaget föreslås vidare öka med 2 114 000 kronor till följd av utbyggnaden av läkar-

utbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2010 med totalt 30 nybörjarplatser, varav 15 till Uppsala universitet och 15 till Linköpings universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2015 uppgå till 165 helårsstudenter.

Anslaget föreslås vidare öka med 3 102 000 kronor till följd av den utbyggnad av läkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2012. Läkarutbildningen utökas med totalt 50 nybörjarplatser fördelade med 6 till Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet respektive Örebro universitet samt 10 nybörjarplatser vardera till Lunds och Umeå universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2017 uppgå till 275 helårsstudenter varav 33 vid Örebro universitet.

Örebro universitet startade läkarutbildning vårterminen 2011. Örebro läns landsting omfattas inte av det aktuella avtalet mellan staten och sex landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Örebro universitet anordnar den kliniska utbildningen inom ramen för ett eget avtal med Örebro läns landsting. Utbyggnaden av läkarutbildningen vid Örebro universitet som presenteras i denna budgetproposition påverkar inte detta anslag. Universitetet föreslås få del av medel till klinisk utbildning via anslaget 2:71 *Särskilda medel för universitet och högskolor m.m.*

Anslaget föreslås vidare öka med 1 408 000 kronor till följd av den utbyggnad av läkarutbildningen som regeringen presenterar i denna proposition. Läkarutbildningen ökar med totalt 40 nybörjarplatser 2013 och ytterligare 40 nybörjarplatser 2014 som fördelas lika till Göteborgs universitet respektive Linköpings universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2019 omfatta 440 helårsstudenter.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande antal platser vid läkarutbildningen.

Tabell 10.2:72 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter				
UNIVERSITET	2013	2014	2015	2019
Uppsala universitet	994	1 021	1 035	1 047
Lunds universitet	1 208	1 232	1 242	1 262
Göteborgs universitet	1 005	1 048	1 094	1 246
Umeå universitet	1 033	1 052	1 062	1 082
Linköpings universitet	859	915	968	1 120
Karolinska institutet	1 753	1 774	1 780	1 792
Summa	6 852	7 042	7 181	7 549

Resursfördelning tandläkarutbildningen

I budgetpropositionen för 2009 gjorde regeringen bedömningen att tandläkarutbildningen skulle byggas ut med totalt 40 helårsstudenter, varav 15 vid Göteborgs universitet, 15 vid Umeå universitet och 10 vid Karolinska institutet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2013 uppgå till 200 helårsstudenter. Anslaget föreslås öka med 2 060 000 kronor med anledning av denna utbyggnad. Utbyggnaden vid Karolinska institutet påverkar inte detta anslag, eftersom Karolinska institutet anordnar den kliniska utbildningen inom ramen för medel som avser lärosätets tandvårdscentral.

Anslaget föreslås öka med 434 000 kronor med anledning av den utökning av tandläkarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2012. Utbildningen utökas med totalt 12 nybörjarplatser per år fördelade med sex platser vardera till Göteborgs universitet och Malmö högskola. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2016 uppgå till 60 helårsstudenter. Utbyggnaden vid Malmö högskola påverkar inte detta anslag. Högskolan föreslås få del av medel till klinisk utbildning via anslaget 2:71 *Särskilda medel för universitet och högskolor m.m.*

Anslaget föreslås öka med 432 000 kronor till följd av den utbyggnad av tandläkarutbildningen som regeringen presenterar i denna proposition. Tandläkarutbildningen ökar med totalt 12 nybörjarplatser vid Göteborgs universitet från 2013. Från 2014 ökar utbildningen med ytterligare 12 platser vid Umeå universitet och 5 platser vid Karolinska institutet. Totalt beräknas utbyggnaden fullt utbyggd 2018 uppgå till 145 helårsstudenter. Utbyggnaden vid Karolinska institutet påverkar inte detta anslag. Universitetet föreslås få del av medel till klinisk utbildning anslaget 2:71 *Särskilda medel för universitet och högskolor m.m.*

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande utbyggnad av antalet platser på tandläkarutbildningen.

Tabell 10.2:72 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter

UNIVERSITET	2013	2014	2015	2019
Göteborgs universitet	390	408	426	465
Umeå universitet	300	306	318	360
Summa	690	714	744	825

Tabell 10.2:72 Fördelning av anslagsmedel per universitet

Tusental kronor

UNIVERSITET	2013	2014	2015	2016
Uppsala universitet	265 829	272 773	278 530	284 689
Lunds universitet	412 886	422 312	430 429	439 999
Göteborgs universitet	490 939	504 517	518 048	533 476
varav	419 364	430 274	441 160	
medicin	71 574	74 242	76 888	453 635
odontologi				79 841
Umeå universitet	265 829	272 773	278 530	284 689
varav				
medicin	246 616	252 548	257 693	263 721
odontologi	61 719	63 321	65 326	67 582
Linköpings universitet	192 022	199 633	207 034	214 709
Karolinska institutet	586 382	598 805	609 715	622 663
Summa	2 256 393	2 313 908	2 366 775	2 426 840

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 2 256 393 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.2:72 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	2 224 440	2 224 440	2 224 440	2 224 440
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	12 800	58 068	97 977	145 592
Beslut	13 777	19 936	21 382	21 821
Överföring till/från andra anslag	5 376	14 721	26 289	38 370
Övrigt ³		-3 257	-3 314	-3 382
Förslag/beräknat anslag	2 256 393	2 313 908	2 366 775	2 426 840

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3 Anslag för forskning

10.3.1 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 10.3:1 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2011		4 368 539	28 025
2012	Anslag	4 597 524 ¹	4 508 395
2013	Förslag	5 162 936	
2014	Beräknat	5 509 755 ²	
2015	Beräknat	5 823 346 ³	
2016	Beräknat	6 047 223 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 386 085 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 587 584 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 5 676 763 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget ändamål är att finansiera stöd för forskning, forskningsinformation och vetenskaplig utrustning. Anslaget används även för internationellt forskningssamarbete samt för utvärderingar, beredningsarbete, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstöd.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 10 560 000 000 kronor 2014–2018.

år betala amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 10 560 000 000 kronor 2014–2018.

Skälen för regeringens förslag: Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar för vetenskaplig utrustning är också långsiktiga, eftersom rådet åtar sig att under flera

Tabell 10.3.1 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–
Ingående åtaganden	8 468 073	8 985 000	10 500 000	10 560 000		
Nya åtaganden	4 305 890	5 686 000	4 429 000			
Infriade åtaganden	3 789 188	4 171 000	4 369 000	5 280 000	2 640 000	2 640 000
Utestående åtaganden	8 984 775	10 500 000	10 560 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	9 000 000	10 500 000	10 560 000			

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 besluta om kapitaltillskott på högst 400 000 000 kronor till European Spallation Source ESS AB.

Skälen för regeringens förslag: I april 2010 bildades det svenska aktiebolaget European Spallation Source ESS AB som ska planera, uppföra och driva en forskningsanläggning för en spallationskälla (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126). Bolaget ägs till 74 procent av den svenska staten och till 26 procent av den danska staten.

Fram till bildandet av bolaget ingick European Spallation Source (ESS) som en del i Lunds universitet. Verksamhetens kostnader belastar anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation*. I och med den ändrade verksamhetsformen utbetalas bidragen som kapitaltillskott, vilket kräver riksdagens godkännande.

Verksamheten i bolaget har inletts med en uppdatering av projektplanen och upprättandet av en affärsplan. Projektplanen avser en uppdatering av kostnaderna för konstruktionen av anläggningen i Lund, inklusive den senaste teknikutvecklingen av accelerator och målstation utifrån bl.a. internationella erfarenheter av konstruktion av spallationskällor. Redan denna inledande fas involverar forskning och forskare från flera länder. Den totala investeringen beräknades 2009 uppgå till ca 1 478 miljoner euro. Driftskostnaderna beräknades uppgå till 89 miljoner euro per år. Flera länder deltar i projektet och kommer allt eftersom att bli delägare i bolaget. Under 2013 bör ett kapitaltillskott tillskjutas bolaget om högst 400 000 000 kronor. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 besluta om och utbetala ett kapitaltillskott om högst 400 000 000 kronor till European Spallation Source ESS AB.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår i enlighet med vad som kommer att presenteras i den forsknings- och innovationsproposition, som regeringen avser att besluta om under hösten 2012 att anslaget bör öka med totalt 450 miljoner kronor 2013. Inom

ramen för denna ökning föreslår regeringen en satsning på stärkt kvalitet och effektivitet på totalt 250 miljoner kronor, där 150 miljoner kronor bör avsättas för internationell rekrytering av framstående forskare, 75 miljoner kronor till att öka Vetenskapsrådets möjligheter att finansiera forskning av god kvalitet och 25 miljoner kronor för ett program för yngre forskare. Vidare föreslås totalt 85 miljoner kronor inom området livsvetenskap, där 40 miljoner kronor bör avsättas för forskning om infektion och antibiotika, 25 miljoner kronor för forskning om åldrande och hälsa och 20 miljoner kronor för klinisk behandlingsforskning. Vidare föreslås totalt 100 miljoner kronor till förstärkning av forskningens infrastruktur, där 75 miljoner kronor avsätts till European Spallation Source ESS AB och 25 miljoner kronor för tillgängliggörande av register för forskning. Dessutom satsas 15 miljoner kronor på genomförande av forskarskolor. Se vidare avsnitt 4.7 Politikens inriktning.

För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget att öka med 235 miljoner kronor, 210 miljoner kronor respektive 95 miljoner kronor i enlighet med vad som kommer att presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen.

Sammantaget innebär detta att regeringen föreslår att 5 162 936 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 5 509 755 000 kronor, 5 823 346 000 kronor respektive 6 047 223 000 kronor.

Tabell 10.3.1 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	4 654 292	4 654 292	4 654 292	4 654 292
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	58 644	166 858	257 502	366 205
Beslut	450 000	695 332	918 406	1 033 731
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-6 727	-6 853	-7 005
Förslag/ beräknat anslag	5 162 936	5 509 755	5 823 346	6 047 223

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.2 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 10.3.2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2011	Utfall	250 690	Anslags- sparande	9 371
2012	Anslag	316 829 ¹	Utgifts- prognos	308 805
2013	Förslag	260 061		
2014	Beräknat	260 061 ²		
2015	Beräknat	260 061 ³		
2016	Beräknat	260 061 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för avgifter till internationella forskningsorganisationer.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 055 000 000 kronor 2014–2018.

Skälen för regeringens förslag: Vetenskapsrådet svarar för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 055 000 000 kronor 2014–2018.

Tabell 10.3.2 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–
Ingående åtaganden	0	873 000	978 000	1 055 000		
Nya åtaganden	873 000	419 000	337 000			
Infriade åtaganden	0	314 000	260 000	260 000	260 000	260 000
Utestående åtaganden	873 000	978 000	1 055 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	873 000	978 000	1 055 000			

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 260 061 000 kronor anvisas under anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 260 061 000 kronor för respektive år.

Tabell 10.3.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	260 061	260 061	260 061	260 061
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	260 061	260 061	260 061	260 061

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget

10.3.3 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell 10.3.3 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

2011	Utfall	116 971	Anslags-sparande	985
2012	Anslag	117 031 ¹	Utgifts-prognos	115 027
2013	Förslag	118 698		
2014	Beräknat	121 094 ²		
2015	Beräknat	123 284 ³		
2016	Beräknat	125 946 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 118 532 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 118 531 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 118 532 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Vetenskapsrådets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 1 000 000 kronor överförs till anslaget från anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för att överta utvecklingen och förvaltningen av en databas för beviljade forskningsansökningar som organisationen Sweden ScienceNet (SSN) har etablerat.

Regeringen föreslår att 118 698 000 kronor anvisas under anslaget 3:3 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 121 094 000 kronor, 123 284 000 kronor respektive 125 946 000 kronor.

Tabell 10.3.3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	117 031	117 031	117 031	117 031
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	667	3 211	5 386	8 029
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	1 000	1 022	1 040	1 063
Övrigt ³		-170	-173	-177
Förslag/ beräknat anslag	118 698	121 094	123 284	125 946

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.4 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tabell 10.3.4 Anslagsutveckling för Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	Utfall	100 057	-520
2012	Anslag	270 177 ¹	263 334
2013	Förslag	348 581	
2014	Beräknat	354 694 ²	
2015	Beräknat	360 812 ³	
2016	Beräknat	393 091 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 348 200 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 348 201 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 371 850 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera stöd för forskning och utveckling, inklusive industriutvecklingsprojekt och fjärranalys, som bedrivs inom nationellt eller internationellt samarbete. Anslaget ska även användas för information om rymdforskning och rymdverksamhet samt för verksamheten vid Esrange inklusive ersättning till vissa samebyar och samefonden med anledning av verksamheten vid Esrange. Anslaget får även användas för att täcka underskottet som finns på äldreanslaget (2011)1:15 *Rymdverksamhet* under utgiftsområde 24 Näringsliv.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 159 000 000 kronor 2014–2023.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som finansieras via anslaget för rymdforskning och rymdverksamhet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 159 000 000 kronor 2014–2023.

Tabell 10.3.4 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–
Ingående åtaganden	51 738	515 000 ¹	1 075 000			
Nya åtaganden	159 880	752 000	313 000			
Infriade åtaganden	61 618	192 000	229 000	218 000	218 000	723 000
Utestående åtaganden	150 000	1 075 000	1 159 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	150 000	1 075 000	1 159 000			

¹ Ingående åtaganden 2012 är högre än utestående åtaganden 2013 pga. att anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* har slagits ihop med äldreanslaget (2011) 1:15 *Rymdverksamhet* under utgiftsområde 24 Näringsliv

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår i enlighet med vad som kommer att presenteras i den forsknings- och innovationsproposition, som regeringen avser att besluta om under hösten 2012 att anslaget ökar med 75 miljoner kronor 2013 för en satsning på rymdforskning och teknikutveckling. Se vidare avsnitt 4.7 Politikens inriktning.

För 2016 beräknas anslaget ökat med 25 miljoner kronor i enlighet med vad som kommer att presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen.

Sammantaget innebär detta att regeringen föreslår att 348 581 000 kronor anvisas under anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 354 694 000 kronor, 360 812 000 kronor respektive 393 091 000 kronor.

Tabell 10.3.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	270 177	270 177	270 177	270 177
Pris- och löne- omräkning ²	3 404	8 506	13 313	19 032
Beslut	75 000	76 399	77 716	104 284
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-388	-395	-403
Förslag/ beräknat anslag	348 581	354 694	360 812	393 091

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.5 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tabell 10.3.5 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tusental kronor

2011	Utfall	24 018	Anslags- sparande	1 194
2012	Anslag	25 830 ¹	Utgifts- prognos	25 209
2013	Förslag	25 969		
2014	Beräknat	26 540 ²		
2015	Beräknat	27 025 ³		
2016	Beräknat	27 615 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 25 966 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 25 965 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 25 966 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Rymdstyrelsens förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 25 969 000 kronor anvisas under anslaget 3:5 *Rymdstyrelsen: Förvaltning* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 26 540 000 kronor, 27 025 000 kronor respektive 27 615 000 kronor.

Tabell 10.3.5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	25 830	28 830	25 830	25 830
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	139	714	1 199	1 789
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-4	-4	-4
Förslag/ beräknat anslag	25 969	26 540	27 025	27 615

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.6 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 10.3.6 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

2011	Utfall	110 447	Anslags- sparande	-1 656
2012	Anslag	551 309 ¹	Utgifts- prognos	535 732
2013	Förslag	551 309		
2014	Beräknat	551 309 ²		
2015	Beräknat	551 309 ³		
2016	Beräknat	551 309 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för deltagande i internationella rymdsamarbeten.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 800 000 000 kronor 2014–2022.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som finansieras via anslaget bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt och är därmed långsiktiga åtaganden. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 för anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 800 000 000 kronor 2014–2022.

Tabell 10.3.6 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–
Ingående åtaganden	346 236	1 947 000 ¹	3 300 000			
Nya åtaganden	0	1 904 000	51 000			
Infriade åtaganden	114 195	551 000	551 000	551 000	551 000	1 550 000
Utestående åtaganden	232 041	3 300 000	2 800 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 100 000	3 300 000	2 800 000			

¹ Ingående åtaganden 2012 är högre än utestående åtaganden 2013 pga. att anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* har slagits ihop med äldreanslaget (2011) 1:25 *Tillväxtverket* under utgiftsområde 24 Näringsliv.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 551 309 000 kronor anvisas under anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 551 309 000 kronor för respektive år.

Tabell 10.3.6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	551 309	551 309	551 309	551 309
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	551 309	551 309	551 309	551 309

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.3.7 3:7 Institutet för rymdfysik

Tabell 10.3.7 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	47 510	-1 106	
2012	Anslag	48 272 ¹	46 005
2013	Förslag	48 531	
2014	Beräknat	49 626 ²	
2015	Beräknat	50 560 ³	
2016	Beräknat	51 689 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 48 496 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 48 496 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 48 497 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Institutet för rymdfysiks förvaltningskostnader. Institutet bedriver forskning och utveckling, utbildning samt mät- och registreringsverksamhet inom främst rymdfysik, atmosfärfysik och rymdteknik.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 48 531 000 kronor anvisas under anslaget 3:7 *Institutet för rymdfysik* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 49 626 000 kronor, 50 560 000 kronor respektive 51 689 000 kronor.

Tabell 10.3.7 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	48 272	48 272	48 272	48 272
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	239	1 369	2 303	3 432
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	20	-15	-15	-15
Förslag/ beräknat anslag	48 531	49 626	50 560	51 689

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.8 3:8 Kungl. biblioteket

Tabell 10.3.8 Anslagsutveckling för Kungl. biblioteket

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	326 660		-3 678
2012	331 542 ¹		322 617
2013	Förslag	340 149	
2014	Beräknat	346 456 ²	
2015	Beräknat	352 465 ³	
2016	Beräknat	359 820 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 339 678 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 339 678 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 339 677 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Kungl. bibliotekets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 6 000 000 kronor överförs till anslaget, varav 3 000 000 kronor från anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* och 3 000 000 kronor från anslaget 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* för att finansiera det nya uppdraget med pliktleveranser av elektroniskt material, s.k. e-plikt.

Sammantaget innebär detta att regeringen föreslår att 340 149 000 kronor anvisas under

anslaget 3:8 *Kungl. biblioteket* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 346 456 000 kronor, 352 465 000 kronor respektive 359 820 000 kronor.

Tabell 10.3.8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	331 542	331 542	331 542	331 542
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 607	9 275	15 186	22 422
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	6 000	6 120	6 226	6 356
Övrigt ³		-481	-489	-500
Förslag/ beräknat anslag	340 149	346 456	352 465	359 820

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.9 3:9 Polarforskningssekreteriatet

Tabell 10.3.9 Anslagsutveckling för Polarforskningssekreteriatet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	25 632		18 721
2012	37 378 ¹		41 911
2013	Förslag	37 722	
2014	Beräknat	38 400 ²	
2015	Beräknat	39 112 ³	
2016	Beräknat	39 936 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 37 669 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 37 668 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 37 669 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Polarforskningssekreteriatets förvaltningskostnader.

**Tabell 10.3.9 Uppdragsverksamhet
Polarforskningssekreteriatet**

Tusental kronor

Tjänsteexport	Intäkter	Kostnader	Ack. Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2011	75 242	74 437	5 919
Prognos 2012	33 500	31 500	7 919
Budget 2013		2 000	5 919

Polarforskningssekreteriatet får ta ut avgifter för tjänsteexport av polarforskningsexpeditioner. Efter 2012 finns dock inga planerade expeditioner inom tjänsteexporten.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 160 000 kronor överförs till anslaget från utgiftsområde 1 Rikets styrelse anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för att Polarsekreteriatet inte årligen ska behöva fakturera för genomförda resor, genomförs en permanent flytt mellan anslagen.

Polarforskningssekreteriatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste hela anslagssparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utifrån dessa förutsättningar.

Regeringen föreslår att 37 722 000 kronor anvisas under anslaget 3:9 *Polarforskningssekreteriatet* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 38 440 000 kronor, 39 112 000 kronor respektive 39 936 000 kronor.

Tabell 10.3.9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	37 378	37 378	37 378	37 378
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	184	953	1 623	2 444
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	160	163	166	170
Övrigt ³		-54	-55	-56
Förslag/beräknat anslag	37 722	38 440	39 112	39 936

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.10 3:10 Sunet

Tabell 10.3.10 Anslagsutveckling för Sunet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	42 740		0
2012	43 291 ¹		42 195
2013	Förslag	43 836	
2014	Beräknat	44 299 ²	
2015	Beräknat	44 916 ³	
2016	Beräknat	45 702 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 43 774 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 43 773 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 43 774 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera Sunet (Swedish University Computer Network), ett datanätverk för överföring av elektronisk information som binder samman universitet och högskolor samt vissa folkbibliotek och läns museer. Sunet finansieras genom detta anslag och genom avgifter från universitet och högskolor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.3.10 Uppdragsverksamhet Sunet**

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2011	114 368	157 108	-42 740
(varav tjänsteexport)	0		
Prognos 2012	120 000	163 291	-43 291
(varav tjänsteexport)	0		
Budget 2013	122 000	165 836	-43 836
(varav tjänsteexport)	0		

Avgifterna ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 43 836 000 kronor anvisas under anslaget 3:10 *SUNET* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 44 299 000 kronor, 44 916 000 kronor respektive 45 702 000 kronor.

Tabell 10.3.10 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	43 291	43 291	43 291	43 291
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	545	1 071	1 689	2 476
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-63	-64	-65
Förslag/beräknat anslag	43 836	44 299	44 916	45 702

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.11 3:11 Centrala etikprövningsnämnden**Tabell 10.3.11 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden**

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2011	Utfall	6 007	3 279
2012	Anslag	9 131 ¹	9 164
2013	Förslag	9 231	
2014	Beräknat	9 337 ²	
2015	Beräknat	9 470 ³	
2016	Beräknat	9 640 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 218 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 219 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 219 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Centrala etikprövningsnämndens förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 9 231 000 kronor anvisas under anslaget 3:11 *Centrala etikprövningsnämnden* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 9 337 000 kronor, 9 470 000 kronor respektive 9 640 000 kronor.

Tabell 10.11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	9 131	9 131	9 131	9 131
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	100	219	352	522
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-13	-13	-13
Förslag/beräknat anslag	9 231	9 337	9 470	9 640

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.12 3:12 Regionala etikprövningsnämnder

Tabell 10.3.12 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

År	Utfall	31 646	Anslags-sparande	8 903
2011	Utfall	31 646	Anslags-sparande	8 903
2012	Anslag	39 847 ¹	Utgifts-prognos	39 988
2013	Förslag	40 179		
2014	Beräknat	40 776 ²		
2015	Beräknat	41 418 ³		
2016	Beräknat	42 222 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 40 122 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 40 122 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 40 123 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för de regionala etikprövningsnämndernas förvaltningskostnader.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.3.12 Avgiftsfinansierad verksamhet, regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

	Offentlig rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2011		25 361		31 986	-6 625
Prognos 2012		41 028	0	41 028	0
Budget 2013		40 179	0	40 179	0

De regionala etikprövningsnämnderna tar ut avgifter för etikprövning av forskning. Avgifterna levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning av forskning.

Regeringens överväganden

Nämnderna finansierar sin verksamhet genom avgifter. Enligt det ekonomiska målet ska avgifterna täcka kostnaderna för nämndernas verksamhet. För 2013 beräknar regeringen kostnaderna för verksamheten till drygt 40 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att 40 179 000 kronor anvisas under anslaget 3:12 *Regionala etikprövningsnämnder* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 40 776 000

kronor, 41 418 000 kronor respektive 42 222 000 kronor.

Tabell 10.3.12 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	39 847	39 847	39 847	39 847
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	332	987	1 629	2 434
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-58	-59	-60
Förslag/beräknat anslag	40 179	40 776	41 418	42 222

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskar (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.3.13 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 10.3.13 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

År	Utfall	110 600	Anslags-sparande	5 011
2011	Utfall	110 600	Anslags-sparande	5 011
2012	Anslag	132 435 ¹	Utgifts-prognos	132 428
2013	Förslag	152 865		
2014	Beräknat	164 858 ²		
2015	Beräknat	167 314 ³		
2016	Beräknat	180 395 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 162 560 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 162 560 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 172 100 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för forskningsverksamhet och vissa särskilda utgifter inom forskningsområdet.

Kapitaltillskott knutna till universitet och högskolor

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* besluta om kapitaltillskott på högst 12 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet och högskolor.

Skälen för regeringens förslag: För att öka antalet forskningsresultat som kommersialiseras föreslår regeringen i denna proposition att medel anvisas för att bygga upp idébanker vid holdingbolag knutna till universitet och högskolor. Idébankerna består av forskningsresultat som forskare av olika anledningar inte driver vidare till kommersialisering. Uppbyggnaden av idébanker inkluderar även ett införande av en struktur och process för att hantera sådana forskningsresultat. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 besluta om kapitaltillskott på högst 12 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet och högskolor.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår i enlighet med vad som kommer att presenteras i den forsknings- och innovationsproposition, som regeringen avser att besluta om under hösten 2012, att anslaget ökar med 30 000 000 kronor 2013 för en satsning på nationellt stöd för kliniska studier. Se vidare avsnitt 4.7 Politikens inriktning.

För 2014 och 2016 beräknas anslaget öka med 10 miljoner kronor för respektive år i enlighet med vad som kommer att presenteras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen.

För att öka antalet forskningsresultat som kommersialiseras aviserades en satsning i budgetpropositionen för 2012 till universitet och högskolor och dess holdingbolag för att bygga upp idébanker som tar tillvara forskningsresultat som forskare av olika anledningar inte driver vidare till kommersialisering. Satsningen innebar en ökning av anslaget med 19 miljoner kronor 2012, som beräknades minskas till 12 miljoner kronor från och med 2013. Regeringen föreslår

därmed att anslaget minskas med 7 000 000 kronor från och med 2013.

Regeringen föreslår att 3 000 000 kronor överförs från anslaget till anslaget 3:5 *Kungl. biblioteket* för att finansiera det nya uppdraget med pliktleveranser av elektroniskt material, s.k. e-plikt.

Regeringen föreslår vidare att 1 000 000 kronor överförs från anslaget till anslaget 3:3 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för att överta utvecklingen och förvaltningen av en databas för beviljade forskningsansökningar som organisationen Sweden ScienceNet (SSN) har etablerat.

Sammantaget innebär detta att regeringen föreslår att 152 865 000 kronor anvisas under anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 164 858 000 kronor, 167 314 000 kronor respektive 180 395 000 kronor.

Tabell 10.3.13 Härlledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	132 435	132 435	132 435	132 435
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 669	3 565	5 591	8 133
Beslut	22 761	33 083	33 576	44 194
Överföring till/från andra anslag	-4 000	-4 057	-4 117	-4 193
Övrigt		-168	-171	-174
Förslag/beräknat anslag	152 865	164 858	167 314	180 395

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (från 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

10.4 Anslag för gemensamma ändamål

10.4.1 4:1 Internationella program m.m.*

Tabell 10.4.1 Anslagsutveckling för Internationella program m.m.

Tusental kronor

2011	Utfall		Anslags-sparande	0
2012	Anslag	0 ¹	Utgifts-prognos	0
2013	Förslag	79 864		
2014	Beräknat	79 864		
2015	Beräknat	79 864		
2016	Beräknat	79 864		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för stipendier till s.k. tredjelandsstudenter och internationella program för främjande av internationellt samarbete m.m. som administreras av Universitets- och högskolerådet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för anslaget 4:1 *Internationella program m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2014–2016.

Skälen för regeringens förslag: Universitets- och högskolerådet kommer under 2013 att bevilja stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 för anslaget 4:1 *Internationella program m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2014–2016. Ingående åtagande 2013 överförs från bemyndigande avseende anslag 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

* Nytt anslag uppförs.

Tabell 10.4.1 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
Ingående åtaganden*	153 000	153 000	91 000	31 000
Nya åtaganden	126 000			
Infriade åtaganden	-27 000	-62 000	-60 000	-30 000
Utestående åtaganden	153 000	91 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	153 000	91 000	31 000	1 000

*Ingående åtagande 2013 överförs från bemyndigande avseende anslag 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 79 864 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.4.1 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	79 864	79 864	79 864	79 864
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	79 864	79 864	79 864	79 864

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

10.4.2 4:2 Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 10.4.2 Anslagsutveckling för Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

2011	Utfall	23 750	Anslags-sparande	7 136
2012	Anslag	30 886 ¹	Utgifts-prognos	30 886
2013	Förslag	30 886		
2014	Beräknat	30 886		
2015	Beräknat	30 886		
2016	Beräknat	30 886		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget avser kostnader kopplade till Sveriges medlemskap i Unesco och de Unescokonventioner som Sverige har ratificerat.

Anslaget används till största delen för Sveriges medlemsavgift till Unesco, som utbetalas i euro och USD. Vidare används anslaget för medlemsavgifter till konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv, Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM), de avgifter och bidrag som är kopplade till konventionen om det immateriella kulturarvet och konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar samt kostnader för övriga Unescokonventioner som Sverige har ratificerat.

Regeringens överväganden

Utgifterna för anslaget påverkas främst av utvecklingen av Unescos budget, Sveriges andel av budgeten och eventuella valutaförändringar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 30 886 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.4.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	30 886	30 886	30 886	30 886
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	30 886	30 886	30 886	30 886

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

10.4.3 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tabell 10.4.3 Anslagsutveckling för Kostnader för Svenska Unescorådet

<i>Tusental kronor</i>				
2011	Utfall	4 745	Anslags-sparande	763
2012	Anslag	8 551 ¹	Utgifts-prognos	8 943
2013	Förslag	8 959		
2014	Beräknat	9 061 ²		
2015	Beräknat	9 189 ³		
2016	Beräknat	9 349 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 953 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 952 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 952 tkr i 2013 års prisnivå.

Varje medlemsland ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission. Denna ska utgöra en länk mellan landets regering och Unesco. I Sverige utgörs nationalkommissionen av Svenska Unescorådet. Svenska Unescorådets arbete baseras på den svenska Unescostrategin, som i sin tur utgör grunden för hela det svenska engagemanget i Unesco.

Anslaget avser kostnader för Svenska Unescorådet samt bevakning och genomförande av Unescos verksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 300 000 kronor till följd av att ansvaret för samordning av nätverket *Associated Schools Network* överförs till Unescorådet från Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 8 959 000 kronor för budgetåret 2013.

Tabell 10.4.3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	8 551	8 551	8 551	8 551
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	108	213	337	492
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	300	304	308	313
Övrigt		-7	-7	-7
Förslag/ beräknat anslag	8 959	9 061	9 189	9 349

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär och kan komma att ändras.

10.4.4 4:4 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tabell 10.4.4 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011	9 015	3 381	
2012	Anslag	12 210 ¹	11 892
2013	Förslag	12 321	
2014	Beräknat	12 564 ²	
2015	Beräknat	12 832 ³	
2016	Beräknat	13 107 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 12 303 tkr i 2013 års prinsnivå.

³ Motsvarar 12 344 tkr i 2013 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 12 344 tkr i 2013 års prinsnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning. Anslaget används även för övergripande statistik inom utbildningsområdet. Vidare finansieras inom anslaget de årliga kostnaderna för OECD-CERI:s indikatorprogram INES.

Delar av anslaget används för verksamheter av tillfällig art och där behoven uppstår löpande under året. Det innebär att anslagsbelastningen kan variera mellan budgetåren.

Under 2011 har medel avsatts bl.a. för finansiering av metodutveckling inom ramen för

den EU-förordningsstyrda statistikundersökningen Adult Education Survey och för granskning av Centrala studiestödsnämndens IT-verksamhet. Vidare har genom särskilt regeringsbeslut medel fördelats till Baltic 21-sekretariatet. Medlen utgör en delfinansiering av Sveriges bidrag till sekretariatet.

Regeringens överväganden

Under innevarande budgetår har en stor del av medlen avsatts för den årliga övergripande utbildningsstatistiken och OECD:s indikatorprojekt INES. Vidare har medel avsatts för utveckling av distansutbildning i samiska språk samt för svenskt deltagande i femte omgången av en internationell jämförande levnadsundersökning av Eurostudent.

För att få en samlad hantering av bidraget till Baltic 21-sekretariatet föreslår regeringen att 43 000 kronor förs över 2013 och 2014 till utgiftsområde 5 anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer som Utrikesdepartementet ansvarar för.

Regeringen föreslår att 12 321 000 kronor anvisas under anslaget 4:4 *Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 12 564 000 kronor, 12 832 000 kronor respektive 13 107 000 kronor.

Tabell 10.4.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	12 210	12 210	12 210	12 210
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	154	416	642	917
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-43	-44	-2	-2
Övrigt ³		-18	-18	-19
Förslag/ beräknat anslag	12 321	12 564	12 832	13 107

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas med (fr.o.m. 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att ett e-förvaltningsprojekt kommer genomföras i statsförvaltningen.

